KERKÜŞTİ HÖYÜK HALAF DÖNEMİ

SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Kubilay Atalay

09.07.2009

ÇOMÜ-BAP Proje No: 2008/15

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI

KERKÜŞTİ HÖYÜK HALAF DÖNEMİ SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

"Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri kapsamında desteklenmiştir."

"Proje No: 2008/15"

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Aslı Erim-Özdoğan

Hazırlayan
Kubilay Atalay

2009

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Kubilay Atalay'a ait Kerküşti Höyük Halaf Dönemi Sürtmetaş Endüstrisi adlı Çalışma, jürimiz tarafından Arkeoloji Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan .....

Doç. Dr. Aslı Erim-Özdoğan (Danışman)

Üye .....

Doç. Dr. Rüstem Aslan

Üye .....

Prof. Dr. Telat Koç

ÖZET

Mardin İli, Derik ilçesi sınırları içinde yer alan Kerküşti Höyük Sanlıurfa/Viransehir – Nusaybin karayolunun kuzeyinde Fırat'ın yan kollarından Kocadere'nin batı yakasında yer alır. Höyük ilk olarak 1981 yılında kazılmış, yolun genişletilmesi gündeme geldiği için 2005-2006 yıllarında Mardin Müzesi ile Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü'nün ortaklığıyla tekrar kurtarma kazıları yapılmıştır.

"Kerküşti Höyük Halaf Dönemi Sürtmetaş Endüstrisi" başlıklı tezimde Kerküşti Höyük'te 2005-2006 yıllarında ele geçen sürtmetaş endüstrisinin Halaf Dönemi'ne ait olanları tanımlanmış ve Halaf yerleşmesinin tabaka ile evrelerine göre dağılımları belirlenmiştir. Kerküşti Höyük sürtmetaş endüstrisini eş zamanlı diğer yerleşmelerle karşılaştırarak höyüğün Halaf yerleşmesinin Halaf kültürü içindeki yeri saptanmaya çalışılmıştır.

Afyonkarahisar ili ve çevresinde "haşhaş sürtme" amacıyla kullanılan taşlar üzerinden Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki el taşları ve öğütme taşlarının kullanım özelliklerini anlamak amacıyla etnografik bir çalışma yapılmıştır.

ABSTRACT

Kerküşti Höyük is located north of Şanlıurfa/Viranşehir – Nusaybin highway, southwest of Derik in Mardin province. It lies on the west bank of a small tributary (Kocadere) of Euphrates. Kerküşti was first excavated as a salvage project in 1981 by the Mardin Museum. The rescue operations took place within the limit of the road construction area in the northern part of the actual highway in 2005-2006. The excavations conducted by the cooperation of the Mardin Museum and Çanakkale Onsekiz Mart University, Department of Archaeology.

The thesis, "The Ground Stone Industry of Halaf Period of Kerküşti Höyük" aims to define the ground stone assemblege of the Halaf settlement of Kerküşti Höyük by analysing the artifacts exposed in the rescue excavations of 2005-06. The spatial distribution of the artifacts is also done. Comparing the ground stone artifacts with the material of other Halaf sites enables us to understand the position of the Kerküşti Höyük in the Halaf world.

An etnographical study is conducted in the Afyonkarahisar province and its vicinity where the activity of grinding opium poppy on a grinding slab with a hand stone is still in use. The aim of this research is to determine the usage of grinding slabs and hand stones in the Halaf Period.

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
METİN KISALTMALAR LİSTESİ	viii
TABLO LİSTESİ	ix
LEVHA LİSTESİ	x
RESİM LİSTESİ	xii
HARİTA LİSTESİ	xiii
GRAFİK LİSTESİ	xiv
ŞEKİL LİSTESİ	xv
ÖNSÖZ	xvi
GİRİŞ	1
1. ARAŞTIRMA KONUSU	2
1.1. ÇALIŞMA KONUSU VE KONUNUN ELE ALINIŞI	2
1.2. ÇALIŞMA ALANI	3
1.3. ÇALIŞMA YÖNTEMİ	3
2. SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİ ÜZERİNE ÇEŞİTLİ ÇALIŞMA VE YORUMLAR	6
3. HALAF DÖNEMİ	14
3.1. GENEL ÖZELLİKLERİ	14
3.2. SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİ	16
4. KERKÜŞTİ HÖYÜK	22
4.1. KONUMU VE ÇEVRESEL ÖZELLİKLERİ	23
4.2. TABAKALANMASI	28
5. KERKÜŞTİ HÖYÜK HALAF DÖNEMİ SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİ	29

5.1. ÖĞÜTÜCÜ VE EZİCİ ALETLER 32
5.1.1. ÖĞÜTME TAŞI 32
5.1.2. EL TAŞI 33
5.1.3. HAVAN 35
5.1.4. HAVANELİ 36
5.1.5. VURGU TAŞI 38
5.2. KESİCİLER VE SİLAHLAR 39
5.2.1. YASSI BALTA 39
5.2.2. SAPAN TAŞI 40
5.2.3. TOPUZ BAŞI 40
5.3.DİĞER 41
5.3.1. AÇKI TAŞI 41
5.3.2. DÜZELTİCİ 42
5.3.3. AĞIRLIK TAŞI 42
5.3.4. TAŞ KAP 43
5.3.5. BONCUK 43
6. KERKÜŞTİ HÖYÜK HALAF DÖNEMİ SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 44

SONUÇ 50
KAYNAKÇA 53

LEVHALAR
KATALOGLAR
RESİMLER
HARİTALAR
GRAFİKLER

METİN KISALTMALARI LİSTESİ

cm	santimetre
Çev.	Çeviren
D.	Dergi (si)
Derl.	Derleyen
Ed.	Editör
fig.	figür
gr	gram
km	kilometre
Kat.	katalog
KYAM	Koyu Yüzlü Açkılı Mallar
Lev.	Levha
m	metre
No	Numero/Numara
TAÇDAM	Tarihsel Çevre Değerlerini Araştırma ve Uygulama Merkezi

TABLO LİSTESİ

Tablo: 1 Öğütücü ve Ezici Aletlerde kullanılan tüm bazaltların özellikleri
Tablo: 2 Öğütücü ve Ezici Aletlerde kullanılan kırık bazaltların özellikleri
Tablo: 3 Öğütücü ve Ezici Aletler dışındaki gruplarda kullanılan tüm bazaltların özellikleri
Tablo: 4 Öğütücü ve Ezici Aletler dışındaki gruplarda kullanılan kırık bazaltların özellikleri
Tablo: 5 Tabakalara göre sürtmetaş endüstrisinin dağılımı

LEVHA LİSTESİ

Levha: 1 Yarı işlenmiş öğütme taşı
Levha: 2 Öğütme Taşları
Levha: 3 Öğütme Taşı
Levha: 4 Öğütme Taşı
Levha: 5 Öğütme Taşları
Levha: 6 Öğütme Taşı
Levha: 7 Öğütme Taşı
Levha: 8 Öğütme Taşı
Levha: 9 Öğütme Taşı
Levha: 10 Öğütme Taşı
Levha: 11 El Taşları: Kaplumbağa Biçimliler
Levha: 12 El Taşları: Kaplumbağa Biçimliler
Levha: 13 El Taşları: Kaplumbağa Biçimliler
Levha: 14 El Taşları: Kaplumbağa Biçimliler
Levha: 15 El Taşları: Kaplumbağa Biçimliler
Levha: 16 El Taşları: Kaplumbağa Biçimliler
Levha: 17 El Taşları: Kaplumbağa Biçimliler
Levha: 18 El Taşları: Yüksek Sırtlılar
Levha: 19 El Taşları: Küçük Küresel veya Küp Biçimliler
Levha: 20 El Taşları: Dörtgen ve Yuvarlak Yassı Biçimliler
Levha: 20 El Taşları: Dörtgen ve Yuvarlak Yassı Biçimliler
Levha: 21 El Taşları: Dörtgen ve Yuvarlak Yassı Biçimliler
Levha: 22 Havan
Levha: 23 Havan
Levha: 24 Havan
Levha: 25 Havan
Levha: 26 Havan
Levha: 27 Havanelleri: Silindirik Biçimliler
Levha: 28 Havanelleri: Silindirik Biçimliler
Levha: 29 Havanelleri: Mekik Biçimliler
Levha: 30 Havanelleri: Küçük, Konik Biçimliler
Levha: 31 Havanelleri: Büyük, Konik Biçimliler
Levha: 32 Vurgu Taşları
Levha: 33 Vurgu Taşları
Levha: 34 Vurgu Taşları
Levha: 35 Yassı baltalar
Levha: 36 Sapan Taşları
Levha: 37 Sapan Taşları
Levha: 38 Topuz başları
Levha: 39 Açkı Taşı

Levha: 40 Düzelticiler
Levha: 41 Ağırlık Taşı Parçaları
Levha: 42 Taş Kap Parçaları
Levha: 43 Boncuklar

RESİM LİSTESİ

Resim: 1 Nuh Kasabası yakınlarındaki bir andezit ocağı
Resim: 2 Nuh Kasabası yakınlarındaki bir granit ocağı
Resim: 3 Haşhaş Sürtme Taşı ve Elcek
Resim: 4 Katmer yapımı
Resim: 5 Haşhaş Sürtme Taşı'nda haşhaşın sürtülmesi
Resim: 6 Kerküşti Höyük ve kuzeyindeki volkan konileri ile bazalt akıntısı (http://.maps.google.com/03.08.2008)
Resim: 7 Kerküşti Höyük'ün kuzeyindeki volkan konileri (http://.maps.google.com/03.08.2008)
Resim: 8A-C Öğütme Taşları
Resim: 9A-D Kaplumbağa Biçimli El Taşları
Resim: 10A,B Yüksek Sırtlı El Taşları
Resim: 10C,D Küçük Küresel veya Küp Biçimli El Taşları
Resim: 11A-C Dörtgen ve Yuvarlak Yassı Biçimli El Taşları
Resim: 12A,B Havanlar
Resim: 13A-C Silindirik Havaneli ve tutulma şeklini gösteren fotoğraflar
Resim: 14A,B Mekik Biçimli Havanelleri
Resim: 15A-C Küçük, Konik Biçimli Havanelleri
Resim: 16A,B Büyük, Konik Biçimli Havanelleri
Resim: 17A-C Vurgu Taşları
Resim: 18A-D Yassı Baltalar
Resim: 19A-C Sapan Taşları
Resim: 20A-C Topuz Başları
Resim: 21A,B Düzelticiler
Resim: 21C Açkı Taşı
Resim: 21D Ağırlık Taşı Parçası
Resim: 22A Taş Kap Parçası
Resim: 22B-E Boncuklar
Resim: 23A N ve O Mekanlarında *in situ* sürtmetaş aletler
Resim: 23B N Mekanı ortasında *in situ* havan ve havaneli
Resim: 24A O Mekanı, güney kısmında tabana kısmen gömülü öğütme taşı
Resim: 24B 56Y açması genel, G Mekanı kuzeydoğu kısmında *in situ* silindirik havaneli; ve batıda İ Mekanı duvarında ikincil olarak kullanılmış öğütme taşı parçası
Resim: 25A G Mekanı'ndaki silindirik havanelinin ayrıntısı
Resim: 25B İ Mekanı duvarında kullanılan öğütme taşı

HARİTA LİSTESİ

Harita: 1 Şanlıurfa-Mardin arasındaki bölge (http://.maps.google.com/03.08.2008)
Harita: 2 Güneydoğu Anadolu Geçiş Bölgesi (Atalay 2002)
Harita: 3 Kerküşti Höyük Halaf Dönemi tabakalarındaki yapıların çizimi (Sarıaltun 2008)
Harita: 4 Kerküşti Höyük Halaf Dönemi yapılarının tabakalara göre dağılımının şematik çizimi (Sarıaltun 2008)

GRAFİK LİSTESİ

Grafik: 1 Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi tiplere göre buluntu miktarları
Grafik: 2 El Taşları: Tiplere göre buluntu miktarları
Grafik: 3 Havanelleri: Tiplere göre buluntu miktarları
Grafik: 4A Va Tabakası, sürtmetaş endüstrisi buluntu dağılımı
Grafik: 4B Vb1 Tabakası, sürtmetaş endüstrisi buluntu dağılımı
Grafik: 5A Vb2 Tabakası, sürtmetaş endüstrisi buluntu dağılımı
Grafik: 5B Vb3 Tabakası, sürtmetaş endüstrisi buluntu dağılımı
Grafik: 6 Kerküşti Höyük sürtmetaş endüstrisi buluntularının Halaf tabakalarındaki buluntu miktarları
Grafik: 7 Kerküşti Höyük sürtmetaş endüstrisi buluntu oranları
Grafik: 8A Öğütücü ve Ezici Aletler'in yüzdesel dağılımı
Grafik: 8B Kesiciler ve Silahlar'ın yüzdesel dağılımı
Grafik: 8C Diğer'in yüzdesel dağılımı
Grafik: 9A El Taşlarının yüzdesel dağılımı
Grafik: 9B Havanellerinin yüzdesel dağılımı

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil: 1 Öğütme taşı tanımlarında alınan ölçülerin açıklamalı şekli
Şekil: 2 Öğütme taşı ve *kaplumbağa biçimli el taşı* tanımlarında kullanılan terimlerin açıklamalı şekli
Şekil: 3 Havaneli tanımlarında kullanılan terimlerin açıklamalı şekli

ÖNSÖZ

"Kerküşti Höyük Halaf Dönemi Sürtmetaş Endüstrisi" konulu çalışmada Kerküşti Höyük'ten ele geçen tüm sürtmetaş aletler tipolojik ve işlevsel olarak incelenmiş, bu buluntuların kazılan alanlardaki dağılımı tespit edilmiş, öğütücü aletlerin kullanım özelliklerinin ve ev içi ekonomisindeki yerinin daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla Afyonkarahisar'da etnografik araştırmalar yapılmıştır. Afyonkarahisar'da bulunduğum 11 gün boyunca beni evlerinde misafir eden, bölgedeki etnografik çalışmalarımda bana yardımcı olan başta İbrahim Narin ve ailesine ve tüm Nuh Kasabası halkına teşekkür ederim.

İstanbul Üniversitesi Prehistorya Anabilim Dalı'ndaki ilk yılımdan beri beni destekleyen, Çanakkale'ye gelip bu çalışmaya başlamamda beni cesaretlendiren, çalışmalarımda benden hiçbir yardımını esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Aslı Erim-Özdoğan'a teşekkürlerimi sunarım.

Tez malzememin çizimlerini yapan, fikir ve motivasyon anlamında desteğini esirgemeyen, arkadaşım Savaş Sarıaltun'a ne kadar teşekkür etsem azdır. Çalışmalarım sırasında manevi desteklerini esirgemeyen Ertunç Engin, Dilara Asil ve Sidar Gündüzalp'e teşekkür ediyorum.

Paris X Nanterre Üniversitesi'nde bulunduğum zaman zarfında öğütücü ve ezici aletlerin incelenmesi hususunda değerli bilgilerini benimle paylaşan Sayın Haris Procopiou'ya teşekkürü bir borç bilirim.

Tüm hayatım boyunca maddi ve manevi olarak yanımda olan, hiçbir isteğimi geri çevirmeyen sevgili annem Sevgi Erdinç'e, sevgili babam Ebubekir Atalay'a ve değerli kardeşim Çağlar Atalay'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Kubilay Atalay

GİRİŞ

Bu tezle Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisine ait buluntular tipolojik olarak ayrılmış, işlevleri belirlenmiş ve böylece Halaf yerleşmesinin ekonomisinin bir bölümünü saptanmaya çalışılmıştır. Ayrıca tez konusu malzemenin diğer Halaf dönemi yerleşimlerindeki sürtmetaş aletlerle karşılaştırması yapılarak yerleşmenin sürtmetaş endüstrisi açısından diğer yerleşmelerden farklılığı veya benzerliği tanımlanmıştır.

Çalışmada sürtmetaş endüstrisi denilince akla ilk gelen *öğütücü ve ezici aletler*in incelenmesiyle yetinilmemiş bu teknik kullanılarak üretilen tüm buluntular çalışmaya dahil edilmiştir.

Çalışma sırasında ülkemizde arkeolojik dönemlere ait sürtmetaş endüstrisi üzerine araştırmaların çok yetersiz kaldığı gerçeğiyle karşılaşılmıştır. Ayrıca sürtmetaş aletlerin ana grubunu oluşturan öğütme taşları üzerine ülkemizde yapılmış etnografik çalışmalarla yayınlarda hiç karşılaşılmamış olması tez çalışmasını etnografik bir araştırmayla zenginleştirmeyi zorunlu kılmıştır. Nuh Kasabası'nda *haşhaş sürtme taşları* üzerine yapılan çalışma tezde özetlenerek sunulmuştur. Bu taşların kullanımı ve üretimiyle ilgili cinsiyete göre farklılıklar belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi buluntuları tip ve işlevlerine göre ayrılarak Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi konusundaki çalışmalara katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

1. ARAŞTIRMA KONUSU

Araştırmanın konusu Kerküşti Höyük'ün Halaf tabakalarında ele geçen sürtmetaş endüstrisi buluntularıdır.

1.1. ÇALIŞMA KONUSU VE KONUNUN ELE ALINIŞI

Altı bölüme ayrılan çalışmanın ilk bölümünde araştırmanın konusu, sürtmetaş endüstrisi üzerine yapılan çeşitli çalışmalarda kullanılan yöntemler ile bu tez çalışmasında kullanılan yöntem üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde sürtmetaş endüstrisi üzerine çeşitli çalışma ve yorumlara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde Halaf Dönemi'nin genel özellikleri ve ana hatlarıyla Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi anlatılmıştır. Dördüncü bölümde Kerküşti Höyük'ün konumu, çevresel özellikleri ve tabakalanması verilmiştir. Beşinci bölümde çalışmaya adını veren Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi tipolojik ve işlevsel gruplara ayrılarak incelenmiştir. Altıncı ve son bölümde sürtmetaş buluntularının yerleşme içindeki yatay ve dikey dağılımı ile diğer Halaf yerleşmelerindeki benzerleriyle karşılaştırılarak Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışmada 95 adet sürtmetaş alet fotoğrafları çekilip, çizimleri yapılarak tanımlanmıştır. Çalışmanın sonunda tablo, levha, katalog, resim, harita ve grafikler verilerek tez tamamlanmıştır. Levha kısmında kullanılan ölçek 5 cm'dir.

1.2. ÇALIŞMA ALANI

Bu tez çalışmasının temelini Mardin ili, Derik ilçesi sınırları içerisindeki Kerküşti Höyük'ün Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisinin değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Bu malzeme diğer Halaf Dönemi yerleşimlerindeki sürtmetaş buluntularla karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmanın yapıldığı bölge kuzeyde Güneydoğu Toroslar, batıda Doğu Akdeniz, doğuda Zagros Dağı etekleri ve güneyde Suriye Çölü olarak sınırlanmıştır.

1.3. ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Tezdeki parçaların değerlendirilmesinde kullanılan terminoloji ve ölçüm yöntemi konusunda bugüne kadar yapılan çeşitli uygulamalar ile adlandırılmalar arasında tez malzemesine en uygun yayınlardakiler esas alınmıştır.

Aletlerin ölçülerinin alınmasında esas olarak *Ground Stone Analysis: A Technological Approach*[1] kitabındaki yöntem uygulanmıştır. Öğütme taşı, el taşı, havaneli, vurgu taşı, açkı taşı, yassı balta, düzeltici ve ağırlık taşlarında uzunluk, kalınlık, genişlik ve ağırlık ölçüleri; havan ve taş kapta dış çap, iç çap, kalınlık ve ağırlık ölçüleri alınmıştır. Sapan taşları, topuz başları ile küresel el ve vurgu taşlarının ağırlıkları ve çapları ölçülmüştür.

Aşağıda bir öğütme taşının üstten görünümü (ortada), enine kesiti (sağda) ve boyuna kesiti (solda) görülmektedir (Şekil: 1).

[1] Adams 2002

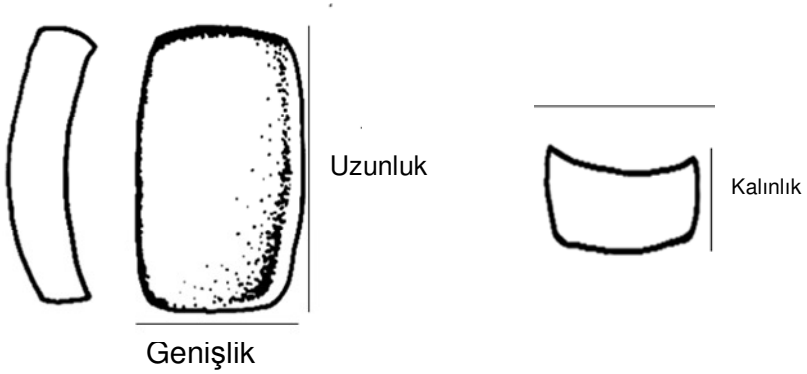

Şekil: 1 (Öğütme taşı tanımlarında alınan ölçülerin açıklamalı şekli)

Tanımlamalarda kullanılan dip, sırt, kenar, yüzey, kullanım yüzeyi gibi terimler aşağıda şekillerle anlatılmaktadır. *Öğütme taşı* ve *kaplumbağa biçimli el taşı*nı tanımlarında aynı terimler kullanılmaktadır; şekilde de gösterildiği gibi, altta yer alan kısım el taşında "sırt", öğütme taşında "dip" olarak adlandırılmaktadır (Şekil: 2).

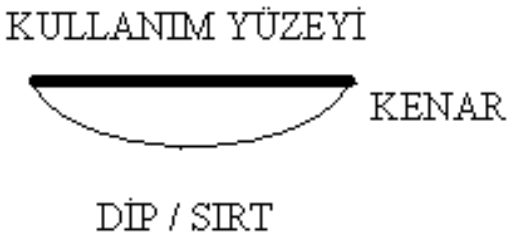

Şekil: 2 (Öğütme taşı ve *kaplumbağa biçimli el taşı* tanımlarında kullanılan terimlerin açıklamalı şekli)

Aşağıdaki şekilde bir havanelinin kullanım yüzeyi ve sap (ele oturan kısım) kısmı gösterilmiştir (Şekil: 3).

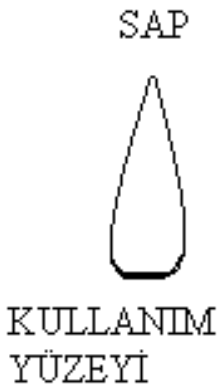

Şekil: 3 (Havaneli tanımlarında kullanılan terimlerin açıklamalı şekli)

Terminoloji için esas olarak *A Classification System for Ground Stone Tools from the Prehistoric Levant*[2] ve *Çayönü Ground Stone*[3] makalelerinden, ikincil olarak *Ground Stone, Polished Stone, and Other Nonflaked Artifacts*[4] ile *Ground Stone Analysis: A Technological Approach* yayınlarından yararlanılmıştır. Schlanger ve Stone, öğütme taşının üzerinde kullanılan taş için ”mano” terimini kullanan araştırmacılardandır. Wright, Runnels ve Davis'in çalışmalarında öğütme taşının üzerinde üst taş olarak kullanılan taşa verilen "hand stone" (el taşı) terimi bu tezde doğru ve pratik bir adlandırma olduğu için kullanılmıştır. Türkçe yayınlarda "üst öğütme taşı", "el taşı", "ezgi taşı" olarak farklı isimler altında incelenen[5] taşlar bu tezde "El Taşı" başlığı altında toplanarak alt tiplere ayrılmıştır.

Öğütme işi için altta kullanılan taşı, tezde kullanıldığı adıyla "öğütme taşı"nı Wright şu şekilde tanımlamıştır: Yüzey aşınması el taşının dairesel kullanımı

[2] Wright, K. 1992
[3] Davis 1982
[4] Kardulias ve Runnels 1995
[5] Güldoğan 2003

nedeniyle dairesel şekilde olan taşlara "quern", yüzey aşınması el taşının ileri-geri kullanımı nedeniyle düz bir şekilde olan taşlara "grinding slab" denilmiştir[6]. Runnels alttaki taşı "saddle quern" olarak adlandırmaktadır[7].

Tezde "öğütme taşı" olarak tanımlanan taşı Amerika'daki araştırmacılar Orta ve Latin Amerika'daki araştırmalarından ötürü yerel isimlerinden hareketle "metate", el taşını ise "mano" olarak kullanmışlardır. *Ground Stone Tools as Indicators of Changing Subsistence and Exchange Patterns in the Coastal Chumash Region*[8], *Ground Stone Analysis: A Technological Approach, on Manos, Metates and the History of Site Occupations*[9], *The Impact of Raw-Material Scarcity on Ground-Stone Manufacture and Use: An Example from the Phoenix Basin Hohokam*[10], *Specialized Ground Stone Production in the Casas Granders Region of Northern Chihuahua, Mexico*[11] *ve Use-Wear Analyses on Manos and Hide-Processing Stones*[12] bu çalışmalara örnek olarak verilebilir.

2. SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİ ÜZERİNE ÇEŞİTLİ ÇALIŞMA VE YORUMLAR

Sürtmetaş aletler, yapım tekniği açısından, verilen adın tersine, sürtme işleminin yanısıra yongalama, vurma, gagalama, oyarak parça çıkarma gibi işlemlerin bütününden oluşmaktadır. Havan, havaneli, öğütme taşı, el taşı, yivli taş, yassı balta gibi aletler bu tekniklerin kullanıldığı aletlerin bazılarıdır[13]. Öğütme taşı

[6] Wright, K. 1992: 63
[7] Kardulias ve Runnels 1995; Runnels ve Murray 1983
[8] Delaney-Rivera 2001
[9] Schlanger 1991
[10] Stone 1994
[11] VanPool ve Leonard 2002
[12] Adams 1988
[13] Wright, K. 1992: 53

altta sabit duran aletin adıdır. Bu aletlerin üzerinde hareket ettirilen taşlara el taşı denir. Bu iki alet öğütme için kullanılan esas aletlerdir. Havan genellikle bir yerde sabit durur ve havaneli adı verilen dövücü aletle birlikte kullanılır. Havan ve havaneli ezme-dövme işlemini gerçekleştiren aletlerdir[14]. Havan ve havanellerinin kabuklu yemişler ile meşe palamudu gibi bitkiler için kullanıldığı, öğütme taşları ve el taşlarının ise tohumlu bitkiler için kullanıldığı düşünülmektedir[15]. Kaliforniya'nın avcı-toplayıcı grupları öğütme taşlarını meşe palamudu, çam fıstığı, kök, meyve, fasulye, boya maddeleri, kabuk ve küçük tohumları işlemek için; havanları ise tütün, yumuşak meyveler, meşe palamudu ve kabuklu yemişler için kullanmaktadır[16]. Yapılan bazı deneysel çalışmalar tahılları kabuklarından ayırmanın en iyi yolunun ahşap havaneli ve taş havan kullanmak olduğunu göstermiştir. Taş havaneli, el taşı ve öğütme taşı kullanılarak yapılan işlemler tahılları kabuklarından ayrıştıramamaktadır (Foxhall ve Forbes 1982: 77; Meueres-Balke ve Luning 1992: 356-357)[17].

Öğütme ve el taşları arkeolojik ve etnografik anlamda gıda işleme aletlerinin iki önemli bileşenidir. Altta sabit duran öğütme taşı üstte hareketli olarak kullanılan el taşına göre daha büyüktür ve biri olmadan diğerinin bir işlevi yoktur[18]. Bu aletlerin elimize geçtiği zamanki durumu aletin son kullanım biçimini ve kullanım sürecindeki çeşitli düzelti işlemlerini gösterdiği ileri sürülmektedir[19]. Ancak çoğu zaman kullanım sürecindeki çeşitli düzelti işlemlerini belirlemek hemen hemen imkansızdır. Örneğin el taşı ile birlikte kullanılan bir öğütme taşının kullanım sürecinde yüzeyini zaman zaman "gagalamak", Afyonkarahisar'da kullanıldığı tabirle "dişemek" gerekmektedir. Bu işlemin ne kadar aralıkla ve kaç kez yapıldığını elimize geçen bir öğütme taşında saptamamız olanaksızdır. Tıpkı bir baltanın ağzının kaç kere bilendiği belirlenemediği gibi…

[14] Wright, K. 1991: 21; Wright, K. 1994: 240
[15] Kraybill 1977: 514
[16] Wright, K. 1994: 241
[17] Wright, K. 1994: 243, Naklen
[18] Adams 2002: 99; Odell 2003: 78
[19] Adams 1999: 481

Havan ve havaneli diğer bir gıda işleme alet grubudur. İçbükey, değişik derinlikte kullanım yüzeyine sahip havanlar kayalara oyulduğu gibi, taşınabilir ahşap taş veya tunç olanları da vardır. Bu aletlerin haznesine ezilecek, dövülecek veya kırılacak malzeme konularak havaneliyle işleme tabi tutulur. Havanın iç bükeyliği üretim aşamasında belirlenmekle birlikte kullanımdan kaynaklı olarak da zamanla derinleşebilmektedir[20].

Sürtmetaş aletlerin üretim ve kullanımıyla ilgili olarak genel kanı aletin hammaddesinin ocaktan çıkarılarak işlenmesinin bir "erkek uğraşısı" olduğu, üretilen aletle yapılan işlerin ve bu işlerle bağlantılı yapılan bitki-yemiş-meyve toplayıcılığı ve gıda hazırlama sürecinin ise "kadın uğraşısı" olduğu yönündedir. Buna göre erkekler uygun hammaddeyi seçerek işlemekte; kadınlar çocuklarla birlikte bitki-yemiş-meyve toplamakta daha sonra kadınlar topladıklarını ve diğer yiyecek maddelerini öğütme taşları ve/veya havanlarda işleyip pişirerek gıda hazırlama rolünü üstlenmektedirler[21]. Ancak bu "genel kanı" ile örtüşmeyen örnekler de vardır. Sudan ve Tanzanya'daki bazı etnografik gözlem ve araştırmalara göre öğütme ve el taşı üretimi bir kadın uğraşısıdır: Kadınlar ocaklara giderek seçtikleri taşlara kabaca şekil verdikten sonra taşları köylerine götürerek kullanıma hazır hale getirirler. Bu topluluklarda alet yapımının yanı sıra gıda hazırlama işleri de kadınlar tarafından sürdürülmektedir[22].

Ülkemizde öğütme taşı ve el taşının birlikte kullanımı üzerine şimdiye kadar bilinen bir yayın yoktur. Ancak Ertuğ-Yaraş (2002) tarafından Orta Anadolu'da Aksaray ili Demirci kasabasında yapılan bir etnografik araştırma burada öğütme taşı benzeri bir taş üzerinde nalburlardan temin edilen bir keserle köfte için et kıyıldığını göstermektedir. Bu taş üzerinde sadece et işlenmekte başka bir besin işlenmemektedir. Bu nedenle aletin ismi "köfte taşı"dır. Yayında "köfte taşı"nın, taşın sahibi kadın tarafından Karacadağ'dan getirildiğinden söz edilmekte; ancak bu kasabadaki bütün taşların kadınlar tarafından getirilip getirilmediği ve işlenme

[20] Odell 2003: 79
[21] VanPool ve Leonard 2002: 718
[22] Haaland 1995: 164-167

sürecinden bahsedilmemektedir[23]. Çevredeki başka köylerde ise et dövmek için ahşap havanlar kullanılmaktadır. Aksaray İli'nde yürütülen bu çalışmada taş havanlar ve bu havanlardan daha büyük pekmez ve pul biber yapmaya yarayan aletler ile ahşaptan "ağaç soku", "köfte sokusu", "tokmak", "tokuş" gibi aletlerin yanı sıra ahşap ve taşın beraber kullanıldığı "keten tohumu yağı değirmeni", "karataşlı (bazaltlı) döven", "çakmaktaşlı döven" ve "bulgur değirmeni" gibi aletlerin varlığı belirtilmiştir.

Kerküşti Höyük Halaf Dönemi Sürtmetaş Endüstrisi başlıklı çalışma kapsamında yapılan araştırmalar sırasında Afyonkarahisar İli Nuh Kasabası'nda daha önce yukarıda anlatılana benzer bir geleneğin halen yaşadığı tespit edilmiştir. Nuh Kasabası'ndaki erkeklerin bazıları yakın zamana kadar çevrede bulunan andezit (Resim: 1) ve granit (Resim: 2) ocaklarına giderek "haşhaş sürtme taşı" ve "elcek" yapmak için uygun taş bloğunu çıkartıp eşek sırtında kasabalarına getirip burada işlemekteydiler.

Resim: 1 (Nuh Kasabası yakınlarındaki bir andezit ocağı)

[23] Ertuğ-Yaraş 2002: 216-217

Resim: 2 (Nuh Kasabası yakınlarındaki bir granit ocağı)

Yöre halkının "haşhaş sürtme taşı" dediği taş arkeolojik literatürde "öğütme taşı" olarak adlandırılan taştır. "Elcek" ise "haşhaş sürtme taşı"nın üzerinde çift elle hareketli olarak kullanılan, bu çalışmada ve arkeolojik literatürdeki adıyla "el taşı"dır (Resim: 3).

Resim: 3 (Haşhaş Sürtme Taşı ve Elcek)

Günümüzde bu aletler kasaba çevresine kurulan haftalık pazar yerine gelen satıcılardan temin edilmektedir. Ayrıca Afyonkarahisar şehir merkezinde bu aletin

satıldığı bir dükkan halen mevcuttur. Nuh Kasabası'ndaki yaşlı kadınlardan alınan bilgilere göre, bu taşlarla geçmişte haşhaşın yanı sıra kil, tuz ve patates de *sürtülmüştür*. Ancak günümüzde makineleşmeyle beraber tuz ve kil sürtme işlemi tamamen ortadan kalkmış, patates ve haşhaş sürtme ise kahvaltılık haşhaş ezmesi hazırlamak ve katmer (Resim: 4), börek benzeri hamur işi yiyeceklere katılmak amacıyla devam etmektedir (Resim: 5).

Resim: 4 (Katmer yapımı)

Resim: 5 (Haşhaş Sürtme Taşı'nda haşhaşın sürtülmesi)

Nuh Kasabası'nda emeklilerin artması maaş çekmek amacıyla şehre gidişi de sıklaştırmış bunun sonucu olarak haşhaşın şehirdeki makinelerde çektirilmesi yaygınlaşmıştır. Yaklaşık yarım saatlik haşhaş sürtmesi, bir ailenin bir haftalık katmerlik ve kahvaltılık haşhaş ihtiyacını karşılamaktadır. Sürtme taşıyla sürtülen haşhaşın makinede çekilenden daha lezzetli olduğunun kabul edilmesine ve taş üzerinde sürtme işleminin fazla bir uğraşı gerektirmemesine rağmen halk ayda bir defa maaş çekmek amacıyla şehir merkezine gittiği zaman haşhaşını da şehirdeki dükkanlarda çektirmektedir. Nuh Kasabası'nda kullanılan aletlerin hepsi andezit veya granittir. Bu taş cinslerinin haşhaş sürtme taşı yapımına uygun özellikler göstermesinin yanı sıra bu taşın kaynağına kasabadan yürüyerek yaklaşık 40 dakikada ulaşılabilmesi hammadde seçimindeki nedenlerdir.

Öğütme ve ezme için kullanılan aletlerle farklı dönemlerde ve değişik yerleşmelerde boya, maden ve tahıllar işlenmiştir. Paleolitik dönemde bu tip aletlerle boya ezilmektedir. El Khiam ve Nahal Oren'in Natuf tabakalarında tahılları

kabuklarından ayırmada, meşe palamudu ve tuz ezmede ve boya maddeleri hazırlamada havanlar kullanılmıştır[24].

Geç Natuf yerleşmelerinin birçoğunda sürtmetaş alet buluntu topluluğu havan ve havaneli ağırlıklıdır. Olasılıkla sonbaharda havanlar ve vurgu taşları kabuklu yemişler için kullanılmış; ilkbaharda da öğütme ve el taşlarıyla tohumlar ezilmiştir[25]. Neolitik Dönem'de bitkisel yiyecek hazırlama sürecindeki değişiklikle öğütme taşları, taş kaplar ile el taşlarının yaygınlaştığı ve önceki kültürlerdeki havan ve havaneli yoğunluğunun yerini aldığı ileri sürülmektedir[26].

Üretim yerlerinin özelliği, yapım artıkları üzerindeki çalışmalar, üretim aşamalarının incelenmesi, etnografik analizler ile sürtmetaş aletler üzerine yapılan çalışmalarda Doğu Akdeniz bölgesi merkez alınmış ve arkeolojik çalışmalarda bulunan öğütücü ve ezici aletlerin ekonomik önemine odaklanılmıştır. Ayrıca Ege Denizi ve çevresi ile Yeni Dünya'da yapılan çalışmalar üretim yeri seçiminde uygun hammadde kaynağına yakın yerlerin tercih edildiğini göstermiştir[27].

Holosen başlarından itibaren sıcaklık ve yağış artarak günümüz iklim koşullarının belirmeye başlamasıyla[28] önemli tarım alanlarından biri olan Kuzey Mezopotamya'da yabani tahıllar yaygınlaşmıştır. İnsanların beslenmesinde zamanla yabani tahıllarının önem kazanması ve tahılların değişik şekillerde işlenmesi ile tarım denemeleri öğütücü ve ezici aletlerin kullanımını arttırmıştır. Childe "Neolitik Devrim" kavramını, insanın alışkanlıklarında, geleneklerinde ve esas olarak geçim ekonomisinde oluşan köklü değişimi vurgulamak amacıyla kullanmıştır[29].

Erken Neolitik dönemde tahılları havanda ezmek öğütme taşından geçirmekten olasılıkla daha kolaydı. Bu varsayıma göre öğütme ve el taşlarının tahıl tanelerinden ziyade çanak çömlek için kil ve boya öğütmekte veya kaya tuzu ve

[24] Wright, G. A. 1971: 467
[25] Wright, K. 1993: 95
[26] Bar-Yosef 1980: 127
[27] Takaoğlu 2005: 425-426
[28] Atalay 2005: 121
[29] Braidwood 1995: 163

yenebilir tohum ezmekte kullanıldığını düşünmenin yanlış olmayacağı ileri sürülmektedir[30].

3. HALAF DÖNEMİ

Adını 1907-1913 yılları arasında ilk kez kazılan Tell Halaf[31] yerleşmesinden alan Halaf Kültürü / Dönemi [32] radyokarbon tarihlerine göre günümüzden 7000-6400 yıl öncelerine tarihlendirilmektedir[33].

Son yıllarda Anadolu'da artan yüzey araştırmaları (Cizre ovası) ve kazılarda (Domuztepe, Kazane Höyük, Kerküşti Höyük, Türbe Höyük, Tell İdris) bu dönemi aydınlatabilecek yeni veriler ortaya çıkmıştır.

3.1. GENEL ÖZELLİKLERİ

"Tolos" adı verilen yuvarlak mimarisi ve çok çeşitli motiflerle bezenmiş boyalı çanak çömlekleriyle tanınan Halaf Dönemi, çanak çömlek üzerindeki bezemelerine göre erken-orta-geç olmak üzere üçe ayrılır[34]. Son yıllarda gerek Suriye gerekse Türkiye'de Kazane ve Kerküşti Höyük gibi yerleşmelerde yapılan

[30] Runnels ve Murray: 1983: 62
[31] Von Oppenheim 1939
[32] McCorriston 1992: 315
[33] Dolukhanov 1998: 288, 296
[34] Mellaart 1975: 156-170; Perkins 1949: 16-45

kazılarda Tolos adı verilen yapıların Halaf kültürünün tek mimari öğesi olmadığı, bu dönemde dörtgen yapıların da kullanıldığı anlaşılmıştır.

Halaf boyalı çanak çömleği, yapanların büyük bir düşünme yeteneğine sahip ve işlerinde usta olduklarını göstermektedir[35]. Kap bezemelerinde genellikle şeritli, ağ motifli, zikzaklı, üçgen, dama tahtası, haç biçimli ve nokta bezekler kullanılmıştır. Bunların dışında boğa başları başta olmak üzere, hayvan ve bitki betimlemeleri de vardır[36]. Halaf Dönemi'nde dışa çekik, içbükey ya da yuvarlak kaseler; küçük, yuvarlak ağızlı kaplar ortaya çıkar [37]

Tespit edilen yerleşmelere göre Halaf Kültürü'nün Elazığ-Muş-Van illerinin oluşturduğu hatla kuzeyde sınırlandığı, özellikle Şanlıurfa'nın kültürün çekirdek bölgesini oluşturduğu ileri sürülmektedir[38]. Ancak yeni kazılar çekirdek bölge tartışmaları üzerine yeni bulgular sunmaktadır. Son yıllardaki özellikle Domuztepe kazı verilerine dayanarak Kahramanmaraş ve Gaziantep'in büyük olasılıkla kültürün çekirdek bölgesi olduğu yapılan yorumlar arasındadır[39]. Halaf kültürü batıda Akdeniz kıyısı (Yumuktepe), doğuda Van (Tilkitepe), Cizre ovası, kuzeyde Keban havzası (Tülintepe), Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Kuzey Suriye (Balik vadisi) ve Kuzey Irak (Musul-Kerkük) alanlarına kadar yayılmıştır[40].

Kültürün Orta Halaf'ta kuzeye ve batıya doğru yayılması nüfus artışı ve başarılı tarımın sonucudur. Çanaklar üzerinde görülen boğa başı motifleri evcilleştirmeyi akla getirmektedir[41].

Halaf döneminde kuru tarım emmer buğdayı, einkorn buğdayı ve arpaya dayanmıştır. Koyun, keçi ve domuz yetiştirilmiştir; sığır ise ikincil roldedir. Bütün bu tarım ve hayvancılık faaliyetleri yabani sığır, yaban domuzu, yaban eşeği, ceylan

[35] Braidwood: 1995: 209
[36] Redman 1978: 199-200
[37] Dolukhanov 1998: 297
[38] Harmankaya 1998: 9
[39] http://www.radikal.com.tr
[40] Watson 1977: 382
[41] Mellaart 1975: 160

ve mevsime göre de çeşitli kuş avcılığıyla desteklenmiştir[42]. Halaf Dönemi'nde organize tarımın ve yoğun hayvancılığın yapıldığı bir toplum yapısının söz konusu olduğu belirtilmektedir[43]. Halaf Dönemi halkı, sulanabilen kuru tarıma elverişli alanlarda, yerleşik tarım ekonomisine sahip bir toplum olarak da tanımlanmaktadır[44]. Birçok Halaf yerleşmesi Akdeniz iklim bölgesiyle ilişkili kuru tarım yapılabilen alanlardadır[45]. Türkiye sınırları içindeki özellikle Kazane Höyük, Kerküşti Höyük ve Tell İdris yerleşmeleri bu özelliklere sahip bölgelerde yer alır. Domuztepe ve Türbe Höyük yerleşimleri ise dağlık alanlardaki verimli ovalardadır.

Halaf Dönemi yerleşmelerinde en çok karşılaşılan gömüt tipi *hocker*dir[46]. Halaf Dönemi mezarlarının tamamına yakını yerleşme içindedir[47].

3.2. SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİ

Yarim Tepe II'nin Erken ve Geç Evrelerinde sürtmetaş endüstrisine ait çeşitli buluntular ele geçmiştir. Erken Evre'nin iki seviyesinde (8 ve 9) yerel kireçtaşından 25 tane öğütme taşının yanı sıra 10 tane havaneli, 10 tane havan ve 8 tane de diğer gruplara ait sürtmetaş alet bulunmuştur. İki bazalt havan oldukça iyi açkılı ve biçimi diğerlerinden farklıdır. Alabaster, kireçtaşı ve mermerden 5 tane küçük taş kap bulunmuştur[48]. Ayrıca Yarim Tepe'nin erken iki evresinde bir diorit, iki tane de alabaster ağırşak bulunmuştur. Yassı, dörtgenimsi, oval tipte askılıklı boncuklar ve askılıklı mühür boncuklar 19 tanedir. Mühür boncuklar genelde steatit ve

[42] Mellaart 1975: 161
[43] Watson 1983: 238-239
[44] Redman 1978: 201
[45] McCorriston 1992: 318
[46] Hijara 1978: 127
[47] Campbell 1992: 180
[48] Merpert ve Munchaev 1993a: 145-146

serpantinden olmak üzere mermer, kum taşı, diorit ve kaya kristalinden yapılmıştır. 58 no'lu mezardan akik, kaya kristali ve steatitten boncuklara rastlanmıştır.

Yarim Tepe III'te kumtaşı, kireçtaşı ve alabasterden kaplar vardır. Diğer sürtmetaş aletler arasında ağırlıklar, öğütme taşları, topuz başları, havanlar, havanelleri ile askılıklı boncuk ve boncuk sayılabilir. Havanlar esas sürtmetaş grubunu oluştururlar. Üç tüm ve üç kırık havan bulunmuştur. Havanlardan biri derin, tekne biçimli, 51 cm uzunluğunda, 20 cm genişliğinde ve 8-10 cm kalınlığındadır. Diğer iki tüm havan ise oval biçimli ve yassıdır. Bunlardan biri 27.5 x 18 x 6.5 cm, diğeri 24 x 16 x 7 cm ölçülerindedir. Havanlar olasılıkla Sincar çevresindeki gözenekli bazalttan yapılmıştır. Obsidyen bir oval (4 x 2.2 cm) ile bir baklava biçimli (5.3 x 3.4 cm) askılıklı boncuk bulunmuştur. Mermer, diorit, steatit gibi taşlardan 1.5 cm'den daha büyük beş tane silindirik, birkaç tane disk biçimli ve bir de fıçı biçimli değişik renk taşlarda boncuklar bulunmuştur[49].

Grikihaciyan'da 39 tane tüm veya kırık öğütme taşı vardır. Bunlardan biri kumtaşından geri kalanı ise gözenekli ve gözeneksiz bazalttan yapılmıştır. Öğütme taşlarının kenarı ve sırtı kısmen düzeltilmiş, birkaç tanesinin sırtı öğütme yüzeyi olarak kullanılmıştır. Bu taşların uzunlukları 16 - 48 cm arasında (ortalama 23 cm), genişlikleri 10 - 27 cm arasında (ortalama 19 cm), kalınlıkları ise 2 - 17 cm arasında (ortalama 6 cm) değişmektedir. Grikihaciyan öğütme taşı topluluğu sığ ve derin olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Derin olanların kalınlığı genellikle 10 cm ve üzerindedir. İkinci grubu oluşturan sığ olanlar ise ortalama 5 cm'i geçmeyen ince yassı taşlardan yapılmıştır. Bunların boyuna kesitleri hafif içbükeydir veya bir kenardan diğerine incelir. Enine kesitleri çok hafif içbükeydir. Bazı örnekler düz kullanım yüzeyine sahiptir. Bunların %66'sı sığ öğütme taşlarından oluşmaktadır. Bir örneğin kullanım yüzeyinin orta kısmında bir dışbükeylik görülür. Bu dışbükeylik küçük bir el taşının dairesel kullanımı nedeniyle oluşmuş olabilir[50].

[49] Merpert ve Munchaev 1993b: 194-196
[50] Watson ve LeBlanc 1990: 97

Grikihaciyan yerleşmesinde 64 tane tüm ve kırık el taşı bulunmuştur. Bunlar iki gruba ayrılır. İlk grup, öğütme taşlarıyla kullanıma en uygun olan "çift elle kullanılan" taşlardır. Bunlardan en uzunu 25 cm ve en kısası 11 cm'dir. Kalınlıkları ise 2 - 10 cm arasında değişir. Bunların çoğu gözeneksiz bazalttandır. Kalın el taşlarının sırt kısmında sürterek düzelti işlemi ya çok azdır ya da hiç yoktur ve kabadır; ince olanların ise sırt kısmında sürtülerek yapılmış düzelti vardır. İkinci grubu "kaplumbağa sırtlı" el taşları oluşturur. Bunların sırt kısımları yüksek değildir. Hatta çoğu düz veya hafif dışbükeydir. Bu grubun çoğu gözeneksiz bazalttan yapılmıştır ve diğer gruba oranla daha hafiftir. Yuvarlak, gözenek çapları 15 mm'ye varan bazı "el taşları" daha çok açkılama benzeri işlerde kullanıma uygundur. İlk grubu oluşturan 34 tüm veya kırık el taşları ortalama 17.7 cm uzunluğunda, 11.4 cm genişliğinde, 6.7 cm kalınlığında ve 2200 gr ağırlığındadır. İkinci grubu oluşturan "kaplumbağa sırtlı"lar ise ortalama 18.1 cm uzunlukta, 13.7 cm genişlikte, 4.8 cm kalınlıkta ve 1880 gr ağırlıktadır[51].

37 adet havanelinin çoğu iyi işlenmiştir. Bazıları birden fazla kullanım yüzeyine sahiptir. Kırık parçalar da dahil olmak üzere ortalama 15.26 cm uzunluğunda, 6.1 cm genişliğinde, 5.29 cm kalınlığında ve 1200 gr ağırlığındadır. Bazı örneklerin vurgu taşı olarak da kullanıldığını gösteren kullanım aşınmaları mevcuttur[52].

Grikihaciyan yerleşmesinde taş kap ve mil taşıyla karıştırılmış olabilecek havanlar bulunmuştur. Yassı baltalar, taş kaplar ve boncuk, askılıklı boncuk, mühür boncuklar Grikihaciyan yerleşmesinde bulunan diğer sürtmetaş aletlerdir. Kireçtaşı ve serpantin çoğu disk biçimli 14 adet boncuk bulunmuştur. Birkaç basit askılıklı boncuk yanı sıra 6 adet kazı bezekli mühür-boncuk bulunmuştur[53].

Tell Amarna'da beş adet öğütme taşı parçası bulunmuştur. Bunlardan dördü bazalttan biri kireçtaşından yapılmıştır. Söbe ve dikdörtgene yakın biçimli bu taşların

[51] Watson ve LeBlanc 1990: 97-99
[52] Watson ve LeBlanc 1990: 99
[53] Watson ve LeBlanc 1990: 100-101

boyuna kesitleri içbükey veya yaklaşık dikdörtgendir. Bir tane bir yüzeyi oldukça pürüzsüz küresel, bir tane de söbe biçimli ve kesitli kireçtaşından yapılmış tüm iki tane el taşı vardır. Granodiorit yuvarlak, söbe kesitli, bir yüzeyi oldukça pürüzsüz el taşı ise kırıktır. "Delikli Taş" Tell Amarna'nın sürtmetaş aletlerinin diğer bir tipini oluşturur. Beyaz kireçtaşından oval biçimli bu taşın ortasında 19 mm çapında bir delik vardır[54]. 2.4 cm cidar kalınlığına sahip alabaster bir kap ile kireçtaşı bir kap dışında başka taş kap bulunmamıştır. Her iki kap da iç ve dış yüzleri açkılı yalın kaplardır[55].

Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi üzerine en ayrıntılı çalışma Sabi Abyad'da yapılmıştır. Tell Sabi Abyad'ın Erken Halaf tabakalarında bulunan sürtmetaş aletlerin ilk grubunu oluşturan öğütme taşları, havanlar, el taşları ve havanelleri 13 tipe ayrılmıştır. 1. tip silindirik el taşları ve havanelleridir. Bu gruptaki aletlerin kenarlarında sürtme ve yongalama izleri görülmektedir. Bu aletler 5 - 8.2 cm kalınlıkta (ortalama 6.8 cm), 11 - 24.5 cm uzunlukta (ortalama 15.1 cm) olup esas olarak havaneli olarak kullanılmışlardır. 2. tip, tip 1'in benzeridir ancak bu gruptaki havanelleri koniktir. Uzunlukları 12.4 - 40 cm arasındadır, kalınlıkları ise 4.9 - 8.2 cm arasında değişir. 3.tip aletler doğada bulunduğu şekliyle işlenmeden kullanılmış, el taşlarından oluşmaktadır. Vurgu taşı, el taşı ve havaneli 4. tipi oluşturan aletlerdir ve, küresel ve küp biçimli olmak üzere ikiye ayrılır. Küresel biçimliler genellikle çakmaktaşı yumrularından, küp biçimliler ise çeşitli taşlardan yapılmıştır. 5. tip genelde bazalttan pürüzsüz kullanım yüzeyine sahip havanları içerir. Kendi içinde taşınabilir, kase biçimli, düz dipli, pürüzsüz kenarlı olanlar ile fazla düzeltilmeden yere gömülerek kullanılanlar olmak üzere 2 alt tipe ayrılır. Tip 6, düzleştirilmiş öğütme taşı ve düzleştirilmiş el taşı olarak 2 alt tipe ayrılır. Öğütme taşları oval veya yuvarlak biçimli, dışbükey sırtlı ve düz veya hafif içbükey kullanım yüzeylidirler. Oval, yuvarlak veya ekmek somunu biçimli el taşları biçim olarak öğütme taşlarına benzemekle birlikte bunlardan daha küçük boyutludur. Tip 7, tip 1'in daha küçük boyutlu silindirik el taşları veya havanellerini içermektedir. Bu taşlar 4.5 - 6 cm kalınlıkta (ortalama 5.2 cm) ve 6 - 10.3 cm (ortalama 7.8 cm) uzunluktadır. Küçük,

[54] Cruells ve Garcia 2004: 241-244
[55] Cruells 2004: 221

konik havanellerinden oluşan Tip 8 ise esasında Tip 2'nin daha küçük ölçülere sahip kopyasıdır. Bu gruptaki aletler 4.3 - 6.4 cm (ortalama 5.5 cm) kalınlıkta ve 6 - 13 cm (ortalama 8.6 cm) uzunluktadır. Tip 9 tanımlanamayan parçaları içerir. Tip 10'u, yaklaşık dikdörtgen el taşları oluşturmaktadır. Tip 11 düz, yaklaşık dikdörtgen veya daireye yakın biçimli, oldukça hafif ve gözenekli bazaltlardan oluşmaktadır. Tip 12 geniş, küresel, bir veya daha fazla pürüzsüz yüzeye sahip grubu yansıtmaktadır. Son olarak Tip 13 armut biçimli, kabaca yontulmuş havanelleridir[56].

Tell Sabi Abyad'da bulunan 80 adet taş kaptan biri dışındakiler kırıktır. 8 taş kabın hammaddesi çevrede bulunmayan klorit, bazalt, serpantin ve steatit taşlarından seçilmiştir. Diğer taş kaplar çevrede bulunan cips, kireçtaşı, gabro, alabaster ve doloritten yapılmıştır. Taş kaplar 3 ana gruba/tipe ayrılmaktadır. İlk grup dairesel veya oval biçimli, 5 - 15 cm ağız çaplı, 2.2 - 6.9 cm yüksekliğindedir. Cidar kalınlıkları ise 0.3 - 1.1 cm arasında, dip kalınlıkları 0.7 - 0.9 cm arasında değişir. 8 kabın iç ve dış yüzleri, 3 kabın ise tek yüzü açkılanmıştır. 3 örnekte taşın içinde renkli damarlar vardır. 3 örnekte basit geometrik ve boynuzlu hayvan betimleri kazı bezek uygulanmıştır. Bazı kaplarda tamir deliği açılmıştır. İkinci grupta çoğu kap yarı küresel; sadece ikisi dörtgen biçimlidir. Bir örnekte delikli tutamak bulunmaktadır. Bir kabın tamamı açkılanmışken üç örneğin sadece dış yüzlerinde bu işlem görülür. Bu grupta cidar kalınlıkları 0.6 - 0.9 cm, çapları ise 4 – 14 cm arasındadır. 3. Tip dik kenarlı kaplardır ve çapları 6.5 - 15 cm arasında değişir[57].

Yassı balta, keski ve topuz başı Sabi Abyad'ın sürtmetaş aletlerinin son grubunu oluşturur. Az sayıda ele geçen bu aletler iki gruba ayrılır. İlk grup uzunlukları 7 cm'i geçmeyen trapez biçimli 7 minyatür yassı baltayı kapsar. Ağızları düz veya hafif dışbükeydir. Biri dışında tüm yassı baltalar sürtülerek yüzeyleri pürüzsüz hale getirilmiştir. Bu baltalardan dördü kireçtaşından, biri gabro, biri de yerli olmayan serpantinden yapılmıştır. Genel olarak kalınlıkları 2.3 cm'i geçmemekte, uzunlukları 3.2 - 6.8 cm arasında, genişlikleri 1.6 - 4.5 cm arasındadır. İkinci grup yine trapez biçimli; daha büyük baltalardır. Uzunlukları 7.1 - 11.5 cm

[56] Collet ve Spoor 1996: 416-417
[57] Collet ve Spoor 1996: 422-424

arasında, genişlikleri 4.9 - 7.5 cm arasında, kalınlıkları 1.2 - 3.2 cm arasındadır. Bazı aletlerin ağzında kullanım aşınmaları görülür. Bu gruptaki aletler dolorit, kireçtaşı ve tanımlanamayan başka taşlardan yapılmıştır. Üç keskiden birinin tek yüzeyi düzleştirilmiş, diğer yüzeyi ise dışbükeydir. Bir örneğin uzunluğu 9.9 cm, genişliği 5.3 cm, kalınlığı 2.8 cm; bir diğerinin ise uzunluğu 11.6 cm, genişliği 4.8, kalınlığı ise 2.5 cm'dir. Bu iki keski, kullanımdan kaynaklı aşınmalara sahiptir. Kireçtaşı keskinin üzerinde bitumen (zift) kalıntıları vardır. Sabi Abyad'da iki tane topuz başı bulunmuştur. Bunlardan biri turuncumsu pembe renkte cips taşından yapılmıştır, 6 cm kalınlığındadır. Delik çapı 1 - 1.4 cm kadardır. Diğer topuz başı grimsi renkli cips taşından yapılmıştır. Ayrıca Tell Sabi Abyad'da palet, yuvarlak levha, çekiç taşı, ağırşak ve yivli taş gibi nesneler de bulunmuştur[58].

Tell Arpachiyah'ın Halaf tabakalarında pembe, gri ve beyaz kireçtaşından çeşitli paletler; kum taşı, serpantin, klorit ve dolerit taşlarından yassı baltalar; bazalttan öğütme taşları, el taşları ve havanelleri bulunmuştur. Ayrıca iyi işlenmiş, sürtülerek pürüzsüzleştirilmiş kireçtaşı, serpantin, diorit, klorit, steatit ve kum taşından taş kaplar da vardır[59].

Tell Chagar Bazar'da kireçtaşından ve serpantinden yassı baltalar, ayrıca çeşitli taşlardan boncuklar ele geçmiştir[60].

Sakçe Gözü'nün İlk Halaf tabakasında bulunan taş kaplar steatitten yapılmıştır ve minyatürler ile ince cidarlı hafif dışa eğik dudaklı olarak iki gruba ayrılır. Serpantinden yapılmış bir yassı baltanın tüm yüzeyleri sürtülerek düzeltilmiştir. Boyutları genelde 5 - 6 cm olan steatite, diorit ve kireçtaşından yapılmış açkı taşlarının bir yüzeyleri yoğun kullanımdan ötürü düzleşmiştir. Bu tabakada çok sayıda açkı taşı bulunmuştur. Gelişkin Halaf olarak tanımlanan tabakada içi ve dışı açkılanmış, iyi işlenmiş taş kaplar serpantin, kireçtaşı ve steatitten yapılmıştır. Kaplardan birinin dibinde ayı ve tilki betimi yer alır. Ayrıca bu

[58] Collet ve Spoor 1996: 424-426
[59] Mallowan ve Rose 1935: 14-102
[60] Mallowan ve Rose 1936: 22-26

tabakada çoğu kırık bazalt öğütme taşları ve siyah steatitten her iki yüzünde de iç içe dörtgenlerden oluşan kazı bezekli bir mühür bulunmuştur[61].

Fıstıklı Höyük'te buğday, arpa ve diğer hububatların işlenmiş olabileceği el ve öğütme taşları bulunmuştur. Öğütme taşları oldukça ince, içbükey ve uzun; el taşları yastık biçimli ve ağırdır. El taşlarında kullanılan bazaltlar öğütme taşlarında kullanılandan daha ince tanelidir. Öğütme taşlarındaki aşınmalar ileri-geri kullanımdan kaynaklanmaktadır. Bazı öğütme taşları yapı taşı olarak kullanılmıştır. Öğütme ve el taşları dışındaki buluntular arasında üç yassı balta, çok sayıda kalkerden yapılmış kalın cidarlı kaba taş kap ve yeşil bir taştan iki ağırşak vardır[62].

4. KERKÜŞTİ HÖYÜK

Kerküşti Höyük 2005 ve 2006 yıllarında Aslı Erim-Özdoğan'ın bilimsel başkanlığında yapılan kazıların ve Sarıaltun (2008)'un tez çalışmasının sonuçlarına göre kuzey-güney 170 m, doğu-batı 130 m boyutlarında bir alana yayılan, 4.90 m kalınlığında bir dolguya sahip küçük bir höyüktür.

[61] Taylor, Williams ve Waechter 1951: 117-119
[62] Pollock ve diğerleri 2001: 17-18

4.1. KONUMU VE ÇEVRESEL ÖZELLİKLERİ

Kerküşti Höyük Mardin İli, Derik İlçesi, Alanlı Köyü'nün 3 km kuzeybatısında yer alır. Mardin-Midyat eşiğinin hemen güneydoğusunda, Fırat'ın önemli kollarından Habur'un bir yan kolu olan Kocadere'nin batı yakasında[63] Karacadağ volkanının oluşumunda 3. fazda yer alan Ovabağ Grubu'nun 2. fazı olan Karaburun Tepe (Ercan ve diğerleri 1991)[64] ve çevresindeki irili ufaklı volkan konilerinden çıkma bazalt akıntısının güneyinde ve kısmen batısında yer almaktadır.

Kerküşti Höyük'te karşılaşılan öğütücü ve ezici aletlerin tamamına yakınının hammaddesi bazalttır. Bu hammaddenin seçiminde bazaltın öğütme ve ezme işinde elverişli bir taş olmasının yanı sıra Kerküşti Yerleşmesi'nin hammadde kaynağına yakınlığının da şüphesiz payı vardır.

Karacadağ ve çevresinde yaklaşık 10.000 km**²'** lik bir alanı kaplayan Karacadağ bazaltları[65] Kerküşti Höyük'ün sürtmetaş aletlerinin ana hammaddesini oluşturur. En yüksek zirvesi yaklaşık 1950 m olan Karacadağ, kalkan şeklinde bir volkan konisidir[66].

Karacadağ'ın güneyinde Şanlıurfa-Mardin arasında (Harita: 1) doğu-batı yönlü kırıklar boyunca çıkan bazaltlar olasılıkla Arap Bloku'nun güney Anadolu kıvrımlarına doğru itildiği sırada meydana gelmiş ve sonradan hareket eden faylar boyunca ortaya çıkmışlardır[67].

---

[63] Sarıaltun 2008: 15
[64] Canpolat 2008: 472-474, Naklen
[65] Uz ve diğerleri 2001: 43
[66] Atalay 2002: 139
[67] Ardos 1996: 55

Harita: 1 (Şanlıurfa-Mardin arasındaki bölge)

Karacadağ ve çevresinde volkanik etkinlik üç ana evrede meydana gelmiştir. I. evrede *Siverek Grubu*, II. evrede *Karacadağ Grubu*, III. evrede *Ovabağ Grubu* oluşmuştur. Çok geniş bir alana yayılan volkanizma en çok ilk evre ile bazaltik lavlar çıkarmış olup, eski vadi içlerinde 5-10 m kalınlıkta olan lav akıntıları, çıkış merkezlerine yaklaşıldığı zaman 100 m, en kalın oldukları Siverek ilçe merkezi doğusunda ise 250 m kalınlığa kadar çıkmaktadırlar. İkinci evre ile Karacadağ'ın esas kütlesi oluşmuş ve ilk evreye ilişkin plato bazaltlar üzerinde bazaltik lav akıntıları yer almışlardır. Üçüncü evre bazik lavları ise, daha az yer kaplamakta olup, dağınık, birbirleriyle ilişkisi olmayan lav akıntıları şeklindedir[68]. Ancak bu üç evre arasında bazaltlar açısından petrografik ve kimyasal açıdan bir fark yoktur. Bu bazaltlar çoğunlukla orta derecede alkalen ve kısmen de toleyik niteliktedir. Bu volkanitleri

[68] Ercan ve diğerleri 1990: 155

oluşturan mağma manto kökenlidir ve bu volkanitler kıtasal bir ortamda manto yükselimi ile meydana gelmiştir (Ercan ve diğerleri 1991)[69].

Karacadağ volkanitlerinde 41 örnekte kimyasal analiz yapılmış, bunların genellikle alkalin nitelikte oldukları, tefrit, bazanit, fonotefrit, bazalt ve trakibazalt olarak adlanabilecekleri saptanmıştır. Bu çalışma ile alınan örnekte iz ve nadir toprak element analizleri de yapılmış ve petrografik gözlemlerle pikrit bazalt olarak adlandırılmıştır (Haksal 1981)[70]. Doğu ve Güneydoğu Anadolu neotektonik dönem volkanitleri içerisinde Karacadağ volkanitleri manto kökene en yakın volkanizma ürünüdür[71].

Kerküşti Höyük konumu itibariyle *Ovabağ Grubu* çevresinde yer almaktadır. Üç faza ayrılan *Ovabağ Grubu'*nun ilk fazına ait Derik İlçesi'nin güneyindeki Karaburun Tepe'den alınan örnek 223.000±18.000 yılını vermektedir. İkinci evre için en önemli çıkış merkezleri olan Mazı Dağı batısındaki Kırmızı Tepe ve Gümüşyuva Tepe 101.000±9000 yılına tarihlenmiştir. Genel olarak *Ovabağ Grubu* volkanizması yaklaşık 400.000 yıl önce etkin olmaya başlamış ve 60.000-70.000 yıl öncelerine kadar etkinliğini devam ettirmiştir (Ercan ve diğerleri 1991)[72]. Bu verilerden hareketle Kerküşti Höyük'ün çevresinde yer alan bazalt akıntısının (Resim: 6-7) yaşını yaklaşık olarak 223.000-60.000 yılları arasına tarihlemek yanlış olmayacaktır.

[69] Canpolat 2008: 472, Naklen
[70] Ercan ve diğerleri 1990: 155, Naklen
[71] Ercan ve diğerleri 1990: 155
[72] Canpolat 2008: 474, Naklen

Resim: 6 (Kerküşti Höyük ve kuzeyindeki volkan konileri ile bazalt akıntısı)

Resim: 7 (Kerküşti Höyük'ün kuzeyindeki volkan konileri)

Kerküşti Höyük Halaf Dönemi tabakasının en erken evresi bugünkü ova seviyesinin yaklaşık 2 m altında kalmıştır. Ova seviyesindeki yükselme Fırat'ın kollarının biriktirdiği alüvyonlarla açıklanabilir.

Sürtmetaş aletlerin önemli bir bölümü beslenmeyle ilişkili olduğu için kısaca Kerküşti Höyük çevresinin iklim ve bitki örtüsünden söz edilecektir. Kerküşti Höyük Türkiye'nin ekolojik bölgeleri içerisinde Güneydoğu Anadolu Geçiş Bölgesi'nin *bozkır bölümü*'ndedir (Harita: 2). Bu bölüm yıllık ortalama 350 - 500 mm yağış alır ve yağışın çoğu kışın düşer. Ancak bu yağış yıllara göre ciddi değişiklikler gösterir. Örneğin, Mardin ilinde yağış 300 - 1400 mm arasında yıllara göre değişkendir. Şanlıurfa'da ise bu yağış 200 - 800 mm arasında yıllara göre değişir. Kerküşti Höyük doğal bozkırların yayılım alanı içindedir. Güneydoğu Anadolu zayıf bozkırlarla beraber bazı buğdaygiller ve baklagiller gibi kültüre alınan bitkiler yönünden zengindir. Karacadağ yöresinde doğal olarak dört tür buğday yetişir[73].

Harita: 2 (Güneydoğu Anadolu Geçiş Bölgesi)

[73] Atalay 2002: 134-138

4.2. TABAKALANMASI

İlk olarak 1981 yılında Mardin Müzesi tarafından yapılan kurtarma kazılarında Roma Dönemi'ne ait kaya mezarları, mozaikler ve yapı kalıntıları bulunmuştur[74].

2005 ve 2006 yıllarında Aslı Erim-Özdoğan'ın bilimsel başkanlığında Viranşehir / Şanlıurfa Karayolu yol genişletme çalışmaları nedeniyle yapılan kurtarma kazıları sonuçlarına göre ise Kerküşti Höyük tabakalanması şu şekilde belirlenmiştir:

I. Orta Çağ
II. Roma
III. Orta Tunç Çağı
IV. Yerel Geç Kalkolitik
V. Halaf Dönemi (Va, Vb1, Vb2, Vb3)[75] (Harita: 3)

Va tabakasında yapılar yuvarlak planlıdır. Bu tabakada farklı boyutlarda beş mekan ve iki ocak saptanmıştır. Tabakanın üst yapım aşamasına ait yuvarlak planlı yapılardan G ve İ mekânları boyutları ve iç dolgularının niteliğine göre konut olarak tanımlanmıştır. Tabakanın alt yapım aşamasına ait oldukça tahrip olmuş K ve kısmen koruna gelmiş F mekanları daha küçük boyutlarda olup depo olarak kullanılmış olmalıdırlar. Mekanlar taş temellidir. Çanak çömlek olarak Turuncu Malların %95'i, Standart Boyalı Malların da %35'i bu tabakadadır[76].

Vb tabakasında dikdörtgen yapılar ortaya çıkar. Tüm yapılar taş temellidir. Kompleks bir yapının mekanları olduğu düşünülen P, S ve T mekanları dikdörtgen planlıdır. Vb1 tabakasında üç *hocker* tipi mezar bulunmuştur. Çanak çömlek olarak

[74] Ekmen 1983: 313-314
[75] Sarıaltun 2008: 16-22
[76] Sarıaltun 2008: 17

Standart Boyalı ve Standart Yalın Mallar ile KYAM Yalın ve Kaba Mallar görülür. Vb2 tabakasında yapılar dikdörtgen ve yuvarlak planlıdır. Bu tabakada dört yuvarlak planlı, bir dikdörtgen planlı mekan ile bir fırın saptanmıştır. Bu tabakada biri yarı *hocker* olarak gömülmüş basit çukur mezar, iki tane de *hocker* gömü şeklinde yapılı mezar bulunmuştur. Çanak çömlek olarak Standart Boyalı ve Standart Yalın Mallar ile azalmakla beraber KYAM Yalın ve Kaba Mallar görülür. Vb3 tabakasında yuvarlak yapılar dikdörtgen yapılardan daha fazladır. Bu tabakada beş mezar bulunmuştur; bunlardan dördü basit mezar tipinde *hocker* tipinde çocuk / bebek mezarıdır, diğerinin ise etrafı taşla çevrilidir. Çanak çömlek olarak Standart Boyalı ve Standart Yalın Mallar ile, iyice azalmakla beraber KYAM Yalın ve Kaba Mallar görülür[77].

5. KERKÜŞTİ HÖYÜK HALAF DÖNEMİ SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİ (Grafik: 1-9)

Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi üç ana gruba ve kendi içinde alt tiplerine ayrılır (Grafik: 1-3):

A-Öğütücü ve Ezici Aletler

A1-Öğütme Taşı

A2-El Taşı

A2a-Kaplumbağa Biçimliler

A2b-Yüksek Sırtlılar

A2c-Küçük Küresel veya Küp Biçimliler

A2d-Dörtgen ve Yuvarlak Yassı Biçimliler

[77] Sarıaltun 2008: 17-22

- A3-Havan
- A4-Havaneli
  - A4a-Silindirik biçimliler
  - A4b-Mekik biçimliler
  - A4c-Küçük, konik biçimliler
  - A4d-Büyük, konik biçimliler
- A5-Vurgu Taşı

B-Kesiciler ve Silahlar

- B1-Yassı Balta
- B2-Sapan Taşı
- B3-Topuz Başı

C-Diğer

- C1-Açkı Taşı
- C2-Düzeltici
- C3-Ağırlık Taşı
- C4-Taş Kap
- C5-Boncuk

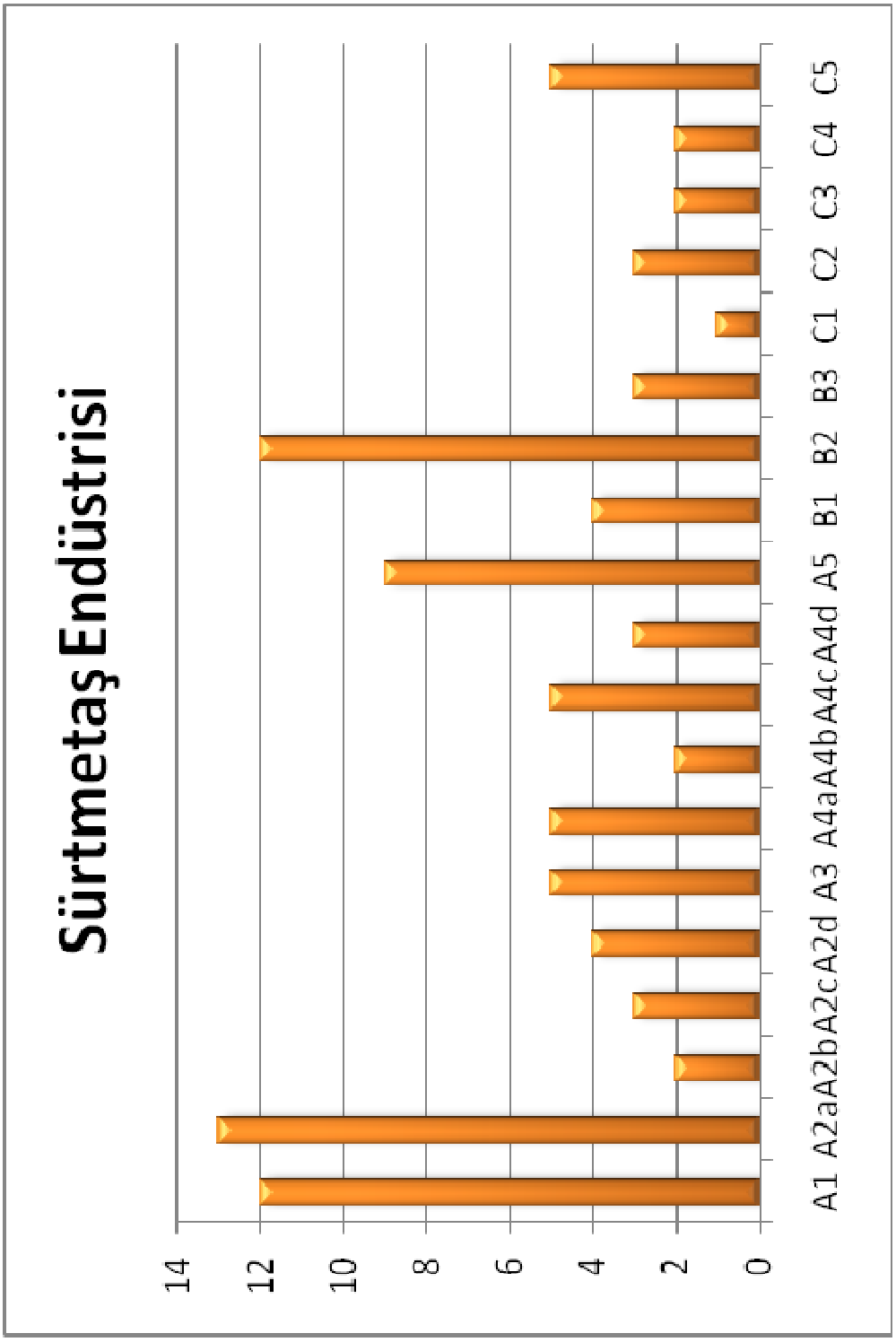

Grafik: 1 (Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi buluntu miktarları)

5.1. ÖĞÜTÜCÜ VE EZİCİ ALETLER

Bu grubu oluşturan aletler öğütme taşı, el taşı, havan, havaneli ve vurgu taşı olarak belirlenmiştir. El taşları *kaplumbağa biçimliler*, *yüksek sırtlılar*, *küçük küresel veya küp biçimliler* ve *dörtgen ve yuvarlak yassı biçimliler* şeklinde dörde ayrılırlar. Havanelleri *silindirik biçimliler*, *mekik biçimliler*, *küçük, konik biçimliler* ve *büyük, konik biçimliler* olarak yine dört tipe ayrılmıştır.

5.1.1. ÖĞÜTME TAŞI (Levha: 1-10) (Resim: 8)

On iki bazalt öğütme taşı Kerküşti Höyük Halaf Yerleşmesi'nin en kapsamlı incelendiği üç açmada (56Y-57Y-58Y) değişik konumda (mekan içi, mekan dışı, atılmış, vb,) ele geçmiştir. On iki adet öğütme taşından ikisi tümdür. Her ikisi de gri renkte, gözeneksiz yapıdadır (Levha 5.B, 8). Yarı işlenmiş tek bir örnekte gözenekli, gri renkli bazalt kullanılmıştır. Kırık olanlardan beşi gözeneksiz yapıda, gri renkte; ikisi gözenekli yapıda, mavimsi gri renktedir. Ayrıca birer tane de gözeneksiz yapıda, açık gri renkte ve gözenekli yapıda açık gri renkte öğütme taşı parçası vardır. Kerküşti Höyük öğütme taşları işçilik olarak özensizdir. Üzerinden kabaca parça kopartılarak öğütme taşına benzetilen; ancak sürterek düzelti işlemi yapılmayan yarı işlenmiş bir taş vardır (Levha: 1). Üç öğütme taşı parçası düz kullanım yüzeyli diğerleri (9 adet) ise içbükey kullanım yüzeylidir. Öğütme taşları, çoğunun kırık olmasından ötürü tipolojik olarak ayrılamamıştır. Kerküşti Höyük Halaf Dönemi öğütme taşları 920 – 7200 gr arasında değişmekte, uzunlukları ise 13,3 – 48,2 cm arasındadır.

Öğütme taşlarının Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisine oranı %12,6 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %19 (Grafik: 8A)'dur.

5.1.2. EL TAŞI

Bu gruba giren alet sayısı yirmi ikidir. Kerküşti Höyük'te el taşları da öğütme taşları gibi değişik konumlarda bulunmuştur. Aletlerin hepsi bazalttır.

El taşlarının Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %23,1, Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %34,9'dur.

Öğütme taşının üzerinde hareketli olarak kullanılan el taşlarının Kerküşti Höyük'te 4 tipi olduğu saptanmıştır (Grafik: 1):

A2a-Kaplumbağa biçimliler (Levha: 11-17) (Resim: 9)
A2b-Yüksek sırtlılar (Levha: 18) (Resim: 10.A, B)
A2c-Küçük küresel veya küp biçimliler (Levha: 19) (Resim: 10.C, D)
A2d-Dörtgen ve yuvarlak yassı biçimliler (Levha: 20-21) (Resim: 11)

Tip A2a *Kaplumbağa biçimliler*'e ait toplam 13 örnek vardır. 8 tüm örnekten ikisi gözeneksiz yapıda, açık gri renkte; dördü gözenekli yapıda, mavimsi gri renkte; ikisi gözenekli yapıda, gri renktedir. 5 kırık örnekten ikisi gözeneksiz yapıda, gri renkte; biri gözenekli yapıda mavimsi gri renkte; biri gözeneksiz yapıda, açık gri renkte; biri gözenekli yapıda gri renktedir. Uzunlukları 9.3 - 31,1 cm, ağırlıkları 790 – 3951 gr arasındadır. Bu tipteki el taşlarının hepsi oval/elips biçimlidir ve çift elle kullanıma uygundur. Bir el taşı parçasının sırt kısmında sağ elin rahat oturabileceği şekilde, avucun arka kısmının oturduğu bölüm çukur bırakılmıştır (Resim: 9.C). Sol elin denk geldiği kısım taş kırık olduğu için böyle bir çukurluğun burada da olup olmadığı bilinmemektedir. Bir örneğin kullanım yüzeyinde yoğun kireç kalıntısı görülmektedir. Bu tipi oluşturan aletler, öğütme taşlarından boyutları ve içbükey/dışbükeylik durumları birlikte değerlendirilerek ayrılabilmektedir.

Kaplumbağa biçimlilerin Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %13,6 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %20,6 (Grafik: 8A), el taşlarına oranı ise %59 (Grafik: 9A)'dur.

Gözeneksiz yapıda, gri renkli bazalttan yapılmış olan Tip A2b *yüksek sırtlılar* iki örnekle temsil edilmektedir. İkisi de tüm olan örnekler gözeneksiz yapıda ve gri renktedir. Bunlardan biri vurgu taşı olarak da kullanılmıştır (Levha: 18.B). Bu tipler 760 – 820 gr ağırlığında ve 11,2 – 11,7 cm uzunluğundadır.

Yüksek sırtlıların Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %2,1 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %3,1 (Grafik: 8A), el taşlarına oranı ise %9,1 (Grafik: 9A)'dir.

Tip A2c *Küçük küresel veya küp biçimliler* üç tüm örnekle temsil edilmektedir. İrili ufaklı gözenekli yapıdaki mavimsi gri renkli bazalttan yapılmış olan bu gruptaki el taşlarından biri parmaklar için oluşturulan çukurlukları ve oldukça pürüzsüz kullanım yüzeyiyle dikkat çekmektedir (Levha: 19.C). Diğer iki taş ise çok-kullanım yüzeylidir. Bu tipler 220 – 350 gr ağırlıkta ve 6 – 6,2 cm uzunluğundadır.

Küçük küresel veya küp biçimlilerin Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %3,1 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %4,7 (Grafik: 8A), el taşlarına oranı ise %13,6 (Grafik 9A)'dir.

Tip A2d *Dörtgen ve yuvarlak yassı biçimliler* dört örnekle temsil edilmektedir. Bu taşlardan üçü tümdür. Bunlardan biri gözeneksiz yapıda, gri renkte; biri gözenekli yapıda mavimsi gri renkte ve diğeri gözenekli yapıda, gri renktedir. Gözeneksiz yapıda, gri renkte olanın kenarları kırıktır. Çift kullanım yüzeyine sahip taşlardan sağlam olanı (Levha: 20.B) mavimsi gri renkte ve sık gözeneklidir; daha küçük ve seyrek gözenekli kırık olanın bir kullanım yüzeyi düz, diğer yüzeyi hafif dışbükeydir (Levha: 21.B). Bu aletler 870 – 2360 gr ağırlıkta, 12,1 - 15 cm uzunluktadır.

Dörtgen ve yuvarlak yassı biçimlilerin Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisine oranı %4,2 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %6,3 (Grafik 8A), el taşlarına oranı ise %18,2 (Grafik 9A)'dir.

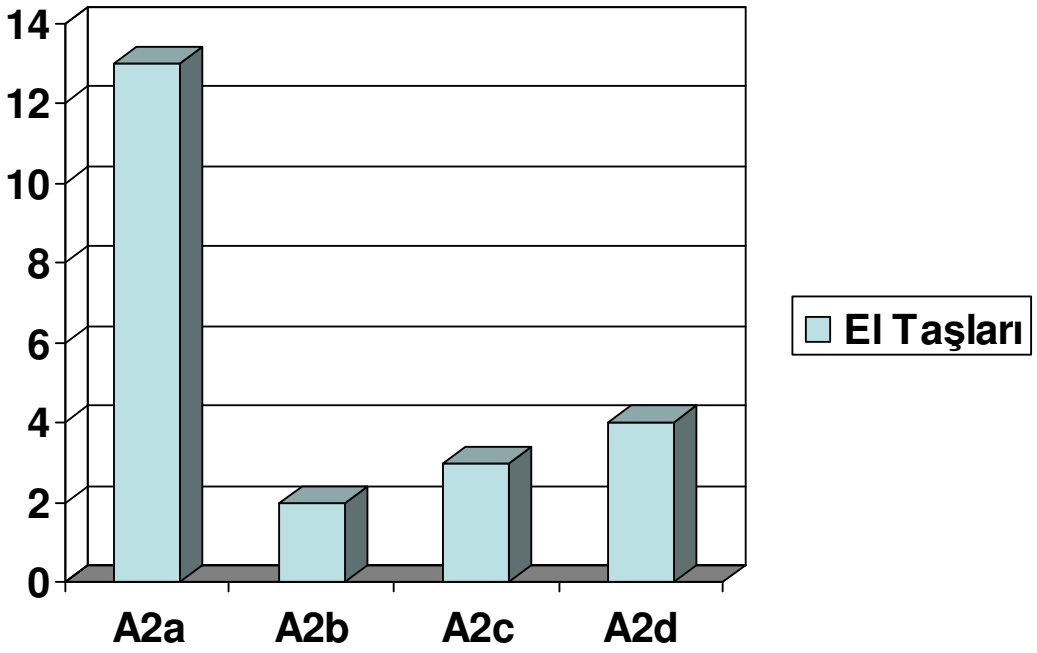

Grafik: 2 (El Taşları: Tiplere göre buluntu miktarları)

5.1.3. HAVAN (Levha: 22-26) (Resim: 12)

Kerküşti Höyük'ün Halaf tabakalarında toplam beş adet bazalt havan bulunmuştur. Bunlardan üçü tüm, ikisi kırıktır. Tüm olanlardan biri gözenekli ve mavimsi gri, biri gözenekli ve gri, biri gözeneksiz ve gridir. Kırık olanların ikisi de mavimsi gri ve gözeneklidir. Tüm havanlardan biri (Levha: 23) bulunduğu yerde

ikiye yarılmış ama ayrılıp dağılmamıştır ve havaneli de hemen yanında yerde yatmaktadır. Bu aletler 2200 – 9600 gr ağırlıkta, 13,9 – 41,6 cm uzunluktadır.

Havanların Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %5,2 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %7,9 (Grafik: 8A)'dur.

5.1.4. HAVANELİ

Kerküşti Höyük'ün Halaf tabakalarında ele geçen 15 adet havanelinin hepsi bazalttır. Bunlardan dokuzu tüm, altı tanesi kırıktır; ancak boyutlarından tipleri saptanabilmektedir. Sağlam havanellerinden yedisi gözeneksiz, ikisi gözenekli yapıdadır. Altı adet kırık havanelinin üçü gözeneksiz ve üçü gözenekli yapıdadır.

Havanellerinin Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %15,7, Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %23,8'dir. Havanelleri dört alt tipe ayrılır (Grafik: 3):

A4a-Silindirik biçimliler (Levha: 27-28) (Resim: 13)
A4b-Mekik biçimliler (Levha: 29) (Resim: 14)
A4c-Küçük, konik biçimliler (Levha: 30) (Resim: 15)
A4d-Büyük, konik biçimliler (Levha: 31) (Resim: 16)

A4a *Silindirik biçimliler* iki tüm, üç kırık olmak üzere beş örnekle temsil edilmektedir. Kırıklardan ikisi gözeneksiz ve gri, biri gözenekli ve mavimsi gridir. Gözeneksiz, gri bazalttan sağlam olan havanelinin kullanım yüzeyi oldukça bozulmuştur. Diğerinin kullanım yüzeyi tahrip olmuştur. Sap kısmında sağ elin baş parmağının oturabileceği şekilde ve bunun arka tarafında sağ avuç içinin rahat oturabileceği birer kopuntu bulunmaktadır (Levha: 28). Sap kısmı tutma nedeniyle

aşınarak pürüzsüz, kaygan bir hal almıştır Resim: 13). Bu aletler 1000 – 1177 gr ağırlıkta ve 12,1 – 16,1 cm uzunluktadır.

Silindirik biçimlilerin Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %5,2 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %7,9 (Grafik: 8A), havanellerine oranı ise %33,3 (Grafik: 9B)'tür.

A4b *Mekik Biçimliler* iki adet gözeneksiz, gri tüm örnekle temsil edilmektedir. Bu örneklerden birinin yan yüzeyi aynı zamanda el taşı olarak kullanılmış ve bu kullanımdan ötürü düzleşmiştir (Levha: 29.A). Bu aletler 1540 – 1680 gr ağırlıkta ve 19 – 23 cm uzunluktadır.

Mekik biçimlilerin Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %2,1 (Grafik: 7), öğütücü ve ezici aletlere oranı %3,1 (Grafik: 8A), havanellerine oranı ise %13,3 (Grafik: 9B)'tür.

A4c *Küçük, Konik Biçimliler* Kerküşti Höyük'ün Halaf tabakalarında iki adet gözeneksiz yapıda, açık gri ve tüm; bir adet gözeneksiz yapıda, gri ve tüm; bir adet gözenekli yapıda, mavimsi gri ve tüm; bir adet gözeneksiz yapıda, gri ve kırık olmak üzere beş örnekle temsil edilmektedir. Bu taşlar 330 – 445 gr ağırlıkta, 7,5 – 11 cm uzunluktadır.

Küçük, konik havanellerinin Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %5,2 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %7,9 (Grafik: 8A), havanellerine oranı ise %33,3 (Grafik: 9B)'tür.

A4d *Büyük, Konik* adlı grup bir adet tüm gözenekli yapıda, mavimsi gri renkte, bir adet kırık gözenekli yapıda, mavimsi gri renkte ve bir adet de kırık gözeneksiz yapıda, gri renkte olmak üzere üç bazalt havanelinden oluşmaktadır. Tüm havanelinin iki karşılıklı uzun yan yüzeyleri basıktır. Bu basık yüzeylerinden biri düz, biri hafif içbükeydir. Bu havaneli havanıyla beraber bulunmuştur (Levha: 31.B). Bu aletler 570 – 1109 gr ağırlıkta, 11,5 – 16,6 cm uzunluktadır.

Büyük, konik havanellerinin Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %3,1 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletlere oranı %4,7 (Grafik: 8A), havanellerine oranı ise %20 (Grafik: 9B)'dir.

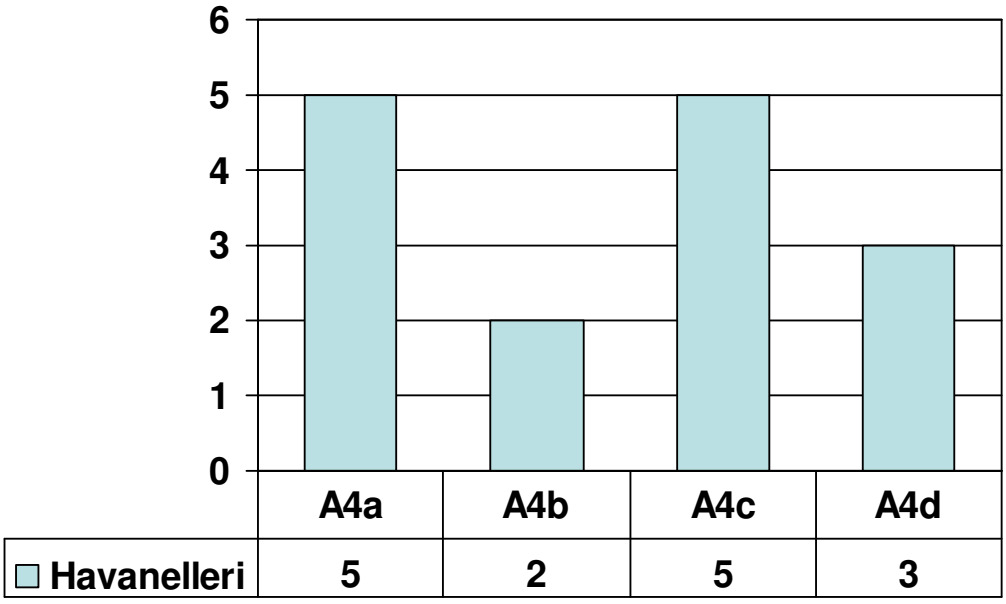

Grafik: 3 (Havanelleri: Tiplere göre buluntu miktarları)

5.1.5. VURGU TAŞI (Levha: 32-34) (Resim: 17)

Bu grubu altısı bazalt, biri mermer ve ikisi çakmak taşı olmak üzere dokuz adet vurgu taşı oluşturmaktadır. Mavimsi gri renkte, gözenekli bir örnek dışında bazalt vurgu taşları gözeneksiz yapıdaki bazaltlardan yapılmıştır. Bu gözeneksiz bazalttan yapılmış vurgu taşlarından ikisi açık gri, üçü gridir. Çakmak taşı iki vurgu taşının da küçük kırıkları vardır. Çakmak taşından dikdörtgen kesitli bir taş dışındaki

buluntular küresel veya küresele yakın biçimlidir. Olasılıkla bazalt bir havanelinin kırılmasından sonra kullanım yüzeyi korunarak oluşturulmuş alet el taşı olarak da kullanılmıştır. Havanelinin kullanım yüzeyinin simetriğindeki yüzey düzleştirilerek yeni aletin esas kullanım yüzeyi oluşturulmuştur. Düzleştirilen kullanım yüzeyi olasılıkla kullanım aşınmasından kaynaklı çok hafif içbükeyleşmiştir. Bu buluntuların ağırlıkları 340 – 520 gr, çapları 6,7 – 10,2 cm arasındadır.

Vurgu taşlarının Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %9,4 (Grafik: 7), Öğütücü ve Ezici Aletler'e oranı %14,2 (Grafik: 8A)'dir.

5.2. KESİCİLER VE SİLAHLAR

Bu grup yassı balta, sapan taşı ve topuz başından oluşan 19 nesneyle temsil edilmektedir. Bu grubun Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %20'dir.

5.2.1. YASSI BALTA (Levha: 35) (Resim: 18)

Dört yassı baltadan biri tüm, krem rengi çay taşından; biri kırık kirli beyaz çay taşından; biri tüm, petrol yeşili serpantinden ve biri kırık, siyah serpantinden(?) yapılmıştır. Kirli beyaz yassı balta olasılıkla üretim aşamasındayken hatalı parça çıkarımı sonucu kullanım dışı kalmıştır. Serpantinden iki örnek çok iyi açkılanmıştır. Uzunlukları 3,4 – 9 cm, ağırlıkları 23 – 205 gr arasındadır.

Yassı baltaların Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %4,2 (Grafik: 7), Kesiciler ve Silahlar'a oranı %21 (Grafik: 8B)'dir.

5.2.2. SAPAN TAŞI (Levha: 36-37) (Resim: 19)

Kerküşti Höyük'ün Halaf tabakalarında bulunan 12 adet sapan taşının 11 tanesi bazalttan, biri beyaz kireçtaşından yapılmıştır (Resim: 19.B). İkisi dışındakiler tümdür. Bazalt sapan taşlarından ikisi gri, dokuzu açık gridir. Açık gri olanlardan ikisi kırıktır. Küçük bir yumurtaya benzeyen, iyi açkılanmış bir örnek dışındaki sapan taşları küreseldir. Bunların profilleri yuvarlak ya da hafif ovaldir. Bu buluntuların ağırlıkları 25 – 160 gr, çapları 3 – 5,7 cm arasındadır.

Sapan taşlarının Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %12,6 (Grafik: 7), Kesiciler ve Silahlar'a oranı %63,1 (Grafik: 8B)'dir.

5.2.3. TOPUZ BAŞI (Levha: 38) (Resim: 20)

Üç tane topuz başının biri gri-beyaz renkte kristalize kireçtaşındandır. Küresel topuz başının karşılıklı her iki tarafından çalışılarak delik açılmaya çalışılmış; ancak bitirilmemiştir. Diğer topuz başı ise gri, gözeneksiz bazalttan yapılmıştır. Küresel tipteki taşın üzerinde bir oyuk vardır. Üçüncü yarım topuz başı gözeneksiz, gri bazalttandır ve oldukça düzgün işlenmiştir. Oldukça pürüzsüz yüzeyli tekerlek biçimli yarım topuz başının deliği kesitten görüldüğü kadarıyla iki taraftan

çalışılarak açılmıştır. Bu buluntuların ağırlıkları 107 – 740 gr, çapları 5,6 – 8,5 cm arasındadır.

Topuz başlarının Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %3,1 (Grafik: 7), Kesiciler ve Silahlar'a oranı %15,7(Grafik: 8B)'dir.

5.3. DİĞER

Bu grup açkı taşı, düzeltici, ağırlık taşı, taş kap ve boncuktan oluşan 13 adet buluntuyla temsil edilmektedir. Bu grubun Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %13,6'dır.

5.3.1. AÇKI TAŞI (Levha: 39) (Resim: 21.C)

Bu gruba ait tek bir örnek vardır: Beyaz mermerden yassı, iki geniş yüzeyi kullanımdan kaynaklı pürüzsüzleşmiş kırık bir açkı taşıdır. Bu taşın kenarları kullanılmadığı için pürüzlüdür. Bu buluntu 320 gr ağırlıkta ve 10,2 cm uzunluktadır.

Açkı taşının Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %1 (Grafik: 7), Diğer grubuna oranı %7,6 (Grafik: 8C)'dır.

5.3.2. DÜZELTİCİ (Levha: 40) (Resim: 21.A)

Kerküşti Höyük'ün Halaf tabakalarında bir tane mavimsi gri, gözenekli ve iki tane gri, gözeneksiz olmak üzere üç adet tüm düzeltici bulunmuştur. Bu aletlerin ağırlıkları 258 – 520 gr, kullanım yüzeyi çapları 5,6 – 9,1 cm arasındadır.

Bu gruptaki aletlerin üçü de kırılan havanellerinin yeniden işlenmesiyle oluşturulmuştur. Bu yeniden üretim işlemi yapılırken havanelinin kullanım yüzeyi bu alette ele oturan kısım olarak tasarlanmıştır. Bu yüzeyin simetriğine ise yeni aletin kullanım yüzeyi oluşturulmuştur. Bu kullanım yüzeyi hafif içbükeydir. Olasılıkla bu aletler taşları yuvarlatma işlemi için kullanılmışlardır.

Düzelticilerin sürtmetaş endüstrisindeki oranı %3,1 (Grafik: 7), Diğer grubuna oranı ise %23 (Grafik: 8C)'tür.

5.3.3. AĞIRLIK TAŞI (Levha: 41) (Resim: 21.D)

Kerküşti Höyük'ün Halaf tabakalarında bir adet iri gözenekli, mavimsi gri bazalttan yarım ve bir adet küçük gözenekli, gri bazalttan yarıma yakın olmak üzere iki ağırlık taşı bulunmuştur. Bunlardan mavimsi gri olanı 11,6 cm ve 43 gr, gri olanı 4,6 cm ve 43 gr'dır.

Ağırlık taşlarının sürtmetaş endüstrisindeki oranı %2,1 (Grafik: 7), *diğer* grubuna oranı ise %15,3 (Grafik: 8C)'tür.

5.3.4. TAŞ KAP (Levha: 42) (Resim: 22.A)

Kerküşti Höyük'ün Halaf tabakalarında bulunan yüzleri açkılı taş kap parçalarının sayısı ikidir. Bu kaplardan biri 4 cm çapında düz dipli ve olasılıkla konik formlu, diğeri 12 cm çapında, düzdür ve olasılıkla kap altlığı olarak kullanılmıştır.

Taş kapların sürtmetaş endüstrisindeki oranı %2,1 (Grafik: 7), *diğer* grubuna oranı ise %15,3 (Grafik: 8C)'tür.

5.3.5. BONCUK (Levha: 43) (Resim: 22.B-E)

Kerküşti Höyük'ün Halaf tabakalarında biri kırık / yarı bitmiş, diğer dördü tüm, değişik biçimli ve değişik taşlardan beş adet boncuk bulunmuştur. Kırık / yarı bitmiş olan orijinalde yassı söbe biçimli siyah taştan bir boncuktur. Sağlam boncukların dördü de deliklidir. 0,7 - 2,9 cm boyutlarında ve 0,3 – 6 gr arası ağırlıktaki bu buluntuların Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki oranı %5,2 (Grafik: 7), *diğer* grubuna oranı %38 (Grafik: 8C)'dir.

6. KERKÜŞTİ HÖYÜK HALAF DÖNEMİ SÜRTMETAŞ ENDÜSTRİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sürtmetaş endüstrisi buluntuları Kerküşti Höyük'te farklı tabakalarda çeşitli konumlarda ele geçmiştir (Tablo: 5). Kerküşti Höyük Halaf Dönemi Yerleşimi'nde öğütme ve ezme işlerinin yapıldığı iki işlik bulunmuştur (Resim: 23.A):

1- Ortasında tabana gömülü bir havan ve hemen yanında bir tüm Tip A4d havaneli ile kırık bir Tip A4d havaneli bulunan N Mekanı 198 cm çapında bir tolostur (Resim: 23.B). Mekanı çevreleyen 58Y 36 duvarı 20-29 cm boyutlarında bazaltlarla tek sıra ve tek dizi örülmüştür. Bu mekan batıda 130 cm genişliğinde bir kapı açıklığına sahiptir. Yapılı bir tabanı bulunmayan N Mekanı'nın tabanı havan ve havanellerinin oturdukları düzleme göre saptanmıştır[78].

2- N Mekanı'nın hemen doğusunda yer alan O Mekanı (Resim: 24.A) 252 cm çapında bir tolostur. Ortalama 26 x 45 cm boyutlarında tek sıra, tek dizi bazalt taşlarla örülmüş 58Y 38 duvar mekanı çevrelemektedir. Mekanın batı iç tarafında üç taşla oluşturulmuş 26 x 30 cm boyutlarında olası bir payanda vardır. Mekanın kuzey bölümünde 127 cm çapında kenarları yukarı doğru hafif yükselen sert açık renk toprak bir taban yer alır. Taban olasılıkla tahılların saklandığı bir unsurun alt kısmıdır. Muhtemel organik bir malzemeden yapılmış üst kısma ait izler saptanamamıştır. Mekanın içinde güneydoğu kısmında tabana gömülü, kullanım yüzeyi taban seviyesinde bir öğütme taşı (Levha: 8), kuzey kısmında Tip A2a bir el taşı (Levha: 13.B) ve kuzeydoğuda duvarın hemen yanında bir vurgu taşı vardır (Levha: 34.A)[79].

[78] Sarıaltun 2008: 31
[79] Sarıaltun 2008: 31-32

İşlikler dışında L Mekanı'nda kırık bir açkı taşı; G Mekanı'nda kırık bir öğütme taşı, birer tane tüm sapan taşı, düzeltici ve A4a tipinde havaneli (Resim: 24.B; 25.A) bulunmuştur. G Mekanı'nın taban düzlemini duvarın hemen yanında yatan bu havaneli ve mekanın ortalarına yakın bir yerde bulunan öğütme taşı parçası belirlemektedir.

56Y 33 Fırın'ın ağzının hemen doğusunda tüm bir havan (Levha: 12) durmaktadır. Çok fazla olmamakla beraber kırık alet parçaları bazı mekanların duvarlarında yapı taşı olarak kullanılmıştır. Örneğin 56Y 154 duvarda kırık bir öğütme taşı (Levha: 6); 56Y 107 duvarda kırık bir A2a el taşı (Levha: 17) ve I Mekanı duvarında (56Y 207) (Resim: 25.B) bir öğütme taşı parçası (Levha: 10) bulunmuştur. *Öğütücü ve ezici aletlerin* mekan dışı olup mekanla ilişkili olabilecek örnekleri: 56Y açmasında 176 çukurun üst seviyesinde - F mekanı doğusunda bir vurgu taşı (Levha: 34.C); G Mekanı kuzeyinde bir A4b havaneli (Levha: 29.B); 57Y açmasında L Mekanı'nın güneyinde bir A2a el taşı (Levha: 14.B), bir A2b el taşı (Levha: 18.B) ve bir A4c havaneli (Levha: 30.B); 58Y açmasında M Mekanı doğusunda birer A2b (Levha: 18.A) ve A2d (Levha: 21.B) el taşıdır.

Yassı baltalardan serpantinden tüm olan M Mekanı'nın güneybatı dışında, kirli beyaz çay taşı olan 56Y 33 ocağın doğusunda, krem rengi çay taşı olan 56Y 136 iskeletin kuzeydoğusunda, serpantinden kırık olan ise yüzey dolgusu altında bulunmuştur.

Topuz başlarından tüm bazalt olan L Mekanı'nın güney dışında, kristalize kireçtaşı olan A Mekanı'nın hemen dış doğusunda, kırık bazalt olan yüzey altı dolgusunda ele geçmiştir.

Ağırlık taşları mekan dışı alanlarda açmaların güney kesimlerinde yaklaşık aynı kotlarda bulunmuştur.

Düzelticilerden biri G Mekanı'nda (Levha: 40.B), biri P Mekanı'nın güney dışında (Levha: 40.A) diğeri yüzeyde (Levha: 40.C) bulunmuştur.

Beş boncuktan biri 56Y 202 mezarda iskeletin boynunun altındadır (Levha: 43.B). Ucundan kırık olanı (Levha: 43.E) G Mekanı'nın ortalarında diğerleri ise yüzey altı dolgularında bulunmuştur.

Öğütücü ve Ezici Aletler'in bazalttan yapılmış örnekleri 36 tüm (Tablo: 1), 22 kırık (Tablo: 2) ve bir yarı işlenmiş olmak üzere 59 buluntudan oluşmaktadır. Kırıkların 11 tanesi gözeneksiz yapıda, gri renkte; ikisi gözeneksiz yapıda, açık gri renkte; altı tanesi gözenekli yapıda, mavimsi gri renkte; dördü gözenekli yapıda, gri renktedir. Tüm buluntuların 14 tanesi gözeneksiz yapıda, gri renkte; altısı gözeneksiz yapıda, açık gri renkte; 13 tanesi gözenekli yapıda, mavimsi gri renkte; üçü gözenekli yapıda, gri renktedir.

	Gözeneksiz-Gri	**Gözeneksiz-Açık Gri**	**Gözenekli-Mavimsi Gri**	**Gözenekli-Gri**
Öğütme Taşı (A1)	**2**	x	x	x
El Taşı (A2a)	x	**2**	**4**	**2**
El Taşı (A2b)	**2**	x	x	x
El Taşı (A2c)	x	x	**3**	x
El Taşı (A2d)	**2**	x	**1**	**1**
Havan (A3)	**1**	x	**2**	x
Havaneli (A4a)	**1**	x	x	x
Havaneli (A4b)	**2**	x	x	x
Havaneli (A4c)	**1**	**2**	**1**	x
Havaneli (A4d)	x	x	**1**	x
Vurgu Taşı (A5)	**3**	**2**	**1**	x

Tablo: 1 (Öğütücü ve Ezici Aletlerde kullanılan tüm bazaltların özellikleri)

	Gözeneksiz-Gri	Gözeneksiz-Açık Gri	Gözenekli-Mavimsi Gri	Gözenekli-Gri
Öğütme Taşı (A1)	**5**	**1**	**2**	**1**
El Taşı (A2a)	**2**	**1**	**1**	**1**
El Taşı (A2b)	x	x	x	x
El Taşı (A2c)	x	x	x	x
El Taşı (A2d)	**1**	x	x	x
Havan (A3)	x	x	**1**	**1**
Havaneli (A4a)	**2**	x	**1**	x
Havaneli (A4b)	x	x	x	x
Havaneli (A4c)	x	x	x	**1**
Havaneli (A4d)	**1**	x	**1**	x
Vurgu Taşı (A5)	x	x	x	x

Tablo: 2 (Öğütücü ve Ezici Aletlerde kullanılan kırık bazaltların özellikleri)

Öğütücü ve Ezici Aletler'in dışındaki bazalt buluntulardan altısı kırık, 13 tanesi tümdür (Tablo: 3, 4).

	Gözeneksiz-Gri	Gözeneksiz-Açık Gri	Gözenekli-Mavimsi Gri	Gözenekli-Gri
Sapan taşı (B2)	**2**	**7**	x	x
Topuz başı (B3)	**1**	x	x	x
Düzeltici (C2)	**2**	x	**1**	x
Ağırlık Taşı (C3)	x	x	x	x

Tablo: 3 (Öğütücü ve Ezici Aletler dışındaki gruplarda kullanılan tüm bazaltların özellikleri)

	Gözeneksiz-Gri	Gözeneksiz-Açık Gri	Gözenekli-Mavimsi Gri	Gözenekli-Gri
Sapan taşı (B2)	**2**	x	x	x
Topuz başı (B3)	**1**	x	x	x
Düzeltici (C2)	x	x	x	x
Ağırlık Taşı (C3)	x	x	**1**	**1**

Tablo: 4 (Öğütücü ve Ezici Aletler dışındaki gruplarda kullanılan kırık bazaltların özellikleri)

Bütün bu sayısal verilere göre gri bazaltlar gözenekli ve gözeneksiz yapıda olmakla birlikte; açık gri bazaltlar gözeneksiz yapıda, mavimsi gri bazaltlar ise gözenekli yapıdadır. *Öğütücü ve Ezici Aletler*'de üç vurgu taşı dışında tüm

buluntuların üretiminde hammadde olarak bazalt seçilmiştir. *Öğütücü ve Ezici Aletler*'in dışındaki buluntularda ise sapan taşları ve düzelticiler dışında böyle bir durumdan söz edilememektedir.

Üç vurgu taşının hammaddesi beyaz mermer, mavi-bordo çakmak taşı ve bej çakmaktaşıdır. Bunların dışında beyaz kireçtaşından tüm bir sapan taşı; kristalize kireçtaşından, beyaz-gri bir topuz başı vardır. Yassı baltaların tüm olanlarından biri yeşil serpantin, biri krem rengi çay taşı; kırık olanlardan biri siyah serpantin (?), diğeri krem rengi çay taşıdır. Bu da yassı baltaların üretiminde serpantin ve krem rengi çay taşından yararlanıldığını gösterir. *Diğer* grubundaki kırık açkı taşı beyaz mermerden, kırık taş kap parçalarından biri siyah bir taştan, diğeri de pembe mermerdendir. Beş boncuktan sadece iki tanesinin hammaddesi saptanabilmiştir – çakıl taşı ve kireçtaşı- diğerleri parlak açkılı olduğu için ancak ince kesit alınırsa hammaddesi tespit edilebilir. Boncuklar tüm olduğu için bunu yapabilmek olanaksızdır.

Aşağıdaki tabloda buluntuların tabakalara göre dağılımı ile diğer Halaf Yerleşmelerinde saptanabilen benzerleri verilmektedir. Tabloda "V". Tabaka'da gösterilen buluntular Halaf Dönemi dolgusundan gelen; ancak evresi kesin saptanamayan buluntuları içermektedir (Tablo: 5).

	V	Va	Vb1	Vb2	Vb3	BENZER
Öğütme Taşı (A1)	**3**	**2**	**1**	**1**	**5**	
El Taşı (A2a)	**3**	x	**1**	**2**	**7**	Collet ve Spoor 1996: Fig. 7.4: 2
El Taşı (A2b)	x	x	x	**1**	**1**	Collet ve Spoor 1996: Fig. 7.2: 4
El Taşı (A2c)	**1**	**1**	x	x	**1**	Collet ve Spoor 1996: Fig. 7.2: 7-11
El Taşı (A2d)	**1**	x	x	x	**3**	
Havan (A3)	**2**	x	**1**	x	**2**	
Havaneli (A4a)	**1**	**1**	**1**	x	**2**	Collet ve Spoor 1996: Fig. 7.1: 1-3; Merpert ve Munchaev 1993b: Fig. 9.13: 3
Havaneli (A4b)	x	**1**	x	**1**	x	Merpert ve Munchaev 1993b: Fig. 9.13: 3
Havaneli (A4c)	x	x	x	**2**	**3**	Watson ve LeBlanc 1990: Fig. 6.12; Collet ve Spoor 1996: Fig. 7.4: 8
Havaneli (A4d)	x	x	x	x	**3**	
Vurgu Taşı (A5)	x	**1**	x	**1**	**7**	
Yassı Balta (B1)	x	x	**2**	**1**	**1**	Wickede ve Mısır 1985 : Resim 4
Sapan Taşı (B2)	**2**	**2**	**4**	**3**	**1**	
Topuz Başı (B3)	x	x	x	**1**	**2**	Collet ve Spoor 1996: Fig. 7.7: 15
Açkı Taşı (C1)	x	x	x	**1**	x	
Düzeltici (C2)	**1**	**1**	**1**	x	x	
Ağırlık Taşı (C3)	x	x	x	**1**	**1**	
Taş Kap (C4)	x	**1**	x	x	**1**	
Boncuk (C5)	x	**2**	x	**2**	**1**	

Tablo: 5 (Tabakalara göre sürtmetaş endüstrisinin dağılımı)

SONUÇ

Kerküşti Höyük 2005-2006 kazılarında çanak çömlek ve mimari verileri ışığında Halaf Dönemi'ne tarihlenen tabakalardaki sürtmetaş endüstrisini kapsayan bu tez çalışmasında malzeme işlevlerine göre "Öğütücü ve Ezici Aletler", "Kesiciler ve Silahlar" ve "Diğer" olarak üç ana gruba ayrılmıştır. Her grup kendi içinde sınıflandırılmıştır. "Öğütücü ve Ezici Aletler" Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisindeki %66,3'lük payıyla çoğunluğu oluşturmaktadır. "Kesiciler ve Silahlar" %20, "Diğer" %13,6 paya sahiptir.

Hammadde seçiminde öğütme taşlarında gözeneksiz yapıda bazalt seçilmişken el taşlarında bu tercih gözenekli bazalttan yana olmuştur. Bunun nedeni olasılıkla dönem insanının kültürel birikiminde yatmaktadır. Gözenekli yapıda taşla yukarıdan yapılan baskının öğütmede daha iyi sonuç verdiği ve bu nedenle bilinçli bir şekilde el taşlarında gözenekli bazaltın tercih edildiği düşünülebilir. Öğütme taşlarının genelde kırık ele geçmesi bu taşların kullanımında sabit yerlerinin olmadığını, taşıma sırasında kırılmış olabileceğini akla getirmektedir. Ancak bu sadece bir varsayımdır; nitekim öğütme ve el taşlarının yapımında seçilen hammadde ve bu buluntuların sağlamlık durumları göz önüne alındığında gözeneksiz bazaltların kırılmaya eğiliminin daha fazla olduğu sonucuna da varabiliriz.

Havanellerinde gözeneksiz bazaltların daha çok tercih edilmesi bu yapıdaki bazaltların daha ağır ve sert olmasıyla açıklanabilir. Havanelleriyle aynı sebepten ötürü vurgu taşlarında gözeneksiz bazaltlar, mermer ve çakmaktaşları ağır ve sert darbe yarattıkları için tercih edilmiştir.

Sapan taşlarının tamamına yakınının yapımında gözeneksiz bazaltın seçilmesi dikkat çekicidir.

Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisinin tabakalara göre dağılımına bakıldığında belli tabakalarda göze çarpan bir yığılma görülmemektedir. Çoğunlukla buluntuların tabakalardaki dağılımları birbirine yakın miktarlardadır (Tablo: 5). Yüzdelik hesapta ciddi farklar ortaya çıksa da 95 tane gibi fazla denemeyecek bir buluntu yoğunluğuyla bu verilerden genellemelere varmak çok doğru olmayacaktır (Grafik: 4,5). Ayrıca Halaf Dönemi dolgularına ulaşılan üç açmadan doğudakinde kısıtlı zaman nedeniyle fazla derinleşilememesi burada erken evrelerin kazılamamasına neden olmuştur. Bu durum buluntuların tabaka dağılımlarında sağlıklı sonuçlara varmayı zorlaştırmaktadır.

Sürtmetaş endüstrisinin yayınlarda üzerinde fazla durulmayan bir alan olması Kerküşti Höyük Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi üzerine karşılaştırma yapmayı güçleştirmektedir. Sürtmetaş endüstrisi buluntuları, çanak çömlek gibi dönem saptamaya elverişli bir buluntu topluluğu olmadığı için kazılarda çoğu zaman 'ikinci sınıf' muamele görmektedir. Buna rağmen son yıllarda bazı etnografik araştırmalarla da desteklenen daha kapsamlı araştırmalar yapılmaktadır. Sürtmetaş endüstrisinin birçok biçimi binlerce yıldır aynı şekilde küçük değişikliklerle kullanılmıştır. Örneğin Kerküşti Höyük Halaf Dönemi el taşlarından *kaplumbağa biçimliler*'in benzerlerini Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'e tarihlenen Çayönü'nde[80] ve İlk Tunç Çağı'na tarihlenen Gökçeada Yeni Bademli Höyük'te görürüz[81]. Yine Kerküşti Höyük Halaf Dönemi el taşlarından *dörtgen ve yuvarlak yassı biçimliler*'e benzer el taşları Çayönü'nde görülür[82]. Yassı baltalar Çanak Çömleksiz Neolitik'ten Erken Demir Çağları'na kadar kullanılmıştır. Keza bu tez kapsamında incelenen Afyonkarahisar Nuh Kasabası'nda incelenen haşhaş sürtme taşları da Üst Paleolitik'ten itibaren kullanılan öğütme taşlarından çok da farklı değildir. Bununla birlikte bazı biçimlerin bazı dönemlerde daha fazla kullanıldığı ve o dönemin ekonomik yaşantısında önemli bir alet niteliği taşıdığını da söyleyebiliriz.

[80] Davis 1982: Levha 3.II: 1
[81] Hüryılmaz 2007: Şekil: 2
[82] Davis 1982: Fig. 3.6: 10

Kerküşti Höyük sürtmetaş endüstrisi buluntularını diğer Halaf Dönemi yerleşimlerindeki sürtmetaş endüstrisi bulgularıyla karşılaştırdığımızda bazı benzerlikler kurulabilmektedir. Ancak yayınlarda yeterli çizim ve fotoğraf olmadığı için karşılaştırma birkaç kazının malzemesiyle zorunlu olarak sınırlı kalmıştır. Girikihaciyan'da bulunan bir havaneli[83] boyut ve tip olarak *küçük, konik biçimliler*den birinin hemen hemen eşidir (Resim: 15.C). Havanellerinden *Silindirik biçimliler* ve *küçük, konik biçimliler*'in benzerleri Tell Sabi Abyad'da görülür[84]. El taşlarından *yüksek sırtlılar* ile *küçük küresel veya küp biçimliler* ve *kaplumbağa biçimliler* de yine Tell Sabi Abyad'daki el taşlarıyla benzerlik taşımaktadır[85]. Yarim Tepe III'te havaneli tiplerinden *silindirik* ve *mekik biçimliler* ile topuz başlarının benzerlerini görmekteyiz[86]. *Yassı balta*ların[87] ve topuz başlarının[88] benzerlerine Tell Sabi Abyad'da rastlamak mümkündür.

Sonuç olarak Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisinin daha iyi anlaşılabilmesi için yeni kazılar ve yayınlara ihtiyaç olduğu açıktır. Araştırmaların artması Halaf Dönemi sürtmetaş endüstrisi üzerine yorum yapmayı ve sonuçlara varmayı daha olanaklı kılacaktır.

[83] Watson ve LeBlanc 1990: Fig. 6.12
[84] Collet ve Spoor 1996: Fig. 7.1: 3
[85] Collet ve Spoor 1996: Fig 7.2: 4,9,11; 7.4: 1
[86] Merpert ve Munchaev 1993b: Fig. 9.13: 3, 5
[87] Collet ve Spoor 1996: Fig 7.7: 10
[88] Collet ve Spoor 1996: Fig 7.7: 15

KAYNAKÇA

ADAMS, Jenny L.

1988 "Use-Wear Analyses on Manos and Hide-Processing Stones", *Journal of Field Archaeology* 15-3: 307-315.

1999 "Refocusing the Role of Food-grinding Tools as Correlates for Subsistence Strategies in the U.S. Southwest", *American Antiquity* 64-3: 475-498.

2002 *Ground Stone Analysis: A Technological Approach*. The University of Utah Press.

ARDOS, Mehmet

1996 *Türkiye'de Kuaterner Jeomorfolojisi.* Çantay Kitabevi, İstanbul.

ATALAY, İbrahim

2002 *Türkiye'nin Ekolojik Bölgeleri.* Orman Bakanlığı Yayınları 163.

2005 "Kuvaterner'deki İklim Değişmelerinin Türkiye Doğal Ortamı Üzerindeki Etkileri", *Türkiye Kuvaterner Sempozyumu, TURQUA*-V: 121-128*,* İTÜ Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü.

BAR-YOSEF, Ofer

1980 "Prehistory of the Levant", *Annual Review of Anthropology* 9: 101-133.

BRAIDWOOD, Robert J.

1995 *Tarihöncesi İnsan*. (Çev. Bilge Altınok). Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

CANPOLAT, Ergin

2008 "Diyarbakır Güneyi Ovabağ Volkanitleri ve Leçelik Alan Jeomorfolojisi" A. E. ERGİNAL (Ed.), *Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu 2008 (Prof. Dr. Mehmet Ardos Anısına).* Pozitif Matbaa, Ankara, 469-483.

CAMPBELL, Stuart
1992 Culture, Chronology and Change in the Later Neolithic of North Mesopotamia (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Edinburg: University of Edinburg.

COLLET, P. ve R.H. SPOOR
1996 "The Ground-Stone Industry" P.M.M.G. AKKERMANS (Ed.), *Tell Sabi Abyad - The Late Neolithic Settlement*, Istanbul: Nederlands-Historisch Archaeologisch Instituut, 415-438.

CRUELLS, Walter
2004 "Other Artifacts" Ö. TUNCA ve M. MOLIST (Ed.), *Tell Amarna (Syrie)I: Le Période De Halaf.* Publications de la Mission archéologique de l'Université de Liège en Syrie, Louvain - Paris - Dudley (MA), 221-225.

CRUELLS, W. ve C. GARCIA
2004 "The Macrolithic Industry" Ö. TUNCA ve M. MOLIST (Ed.), *Tell Amarna (Syrie)I: Le Période De Halaf.* Publications de la Mission archéologique de l'Université de Liège en Syrie, Louvain - Paris - Dudley (MA), 241-244.

DAVIS, Michael K.
1982 "The Çayönü Ground Stone" L. S. BRAIDWOOD ve R. J. BRAIDWOOD (Ed.), *Prehistoric Village Archaeology in South-Eastern Turkey, The Eighth Millennium B.C. Site at Çayönü: its Chipped and Ground Stone Industries and Faunal Remains.* BAR International Series 138: 73-174.

DELANEY-RIVERA, Colleen
2001 "Ground Stone Tools as Indicators of Changing Subsistence and Exchange Patterns in the Coastal Chumash Region" J. E. ARNOLD (Ed.), *Origins of a Pacific Coast Chiefdom: The Chumash of the Channel Islands.* University of Utah Press, 165-181.

DOLUKHANOV, Pavel
1998 *Eski Ortadoğu'da Çevre ve Etnik Yapı.* (Çev. Suavi Aydın). İmge Kitabevi Yayınları.

EKMEN, Abdulhalik
1983 "Kerküşti 1981 Yılı Çalışmaları", *IV. Kazı Sonuçları Toplantısı*: 313-314.

ERCAN, T., T. FUJITANI, J. Ui MATSUADA, K. NOTSU , S. TOKEL ve U. TADAHIDE
1990 "Doğu ve Güneydoğu Anadolu Neojen-Kuaterner Volkanitlerine İlişkin Yeni Jeokimyasal, Radyometrik ve İzotopik Verilerin Yorumu", *MTA Dergisi* 110: 143-164.

ERTUĞ-YARAŞ, Füsun
2002 "Pounders and Grinders in a Modern Central Anatolian Village" H. PROCOPIOU ve R. TREUIL (Ed.), *Moudre et Broyer I-Méthodes* 211-226.

GÜLDOĞAN, Emre
2003 Aşıklı Höyük Sürtmetaş Endüstrisi ve Sorunları. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

HAALAND, Randi
1995 "Sedentism, Cultivation and Plant Domestication in the Holocene Middle Nile Region", *Journal of Field Archaeology* 22: 157-174.

HARMANKAYA, Savaş
1998 "Türkiye Kalkolitik Araştırmaları Üzerine Bir Değerlendirme", *TAY – Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri-3*: Kalkolitik, Ege Yayınları.

HIJARA, Ismail
1978 "Three New Graves at Arpachiyah", *World Archaeology* 10: 125-128.

HÜRYILMAZ, Halime
2007 "Gökçeada-Yeni Bademli Höyük'te Bulunan Sürtme Taş Endüstrisi'ne Ait Öğütme ve Ezgi Taşlarının Morfolojik ve Tipolojik Analizi", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 6: 1-21.

KARDULIAS, P.N. ve C. RUNNELS
1995 "The Lithic Artifacts: Flaked Stone and Other Nonflaked Lithics" C. RUNNELS, D. J. PULLEN ve S. LANGDON (Ed.), *Artifact and Assemblage: The Finds from a Regional Survey of the Southern Argolid, Greece.* Stanford University Press, I: 74-140.

KRAYBILL, N.
1977 "Pre-Agricultural Tools for the Preparation of Foods in the Old World" C. A. REED (Ed.), *Origins of Agriculture,* 485-514.

MALLOWAN, M. ve C. ROSE
1935 "Excavations at Tell Arpachiyah", *Iraq II*: 1-178.

1936 "Excavations at Tell Chagar Bazar", *Iraq III*: 1-86.

MELLAART, James
1975 *The Neolithic of the Near East*. Thames and Hudson.

McCorriston, Joy
1992 **"**The Halaf Environment and Human Activities in the Khabur Drainage, Syria", *Journal of Field Archaeology*, 19-3: 315-333.

MERPERT, N. I. ve R. M. MUNCHAEV
1993a "Yarım Tepe II: The Halaf Levels" N. YOFFEE ve J. J. CLARK (Ed.), *Early Stages in the Evolution of Mesopotamian Civilization. Soviet Excavations in Northern Iraq*, The University of Arizona Press, Tucson &London: 73-114.

1993b "Yarım Tepe III: The Halaf Levels" N. YOFFEE ve J. J. CLARK (Ed.), *Early Stages in the Evolution of Mesopotamian Civilization. Soviet Excavations in Northern Iraq*, The University of Arizona Press, Tucson &London: 73-114.

ODELL, George H.
2003 *Lithic Analysis.* Springer Science+Business Media Inc.

PERKINS, Ann Louise
1949 *The Comparative Archaeology of Early Mesopotamia.* Studies in Ancient Oriental Civilization 25, University of Chicago Press.

POLLOCK, S., R. BERNBECK, S. ALLEN, A. G. C. GRESSNER, R. COSTELLO, S. K. COSTELLO, M. FOREE, S. LEPINSKI ve S. NIEBUHR
2001 "1999 Fıstıklı Höyük Kazıları" N. TUNA, J. ÖZTÜRK ve J. VELİBEYOĞLU (Ed.), *Ilısu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1999 Yılı Çalışmaları,* ODTÜ TAÇDAM: 1-38.

REDMAN, Charles
1978 *The Rise of Civilisation*. San Francisco.

RUNNELS, C. ve P.M. MURRAY
1983 "Milling in Ancient Greece", *Archaeology* 36: 62-63.

SARIALTUN, Savaş
2008 Kerküşti Höyük Halaf Dönemi Mimarisi ve Çanak Çömleği (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

SCHLANGER, Sarah H.
1991 "On Manos, Metates and the History of Site Occupations", *American Antiquity* 56-3: 460-474.

STONE, Tammy
1994 "The Impact of Raw-Material Scarcity on Ground-Stone Manufacture and Use: An Example from the Phoenix Basin Hohokam", *American Antiquity* 59-4: 680-694.

TAKAOĞLU, Turan
2005 "Coşkuntepe: An Early Neolithic Quern Production Site in NW Turkey", *Journal of Field Archaeology* 30-4: 419-433.

TAYLOR, P., S. WILLIAMS ve J. WAECHTER
1951 "The Excavation at Sakce Gözü" *Iraq XII-XIII*: 53-124.

UZ, B., V. ESENLİ, O. YAVUZ, H. MANAV ve G. BACAK
2001 "Sert Mermer Grubuna Bir Örnek;Karacadağ (Diyarbakır) Bazaltlarının "Mermer" Açısından İncelenmesi", *Türkiye III. Mermer Sempozyumu,*43-55.

VANPOOL, T. L. ve R. D. LEONARD
2002 "Specialized Ground Stone Production in the Casas Granders Region of Northern Chihuahua, Mexico", *American Antiquity* 67-4: 710-730.

VON OPPENHEIM, Max
1939 *Tell Halaf (Une Civilisation Retrouvee en Mesopotamie)*, Payot.

WATSON, Patty Jo
1977 "Design Analysis of Painted Pottery", *American Antiquity,* 42- 3: 381-393.

1983 "The Halafian Culture: A Review and Synthesis" T. C. YOUNG, P. E. L. SMITH ve P. MORTENSEN (Ed.), *The Hilly Flanks (Studies in Ancient Oriental Civilization 26)*, The Oriental Institute of the University of Chicago:231-250.

WATSON P, J. ve S. A. LEBLANC.
1990 *Girikihaciyan: A Halafian Site in Southeastern Turkey*. Institute of Archaeology University of California.

WICKEDE, V.A. ve A. MISIR
1985 "Çavi Tarlası 1984 Kazı Kampanyası", *VII. Kazı Sonuçları Toplantısı*: 103-110.

WRIGHT, Gary A.
1971 "Origins of Food Production in Southwestern Asia: A Survey of Ideas", *Current Anthropology* 12-4/5: 447-477.

WRIGHT, Katherine
1991 "The Origins and Development of Ground Stone Assemblages in Late Pleistocene SW Asia", *Paléorient* 17-1: 19-45.

1992 "A Classification System for Ground Stone Tools from the Prehistoric Levant", *Paléorient* 18-2: 53-81.

1993 "Early Holocene Ground Stone Assemblages in the Levant", *Levant* XXV: 93-111.

1994 "Ground-Stone Tools and Hunter-Gatherer Subsistence in Southwest Asia: Implications for the Transition to Farming", *American Antiquity* 59-2: 238-263.

http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=47195 (ÖZDOĞAN, Mehmet, 2002) (27.04.2009)

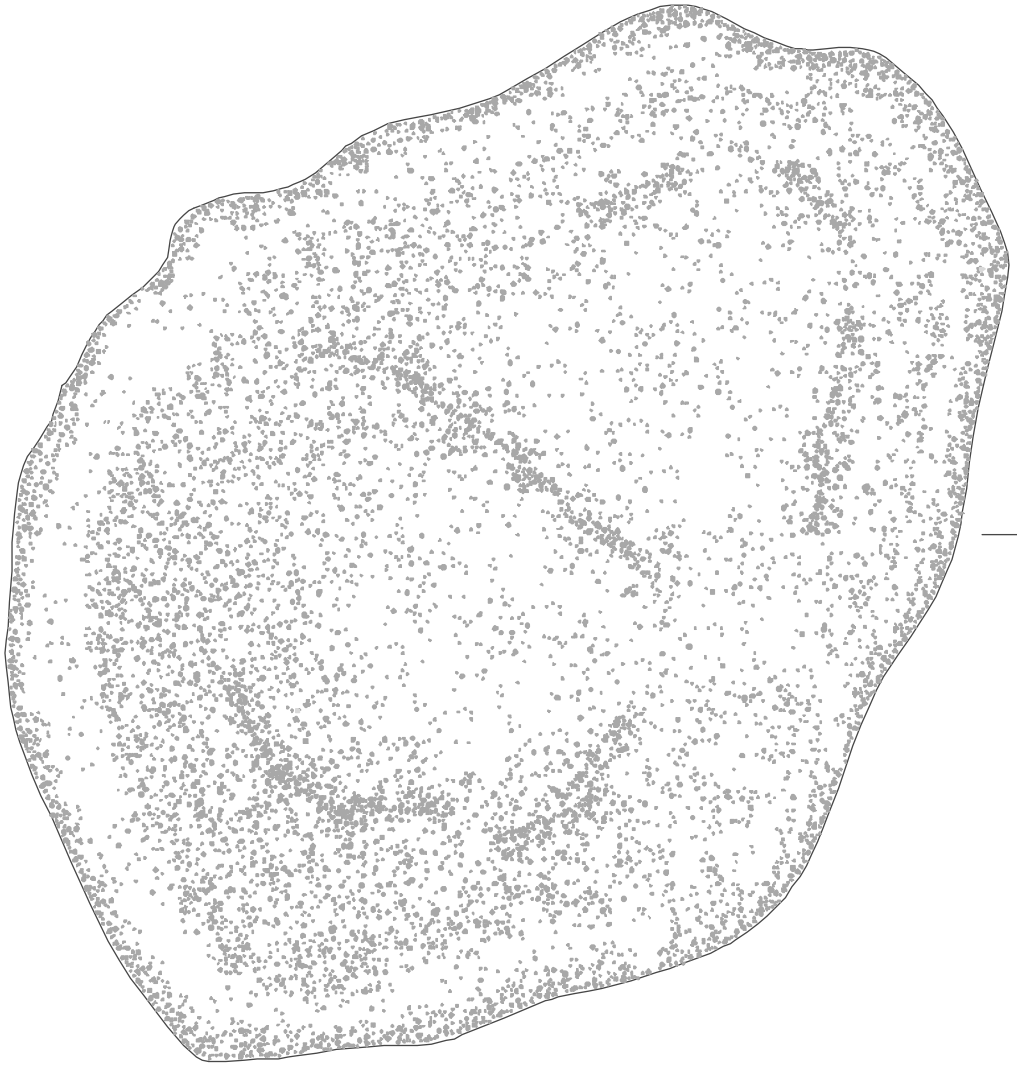

Parça No: 007
Kat. No: 1.A

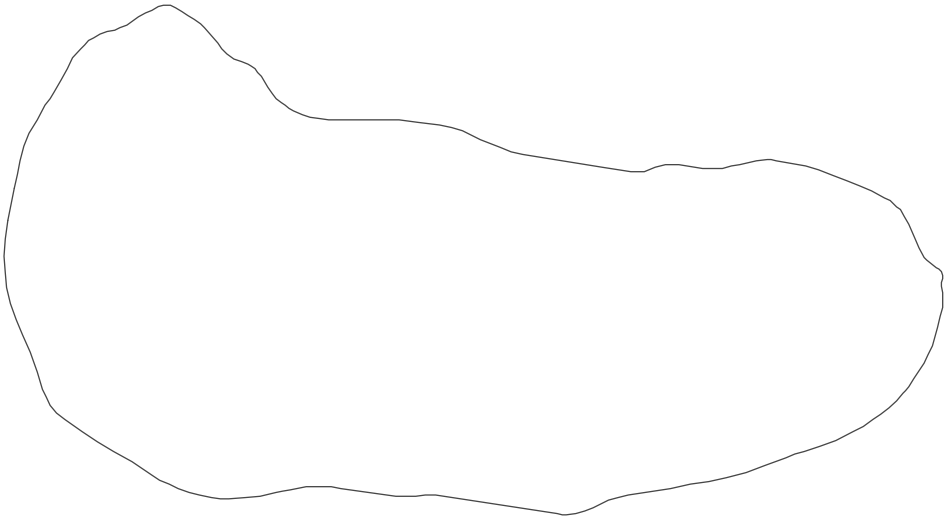

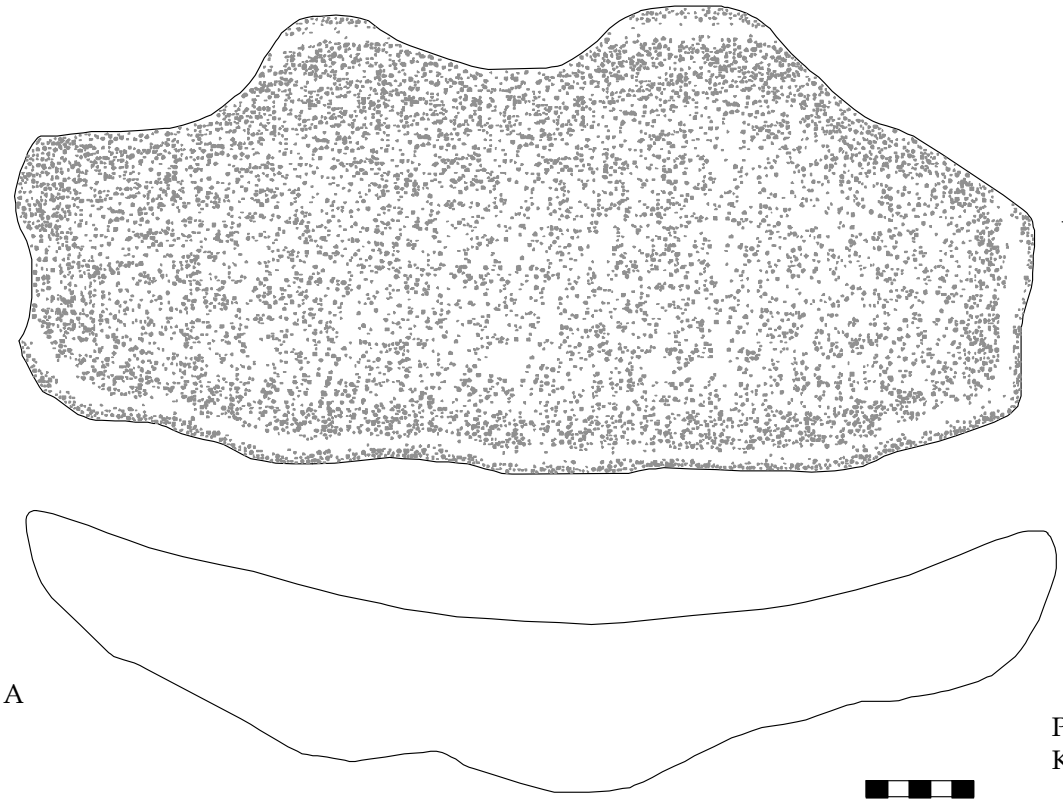

A

Parça No: 001
Kat. No: 1.B

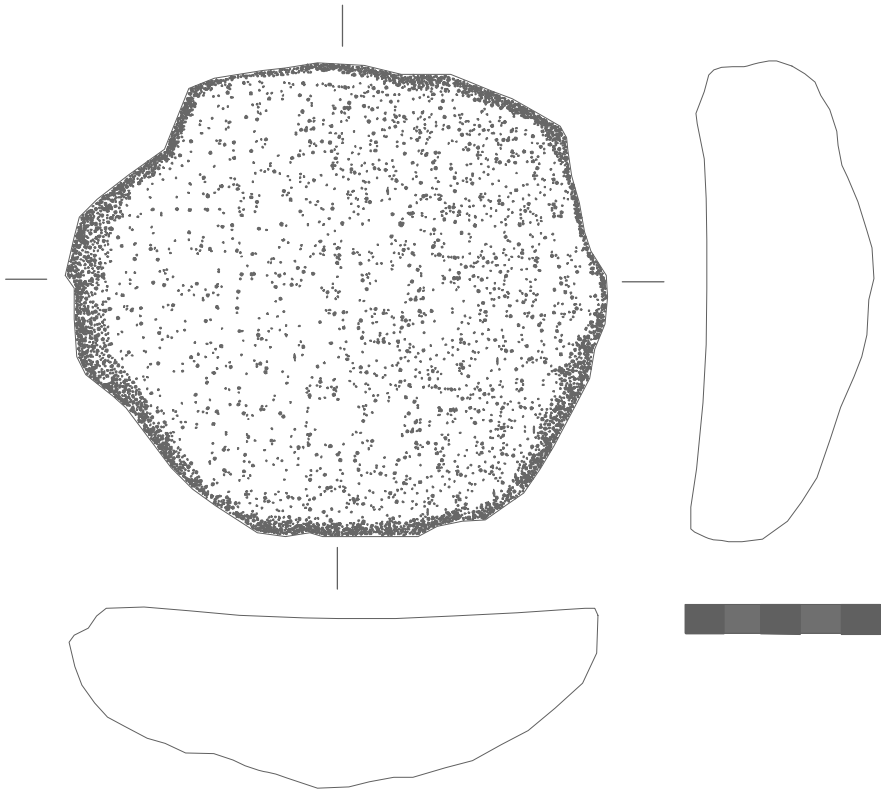

B

Parça No: 002
Kat. No: 2.A

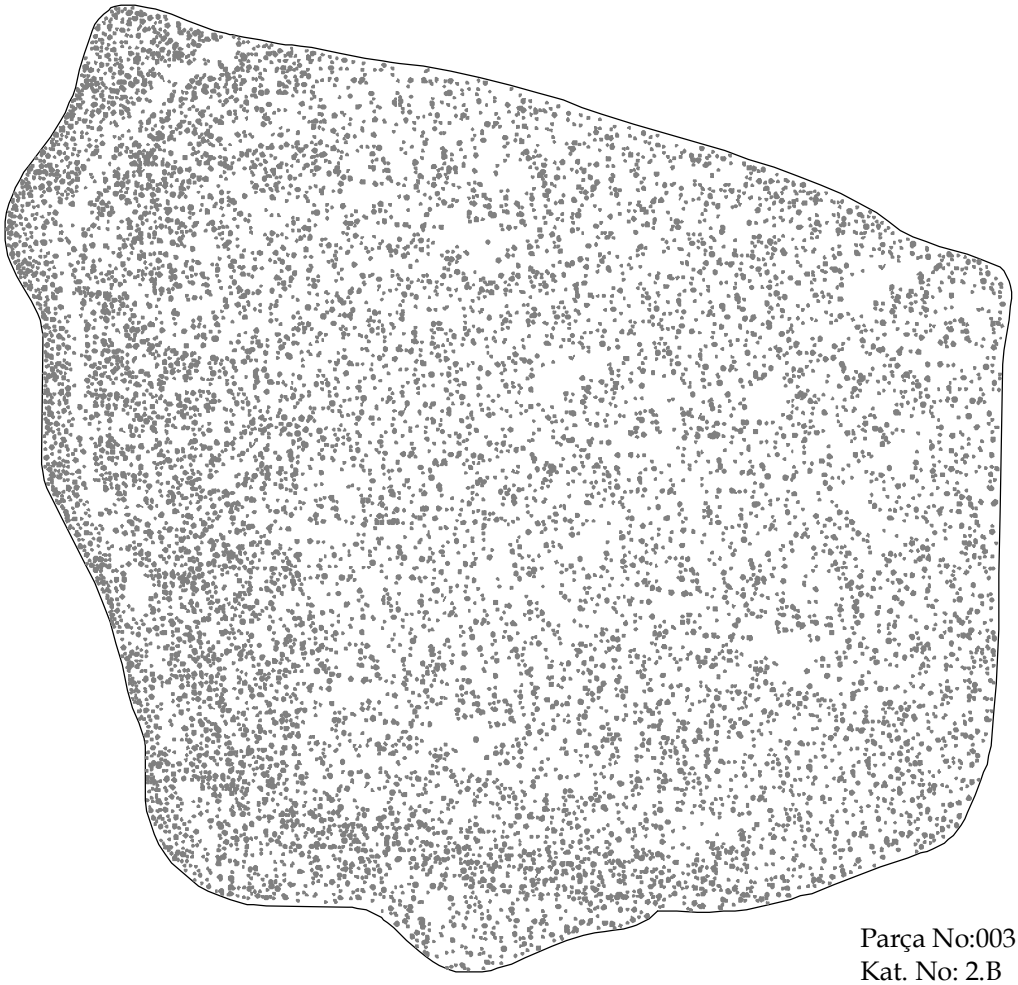

Parça No:003
Kat. No: 2.B

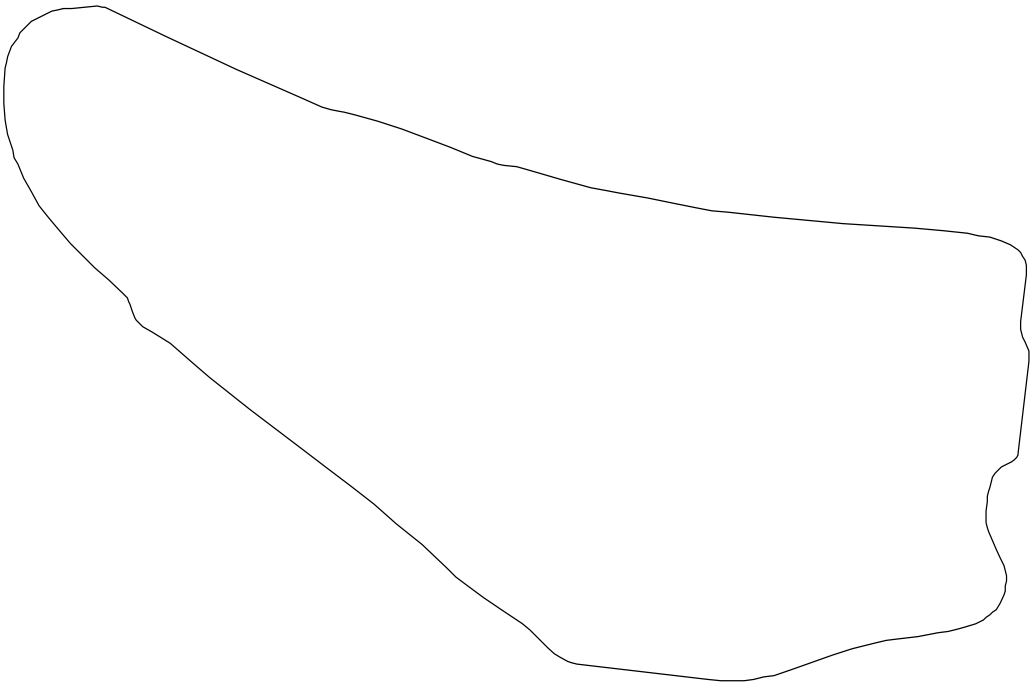

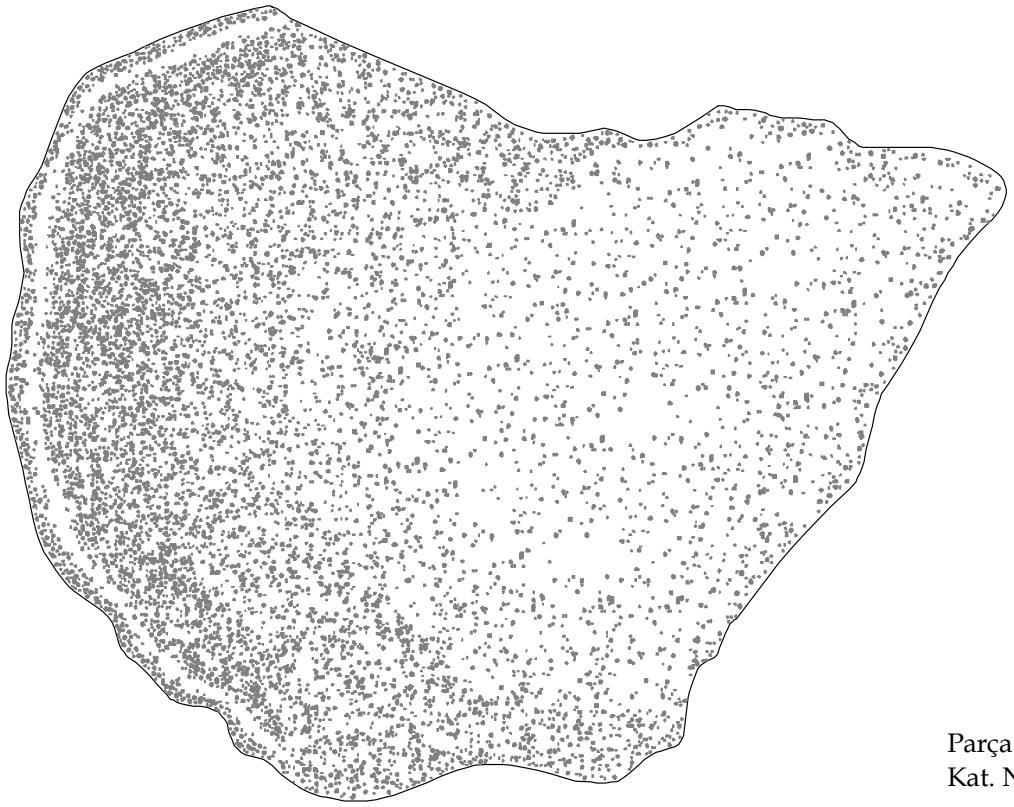

Parça No: 005
Kat. No: 3.A

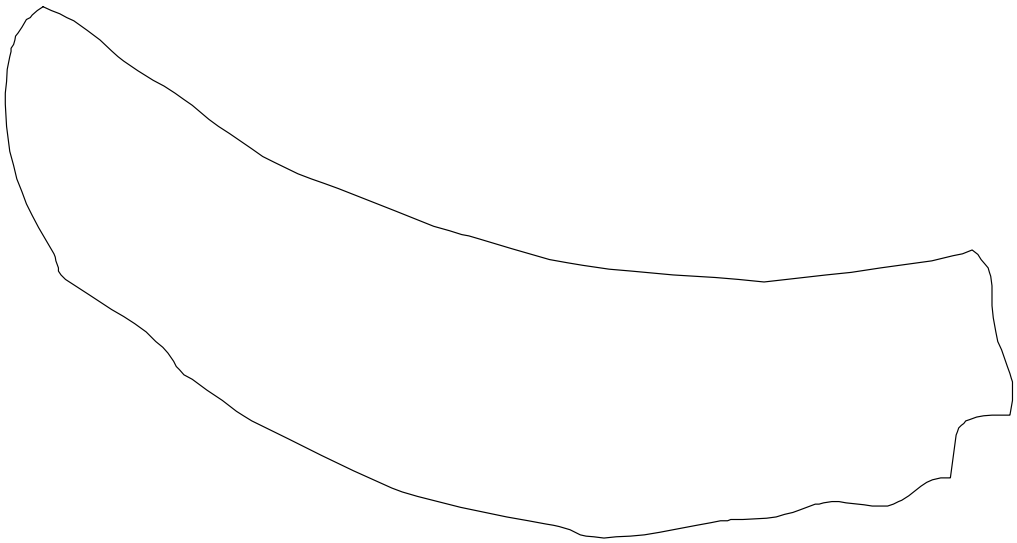

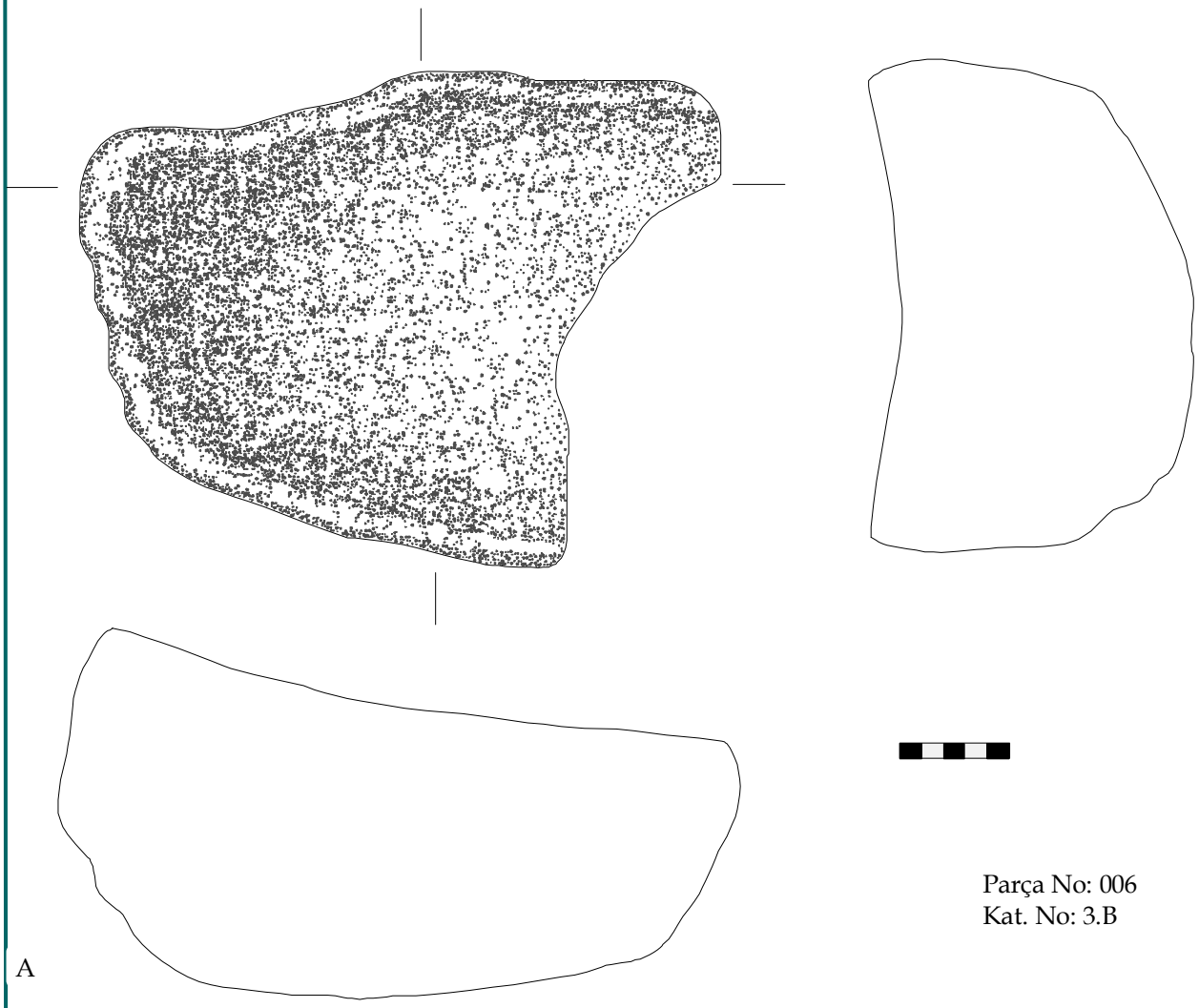

Parça No: 006
Kat. No: 3.B

A

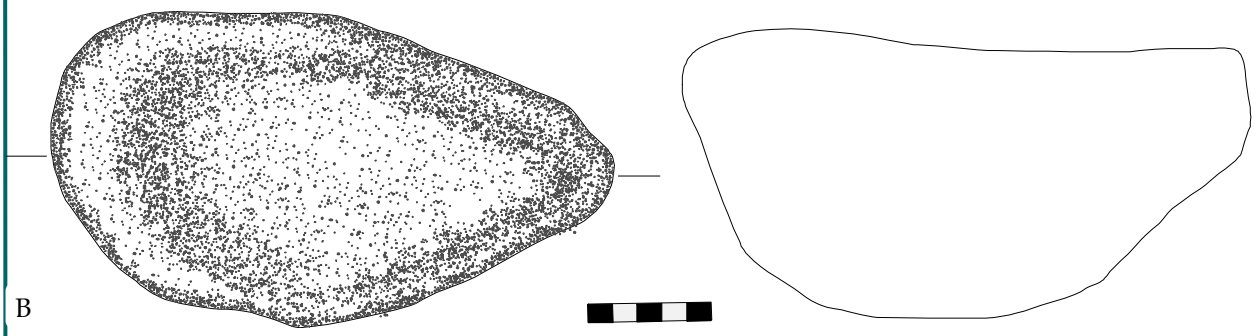

Parça No: 008
Kat. No: 4.A

B

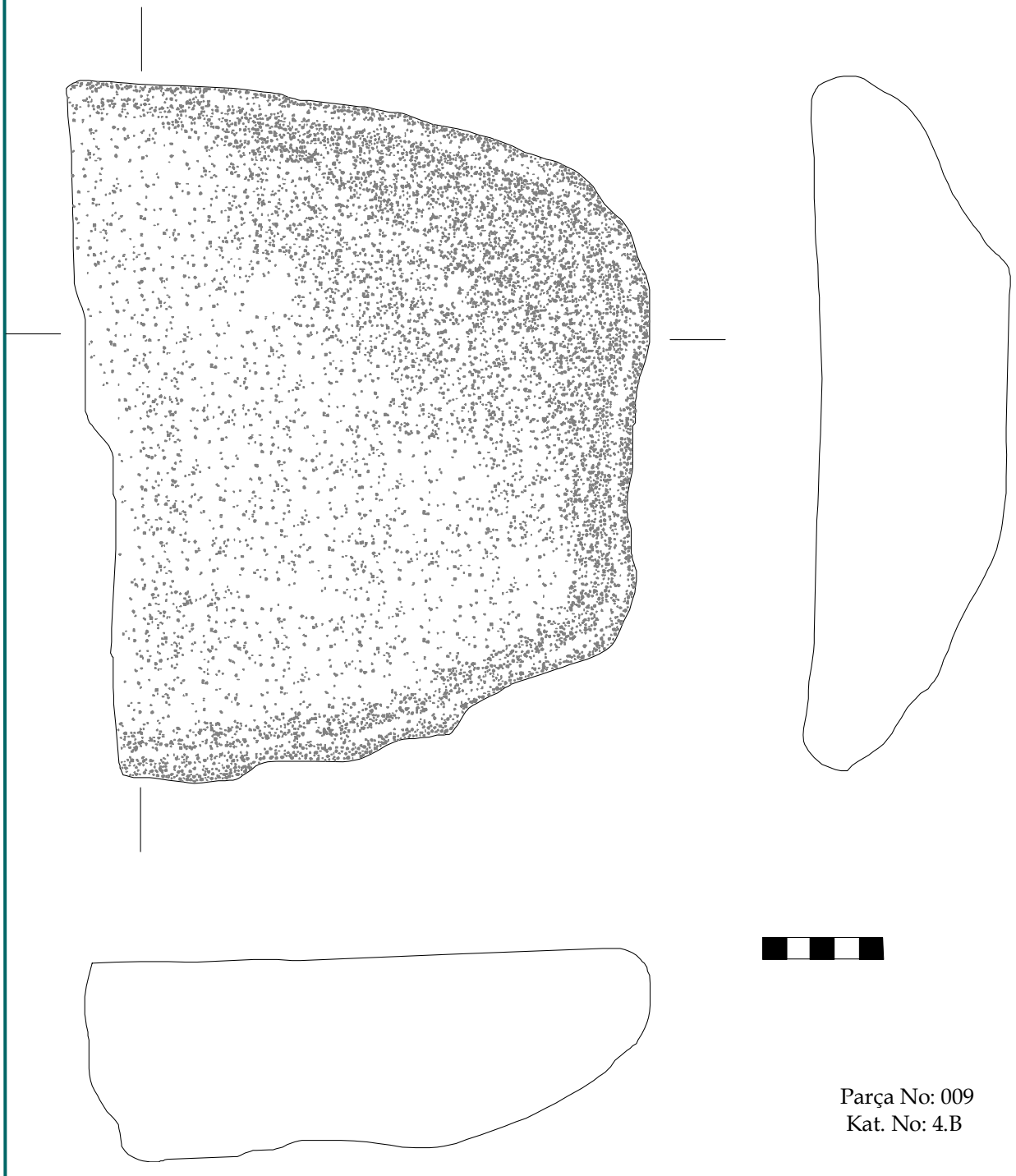

Parça No: 009
Kat. No: 4.B

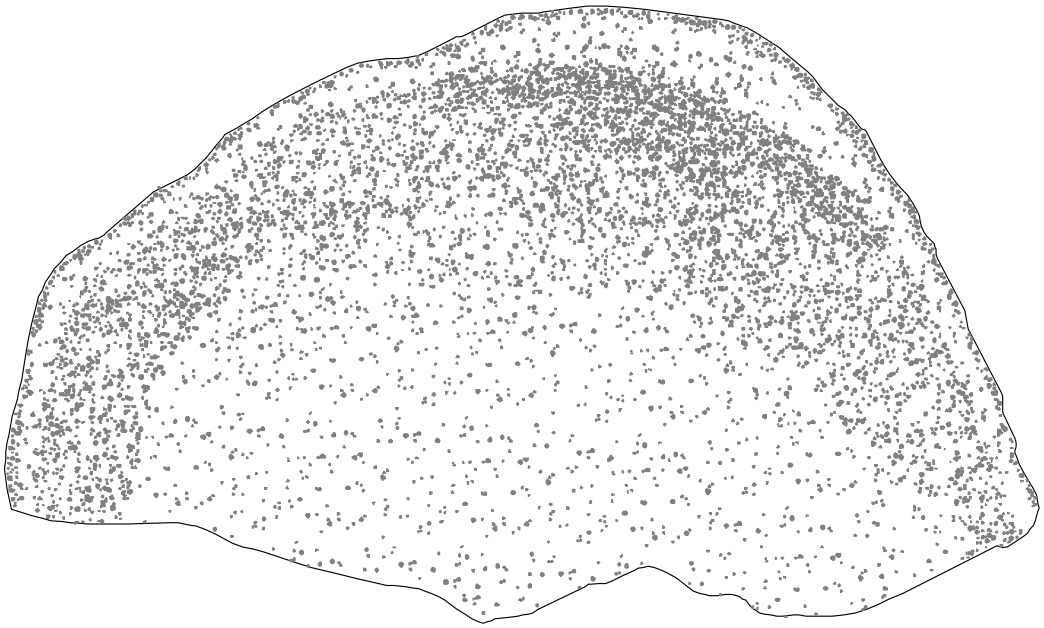

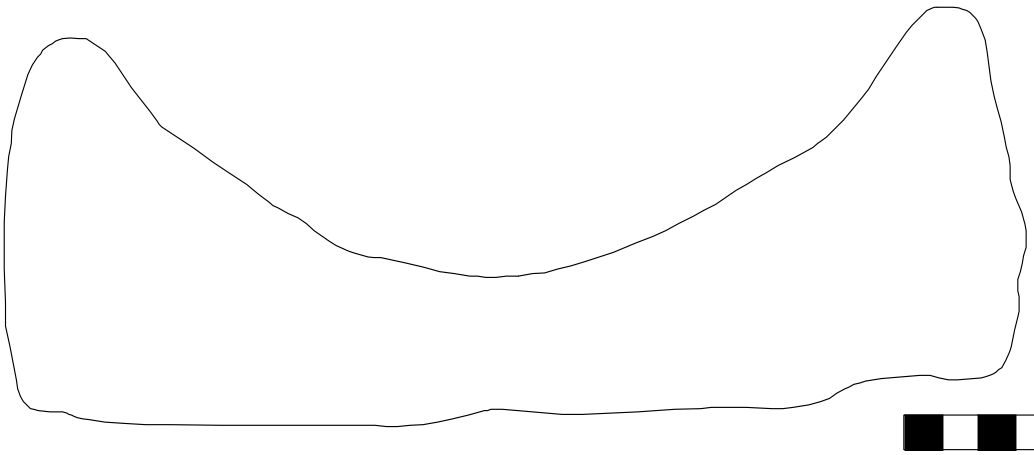

Parça No: 010
Kat. No: 5.A

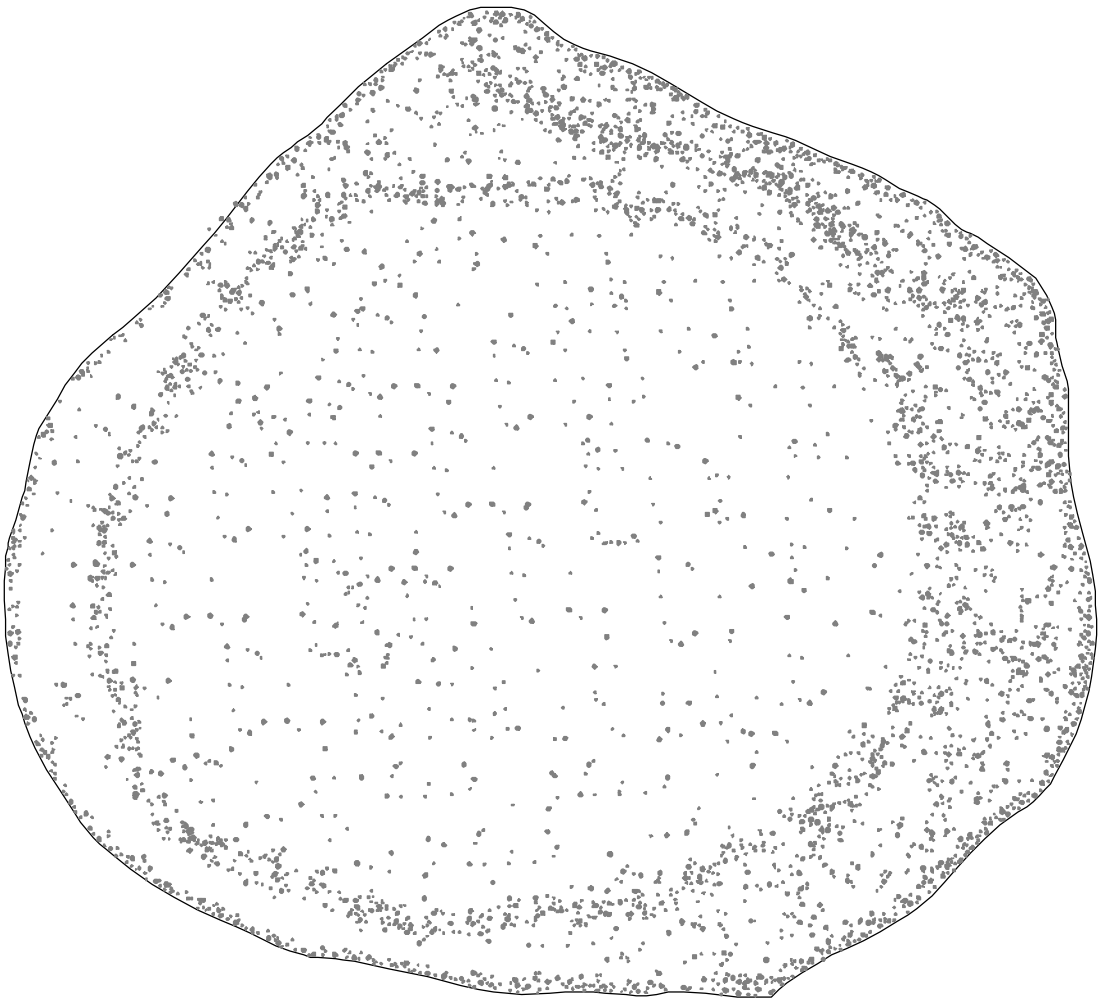

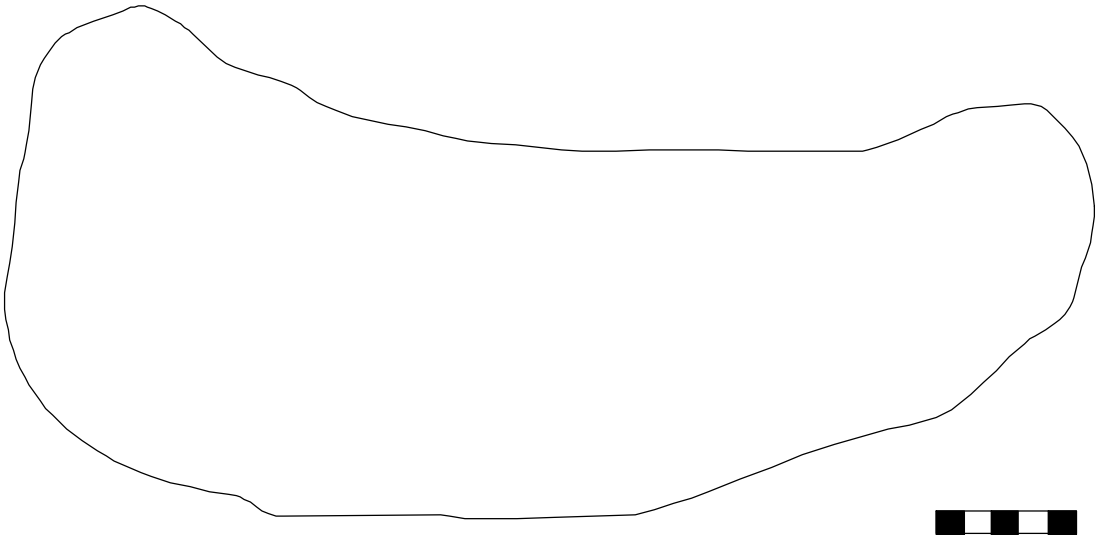

Parça No: 011
Kat. No: 5.B

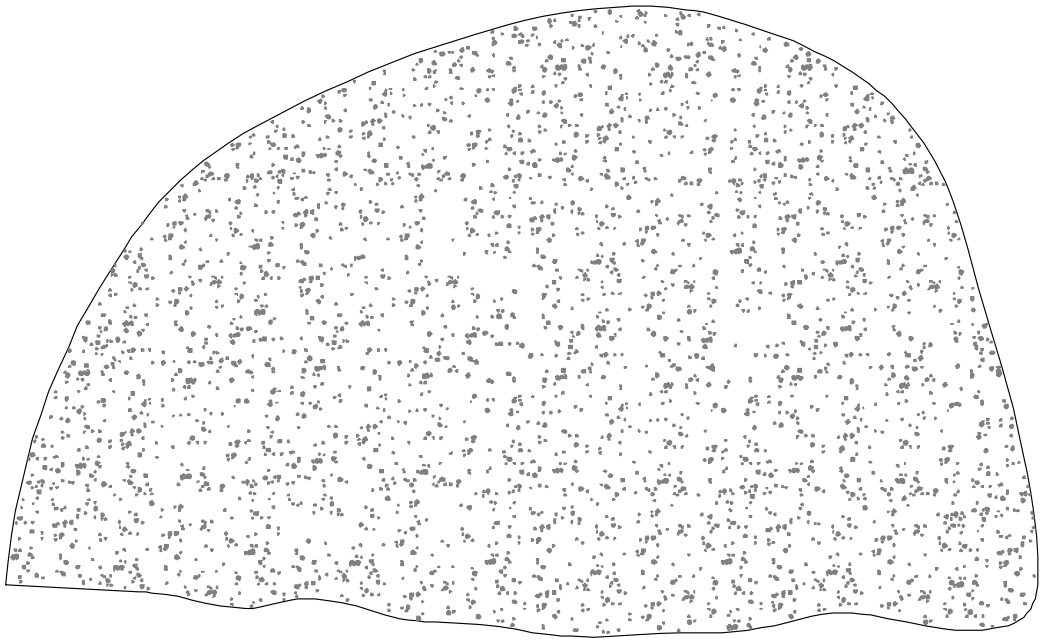

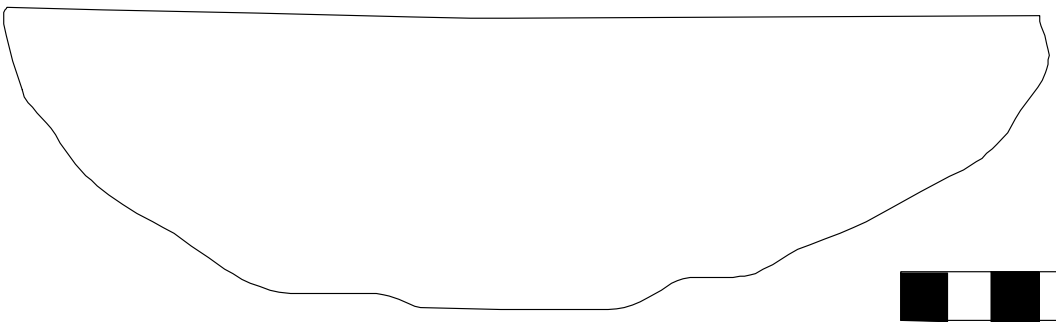

Parça No: 012
Kat. No: 6.A

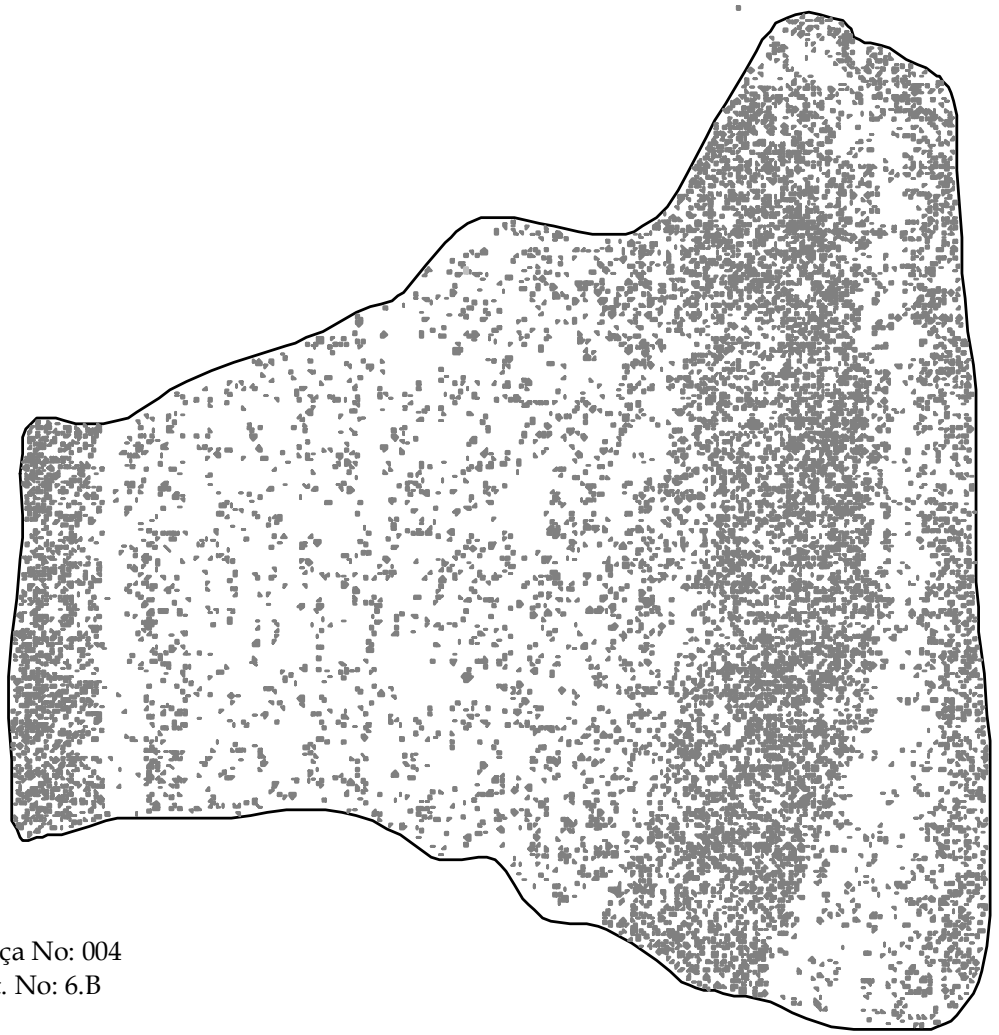

Parça No: 004
Kat. No: 6.B

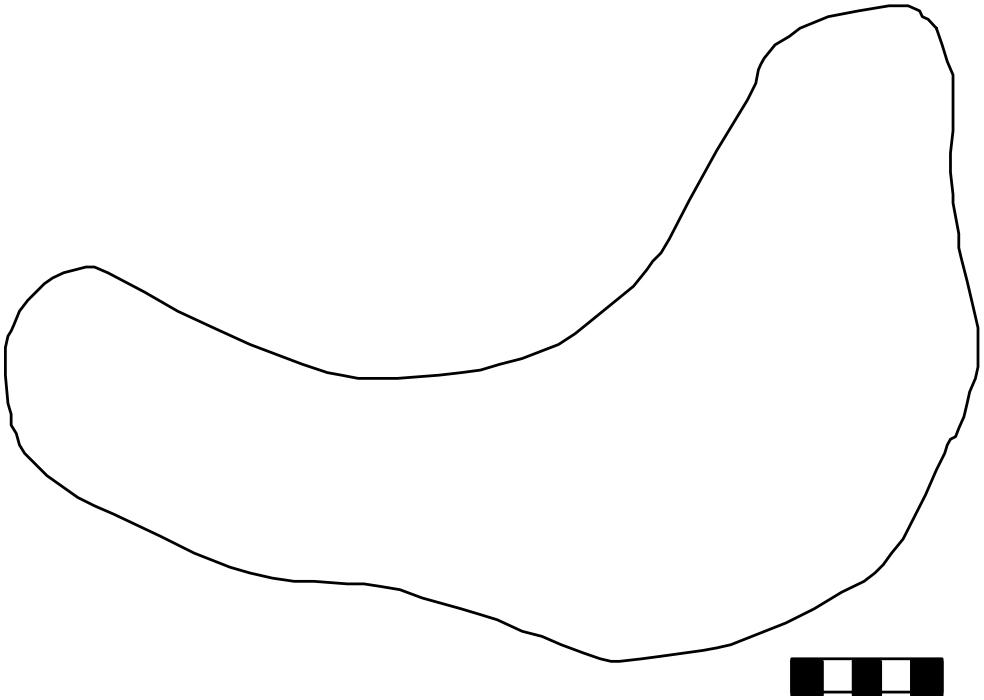

Parça No: 013
Kat. No: 7.A

A

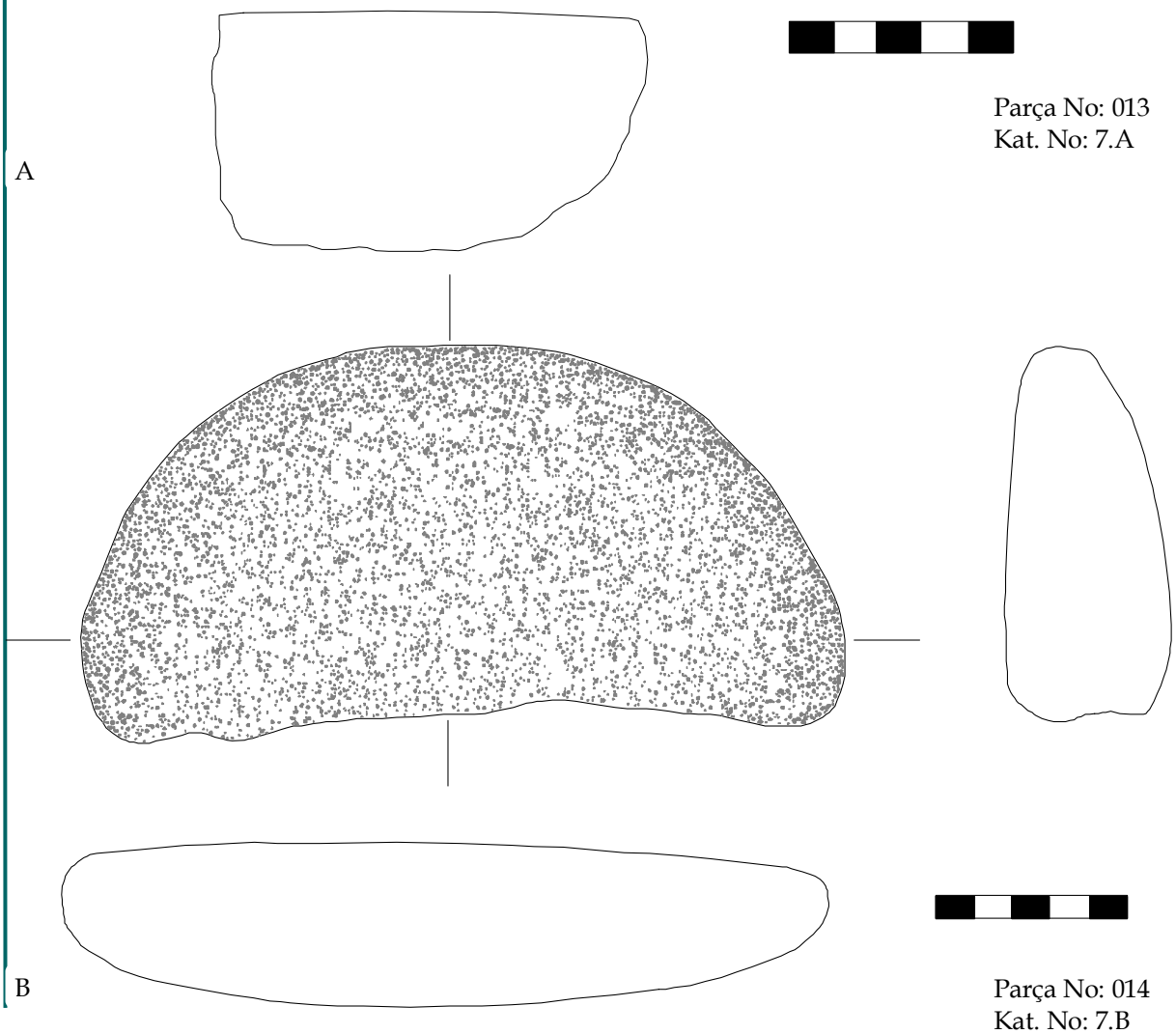

Parça No: 014
Kat. No: 7.B

B

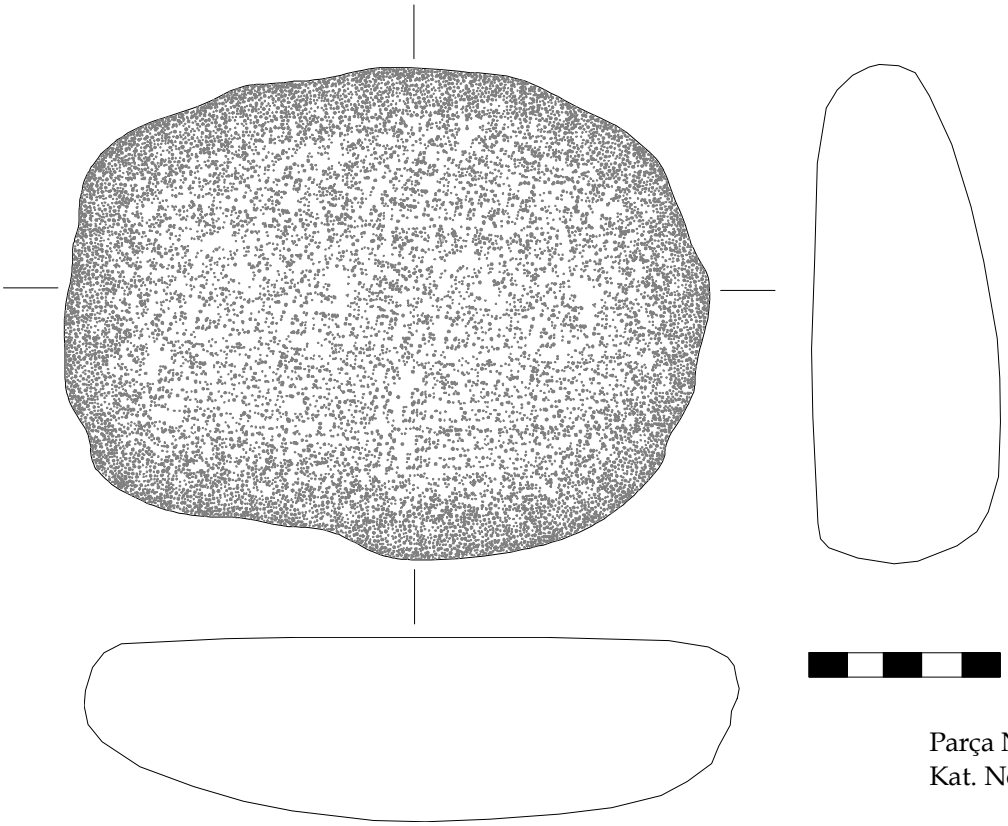

A

Parça No: 015
Kat. No: 8.A

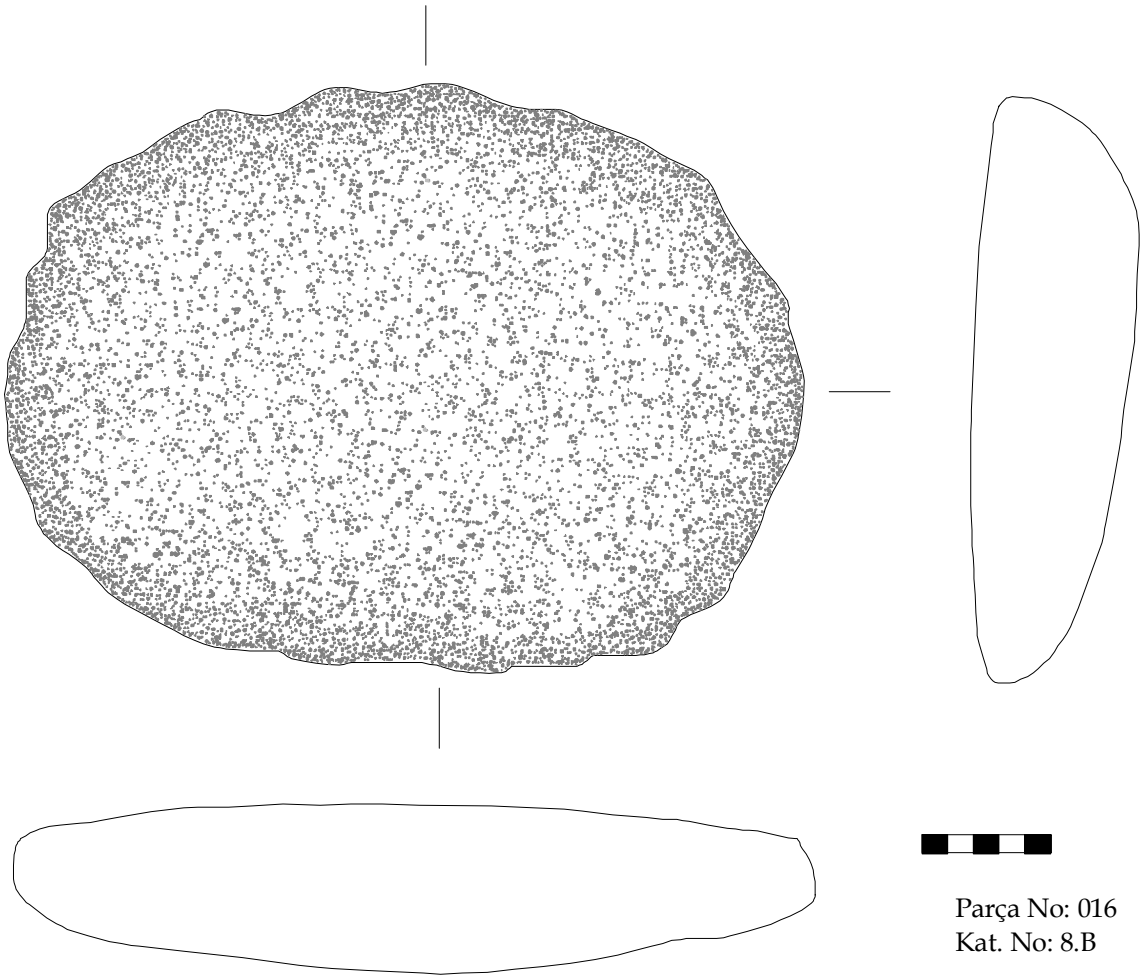

B

Parça No: 016
Kat. No: 8.B

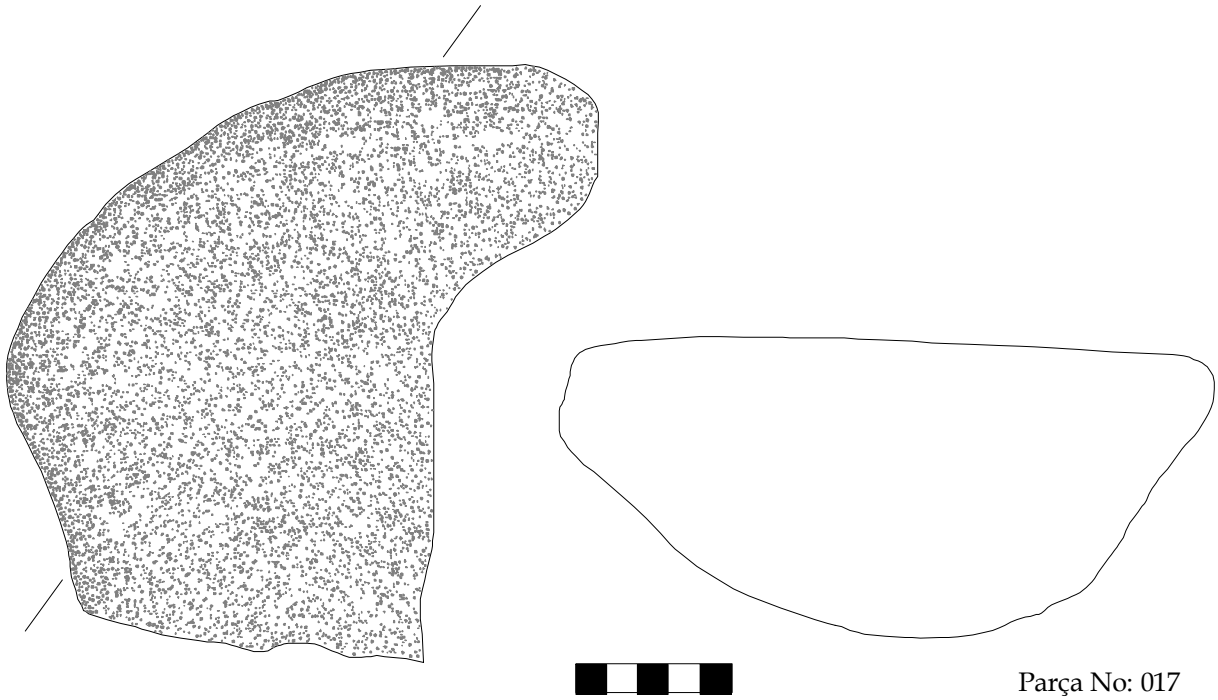

A

Parça No: 017
Kat. No: 9.A

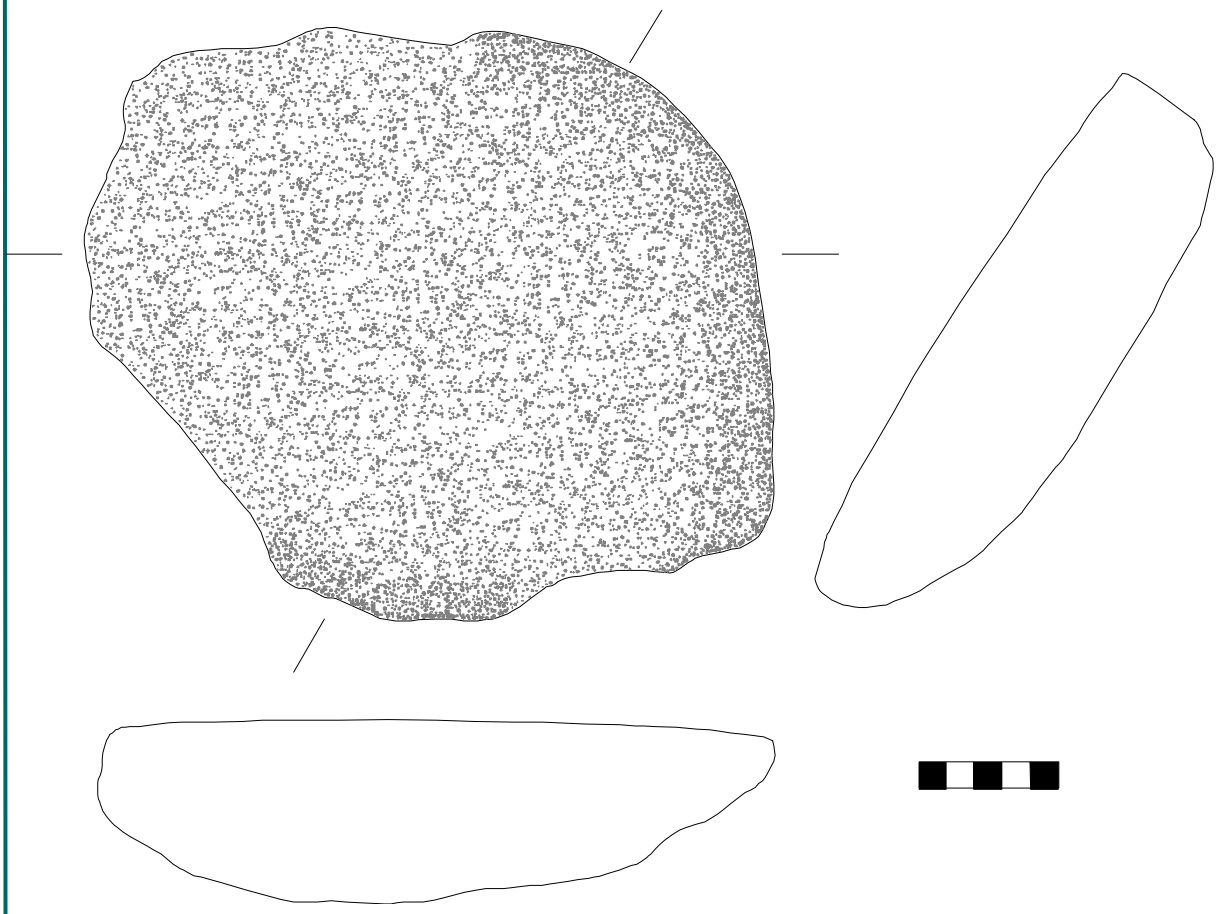

B

Parça No: 018
Kat. No: 9.B

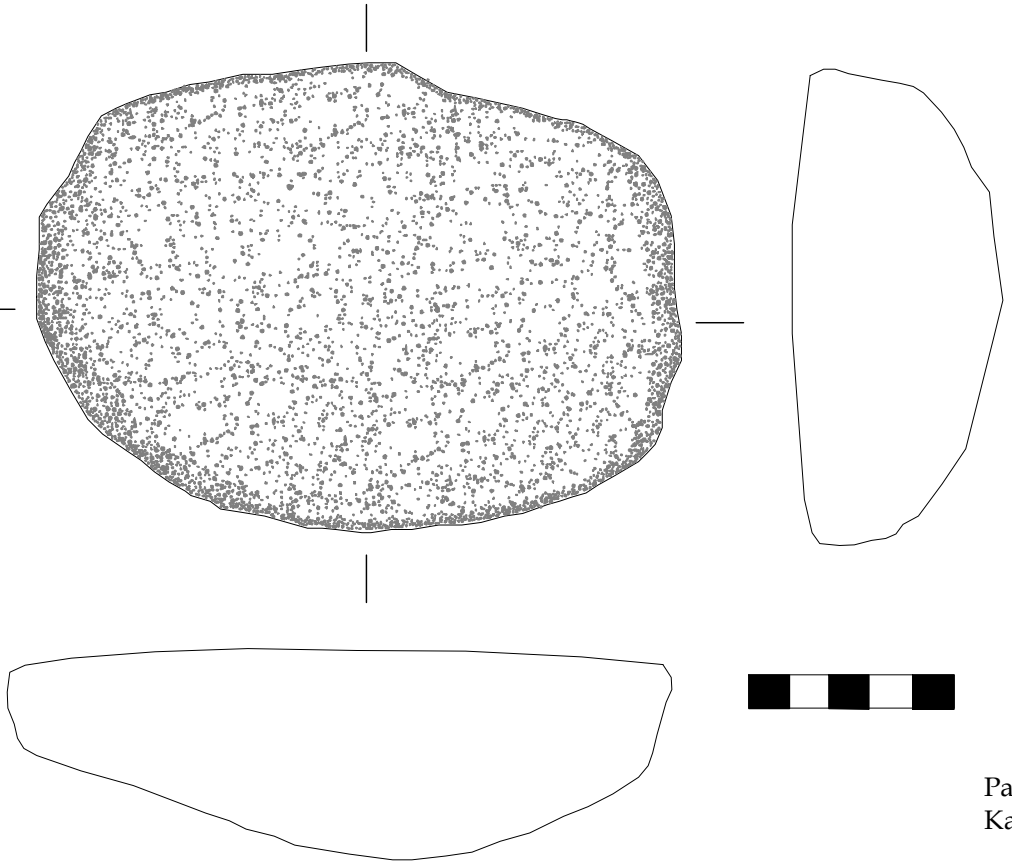

A

Parça No: 019
Kat. No: 10.A

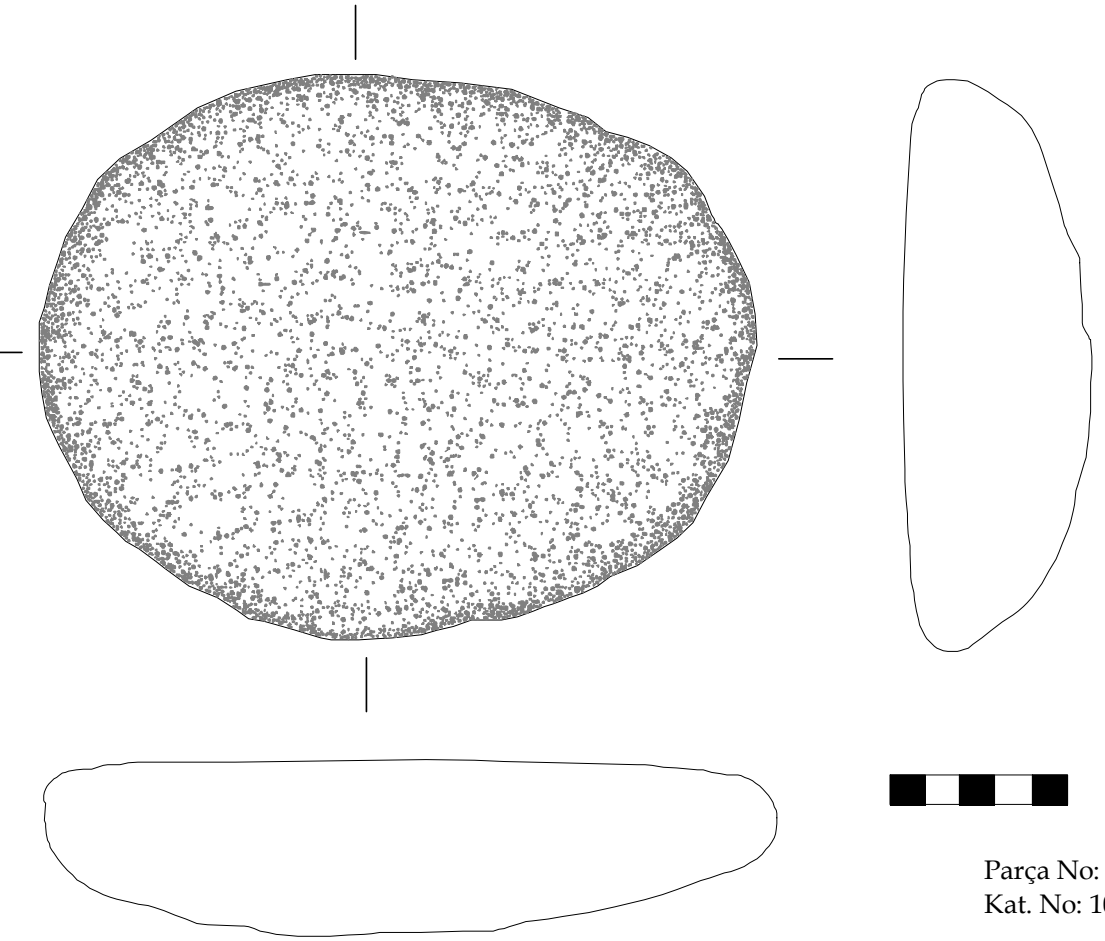

B

Parça No: 020
Kat. No: 10.B

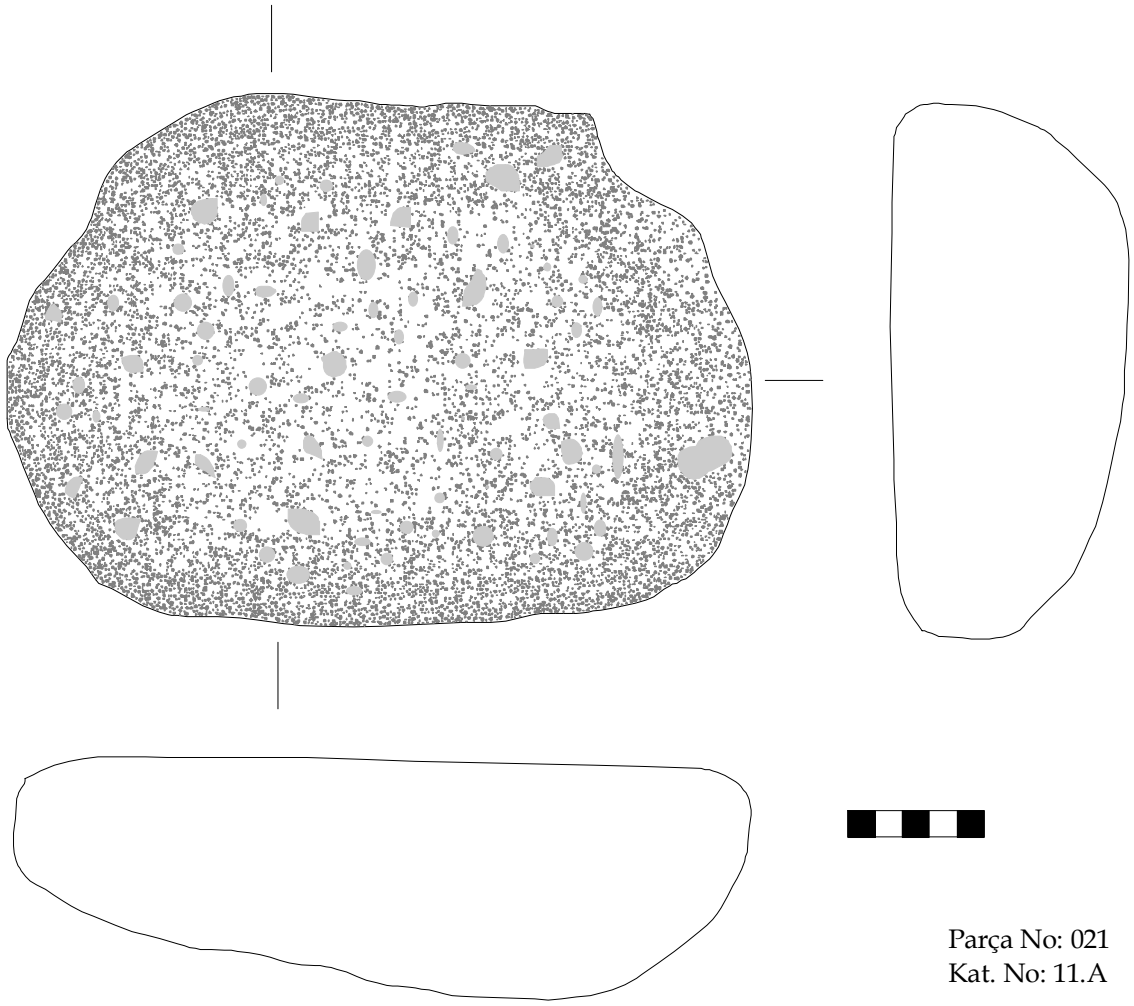

Parça No: 021
Kat. No: 11.A

A

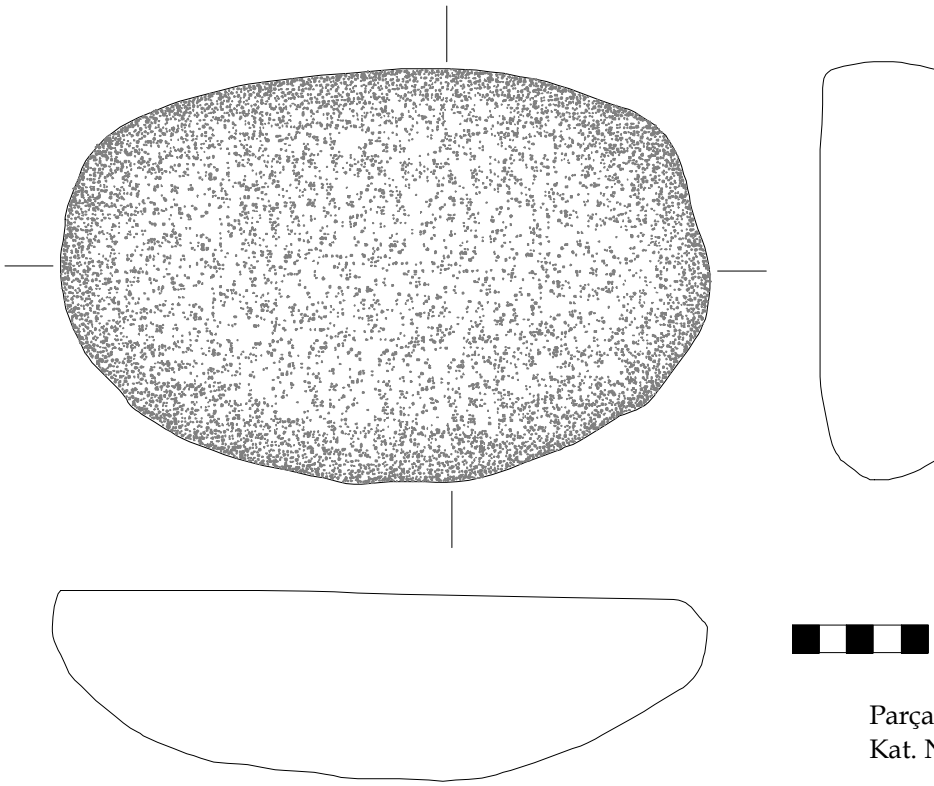

ParçaNo: 022
Kat. No: 11.B

B

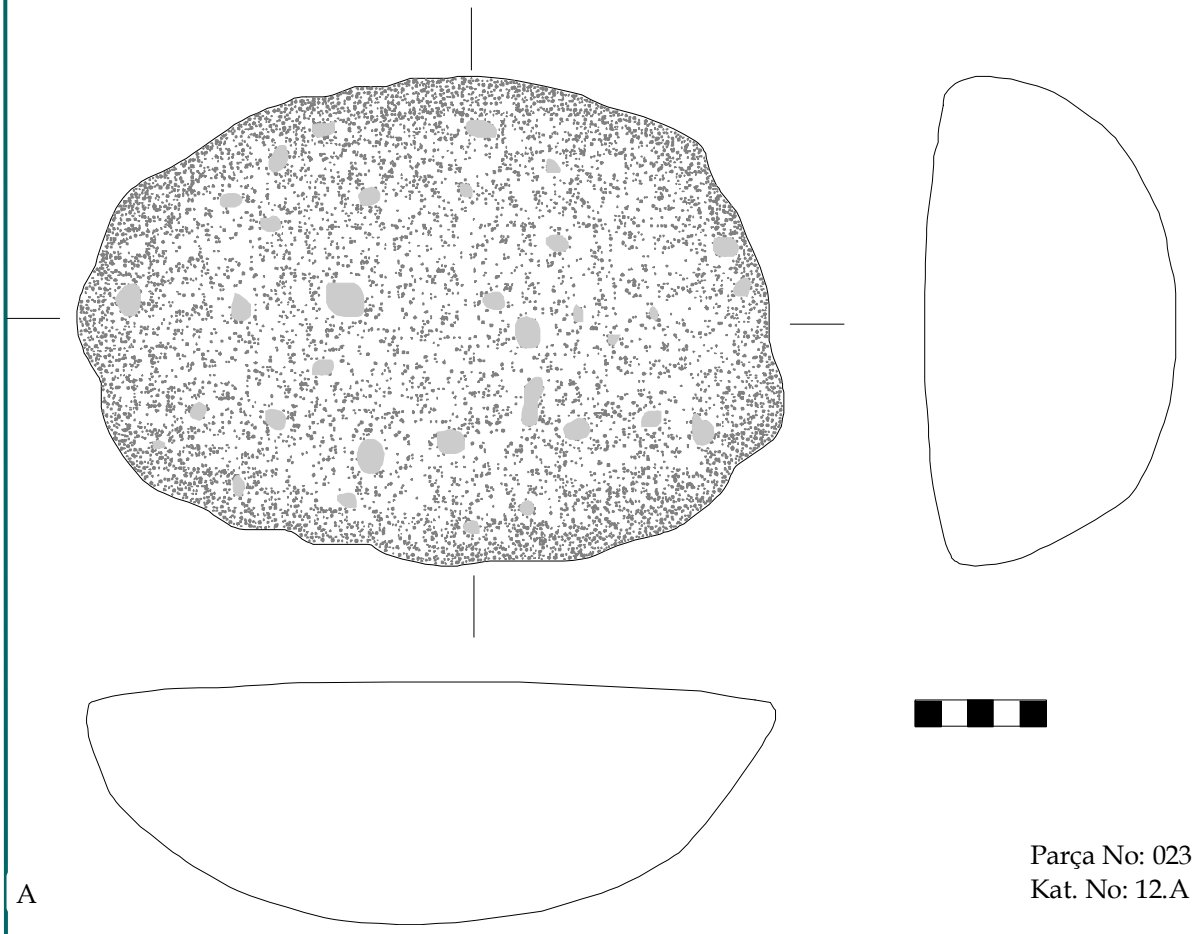

A

Parça No: 023
Kat. No: 12.A

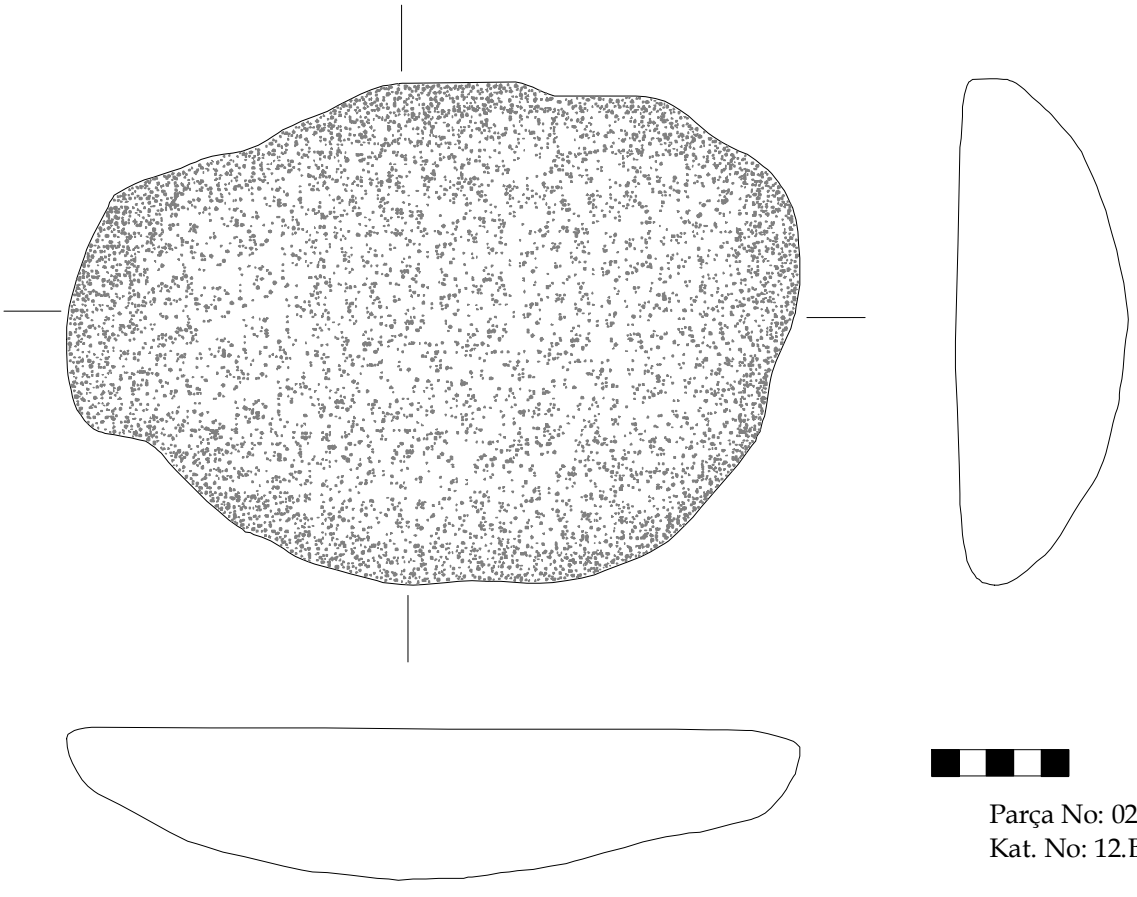

B

Parça No: 024
Kat. No: 12.B

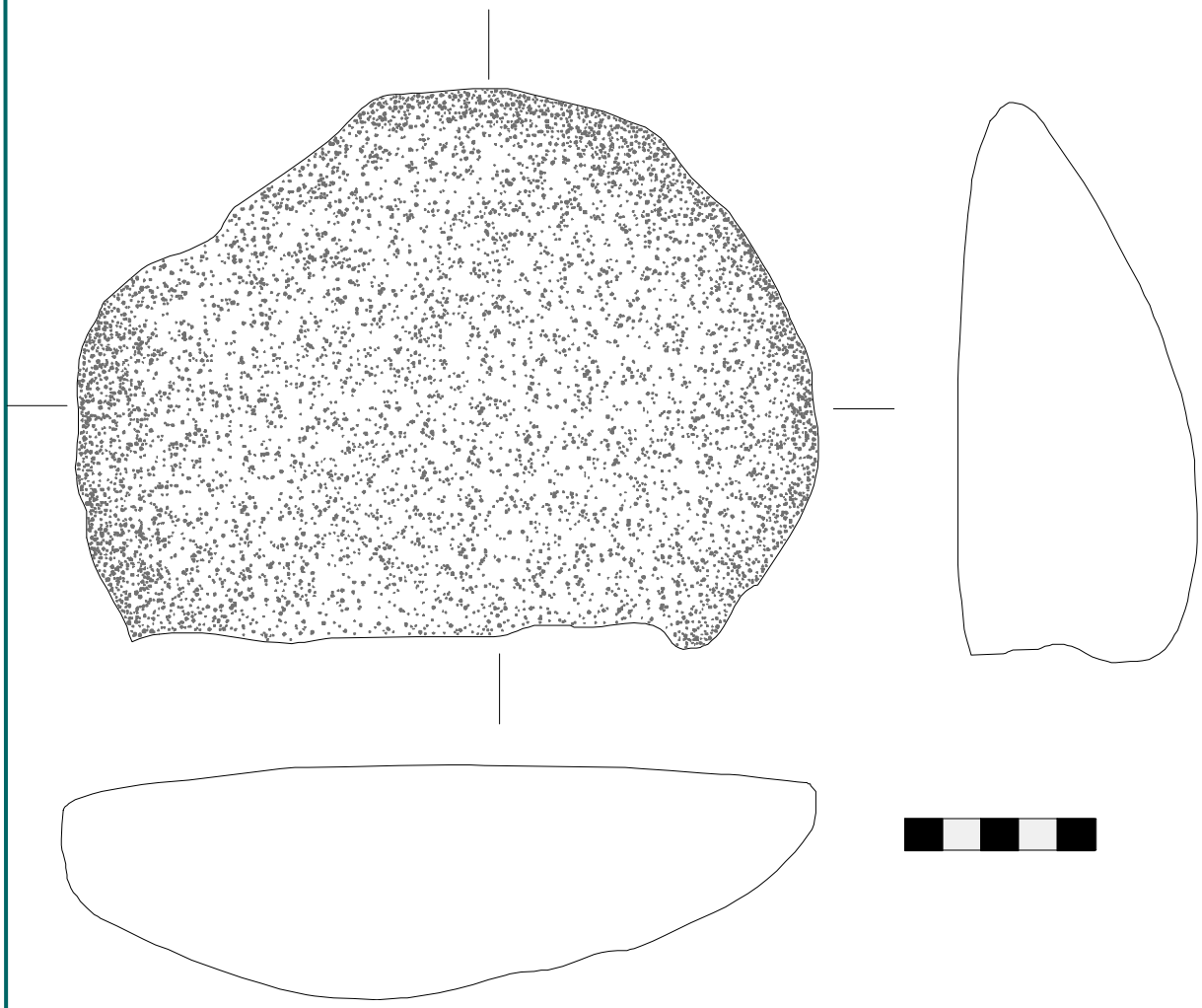

Parça No: 026
Kat. No: 13.A

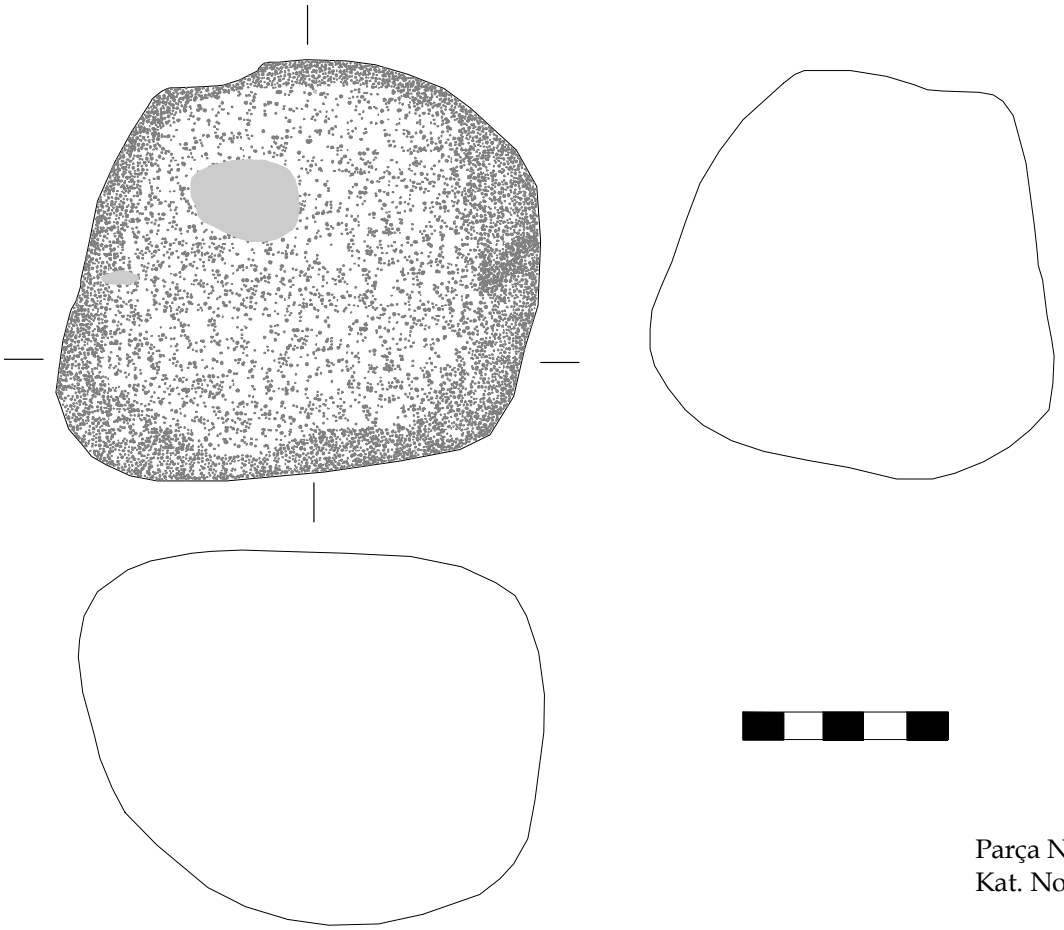

A

Parça No: 027
Kat. No: 13.B

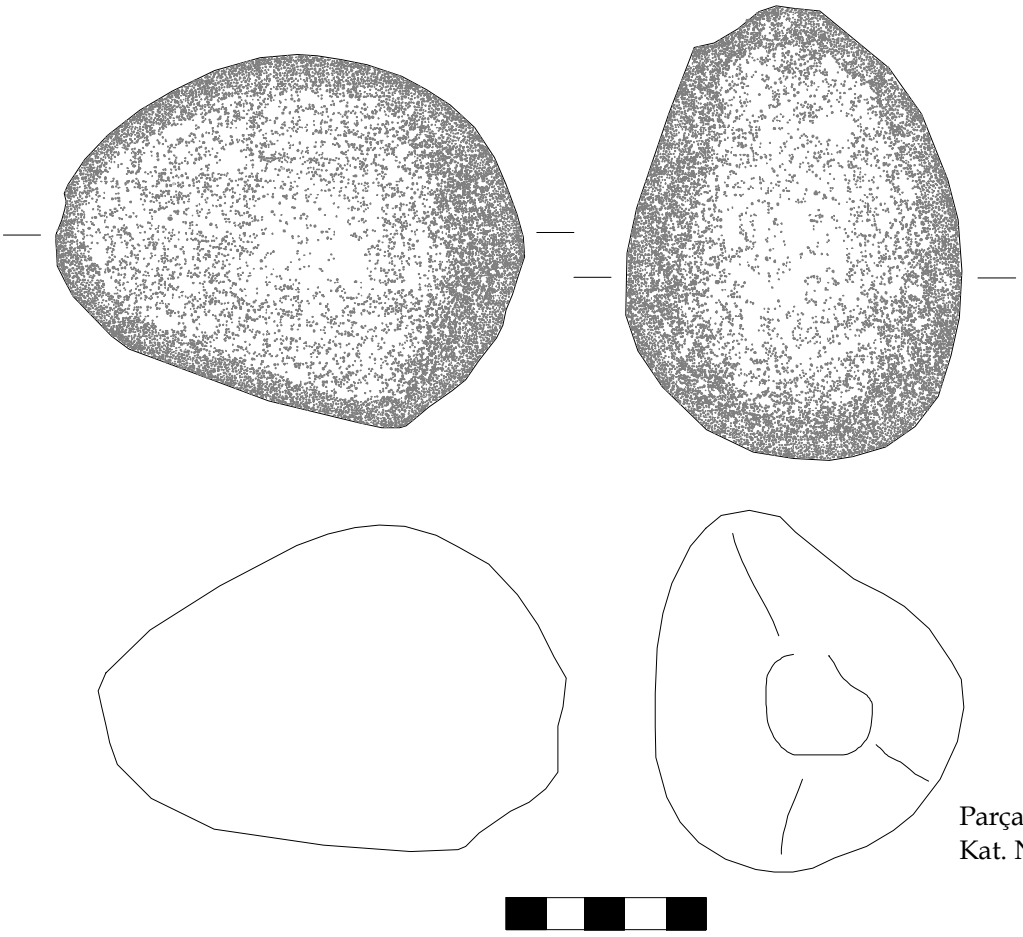

B

Parça No: 028
Kat. No: 14.A

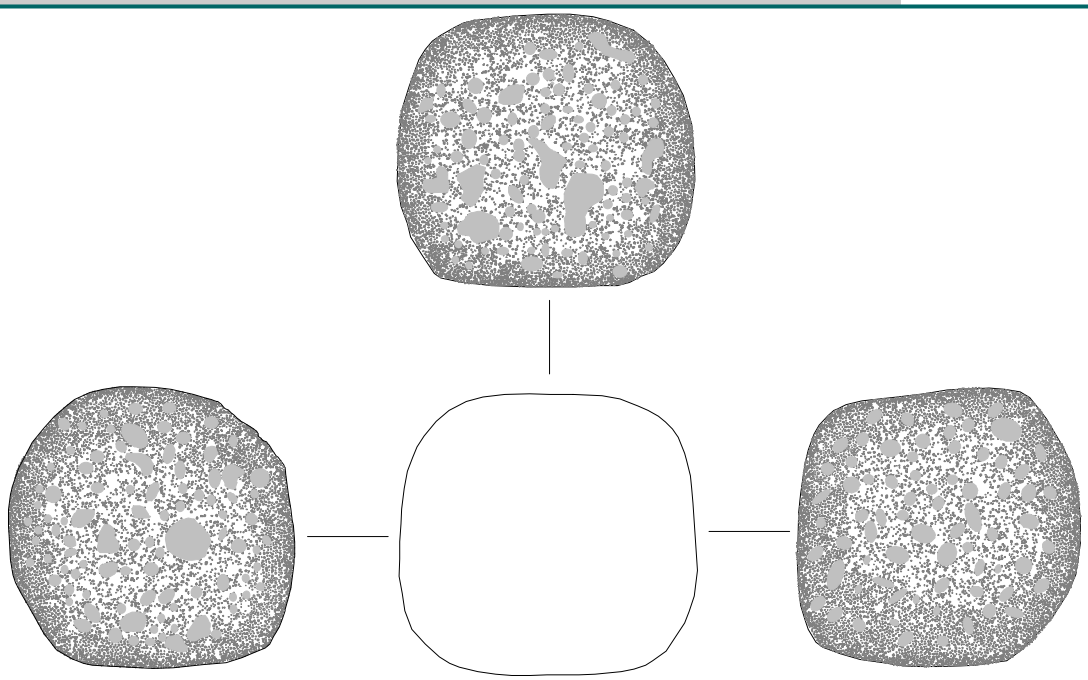

A

Parça No: 029
Kat. No: 14.B

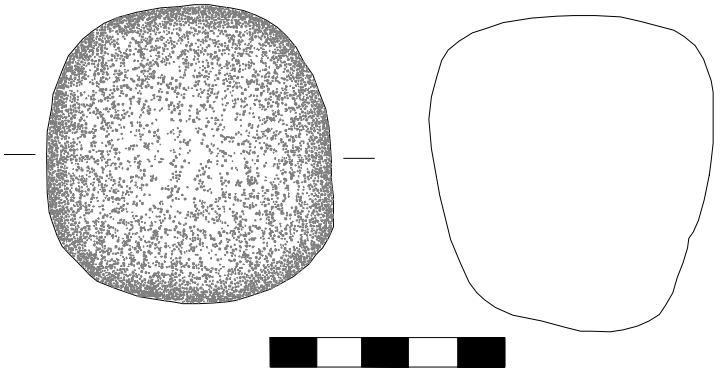

B

Parça No: 030
Kat. No: 15.A

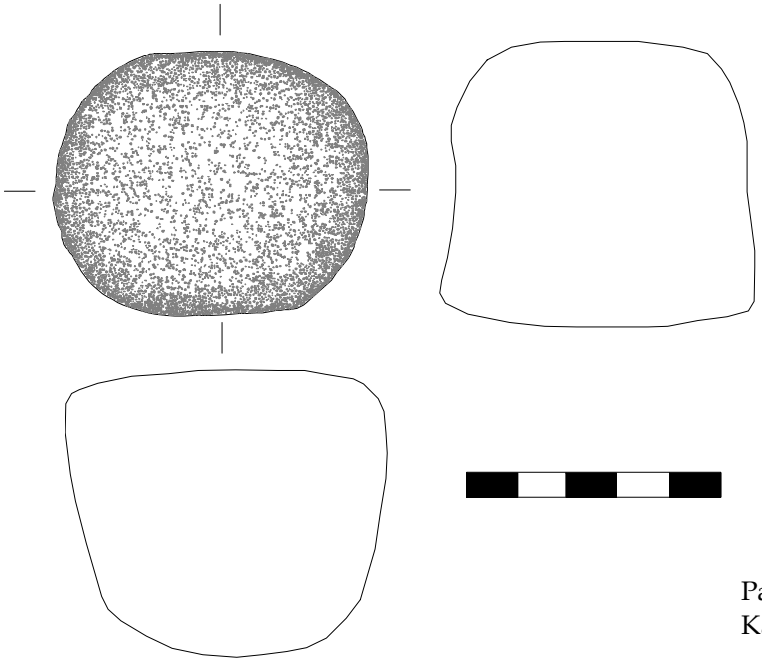

C

Parça No: 031
Kat. No: 15.B

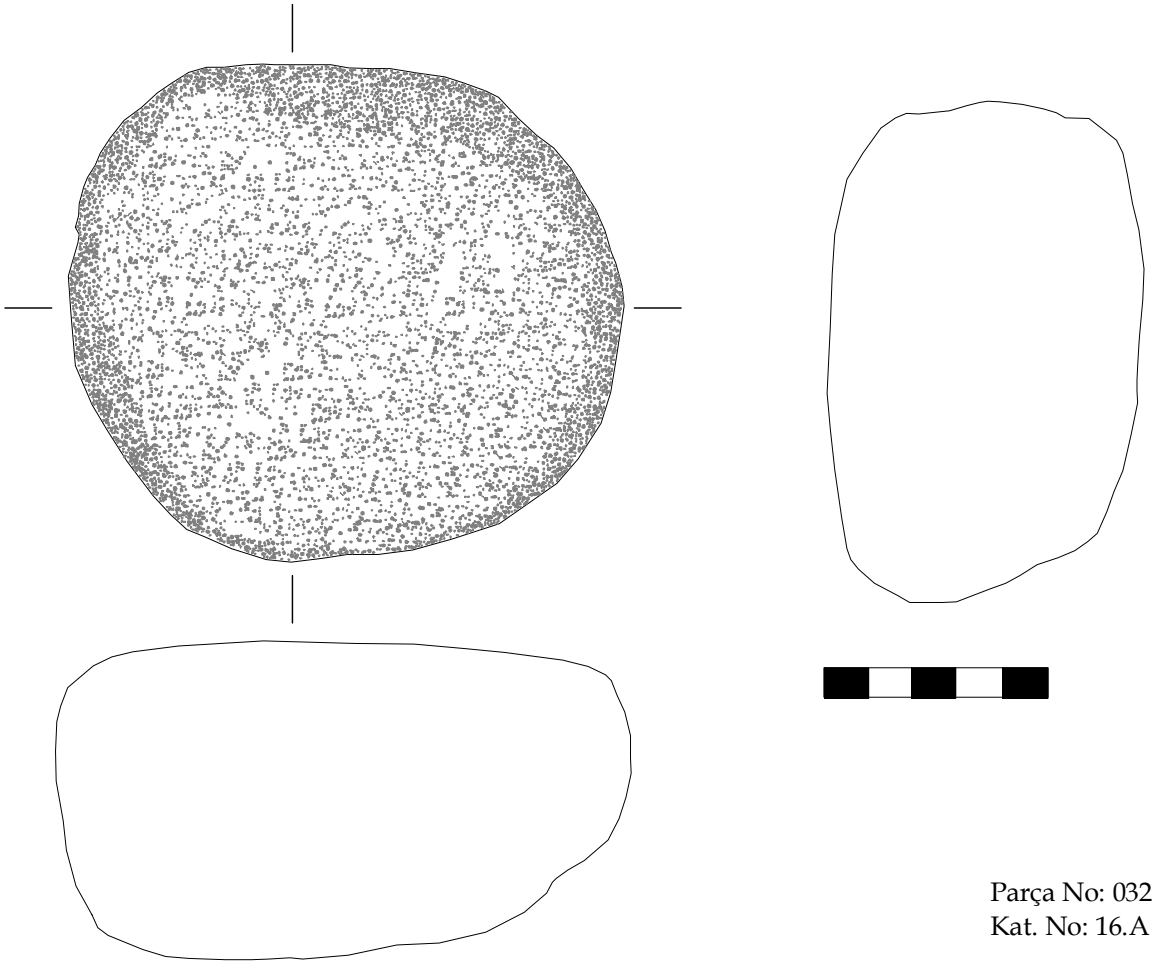

A

Parça No: 032
Kat. No: 16.A

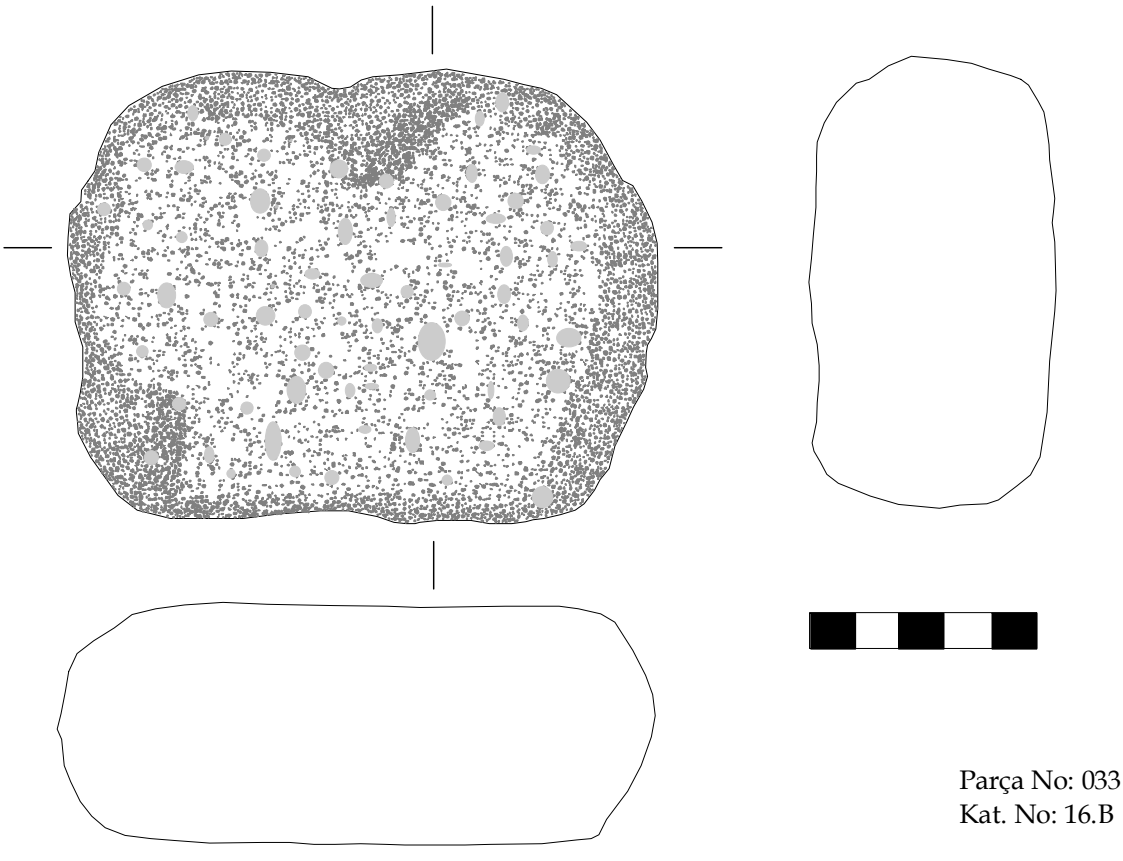

B

Parça No: 033
Kat. No: 16.B

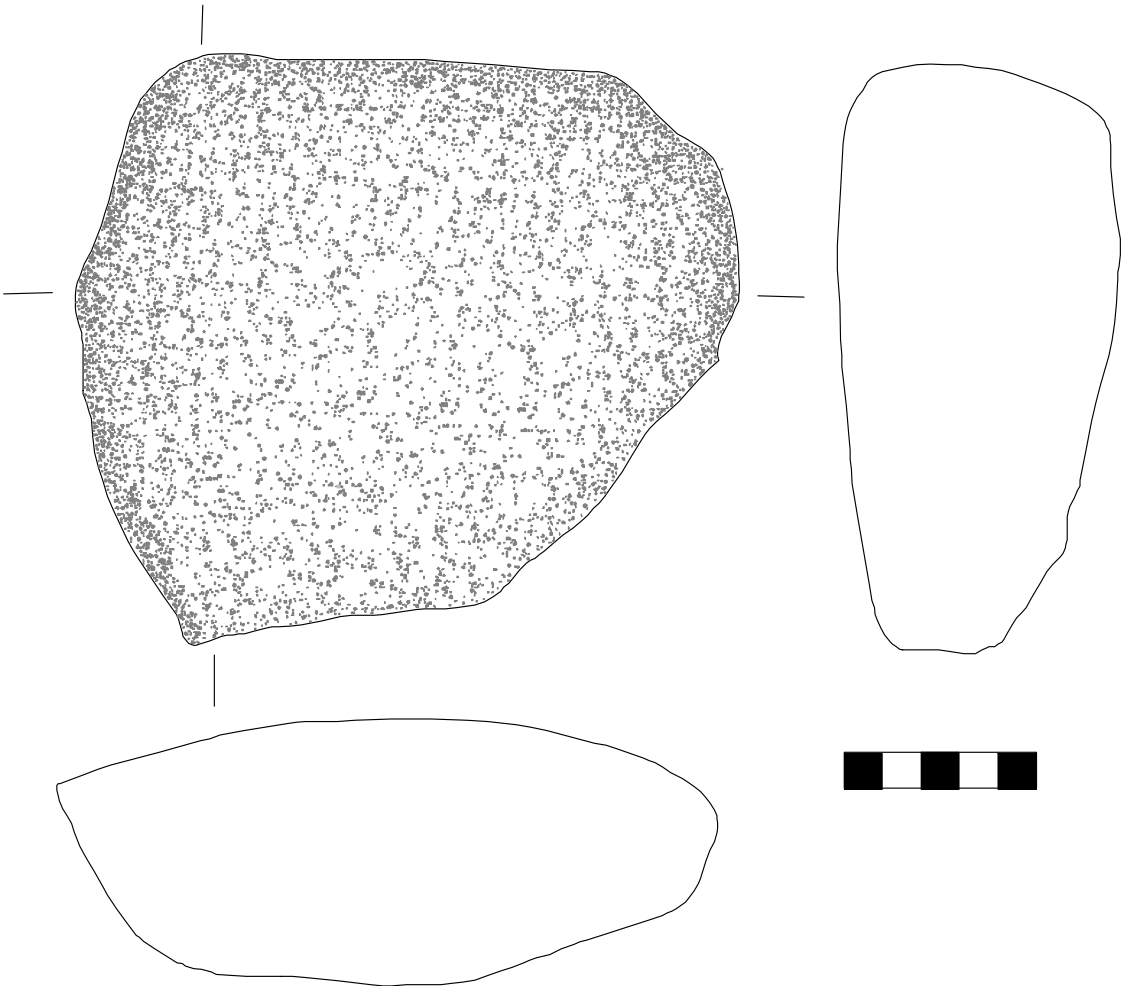

A

Parça No: 034
Kat. No: 17.A

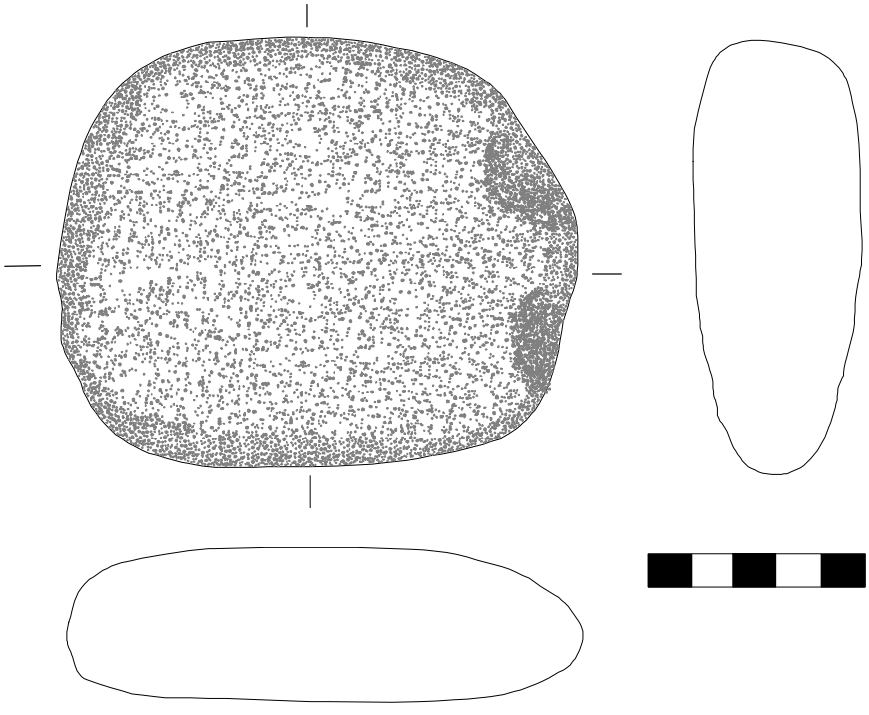

B

Parça No: 035
Kat. No: 17.B

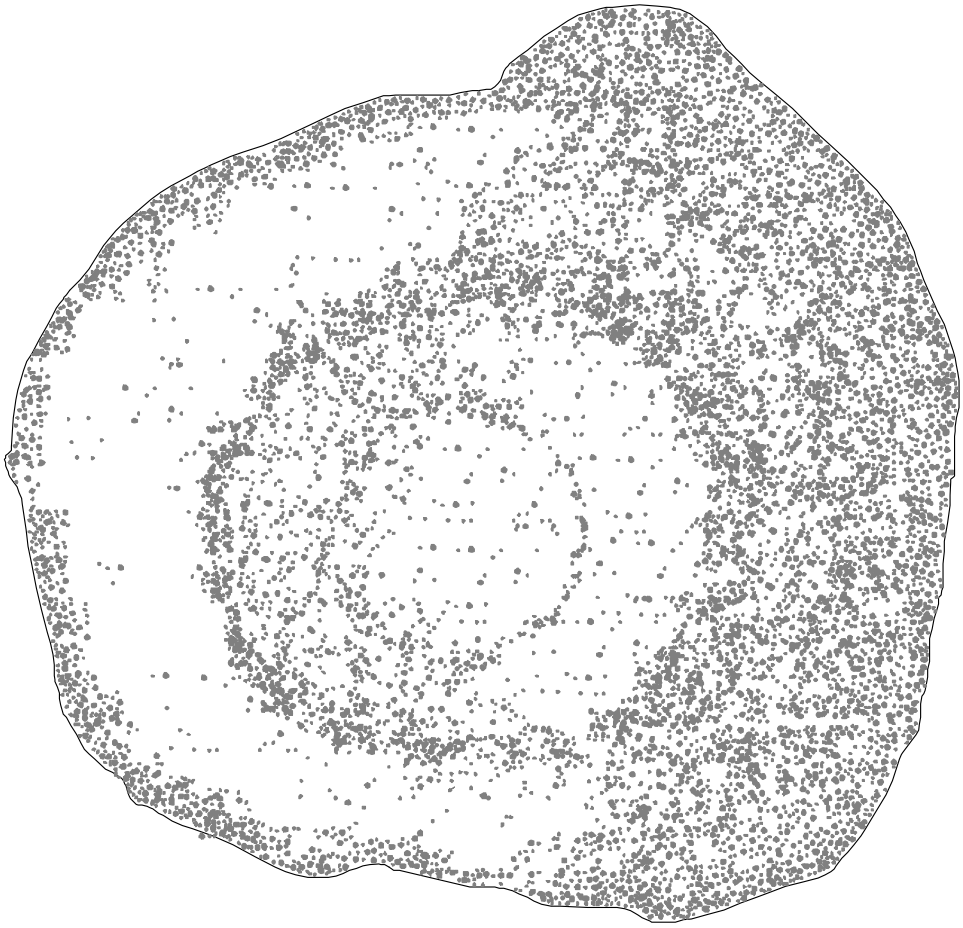

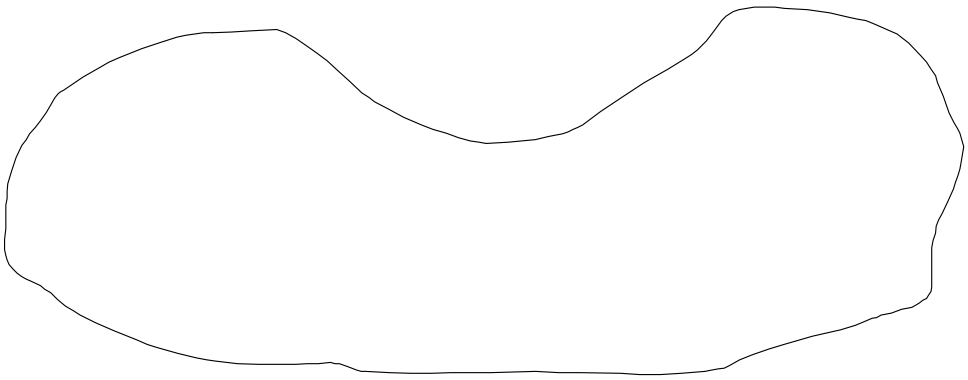

Parça No: 036
Kat. No: 18.A

Kerküşti Höyük **Havan**

Levha: 23

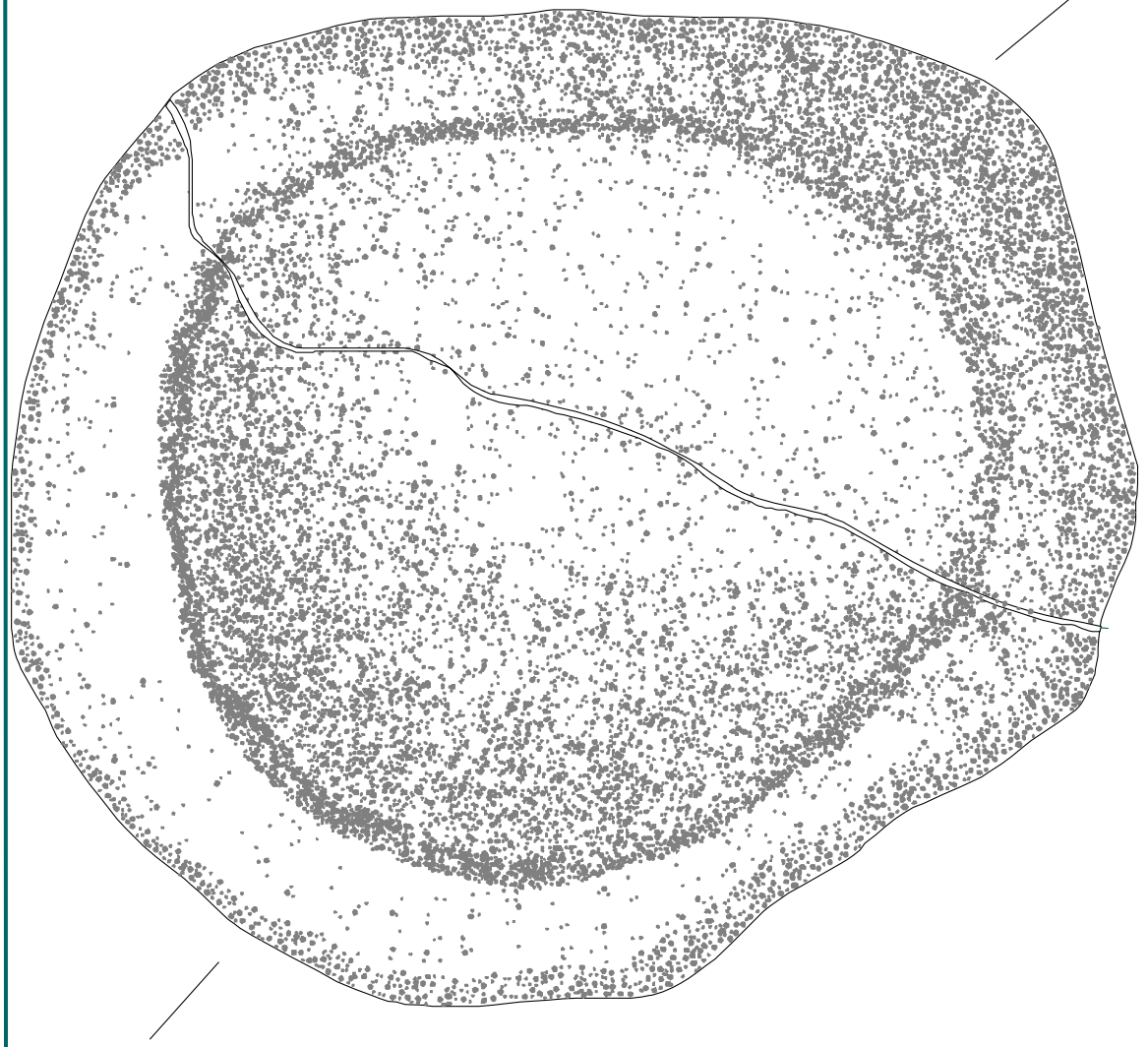

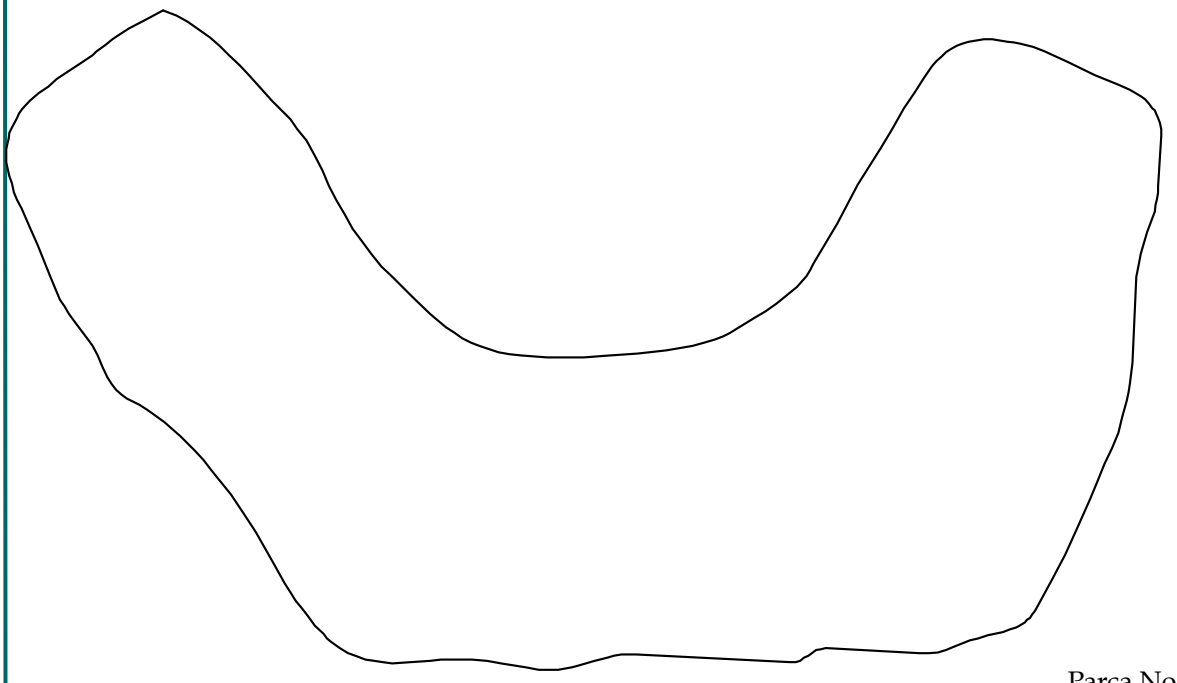

Parça No: 037
Kat. No: 18.B

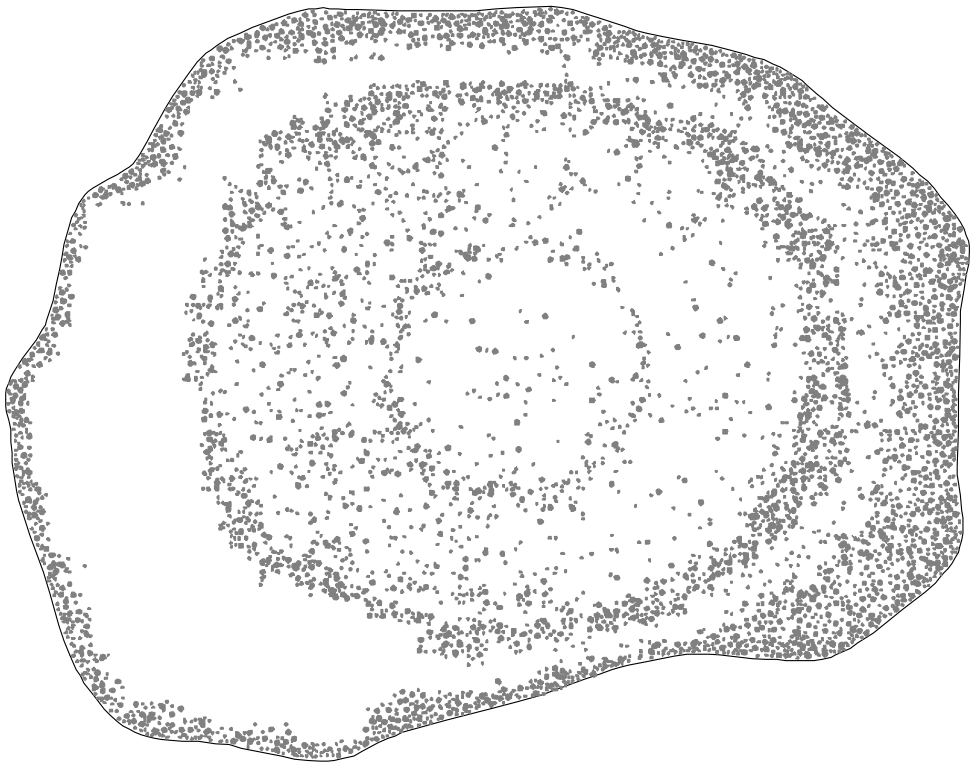

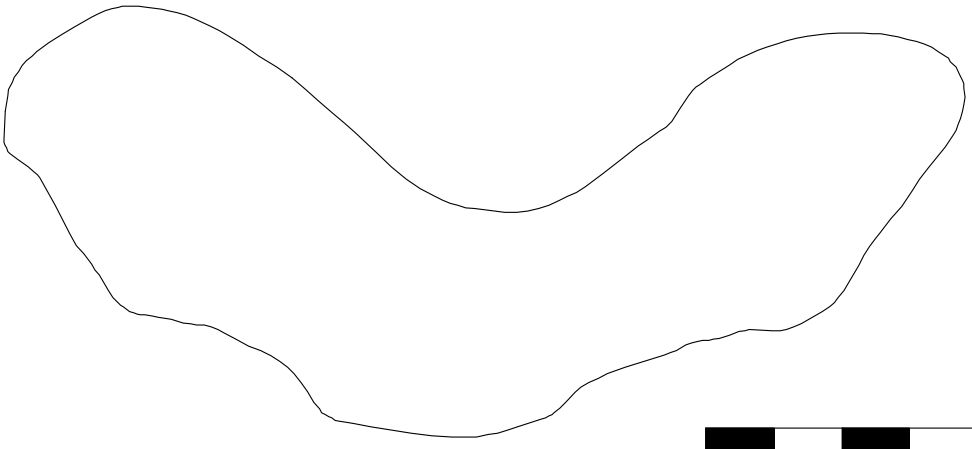

Parça No:038
Kat. No: 19.A

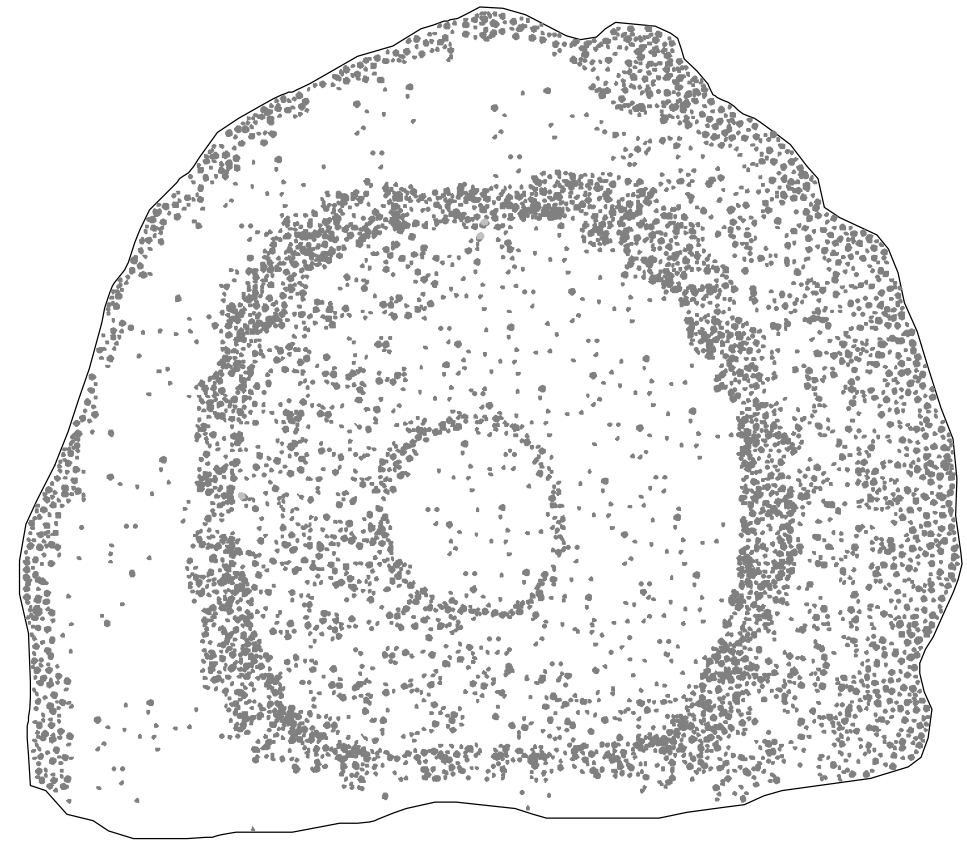

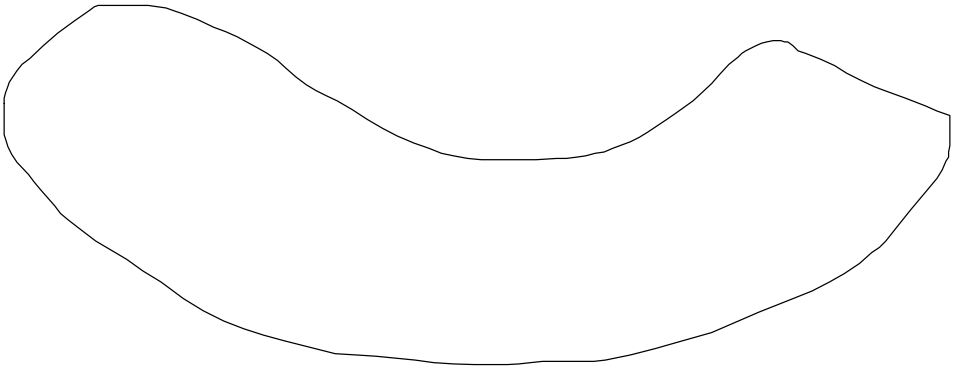

Parça No: 039
Kat. No: 19.B

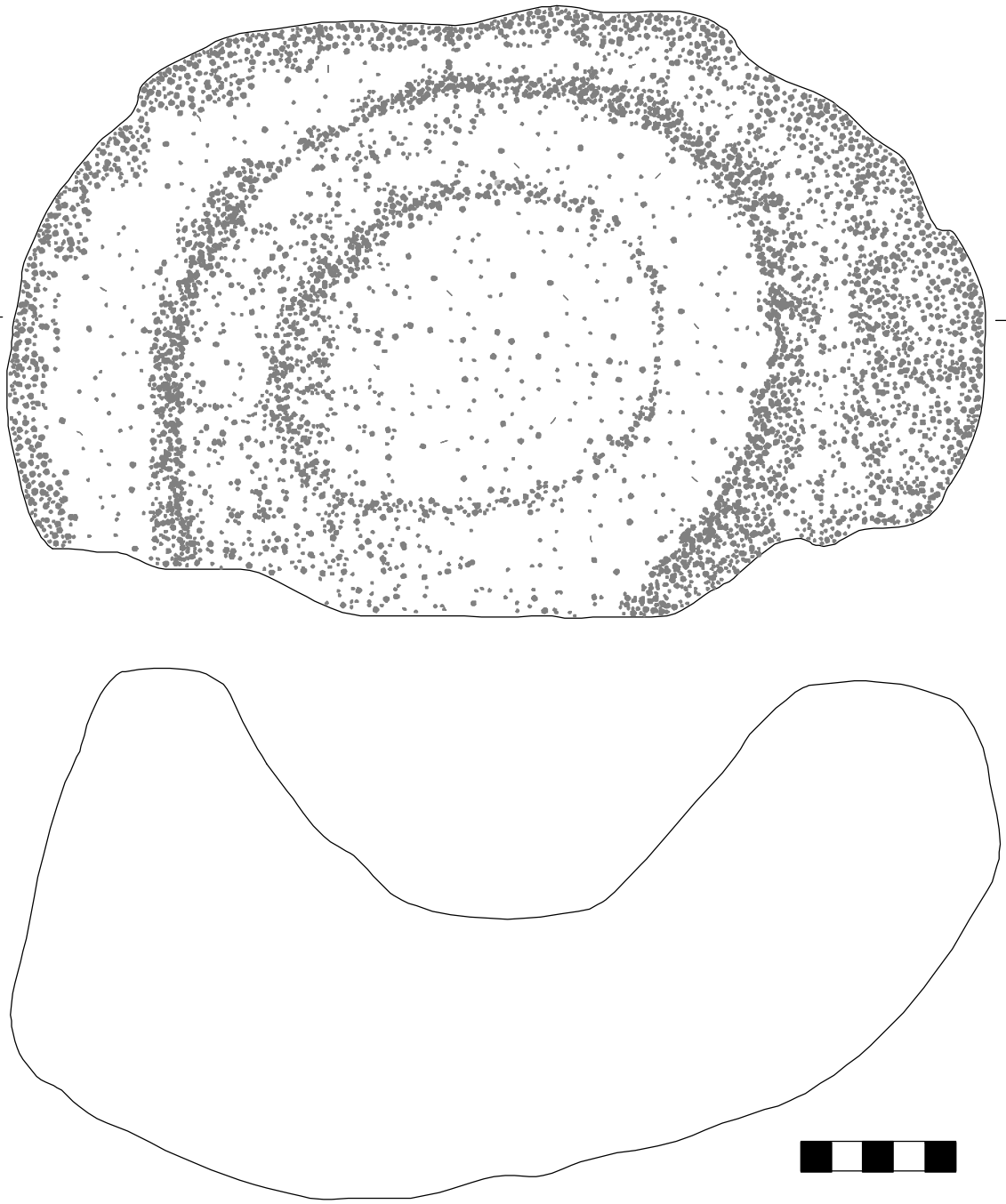

Parça No: 040
Kat. No: 20.A

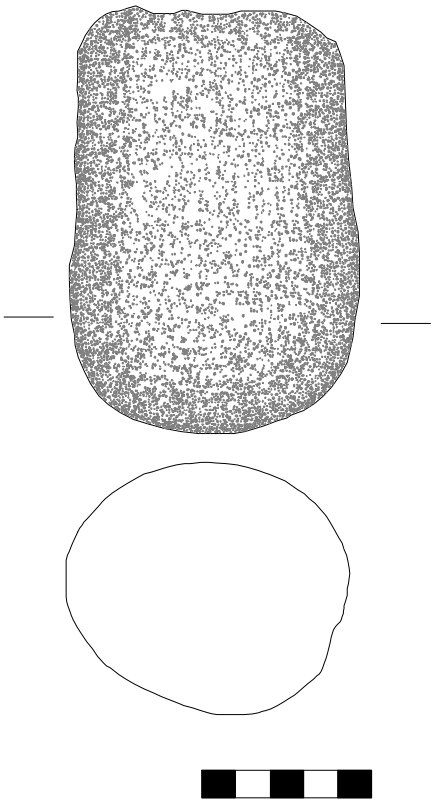

A

Parça No: 041
Kat. No: 20.B

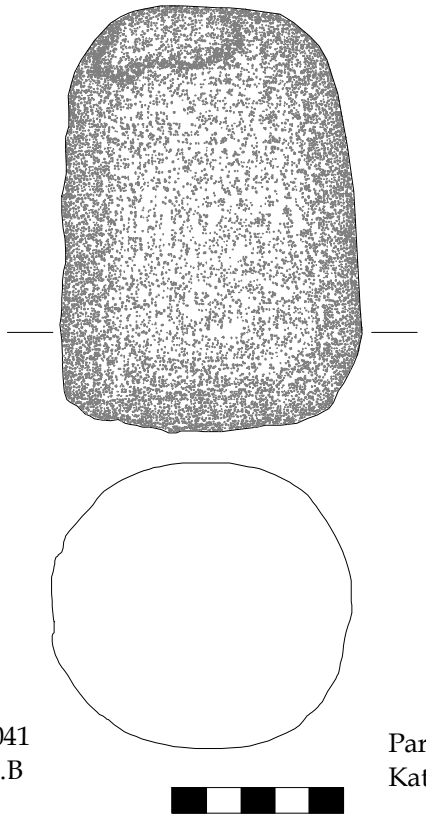

B

Parça No: 042
Kat. No: 21.A

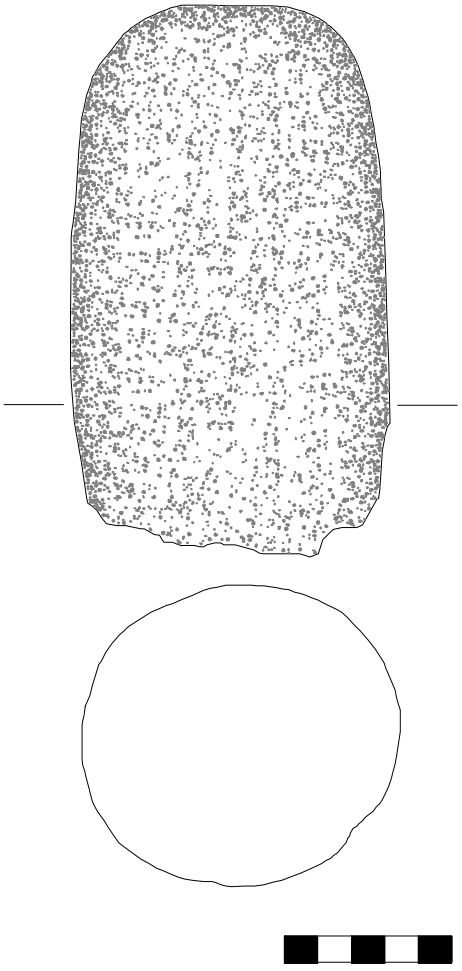

C

Parça No:043
Kat. No: 21.B

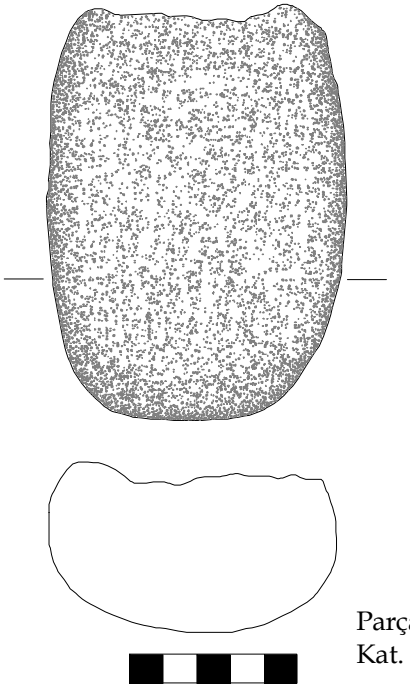

D

Parça No: 044
Kat. No: 22.A

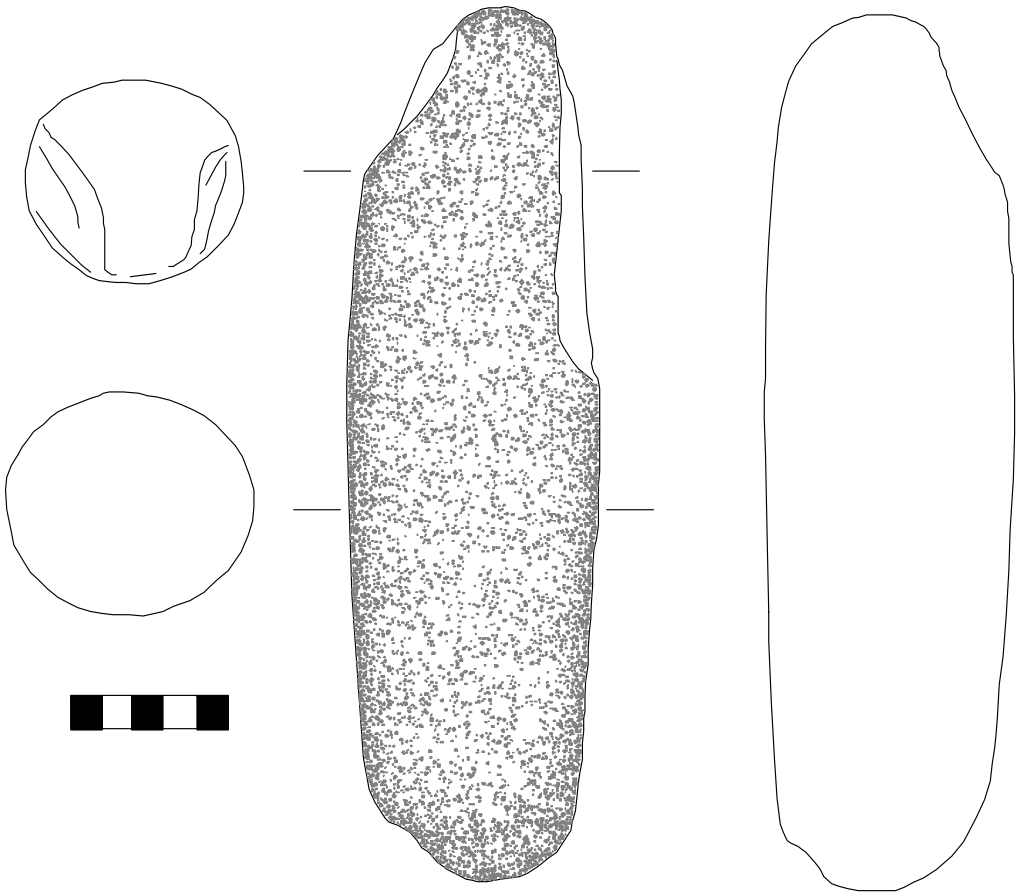

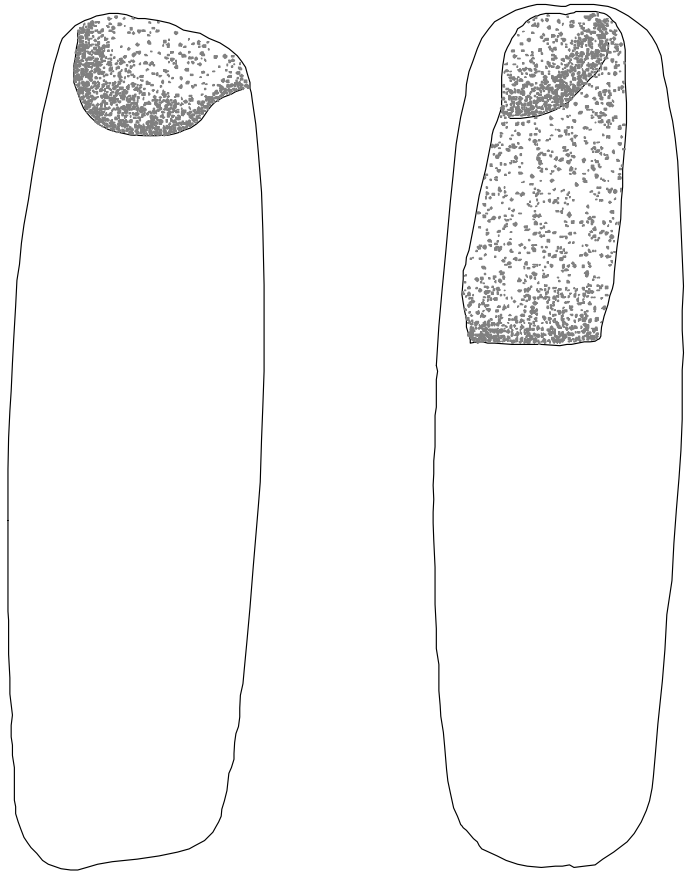

Parça No: 025
Kat. No: 22.B

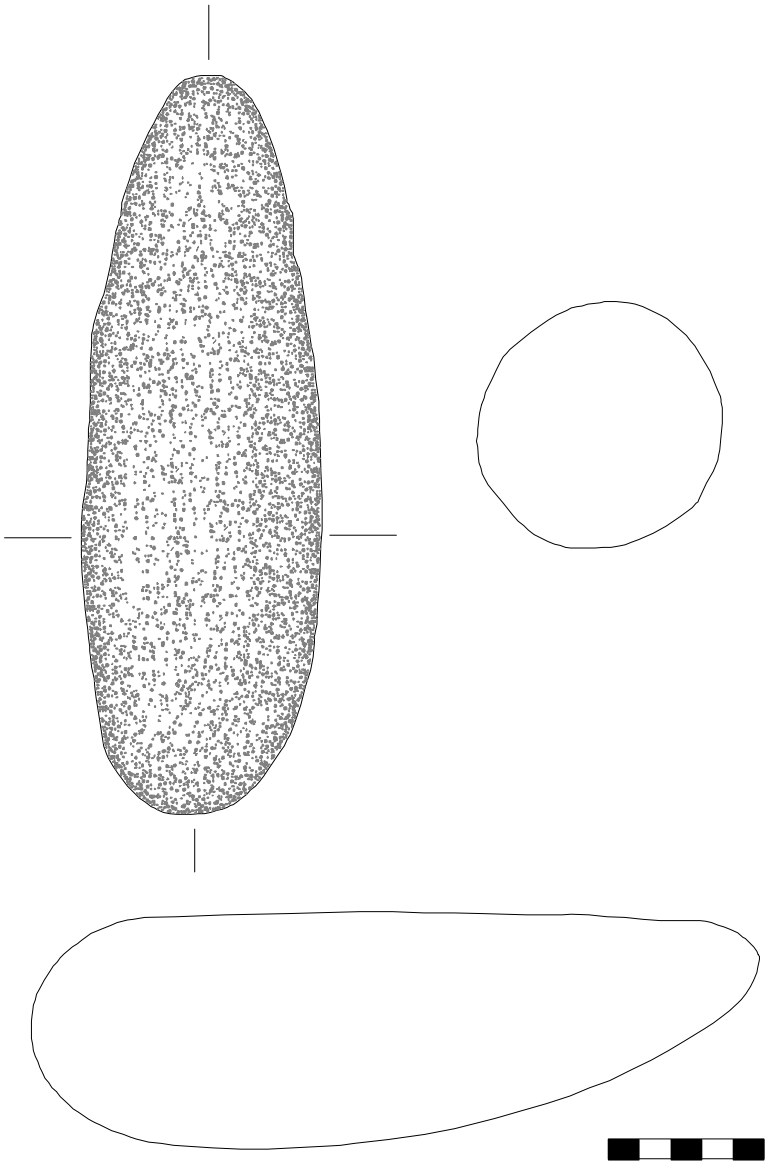

A

Parça No: 045
Kat. No: 23.A

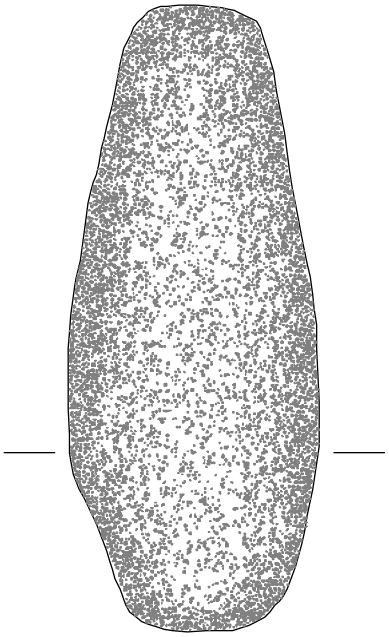

B

Parça No: 092
Kat. No: 23.B

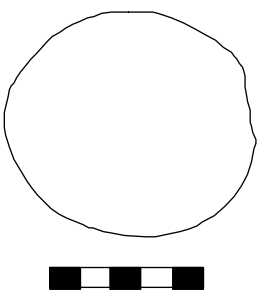

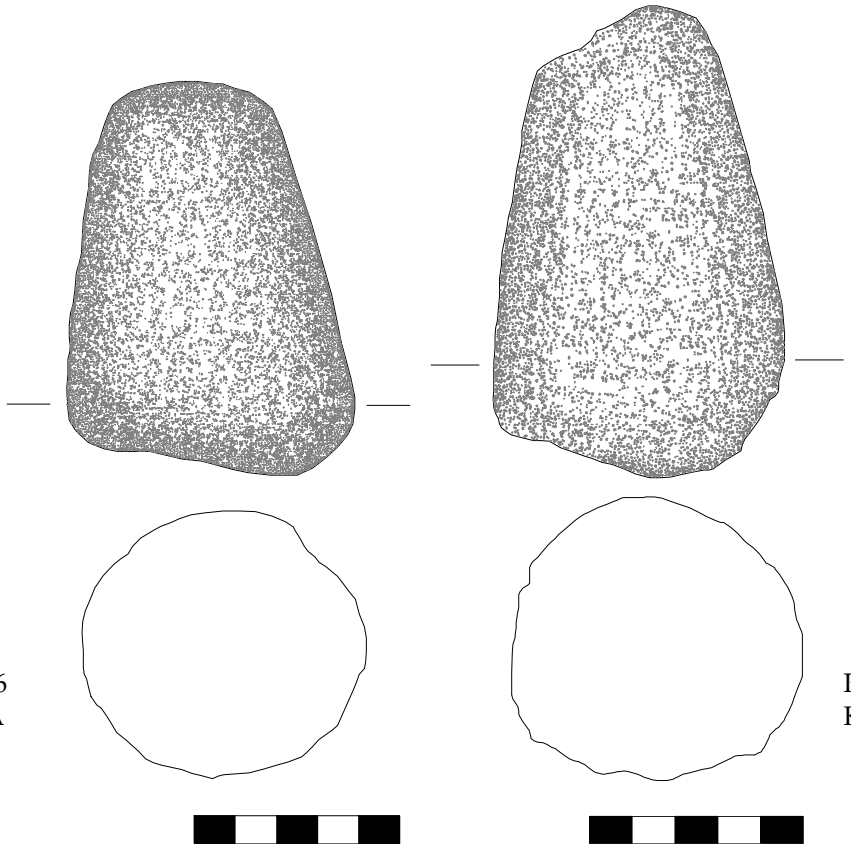

A

Parça No: 046
Kat. No: 24.A

B

Parça No: 047
Kat. No: 24.B

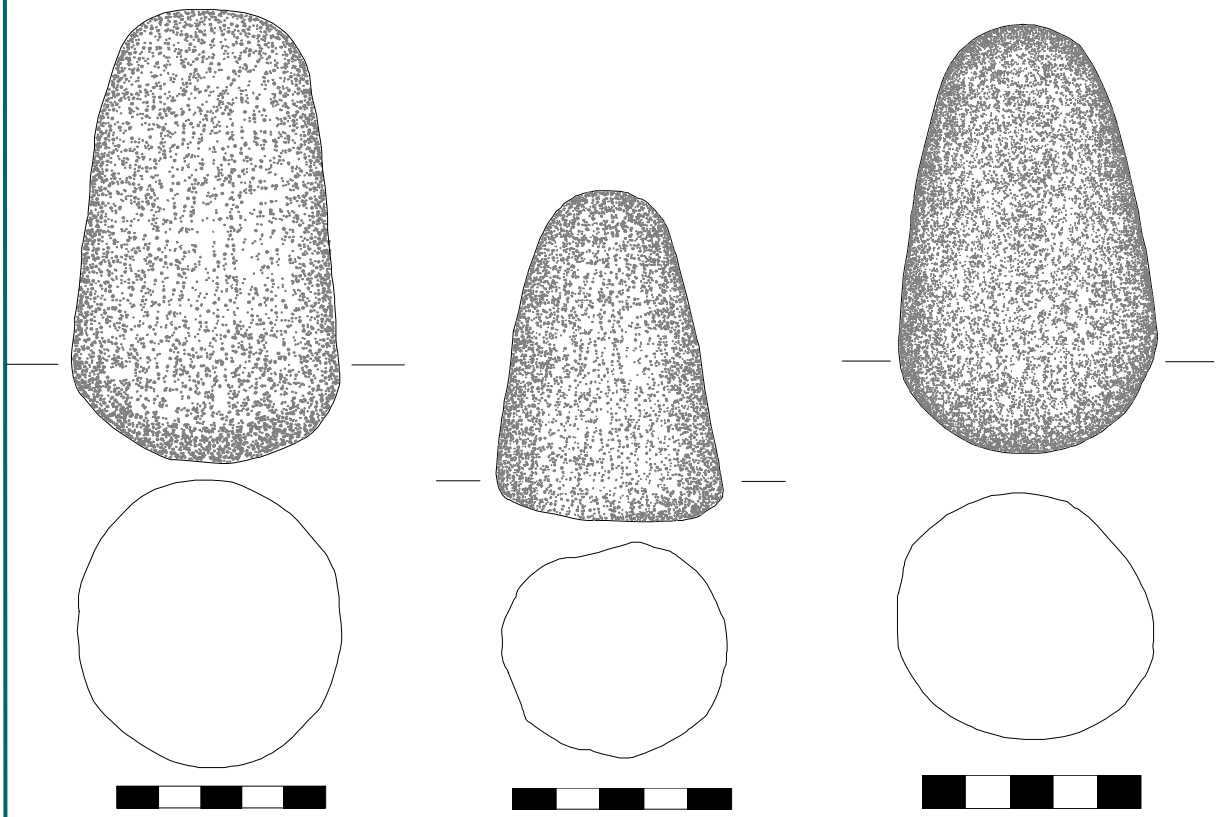

C

Parça No: 048
Kat. No: 25.A

D

Parça No: 049
Kat. No: 25.B

E

Parça No050:
Kat. No: 26.A

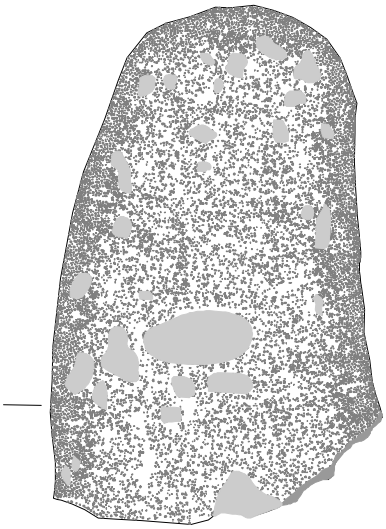

A

Parça No: 051
Kat. No: 26.B

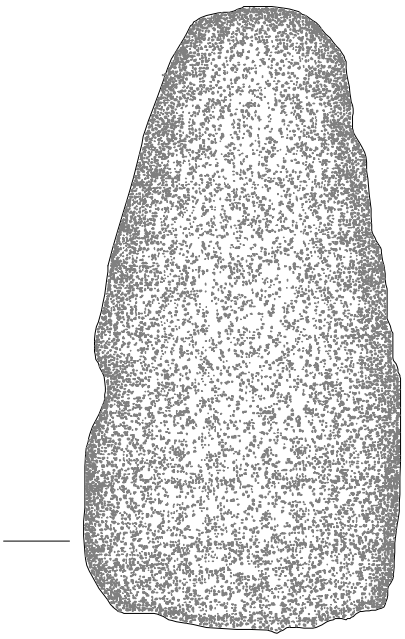

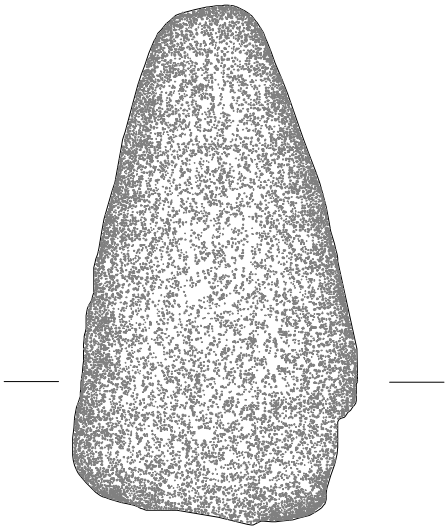

B

Parça No: 052
Kat. No: 27.A

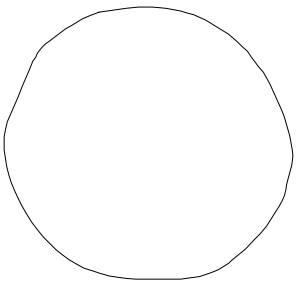

C

Parça No: 053
Kat. No: 27.B

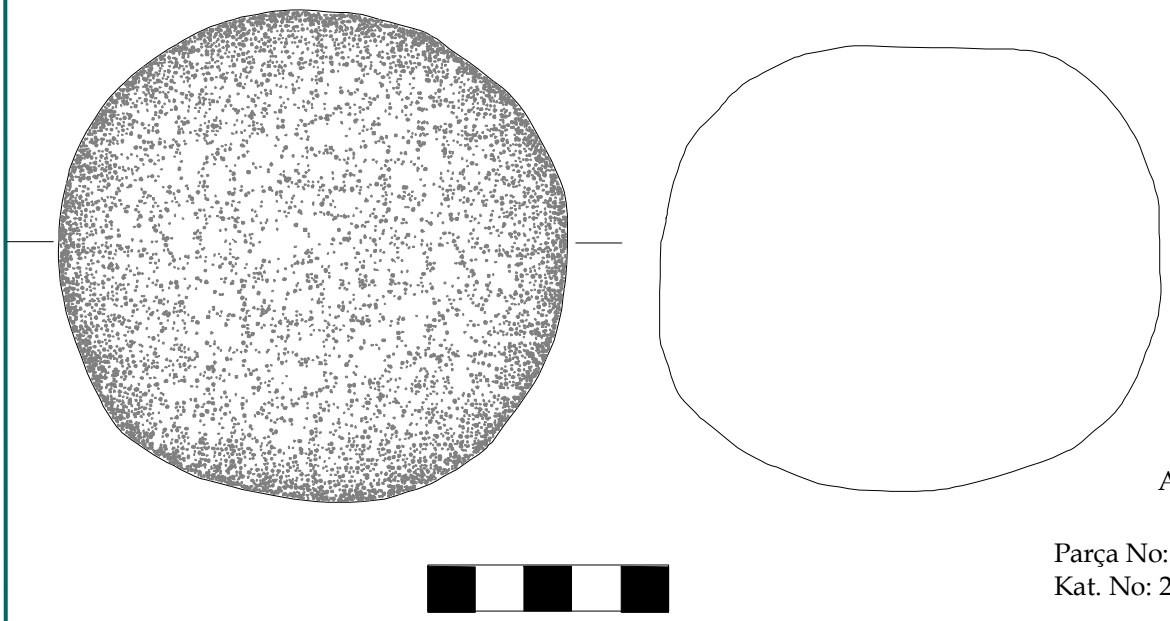

A

Parça No: 054
Kat. No: 28.A

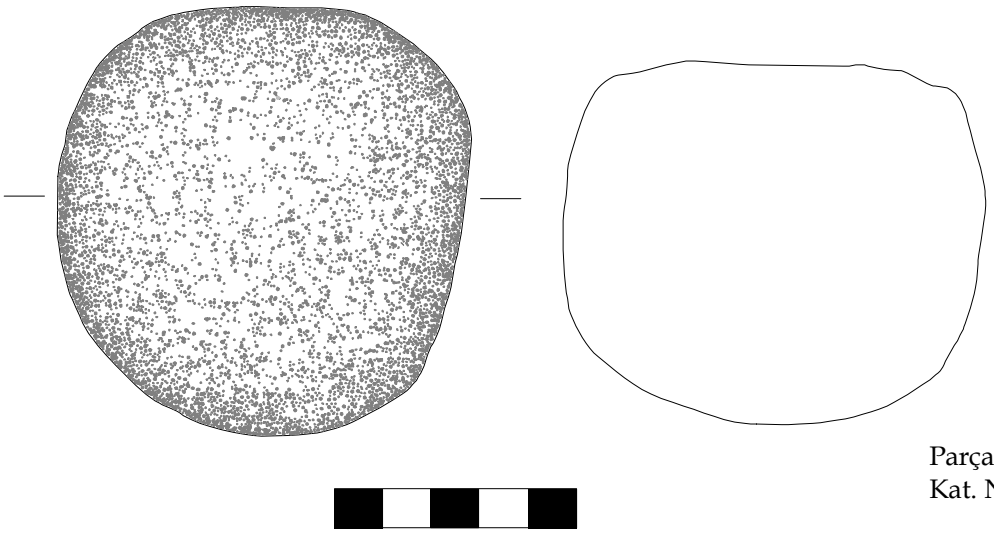

B

Parça No: 055
Kat. No: 28.B

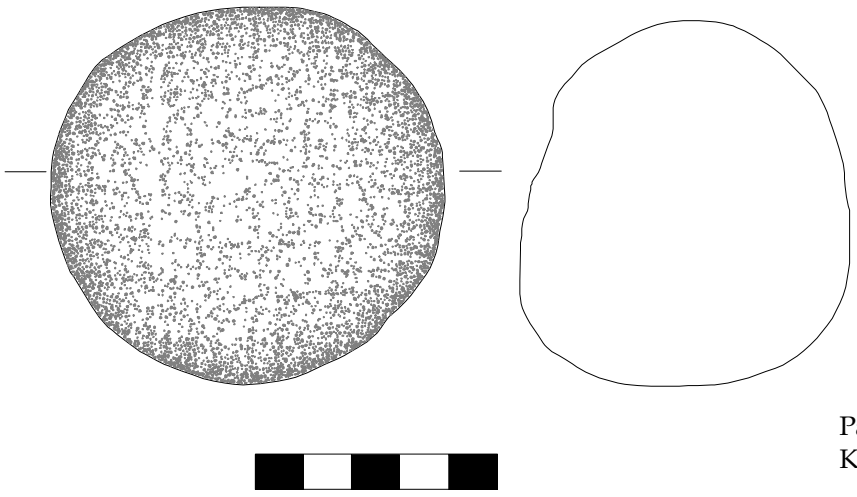

C

Parça No: 056
Kat. No: 29.A

A

Parça No: 057
Kat. No: 29.B

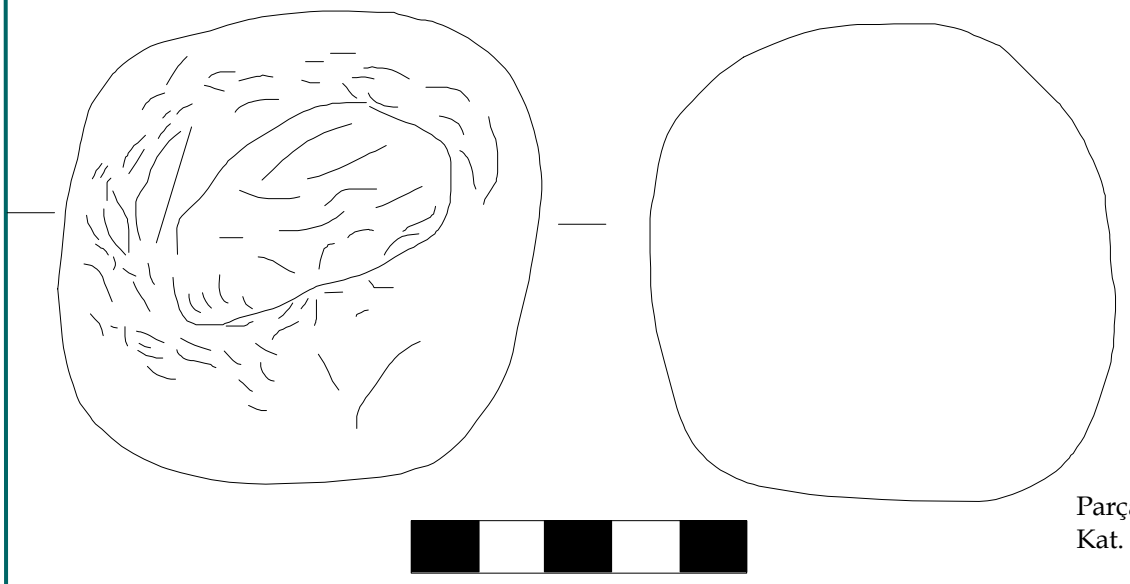

B

Parça No: 058
Kat. No: 30.A

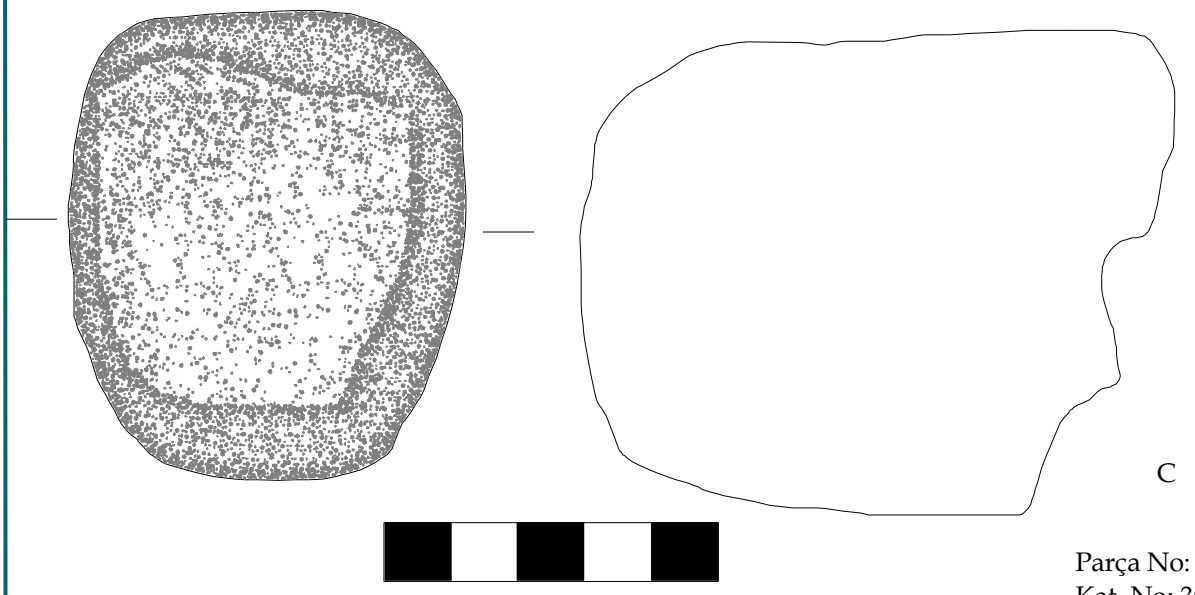

C

Parça No: 059
Kat. No: 30.B

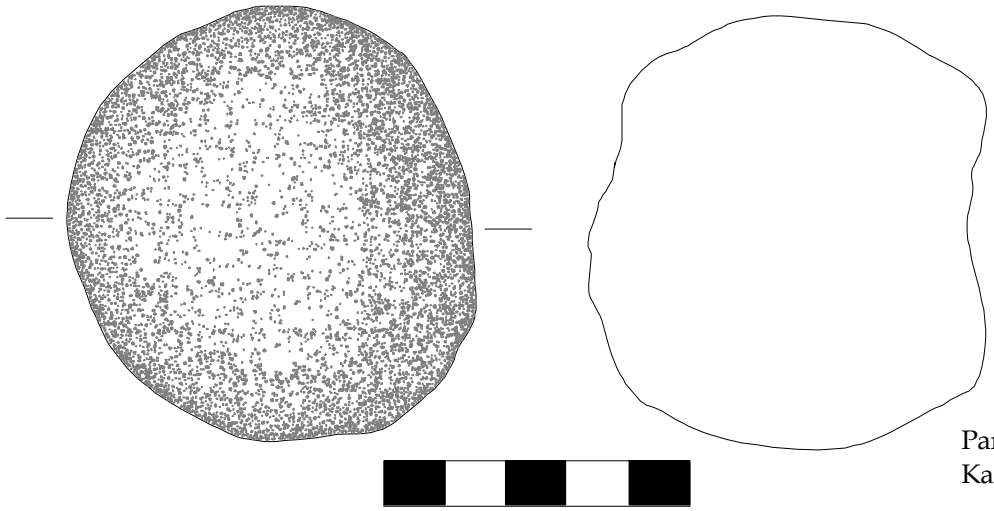

A

Parça No: 060
Kat. No: 31.A

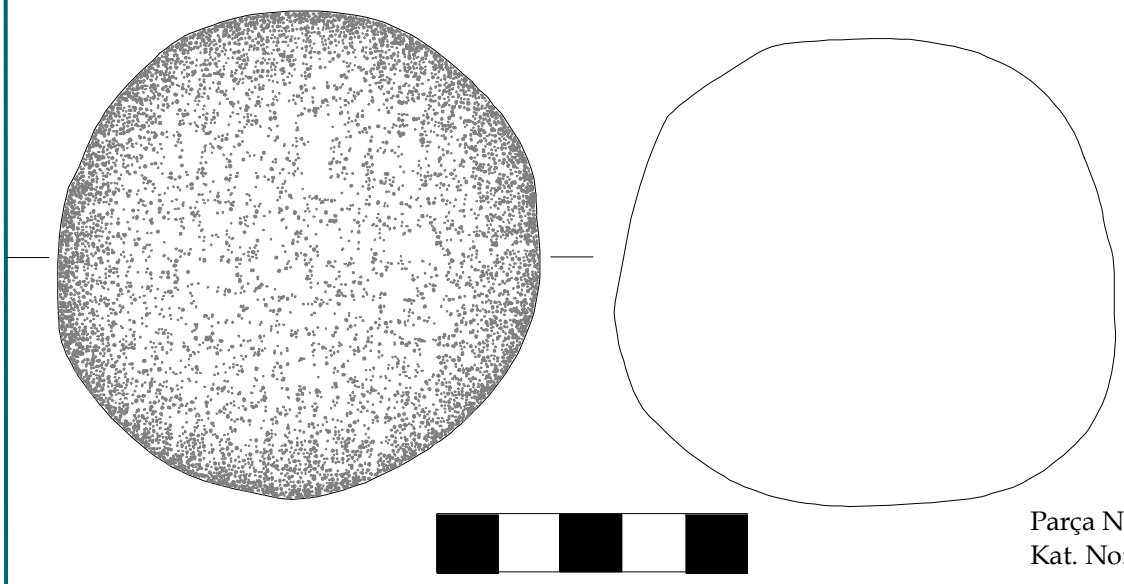

B

Parça No: 061
Kat. No: 31.B

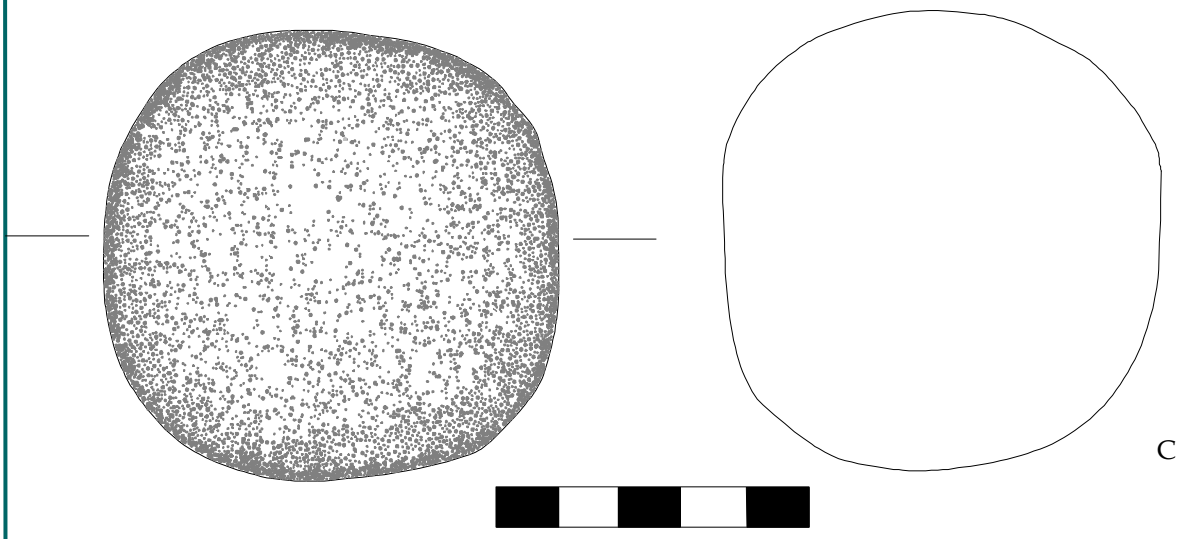

C

Parça No: 062
Kat. No: 32.A

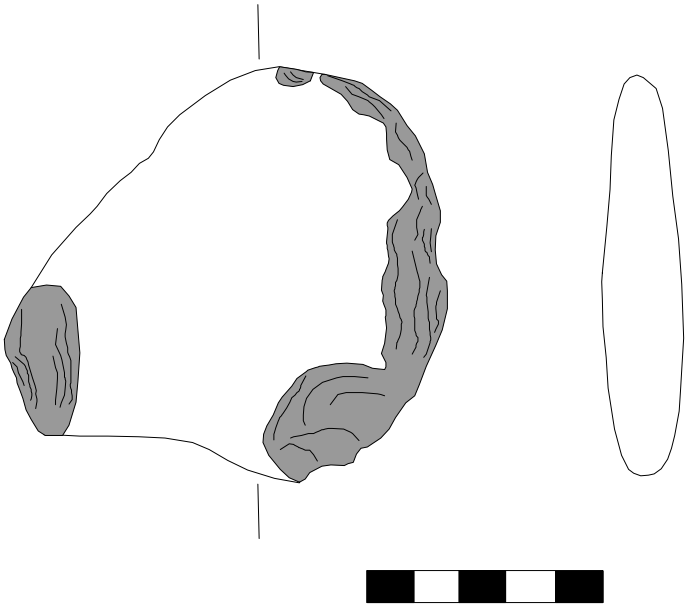

A

Parça No: 064
Kat. No: 32.B

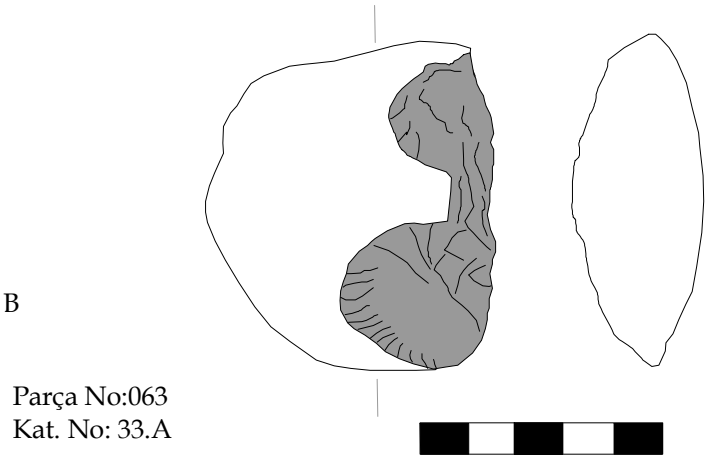

B

Parça No:063
Kat. No: 33.A

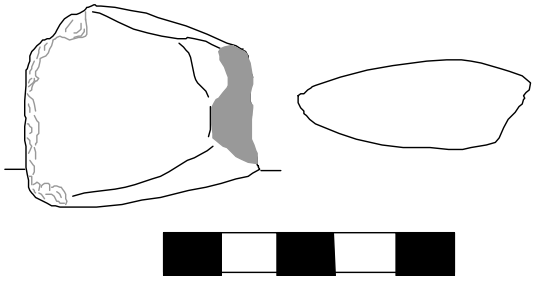

C

Parça No: 065
Kat. No: 33.B

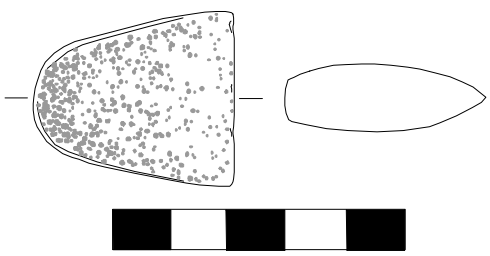

D

Parça No: 093
Kat. No: 34.A

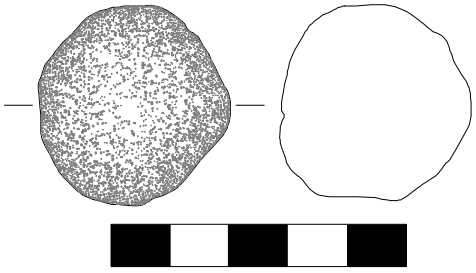

A

Parça No: 066
Kat. No: 34.B

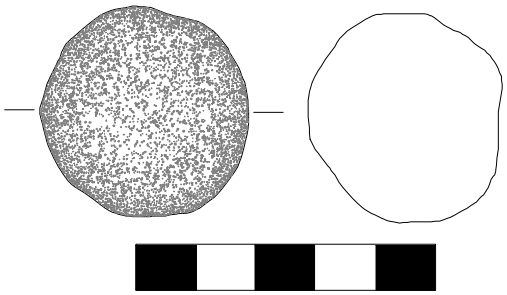

B

Parça No: 067
Kat. No: 35.A

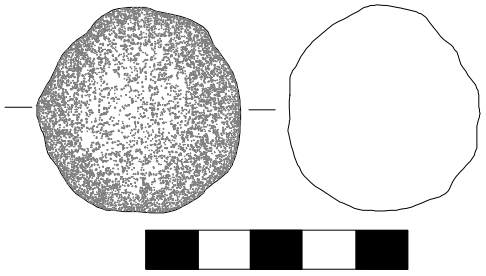

C

Parça No: 068
Kat. No: 35.B

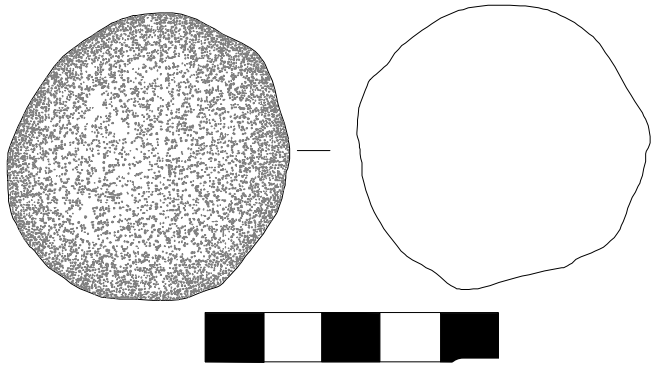

D

Parça No: 069
Kat. No: 36.A

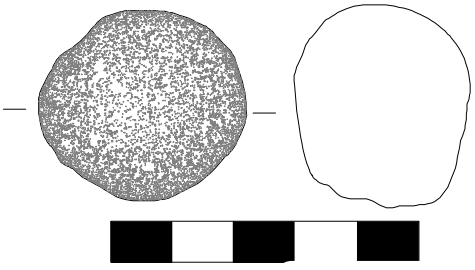

E

Parça No: 070
Kat. No: 36.B

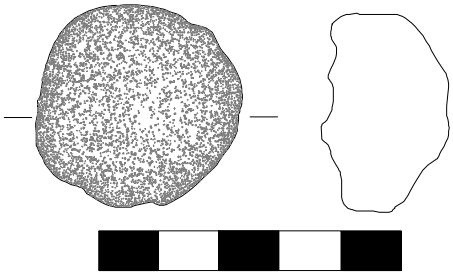

F

Parça No: 071
Kat. No: 37.A

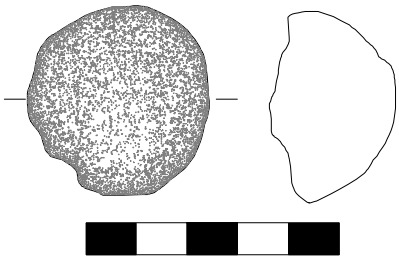

A

Parça No:072
Kat. No: 37.B

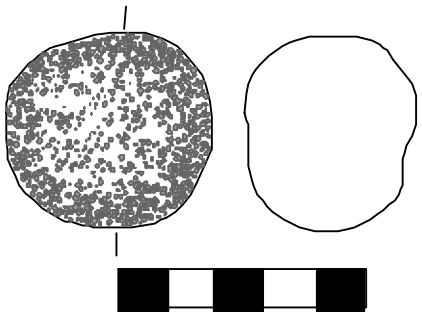

B

Parça No:073
Kat. No: 38.A

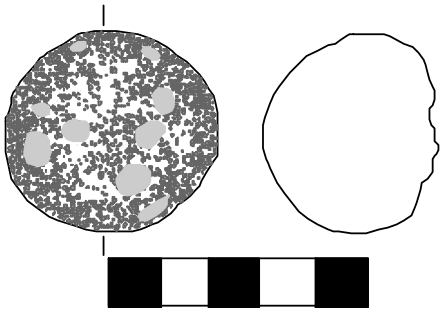

C

Parça No:074
Kat. No: 38.B

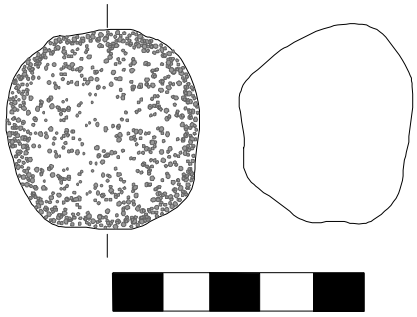

D

Parça No:075
Kat. No: 39.A

E

Parça No:076
Kat. No: 39.B

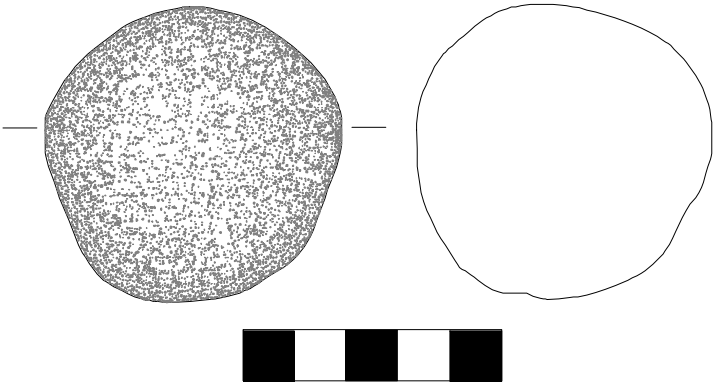

F

Parça No:077
Kat. No: 40.A

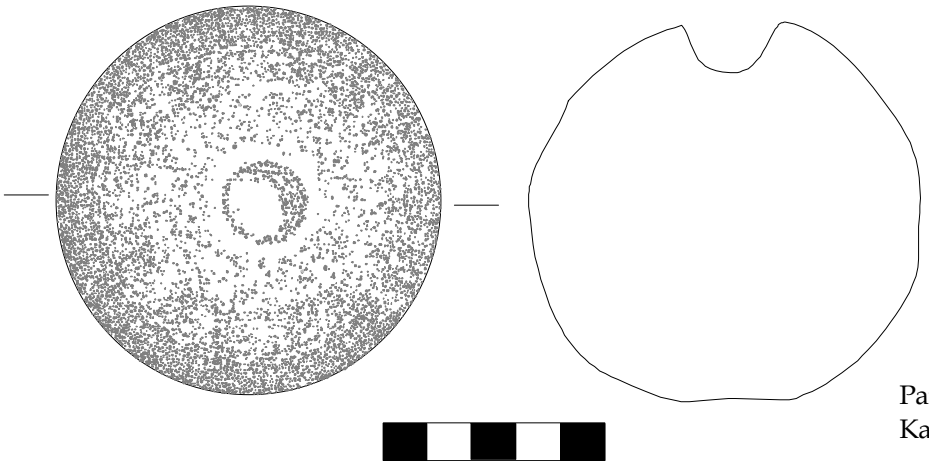

A

Parça No: 079
Kat. No: 40.B

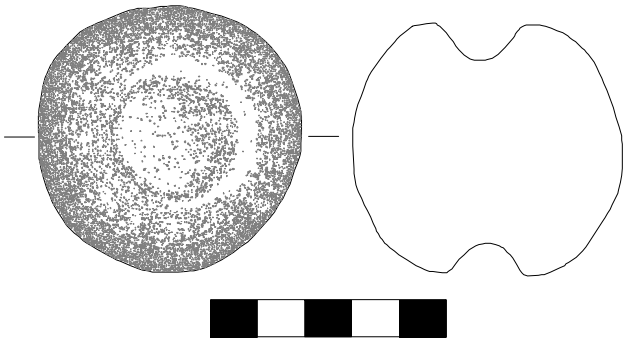

B

Parça No: 080
Kat. No: 41.A

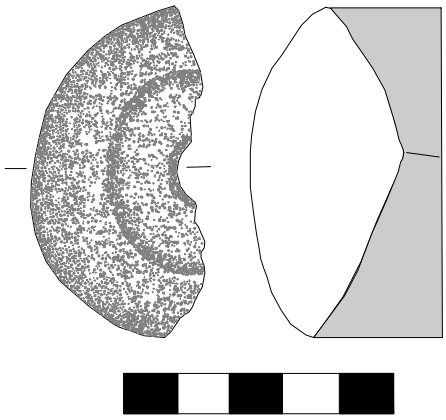

C

Parça No: 081
Kat. No: 41.B

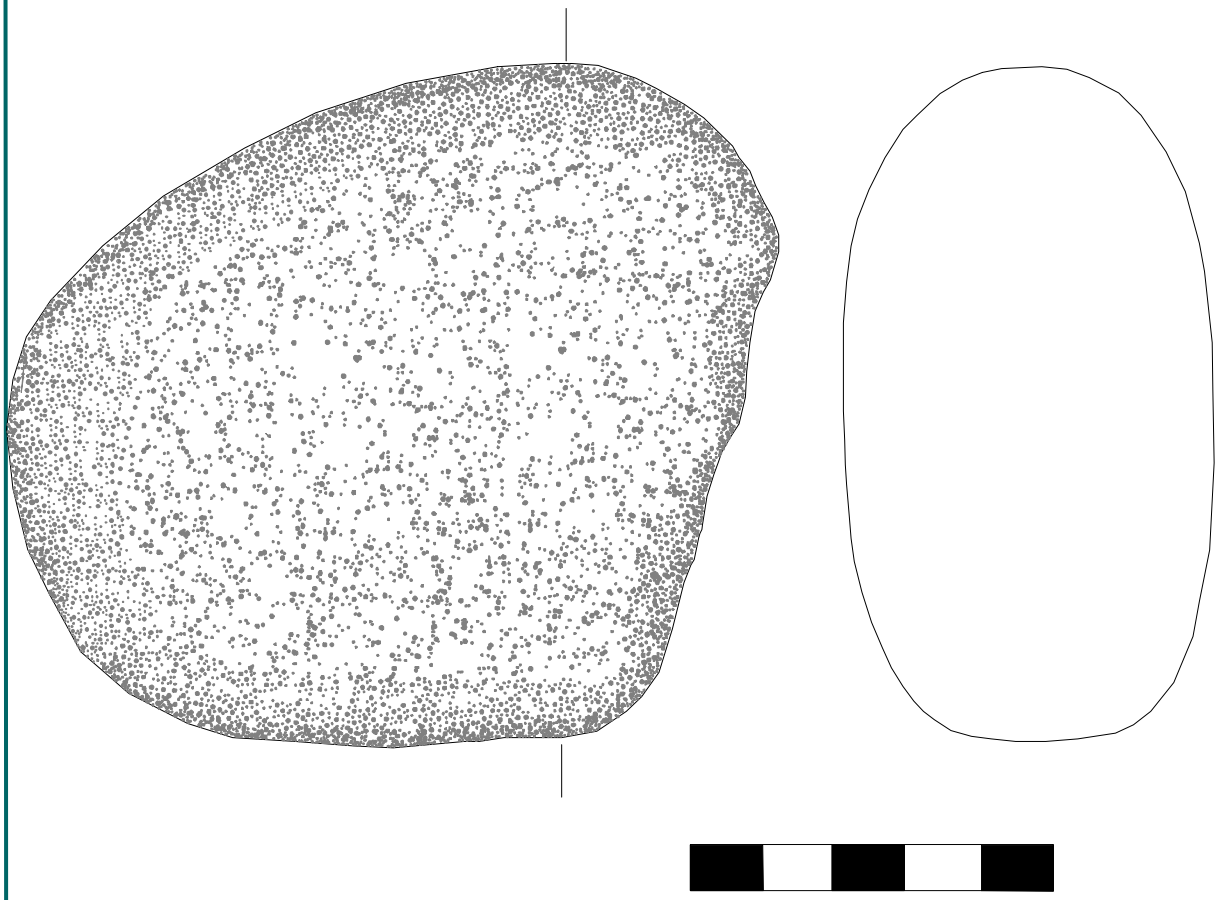

Parça No: 083
Kat. No: 42.A

A

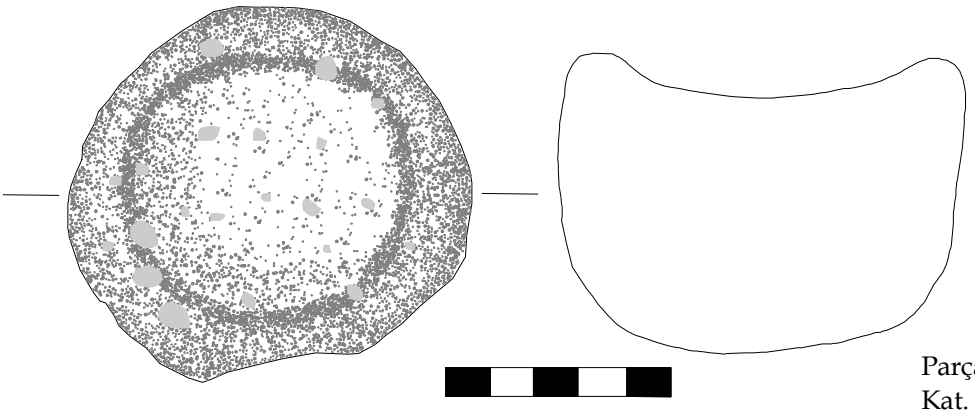

Parça No: 089
Kat. No: 42.B

B

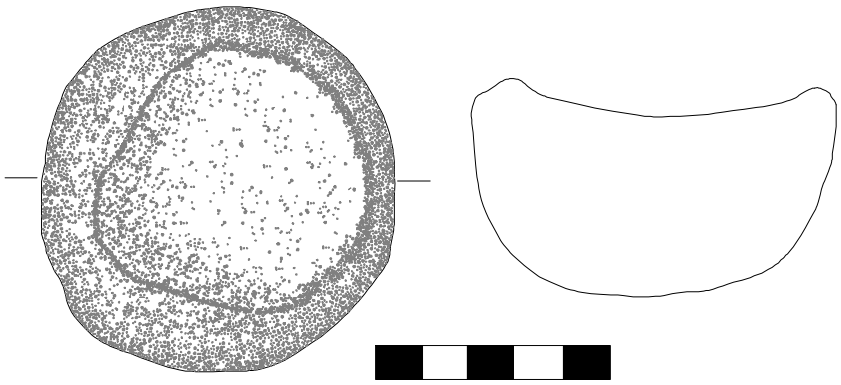

Parça No: 090
Kat. No: 43.A

C

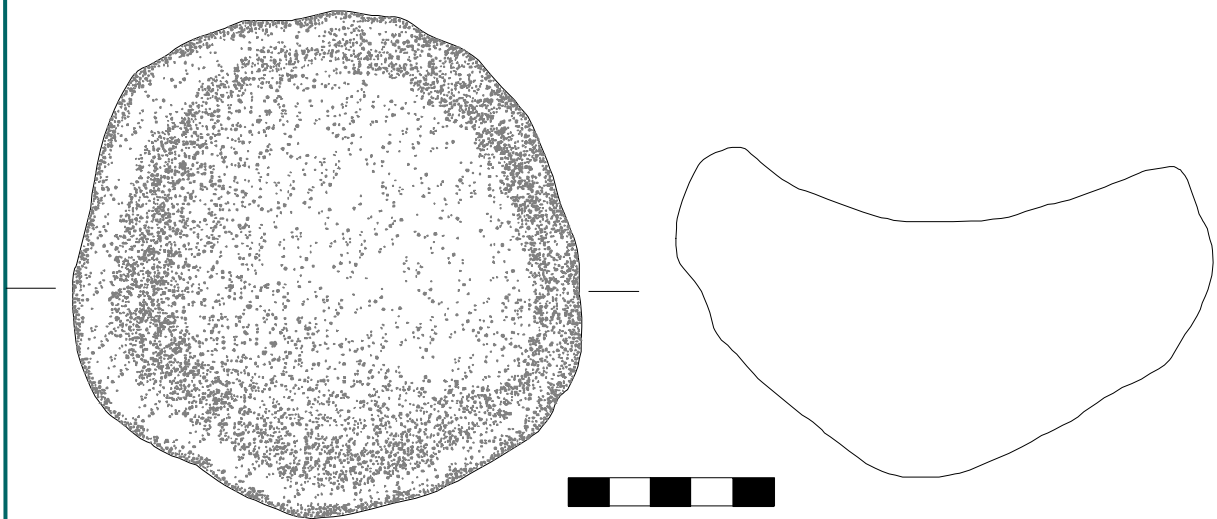

Parça No: 091
Kat. No: 43.B

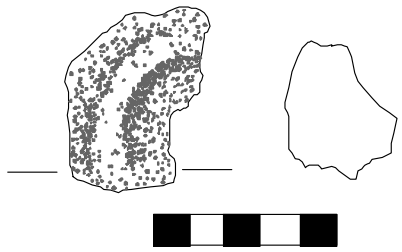

A

Parça No: 084
Kat. No: 44.A

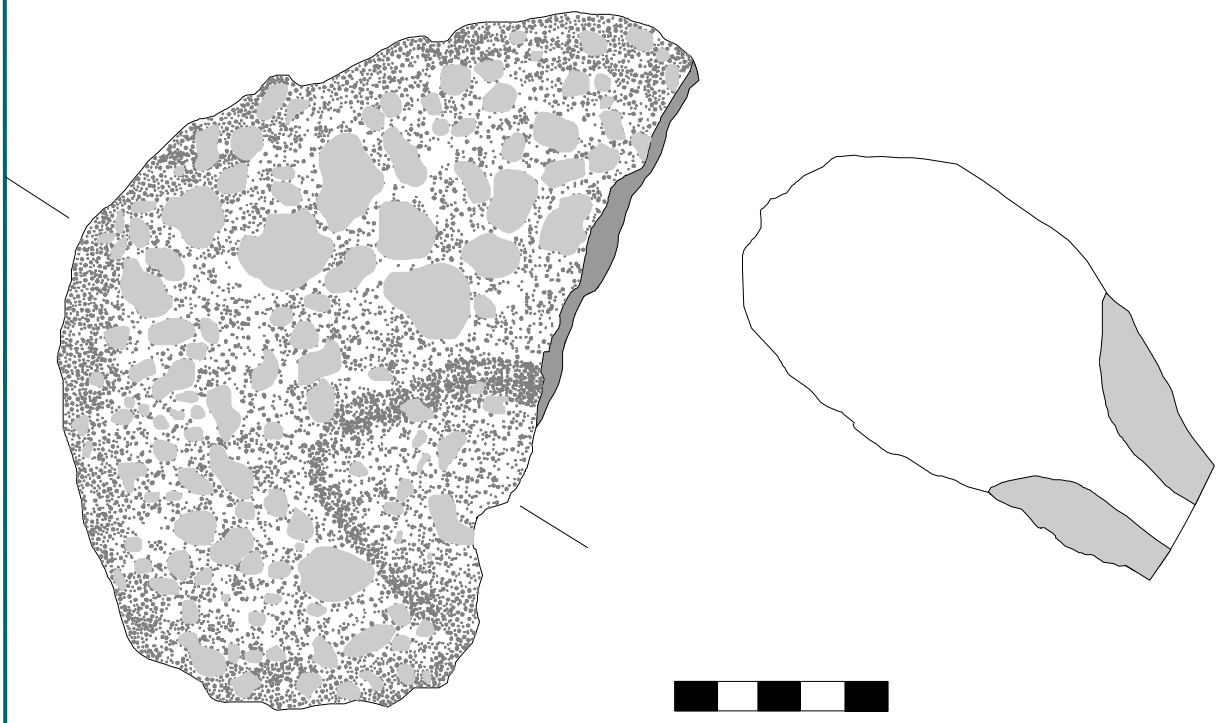

B

Parça No: 085
Kat. No: 44.B

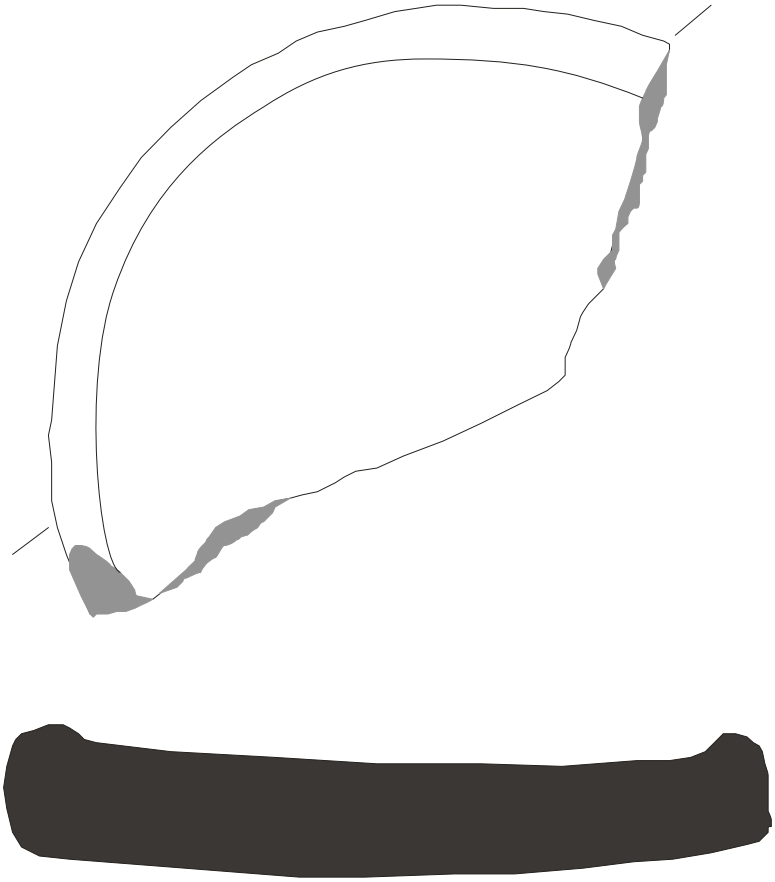

A

Parça No: 086
Kat. No: 45.A

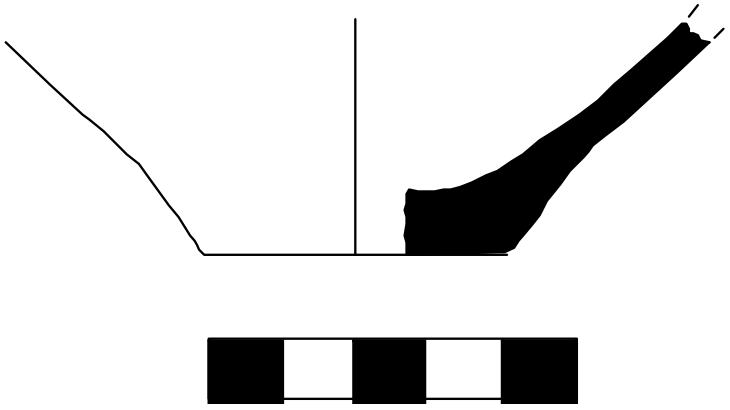

B

Parça No: 087
Kat. No: 45.B

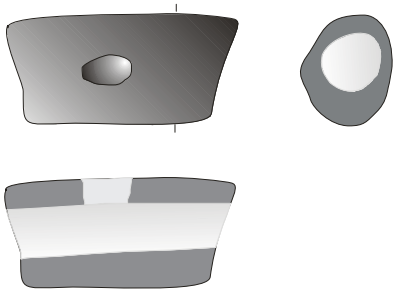

A

Parça No: 088
Kat. No: 46.A

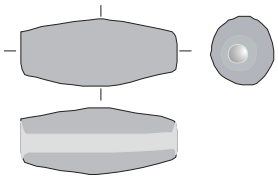

B

Parça No: 095
Kat. No: 46.B

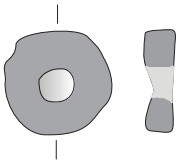

C

Parça No: 094
Kat. No: 47.A

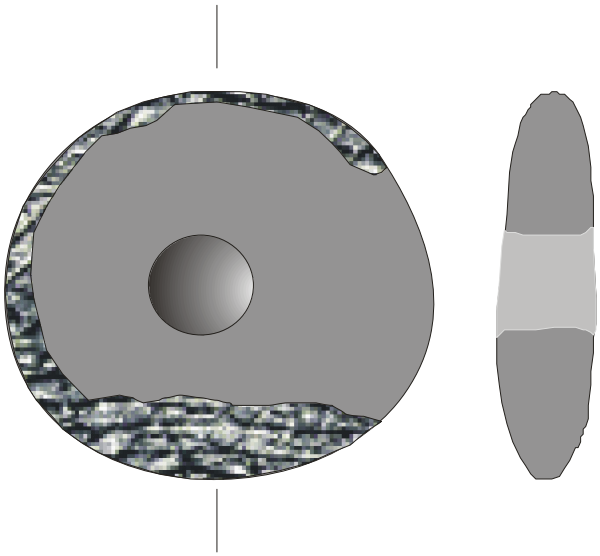

D

Parça No:082
Kat. No: 47.B

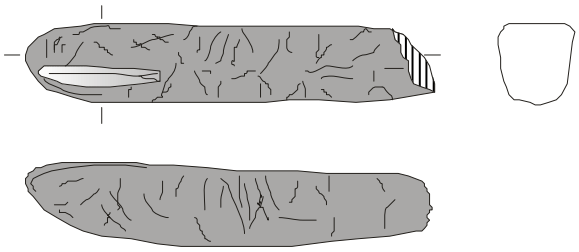

E

Parça No: 078
Kat. No: 48

0 **5cm**

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	58Y	Karelaj	1.10 / a-f	Envanter No	Ker'05 G.12
Kod	Yüzey.1	Kot	471.10 / 470.80	Parça No	007
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	1
Adı	Öğütme Taşı	Tip No	A1	Durum	Yarı işlenmiş
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	28,5	Genişlik (cm)	21,4	Ağırlık (gr)	2100
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	12,5
Dönem	Halaf	Tabaka	V		
Tanım	Tüm yüzeylerinde parça koparma izleri görülmektedir. Kullanım yüzeyi parça kopartma suretiyle hafif çukurlaştırılmıştır. Taş bu işlenme durumuyla kullanıma uygun değildir. Gözeneklidir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	2-4 / a-b	Envanter No	Ker'05 G.11
Kod	24.1	Kot	470.26 470.13	Parça No	001
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	2.A
Adı	Öğütme Taşı	Tip No	A1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	48,2	Genişlik (cm)	2,4	Ağırlık (gr)	4200
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	13,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Kenarları korunmamıştır. Dikey kesitte yarısı olmayan öğütme taşının kullanım yüzeyi içbükeydir ve sağlam hali dikdörtgene yakın şekilde olmakla birlikte köşelerden çok hafif yuvarlatılmıştır. Kenarlardaki küçük koparmalar taşın altına doğru büyüyerek devam etmiştir. Alt kısımda sürterek düzeltme işlemi yapılmamıştır ve iri kopuntular mevcuttur. Gözeneksizdir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	1-10 / h-k	Envanter No	Ker'06 G.05
Kod	14.33	Kot	471.00 / 470.66	Parça No	002
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	2. B
Adı	Öğütme Taşı	Tip No	A1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	13,4	Genişlik (cm)	11,9	Ağırlık (gr)	920
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	4,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Kullanım yüzeyi iç bükeydir. Kenarlarından ve sırt kısmından kabaca parça koparılan taşın kullanım yüzeyinde aşınma mevcuttur. Gözeneksizdir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	6 / i	Envanter No	Ker'06 G.43
Kod	54.5	Kot	470.52	Parça No	003
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	3
Adı	Öğütme Taşı	Tip No	A1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	19,7	Genişlik (cm)	16,4	Ağırlık (gr)	3514
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	12,1
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	İçbükey kullanım yüzeyli. Üç tarafı kırık. Bir kenar sağlam. Alt kısmı zemine oturtmak için düz hale getirilmiş. Dipten ağza 45 derecelik açı bulunmakta. Kenarda parça koparma izleri var. Gözeneksizdir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	6 / g	Envanter No	Ker'06 G.44
Kod	177.3	Kot	469.45	Parça No	005
Mekan	G	İlişkin Öğe		Lev.no	4
Adı	Öğütme Taşı	Tip No	A1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	28,2	Genişlik (cm)	22,8	Ağırlık (gr)	2200
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	15
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		

Tanım Alt kısmında parça koparma izleri bulunmaktadır. Kullanım yüzeyi iç bükeydir ve kullanıma bağlı aşınma mevcuttur. Kenarlarında sürterek düzeltme yapılmamıştır. Sadece bir kısa kenarı bulunmaktadır. Taşın yarısından fazlası kırıktır. İri ve sık gözeneklidir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	3 / i	Envanter No	Ker'06 G.45
Kod	27.9	Kot	470.42	Parça No	006
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	5.A
Adı	Öğütme Taşı	Tip No	A1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	30	Genişlik (cm)	22,6	Ağırlık (gr)	1800
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	15
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Kullanım yüzeyi hafif içbükey olan taşın yaklaşık 1/3'ü kırıktır. Taşın yan yüzeyleri kenardan dibe dik bir şekilde inmektedir. Taşın alt kısmı hafif dışbükeydir. Taşın uç kısmının yan yüzeyinden düz bir şekilde parça koparılmıştır ve bu kısım sürterek düzeltilmiştir. Taşın daha kalın olan yan kenarı dışında bütün yüzeylerde sürterek düzeltme işlemi uygulanmıştır. Gözeneksizdir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN

				Yıl	2005
Açma Adı	58Y	**Karelaj**	1.10 / a-f	**Envanter No**	Ker'05 G.13
Kod	Yüzey.2	**Kot**	471.10 / 470.80	**Parça No**	008
Mekan		**İlişkin Öğe**		**Lev.no**	5.B
Adı	Öğütme Taşı	**Tip No**	A1	**Durum**	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Gri		
Uzunluk (cm)	23,4	**Genişlik (cm)**	13,1	**Ağırlık (gr)**	1200
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	11,5
Dönem	Halaf	**Tabaka**	V		

Tanım Kullanım yüzeyi içbükey, kırıldıktan sonra kırılan kısmı düzeltilerek kabaca armut biçimi verilen öğütme taşının sırt kısmından dar kenara doğru olan kısımları sürtülerek düzeltilmiştir. Diğer kısımlarda irili ufaklı kopuntular mevcuttur. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN

				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	**Karelaj**	6-10 / d	**Envanter No**	Ker'06 G.46
Kod	154.1	**Kot**	470.12 / 469.80	**Parça No**	009
Mekan		**İlişkin Öğe**	Duvar	**Lev.no**	6
Adı	Öğütme Taşı	**Tip No**	A1	**Durum**	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Gri		
Uzunluk (cm)	22,7	**Genişlik (cm)**	28	**Ağırlık (gr)**	5200
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	8
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb1		

Tanım Hafif içbükey kullanım yüzeyine sahip taşın kenarlarında küçük parçalar kopartılarak düzeltme işlemi yapılmıştır. Yarısı kırık olan taşın kırık kısmındaki profili yanlardan dibe doğru yaklaşık 45 derecelik açıyla daralmaktadır. Taşın bu yüzeyleri büyük parçalar kopartılarak oluşturulmuştur ve zemine düzgün otururur bir biçim verilmiştir. Gözeneksizdir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN

				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	**Karelaj**	3 / h	**Envanter No**	Ker'06 G.47
Kod	27.5	**Kot**	470.42	**Parça No**	010
Mekan		**İlişkin Öğe**		**Lev.no**	7
Adı	Öğütme Taşı	**Tip No**	A1	**Durum**	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	16	**Genişlik (cm)**	24	**Ağırlık (gr)**	2700
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	10
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb3		

Tanım Sık gözenekli yapıdaki taşın yan ve alt yüzeyinde parça koparılarak düzelti işlemi görülmektedir. Kullanım yüzeyi oldukça içbükeydir ve kullanıma bağlı aşınma mevcuttur. Kenarlar yüksektir; ancak kenarlara kadar kullanım aşınması görülmektedir. Yere oturtulduğunda üst kısım eğimli bir şekilde durmaktadır.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN

				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	**Karelaj**	6 / g	**Envanter No**	Ker'06 G.48
Kod	18.2	**Kot**	470.03	**Parça No**	011
Mekan	O	**İlişkin Öğe**	İşlik	**Lev.no**	8
Adı	Öğütme Taşı	**Tip No**	A1	**Durum**	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Gri		
Uzunluk (cm)	38,1	**Genişlik (cm)**	34,2	**Ağırlık (gr)**	7200
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	17,3
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb3		

Tanım Kullanım yüzeyi hafif içbükey. Kenarlar korunmamış. Bir yanında kırıklar var. Bunun dışındaki tüm yüzeyler düzeltilmiştir. Yere eğimli oturuyor. Ancak bulunduğu şekil olarak kullanım yüzeyi mekan tabanı seviyesinde ve düz durur vaziyettedir. Gözeneksizdir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	1-10 / a-g	Envanter No	Ker'05 G14
Kod	Yüzey.10	Kot	471.69 / 471.21	Parça No	012
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	9
Adı	Öğütme Taşı	Tip No	A1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	13,3	Genişlik (cm)	21,7	Ağırlık (gr)	3400
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,2
Dönem	Halaf	Tabaka	V		
Tanım	Kullanım yüzeyi düz ve aşınmış yarım haldeki öğütme taşının kullanım yüzeyinden kenarlara dönüş keskindir. Sırt kısımda sürterek düzelti yapılmamıştır. Gözeneksizdir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	1-2 / g-i	Envanter No	Ker'06 G.49
Kod	207.1	Kot		Parça No	004
Mekan		İlişkin Öğe	Duvar	Lev.no	10
Adı	Öğütme Taşı	Tip No	A1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	33,2	Genişlik (cm)	32	Ağırlık (gr)	4800
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	21,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		
Tanım	İri ve sık gözenekli bazalttan oldukça içbükey kullanım yüzeylidir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN — **Yıl** 2006

Açma Adı	57Y	**Karelaj**	5-10 / a	**Envanter No**	Ker'06 G.50
Kod	27.1	**Kot**	470.73/ 470.43	**Parça No**	013
Mekan		**İlişkin Öğe**		**Lev.no**	11.A
Adı	El Taşı	**Tip No**	A2a	**Durum**	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Gri		
Uzunluk (cm)	9,3	**Genişlik (cm)**	8.413,3	**Ağırlık (gr)**	790
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	5,3
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb3		

Tanım Yarım haldeki el taşının üzerinde sağ avuç içinin arka kısmının oturabileceği bir oyukluk bulunmaktadır. Bu kısmın arkasında da taşın kenar kısmında kırık mevcuttur. Muhtemelen iki elle kullanılan taşın sol ele oturan kısmı kırılmıştır. Taşın tüm yüzeyleri sürterek düzeltilmiştir; kenarlarında küçük parça koparma izleri az da olsa bulunmaktadır. Kullanım yüzeyi dış bükeydir. Gözeneklidir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN — **Yıl** 2006

Açma Adı	57Y	**Karelaj**	9 / i	**Envanter No**	Ker'06 G.52
Kod	54.6	**Kot**	470.56	**Parça No**	014
Mekan		**İlişkin Öğe**		**Lev.no**	11.B
Adı	El Taşı	**Tip No**	A2a	**Durum**	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	9,4	**Genişlik (cm)**	19,4	**Ağırlık (gr)**	1005
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	4
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb3		

Tanım Yuvarlağa yakın elips biçimlidir. İri ve sık gözenekli taşın tüm yüzeyleri sürterek düzeltilmiştir. Düz kullanım yüzeyine sahip el taşı parçasının bu yüzeyinde kullanıma bağlı aşınma mevcuttur. Sık ve iri gözeneklidir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	7 / h	Envanter No	Ker'06 G.54
Kod	54.1	Kot	470.62 / 470.49	Parça No	015
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	12.A
Adı	El Taşı	Tip No	A2a	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	16,3	Genişlik (cm)	12,3	Ağırlık (gr)	1618
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	4,8
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Bir uzun bir kısa kenarı kırık durumdadır. Diğer iki kenarından küçük parçalar kopartılarak düzelti işlemi yapılmıştır. Sırt kısım sürtülerek düzeltilmiştir. Sırt kısmın şeklinden yola çıkılarak kırılmanın taşın boyutunu çok fazla değiştirmediğini söylemek mümkündür. Kırılmadan sonra kırılan yerin bir bölümü düzeltilerek taş tek elle rahat tutulacak bir şekle getirilmiştir. Kullanım yüzeyi kerpiç kaplıdır. Bu durum taşın mimari öğe olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Kerpiç temizlendiğinde kullanım yüzeyinde aşınma görülebilmektedir. Az ve ufak gözeneklidir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	8 / i	Envanter No	Ker'06 G.55
Kod	54.7	Kot	470.46	Parça No	016
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	12.B
Adı	El Taşı	Tip No	A2a	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	31,1	Genişlik (cm)	22,6	Ağırlık (gr)	4264
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,1
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Sık, ufak gözenekli. Çok hafif dışbükey kullanım yüzeyli. Kullanım yüzeyi aşınmış. Kullanım yüzeyinden kısa kenara doğru bir kopuntu var. Uzun kenarlardan birinde ufak kopuntular var. Oval biçimli. Alçak. Kaplumbağa biçimli sırt sürtülerek düzeltilmiş.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	58Y	Karelaj	1-10 / a-f	Envanter No	Ker'05 G.15
Kod	Yüzey.4	Kot	471.10 / 470.80	Parça No	017
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	13.A
Adı	El Taşı	Tip No	A2a	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	13,5	Genişlik (cm)	18,5	Ağırlık (gr)	750
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	9,2
Dönem	Halaf	Tabaka	V		
Tanım	Kullanım yüzeyi düzeltilmiştir. Kenarlarından küçük parçalar kopartılarak düzelti yapılmıştır. Sırt kısmı düzeltilerek kaplumbağa biçimi verilmiştir. Kullanım yüzeyi düzdür. Yarım haldedir. Gözeneksizdir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	6 / d	Envanter No	Ker'06 G.57
Kod	18.1	Kot	470.04	Parça No	018
Mekan	O	İlişkin Öğe	İşlik	Lev.no	13.B
Adı	El Taşı	Tip No	A2a	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	20,7	Genişlik (cm)	23,6	Ağırlık (gr)	800
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Sık gözenekli, sırtı tümsek ve girintili çıkıntılı düzeltisiz bir yapıdadır. Kullanım yüzeyi düzdür ve kullanımdan kaynaklı aşınma mevcuttur. Olasılıkla taş kırılmış ve düzeltilerek kullanıma devam edilmiştir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN — **Yıl** 2006

Açma Adı	57Y	**Karelaj**	4 / i	**Envanter No**	Ker'06 G.58
Kod	66.1	**Kot**	469.94 / 469.90	**Parça No**	019
Mekan		**İlişkin Öğe**		**Lev.no**	14.A
Adı	El Taşı	**Tip No**	A2a	**Durum**	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	15,7	**Genişlik (cm)**	11,4	**Ağırlık (gr)**	1550
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	5,1
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb1		

Tanım Enine kırık yarım el taşının kullanım yüzeyi düzdür ve aşınmıştır. Elin rahatça oturabileceği şekilde dizayn edilen taşın kenarlarında küçük parça koparma izleri vardır. Elin oturduğu yüzeyde sürterek düzeltme işlemi uygulanmıştır. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN — **Yıl** 2006

Açma Adı	57Y	**Karelaj**	5 / e	**Envanter No**	Ker'06 G.59
Kod	38.1	**Kot**	470.27	**Parça No**	020
Mekan		**İlişkin Öğe**	L'nin Güneyi	**Lev.no**	14.B
Adı	El Taşı	**Tip No**	A2a	**Durum**	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	9,5	**Genişlik (cm)**	7,5	**Ağırlık (gr)**	1867
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	2,5
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb2		

Tanım Kullanım yüzeyi oval biçimli el taşının kenarları keskin bir şekilde bitmektedir. Bu kenarlardan ele oturan yüzeye doğru dar bir hat halinde ufak parça koparma izleri vardır ve buradan aynı kavisle sürterek düzelti yapılmış bir şekilde ele oturan yüzey tamamlanır. Kullanım yüzeyinde aşınma mevcuttur. Gözeneksizdir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	1 / b	Envanter No	Ker'06 G.60
Kod	29.1	Kot	470.71 / 470.64	Parça No	021
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	15.A
Adı	El Taşı	Tip No	A2a	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	27,2	Genişlik (cm)	19,1	Ağırlık (gr)	3588
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	8,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Elips kullanım yüzeylidir. Kullanım yüzeyi karşılıklı iki uzun kenarla ve yine karşılıklı dışa kavisli iki kenarla son bulmaktadır. Ele oturan kısmın yüksekliği bir kısa kenardan diğerine doğru yükselmektedir. Tüm yüzeyleri sürterek düzeltilmiştir. İri ve sık gözenekli yapıdadır.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	4 / a	Envanter No	Ker'06 G.61
Kod	28.1	Kot	470.07	Parça No	022
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	15.B
Adı	El Taşı	Tip No	A2a	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	23,8	Genişlik (cm)	15,2	Ağırlık (gr)	2773
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,9
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		

Tanım Elips kullanım yüzeyli taşın kullanım yüzeyinin uzun kenarlarından biri diğerine göre dışa doğru daha fazla kavislidir. Kullanım yüzeyinde aşınma mevcuttur. Ele oturan kısımda kısa kenara doğru ufak bir alan dışında tüm yüzeyde düzelti vardır. Gözeneklidir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN — **Yıl** 2006

Açma Adı	58Y	**Karelaj**	7 / k	**Envanter No**	Ker'06 G.62
Kod	33.4	**Kot**	470.16	**Parça No**	023
Mekan		**İlişkin Öğe**		**Lev.no**	16.A
Adı	El Taşı	**Tip No**	A2a	**Durum**	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	25,5	**Genişlik (cm)**	18	**Ağırlık (gr)**	3951
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	8,8
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb3		

Tanım Sık ve iri gözenekli yapıdadır. kullanım yüzeyi elips şeklinde taşın tüm yüzeyleri sürterek düzeltilmiştir. Ele oturan kısmı kaplumbağa sırtı biçiminde olan taşın kullanım yüzeyinde aşınma mevcuttur. Yanlardan kullanım yüzeyine geçiş keskindir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN — **Yıl** 2005

Açma Adı	57Y	**Karelaj**	1-10 / a-g	**Envanter No**	Ker'05 G.16
Kod	Yüzey.2	**Kot**	471.69 / 471.21	**Parça No**	024
Mekan		**İlişkin Öğe**		**Lev.no**	16.B
Adı	El Taşı	**Tip No**	A2a	**Durum**	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	26,6	**Genişlik (cm)**	18,3	**Ağırlık (gr)**	1800
Dış Çap (cm)	5,5	**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
Dönem	Halaf	**Tabaka**	V		

Tanım Kullanım yüzeyi düzgün bir elips görüntüsü vermemektedir. Kullanım yüzeyi kullanımdan kaynaklı kaygan bir hal almıştır. Ele oturan kısımdaki iki kopuk parçanın oluşturduğu oyuk dışında tüm yüzey sürtülerek düzeltilmiştir. Gözeneksizdir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	3-6 / d-e	Envanter No	Ker'06 G.64
Kod	107.1	Kot		Parça No	026
Mekan		İlişkin Öğe	Duvar	Lev.no	17
Adı	El Taşı	Tip No	A2a	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	14,4	Genişlik (cm)	19,4	Ağırlık (gr)	1955
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,1
Dönem	Halaf	Tabaka	V		

Tanım: Kullanım yüzeyi çok hafif dışbükey taşın kenarları dışında tüm yüzeyleri sürtülerek düzeltilmiştir. Kullanım yüzeyi aşınmış olan taş dikine kesitte düz bir hat halinde kırığa sahiptir. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	6 / c	Envanter No	Ker'06 G.51
Kod	17.3	Kot	470.40	Parça No	027
Mekan		İlişkin Öğe	M'nin doğusu	Lev.no	18.A
Adı	El Taşı	Tip No	A2b	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	11,2	Genişlik (cm)	10,1	Ağırlık (gr)	820
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	9,8
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım: Yüksek sırtlı el taşının avuca oturan kısmından kabaca parçalar kopartılmış ardından da düzelti işlemi yapılmıştır. Kullanım yüzeyi oldukça düz ve küçük bir oyuk dışında pürüzsüz olan taşın kullanım yüzeyi dörtgen şekillidir. Gözeneksizdir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	2 / e	Envanter No	Ker'06 G.53
Kod	55.1	Kot	470.10	Parça No	028
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	18.B
Adı	El Taşı / Vurgu Taşı	Tip No	A2b	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	11,7	Genişlik (cm)	8,6	Ağırlık (gr)	760
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	8
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		

Tanım Üç geniş yüzeyinden biri el taşı olarak kullanılmış taşın dip kısmı vurgu taşı olarak kullanılmıştır. Bazalttan yapılmıştır. El taşının kullanım yüzeyi hafif dışbükeydir. İçbükey olan komşu yüzeyde kopuntular bulunmaktadır. Vurgu taşının kullanım yüzeyinde kullanımdan kaynaklı kopuntular oluşmuştur. Enine kesiti kısa kenarı dışbükey olan üçgen şeklindedir. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	1-10 / a-f	Envanter No	Ker'06 G.02
Kod	14.36	Kot	471.10 / 470.80	Parça No	029
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	19.A
Adı	El Taşı	Tip No	A2c	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	6	Genişlik (cm)	5.7	Ağırlık (gr)	249
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	5.7
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Zar şekilli, ufak ve sık gözenekli taşın kenarları tam köşe yapmamaktadır. En dış bükey yüzeyin simetriğindeki yüzey asıl kullanım yüzeyidir ve düzdür; ancak diğer yüzeylerde de kullanım aşınması vardır.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	8 / e	Envanter No	Ker'06 G.65
Kod	18.3	Kot	471.09	Parça No	030
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	19.B
Adı	El Taşı	Tip No	A2c	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	6,2	Genişlik (cm)	5,9	Ağırlık (gr)	350
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,7
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		

Tanım: Ufak ve sık gözenekli bir yapıdadır. Tüm yüzeyler düzeltilmiş durumda. Kullanım yüzeyi en dar yüzeyin arka kısmındadır ve yüzeyi hafif dış bükey durumdadır. Yüzeyler arası geçişler keskindir ancak köşeli değildir. Tüm yüzeyler düzeltilmiştir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	1-10 / a-g	Envanter No	Ker'05 G.19
Kod	Yüzey.13	Kot	471.69 / 471.21	Parça No	031
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	19.C
Adı	El Taşı	Tip No	A2c	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	6	Genişlik (cm)	5,1	Ağırlık (gr)	220
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	5,5
Dönem	Halaf	Tabaka	V		

Tanım: Tüm yüzeyler düzeltilmiş. Tek kullanım yüzeyli. Kullanım yüzeyi kaygan.ve çok hafif dış bükey. Kullanım yüzeyi oval biçimli. Kullanım yüzeyinden yan kısımlara dönüş keskin. İki uzun yanında parmakların taşı kavramasına uygun birer sığ oyuk vardır. Gözeneklidir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	1-10 / h-k	Envanter No	Ker'06 G.30
Kod	14.34	Kot	471.00 / 470.68	Parça No	032
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	20.A
Adı	El Taşı	Tip No	A2d	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	12,3	Genişlik (cm)	11	Ağırlık (gr)	900
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	7
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Yassı yuvarlak biçimli el taşının tüm yüzeylerinde yüzey işlemleri vardır. Yan kısımlar yuvarlatılmıştır. Kullanım yüzeyi sürtülerek düzeltilmiştir. Kullanıma bağlı aşınma görülen kullanım yüzeyi yuvarlaktır ve düz bir zemine sahiptir. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	1-10 / h-k	Envanter No	Ker'06 G.06
Kod	14.35	Kot	471.00 / 470.68	Parça No	033
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	20.B
Adı	El Taşı	Tip No	A2d	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	13	Genişlik (cm)	9,8	Ağırlık (gr)	870
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	5,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Sık gözenekli yapıda, çift kullanım yüzeyli el taşı yassı dikdörtgen şeklindedir. Bir elin rahatça oturabileceği taşın kullanım yüzeylerinde kullanıma bağlı aşınmalar mevcuttur. Kullanım yüzeyleri düz olan taşın bir kısa kenarı dış bükeydir; diğer kenarlar düzdür.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	1-10 / a-g	Envanter No	Ker'05 G.17
Kod	Yüzey.4	Kot	471.69 / 471.21	Parça No	034
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	21.A
Adı	El Taşı	Tip No	A2d	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	15	Genişlik (cm)	16,9	Ağırlık (gr)	2360
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	7,1
Dönem	Halaf	Tabaka	V		

Tanım Ele oturan kısmı küçük parçalar kopartılarak dışbükey bir hale getirilmiştir ancak sürterek düzeltme işlemi yapılmamıştır. Taş elle tutuşta ön kenarından arka kenarı boyunca kırıktır. Kullanım yüzeyi oldukça dışbükeydir. Kullanım aşınması mevcuttur.Taşın yaklaşık 1/7'si kırıktır. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	3-10 / a-e	Envanter No	Ker'06 G.63
Kod	17.7	Kot	470.41 / 470.27	Parça No	035
Mekan		İlişkin Öğe	M'nin Doğusu	Lev.no	21.B
Adı	El Taşı	Tip No	A2d	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	12,1	Genişlik (cm)	10	Ağırlık (gr)	928
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,9
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Bir elin rahatça oturabileceği şekilde yapılmış, karşılıklı iki yüzeyi kullanılmış el taşı dar kenarlara sahiptir. Karşılıklı kısa iki kenarda yer yer parça koparma izleri vardır. bu kısımlar dışında taşın tüm yüzeylerinde sürterek düzeltme işlemi uygulanmıştır. Taşın kullanım yüzeyleri yuvarlağa yakın elips biçimindedir. Bir kullanım yüzeyi hafif dışbükeydir diğeri düzdür. İki kullanım yüzeyinde de kullanımdan kaynaklı aşınma mevcuttur. Gözeneklidir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	1-8 / c-h	Envanter No	Ker'05 G.23
Kod	32.1	Kot	470.72 / 470.69	Parça No	036
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	22
Adı	Havan	Tip No	A3	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	35	Genişlik (cm)	33,3	Ağırlık (gr)	9600
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)	18	Kalınlık (cm)	15,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Alt kısmı kabaca düzleştirilmiştir ve bu yüzey tamamen kireç kaplıdır. Gözenekli yapıdaki oval havanın kalılığı fazla değildir ve hazne kısmı sığdır.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	2 / e	Envanter No	Ker'06 G.66
Kod	16.2	Kot	470.41	Parça No	037
Mekan	N	İlişkin Öğe	işlik	Lev.no	23
Adı	Havan	Tip No	A3	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	41,6	Genişlik (cm)	36,9	Ağırlık (gr)	8400
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)	29,1	Kalınlık (cm)	23,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Ufak ve sık gözenekli taşın altı düzdür. Kullanım yüzeyi ve kenarlar sürtülerek düzeltilmiş. Yanlardan iri parçalar koparılmış. Taş yarılmış durumdadır.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	6-8 / a-b	Envanter No	Ker'05 G.21
Kod	33.1	Kot	469.97 / 469.90	Parça No	038
Mekan		İlişkin Öğe	Ocak	Lev.no	24
Adı	Havan	Tip No	A3	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	13,9	Genişlik (cm)	10,8	Ağırlık (gr)	3200
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)	8,6	Kalınlık (cm)	6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb1		
Tanım	Kenarlarından ve altından küçük parçalar kopartılarak yapılan havanın üst kısmı ve kısmen kenarları sürtülerek düzeltilmiştir. Gözeneksizdir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	1-10 / a-g	Envanter No	Ker'05 G.22
Kod	Yüzey.11	Kot	471.69 / 471.21	Parça No	039
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	25
Adı	Havan	Tip No	A3	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	21,4	Genişlik (cm)	25,1	Ağırlık (gr)	2200
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)	16	Kalınlık (cm)	9,1
Dönem	Halaf	Tabaka	V		
Tanım	Sık gözenekli havanın kullanım yüzeyi dışındaki yüzeylerinde küçük parça koparma izleri bulunmaktadır. Çeyreğe yakın kısmı bulunamayan havanın dibi düzdür. Ağız kenarından dibe doğru yuvarlağa yakın bir bombelikle inmektedir. Ağız kenarı oldukça özensiz yapılmıştır				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	1-10 / a-g	Envanter No	Ker'05 G.20
Kod	Yüzey.12	Kot	471.69 / 471.21	Parça No	040
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	26
Adı	Havan	Tip No	A3	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	18,9	Genişlik (cm)	31	Ağırlık (gr)	4800
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)	19,5	Kalınlık (cm)	17,3
Dönem	Halaf	Tabaka	V		
Tanım	İri ve sık gözenekli, kenarlardan dibe dönüşler kavisli, yarım.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	6 / b	Envanter No	Ker'05 G.24
Kod	9.1	Kot	470.75	Parça No	041
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	27.A
Adı	Havan Eli	Tip No	A4a	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	12,1	Genişlik (cm)	8,6	Ağırlık (gr)	1100
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	7,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Tüm yüzeyleri düzeltilmiş ve yuvarlatılmıştır. Kırık haldeki taşın eksik kısmı sap kısmıdır. Kullanım yüzeyi küttür ve kenarlara doğru yuvarlatılmıştır. Taşın enine kesiti yuvarlatılmış üçgen şekillidir ve bu üç kenardan biri daha düz hatlıdır ve bu düzlük el taşı olarak kullanıma işaret eder. Gözeneksizdir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	7-10 / e-g	Envanter No	Ker'05 G.10
Kod	13.1	Kot	470.90 / 470.78	Parça No	042
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	27.B
Adı	Havan Eli	Tip No	A4a	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	12,1	Genişlik (cm)	8,6	Ağırlık (gr)	1035
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	8
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Tüm yüzeyleri düzeltilerek yapılan taşın sap kısmından kenara doğru fazla geniş olmayan bir kopuntu bulunmaktadır. Kullanım yüzeyi oldukça tahrip olmuştur ve hafif çukurlaşmıştır. Taşın yan kısmında kullanım yüzeyinden sap kısmına doğru uzun bir kırık bulunmaktadır. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	1 / f	Envanter No	Ker'06 G.68
Kod	68.1	Kot	469.89	Parça No	043
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	27.C
Adı	Havan Eli	Tip No	A4a	Durum	Kırık
Taşın Cinsi		Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	16,1	Genişlik (cm)	9,5	Ağırlık (gr)	1177
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	9,1
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb1		

Tanım Yatay kesitte 1/4'ü kırık taşın kullanım yüzeyi eksiktir. Yoğun ve iri gözenekli taş sap kısmından kullanım yüzeyine doğru çok hafif bir şekilde genişlemektedir. Taşın tüm yüzeyleri düzeltilmiştir. Enine kesiti yuvarlaktır.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	1-10 / a-g	Envanter No	Ker'06 G.70
Kod	Yüzey.13	Kot	471.69 / 471.21	Parça No	044
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	27.D
Adı	Havan Eli	Tip No	A4a	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	12,2	Genişlik (cm)	8,8	Ağırlık (gr)	1000
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	4,5
Dönem	Halaf	Tabaka	V		
Tanım	Boyuna kesitte yarısı kırıktır; ayrıca sap kısmı da kırıktır. Gözeneksiz yapıdaki taşın kullanım yüzeyinde aşınmalar görülebilmektedir. Enine kesitte tüm hali yuvarlak profil veriyor gibi gözükmektedir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	7 / g	Envanter No	Ker.'05 G.75
Kod	177.2	Kot	469.45	Parça No	025
Mekan	G	İlişkin Öğe		Lev.no	28
Adı	Havan Eli	Tip No	A4a	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	27,3	Genişlik (cm)	8,3	Ağırlık (gr)	1970
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	7,8
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		
Tanım	Kullanım yüzeyi tahrip olmuştur. Sap kısmında sağ elin baş parmağının oturabileceği şekilde 4,5 cm x 4,5 cm boyutlarında, yaklaşık 2,5 cm kalınlığında ve bunun arka tarafında sağ avuç içinin rahat oturabileceği 4 cm x 8,5 cm boyutlarında, 0,5 cm kalınlığında birer kopuntu bulunmaktadır.Sap kısmı tutma nedeniyle aşınarak pürüzsüz, kaygan bir hal almıştır. Taş gözeneksizdir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	7 / b	Envanter No	Ker'06 G.32
Kod	40.1	Kot	470.28 / 470.24	Parça No	045
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	29.A
Adı	Havan Eli / El Taşı	Tip No	A4b	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	23,4	Genişlik (cm)	7,8	Ağırlık (gr)	1680
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	7,3
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		

Tanım Havanelinin bir yan yüzeyi el taşı olarak kullanılmıştır. Mekik şeklindeki taşın tüm yüzeyi düzeltilmiştir. El taşı olarak kullanılan yüzey düzleşmiştir ve kullanım aşınmaları görülmektedir. Bu yüzeyin sırtı havan elinin sap kısmına doğru yaklaşık kırk derecelik bir açıyla daralmaktadır. Havan elinin kullanım yüzeyi sap kısmındaki uçtan daha geniştir ve kullanım aşınmaları bulunmaktadır. El taşının kullanım yüzeyinde kullanımdan kaynaklı olabilecek siyahlaşmalar görülmektedir. Bu yüzeyin komşu kenarında, havan elinin kullanım yüzeyine doğru açık kahverengi bir leke mevcuttur. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	6 / e	Envanter No	Ker'06 G.74
Kod	171.1	Kot	469.60	Parça No	092
Mekan		İlişkin Öğe	G' nin kuzeyi	Lev.no	29.B
Adı	Havan Eli	Tip No	A4b	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	19,7	Genişlik (cm)	7,6	Ağırlık (gr)	1403
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	7,1
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		

Tanım Gözeneksiz havan elinin kullanım yüzeyine doğru kopuntular mevcuttur.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	5 / e	Envanter No	Ker'05 G.25
Kod	43.1	Kot	470.33	Parça No	046
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	30.A
Adı	Havan Eli	Tip No	A4c	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	8,9	Genişlik (cm)	6,7	Ağırlık (gr)	370
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Konik havanelinin tüm yüzeyleri düzeltilmiştir. Sap kısmından kullanım yüzeyine doğru genişleyen havanelinin kullanım yüzeyinde ufak kopuntular mevcuttur. Gözeneksizdir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	5 / e	Envanter No	Ker'06 G.71
Kod	38.2	Kot	470.32	Parça No	047
Mekan		İlişkin Öğe	L'nin Güneyi	Lev.no	30.B
Adı	Havan Eli	Tip No	A4c	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	11	Genişlik (cm)	6,9	Ağırlık (gr)	445
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Gözenekli yapıdadır ve kullanım yüzeyinin tamamı parçalanmıştır. Saptan kullanım yüzeyine doğru genişlemektedir. Sap kısmında ve kullanım yüzeyine yakın kenarında birer oyuntu mevcuttur. Tüm yüzey sürtülerek düzeltilmiştir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	9 / h	Envanter No	Ker'06 G.72
Kod	54.3	Kot	470.52	Parça No	048
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	30.C
Adı	Havan Eli	Tip No	A4c	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	10,7	Genişlik (cm)	6,7	Ağırlık (gr)	427
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Geniş yan yüzeyinden başlayarak kullanım yüzeyinin aynı kısmı da dahil olmak üzere bir kırık mevcuttur. Taşın bu kısımları haricindeki tüm yüzeyleri sürtülerek düzeltilmiş, parlak bir görünümdedir.. Taş sırttan kullanım yüzeyine doğru genişlemektedir. Karşılıklı iki dar yüzeyden kullanım yüzeyine geçiş belirgin bir keskinliktedir. Kullanım yüzeyi dış bükeydir. Gözeneklidir

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	10 / h	Envanter No	Ker'06 G.73
Kod	33.1	Kot	470.10	Parça No	049
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	30.D
Adı	Havan Eli	Tip No	A4c	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	7,5	Genişlik (cm)	5,1	Ağırlık (gr)	330
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	4,8
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Saptan kullanım yüzeyine doğru genişleyen, küçük boyutlu, kullanım yüzeyi kenarları haricinde bozulmuş durumdaki taşın tüm yüzeyleri sürtülerek düzeltilmiştir. Gözeneksizdir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	1 / k	Envanter No	Ker'05 G.26
Kod	47.1	Kot	470.87	Parça No	050
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	30.E
Adı	Havan Eli	Tip No	A4c	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	9,8	Genişlik (cm)	6	Ağırlık (gr)	400
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	5,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Tüm yüzeyleri sürtülerek düzeltilmiştir. Sap kısmından kullanım yüzeyine doğru yan yüzeyler genişlemektedir. Kullanım yüzeyi oldukça kaygan bir hal almıştır. Kullanım yüzeyi dışbükeydir ve bu yüzeyin orta kısmında kullanımdan kaynaklı aşınma görülmektedir. Taşın hiçbir yüzeyi arasında keskin geçişler yoktur. Yan yüzeyin dar bir kısmında düzlük görülmektedir. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	2 / e	Envanter No	Ker'06 G.67
Kod	16.1	Kot	470.31	Parça No	051
Mekan	N	İlişkin Öğe	İşlik	Lev.no	31.A
Adı	Havan Eli	Tip No	A4d	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	11,5	Genişlik (cm)	7,4	Ağırlık (gr)	570
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,8
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım İri ve yoğun gözenekli bazalttan yapılmıştır. Sap kısmı bulunmayan taşın bir uzun yüzeyi düze yakın bir şekildedir diğer yan yüzeyleri dış bükeydir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	2 / e	Envanter No	Ker'06 G.69
Kod	16.3	Kot	470.31	Parça No	052
Mekan	N	İlişkin Öğe	İşlik	Lev.no	31.B
Adı	Havan Eli	Tip No	A4d	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	16,6	Genişlik (cm)	8,4	Ağırlık (gr)	1109
Dış Çap (cm)	Halaf	İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	8,4
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Yoğun küçük gözenekli bazalttan yapılmış taşın tahrip olmuş kullanım yüzeyinin kenarına doğru 3.8 cm x 4.8 cm x 3.8 cm ölçülerinde bir parçası kopmuş haldedir. Yine bir kırık da taşın daralan sırt kısmındadır ve bu kırığın ölçüleri de 3 cm x 3 cm x 3cm kadardır. Taş enine kesitte karşılıklı iki taraftan basıktır ve bu kenarlardan biri hafif içbükeydir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	10 / a	Envanter No	Ker'06 G.02
Kod	19.1	Kot	470.60	Parça No	053
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	31.C
Adı	Havan Eli	Tip No	A4d	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	13,9	Genişlik (cm)	7,5	Ağırlık (gr)	676
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	7,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım Tüm yüzeyi düzeltilmiştir. Ele rahatça oturabilecek şekildedir. Yarımdır. Sivri sap kısmından kullanım yüzeyine doğru merkezden çevreye eşit şekilde genişler biçimdedir. Gözeneksizdir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	5 / c	Envanter No	Ker'05 G.27
Kod	5.1	Kot	470.92	Parça No	054
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	32.A
Adı	Vurgu Taşı	Tip No	A5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	10,2	Genişlik (cm)	10,1	Ağırlık (gr)	520
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	9
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Tamamı yuvarlatılmıştır. İki kullanım yüzeyi bulunan vurgu taşının bu yüzeylerinde kullanımdan kaynaklı olarak kopuntular mevcuttur. Yuvarlak şekilli olan taş kullanım yüzeylerinden basıktır. Gözeneksizdir				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	6-10 / d-f	Envanter No	Ker'05 G.28
Kod	18.5	Kot	471.10 / 470.97	Parça No	055
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	32.B
Adı	Vurgu Taşı / El Taşı	Tip No	A5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	8,7	Genişlik (cm)	8,7	Ağırlık (gr)	500
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	7,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	İki kullanım yüzeyine sahiptir. Taşın geniş ve düz kullanım yüzeyine sahip olan kısmı orta kısmına doğru çok hafif içbükeyleşmektedir. Diğer kullanım yüzeyi taşın ele oturuşu bakımından aletin en kullanışlı kısmıdır. Bu yüzeyin kayganlaşmış olması taşın el taşı olarak da kullanıldığını gösterir. Gözeneksizdir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN

Yıl	2005				
Açma Adı	57Y	**Karelaj**	2 / c	**Envanter No**	Ker'05 G.29
Kod	6.1	**Kot**	470.69	**Parça No**	056
Mekan		**İlişkin Öğe**		**Lev.no**	32.C
Adı	Vurgu Taşı	**Tip No**	A5	**Durum**	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	**Renk**	Gri		
Uzunluk (cm)	8,1	**Genişlik (cm)**	7,8	**Ağırlık (gr)**	480
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	6,4
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb3		

Tanım Tüm yüzeyleri düzeltilmiş olan vurgu taşının kullanım yüzeyinde çok küçük kırılmalar ve aşınma mevcuttur. Gözeneksizdir.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN

Yıl	2005				
Açma Adı	57Y	**Karelaj**	9 / e	**Envanter No**	Ker'05 G.30
Kod	11.2	**Kot**	470.63	**Parça No**	057
Mekan		**İlişkin Öğe**		**Lev.no**	33.A
Adı	Vurgu Taşı	**Tip No**	A5	**Durum**	Kırık
Taşın Cinsi	Çakmak Taşı	**Renk**	Bej		
Uzunluk (cm)	6,7	**Genişlik (cm)**	5,8	**Ağırlık (gr)**	340
Dış Çap (cm)		**İç Çap (cm)**		**Kalınlık (cm)**	5,2
Dönem	Halaf	**Tabaka**	Vb3		

Tanım Tüm yüzeylerinden küçük parçalar çıkarılmak suretiyle yuvarlatılmıştır. Yuvarlak şekilli vurgu taşının bir tarafında kopma mevcuttur

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	6 / h	Envanter No	Ker'06 G.03
Kod	14.2	Kot	470.80 / 470.71	Parça No	058
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	33.B
Adı	Vurgu Taşı	Tip No	A5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Mermer	Renk	Beyaz		
Uzunluk (cm)	7	Genişlik (cm)	6,8	Ağırlık (gr)	408
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Taşın tüm yüzeylerinde kullanımdan kaynaklı küçük aşınmalar ve kopuntular mevcuttur. Belirgin bir kullanım yüzeyi oluşturulmadan kullanılmış olan alet düzgün olmayan yuvarlak şeklindedir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	5 / k	Envanter No	Ker'06 G.76
Kod	27.7	Kot	470.40	Parça No	059
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	33.C
Adı	Vurgu Taşı	Tip No	A5	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	ÇakmakTaşı	Renk	Mavi-Bordo		
Uzunluk (cm)	8,7	Genişlik (cm)	7,2	Ağırlık (gr)	421
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Enine kırık haldeki vurgu taşının iki geniş yüzeyinden birinde ve en dar yüzeyinde kullanıma bağlı küçük kopuntular mevcuttur. Dikdörtgen prizma şekilli taşın kenarları arasındaki geçişler kavislidir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	5 / d	Envanter No	Ker'06 G.77
Kod	18.3	Kot	470.10	Parça No	060
Mekan	O	İlişkin Öğe	İşlik	Lev.no	34.A
Adı	Vurgu Taşı	Tip No	A5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	7,2	Genişlik (cm)	6,6	Ağırlık (gr)	357
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	İri ve yoğun delikli bir yapıya sahip taş, yuvarlağa yakın küp şeklindedir. Bir yüzeyinde 1.4 cm kalınlığında ve yüzeyin yarısı genişliğinde kırık bulunmaktadır. Tüm yüzeylerde kullanım aşınmaları mevcuttur.					

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	5 / a	Envanter No	Ker'06 G.29
Kod	33.1	Kot	470.36	Parça No	061
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	34.B
Adı	Vurgu Taşı / El Taşı	Tip No	A5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	7,9	Genişlik (cm)	7,6	Ağırlık (gr)	478
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	7,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Yuvarlağa yakın şekilli, tüm yüzeyi düzeltilmiş taşın iki yüzeyi el taşı olarak kullanılmış üç yüzeyinde de taşın vurgu taşı olduğunu gösteren aşınma izleri vardır. El taşı olarak kullanılan yüzeyler aynı zamanda taşın en düz kısımlarıdır. Gözeneksizdir.					

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	7 / d	Envanter No	Ker'06 G.78
Kod	164.2	Kot	469.73	Parça No	062
Mekan		İlişkin Öğe	176 Çukur üzeri	Lev.no	34.C
Adı	Vurgu Taşı	Tip No	A5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	7,1	Genişlik (cm)	7,1	Ağırlık (gr)	460
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,9
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		
Tanım	Yuvarlak şekilli. Tüm yüzey sürtülerek düzeltilmiş. En dışbükey kısım dışında tüm yüzey kullanılmış. Vurmadan kaynaklı yüzey aşınması görülebilmekte. Gözeneksizdir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	5 / f	Envanter No	Ker'06 G.80
Kod	130.1	Kot	469.87	Parça No	064
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	35.A
Adı	Yassı Balta	Tip No	B1	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Çay Taşı	Renk	Krem		
Uzunluk (cm)	9	Genişlik (cm)	8,4	Ağırlık (gr)	205
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	1,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb1		
Tanım	Kullanım kenarı kısa kenarın karşısındaki kenardır. Bu kısa kenarın yan kenarı sürtülerek içbükeyleştirilmiştir. Kısa kenarın iki komşu kenarı kullanım kenarına doğru açılarak kullanım kenarıyla buluşur. Bu dar kenar olasılıkla taşın sapa geçen kısmıdır. İçbükey kenar ise ip bağlanan kısımdır. Kullanım kenarı iyice keskinleştirilmeden bırakılmıştır.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	8 / c	Envanter No	Ker'06 G.79
Kod	117.1	Kot	470.00	Parça No	063
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	35.B
Adı	Yassı Balta	Tip No	B1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Çay Taşı	Renk	Kirli Beyaz		
Uzunluk (cm)	5,6	Genişlik (cm)	6,5	Ağırlık (gr)	130
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	2,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb1		
Tanım	Olasılıkla üretim aşamasında parça çıkarılırken kullanılmaz duruma gelmiştir. Bir yan yüzeyi sürtülerek düzeltilemeyecek kopuntularla kaplıdır.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	58Y	Karelaj	1-10 / c-f	Envanter No	Ker'05 S.03
Kod	2.1	Kot	470.78 / 470.61	Parça No	065
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	35.C
Adı	Yassı Balta	Tip No	B1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	serpantin	Renk	Siyah		
Uzunluk (cm)	3,9	Genişlik (cm)	3,4	Ağırlık (gr)	28
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	1,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Ağız kısmında kullanımdan kaynaklı ufak kopuntu şeklinde aşınmalar vardır. sapa takılan kısımdan ağza doğru genişleyen taşın sap kısmı kırıktır. tüm yüzeyleri açkılanmış olan taşın bir geniş yüzeyinin yarısında yüzeysel bir kopuntu bulunmaktadır.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	10 / d	Envanter No	Ker' 06 G.34
Kod	46.1	Kot	470.12	Parça No	093
Mekan		İlişkin Öğe	M'nin güneybatısı	Lev.no	35.D
Adı	Yassı Balta	Tip No	B1	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Serpantin	Renk	Petrol Yeşili		
Uzunluk (cm)	3,4	Genişlik (cm)	2,9	Ağırlık (gr)	23
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	1,1
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Beyaz damarlı, tüm yüzeyleri çok iyi işlenmiş ve açkılanmış taşın sapa oturan kısmı aşınmıştır. Taşın karşılıklı geniş yüzeylerinden kenarlara dönüşler keskindir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	1 / d	Envanter No	Ker'06 G.33
Kod	34.2	Kot	470.32	Parça No	066
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	36.A
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	3,2	Genişlik (cm)	3,1	Ağırlık (gr)	40
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Küçük parçalar koparmak suretiyle yuvarlatılan gözeneksiz yapıdaki taş üzerinde sürterek düzeltme işlemi çok fazla yapılmamıştır.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	4-10 / a-d	Envanter No	Ker'06 G.20
Kod	31.1	Kot	470.17 / 470.00	Parça No	067
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	36.B
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	3,5	Genişlik (cm)	3,4	Ağırlık (gr)	43
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Küçük parçalar koparmak suretiyle yuvarlatılan gözeneksiz yapıdaki taş üzerinde sürterek düzeltme işlemi az da olsa yapılmıştır.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	6-9 / c-f	Envanter No	Ker'06 G.81
Kod	175.1	Kot	469.56 / 469.48	Parça No	068
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	36.C
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	3,8	Genişlik (cm)	3,8	Ağırlık (gr)	52
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,7
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		
Tanım	Gözeneksiz yapıdaki taş küçük parçalar koparma suretiyle yuvarlatılmıştır. Sürterek düzeltme işlemi uygulanmıştır.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	5 / g	Envanter No	Ker'06 G.84
Kod	115.3	Kot	469.94	Parça No	071
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	36.F
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	2	Genişlik (cm)	3,2	Ağırlık (gr)	25
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,1
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb1		
Tanım	Üzerinden küçük parçalar kopartılarak kabaca yuvarlatılan yarım haldeki taşın üzerinde sürterek düzelti işlemi bulunmamaktadır. Gözeneksizdir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	7 / g	Envanter No	Ker'06 G.85
Kod	130.2	Kot	469.82	Parça No	072
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	37.A
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	2,4	Genişlik (cm)	3,,5	Ağırlık (gr)	25
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,7
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb1		
Tanım	Üzerinden küçük parçalar kopartılarak kabaca yuvarlatılan yarım haldeki gözeneksiz yapıdaki taşın üzerinde çok az sürterek düzelti işlemi görülmektedir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	7-8 / a-b	Envanter No	Ker'05 S.05
Kod	26.1	Kot	470.42 / 469.98	Parça No	073
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	37.B
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	4	Genişlik (cm)	3,9	Ağırlık (gr)	40
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,4
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Küçük parçalar kopartılarak ve hafif sürtülerek oluşturulmuş gözeneksiz yapıdaki taş iki tarafından basıktır ve bu basık yüzeylerden birinde hafif kopuntular vardır.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	5 / e	Envanter No	Ker'05 S.06
Kod	43.2	Kot	470.34	Parça No	074
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	37.C
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	3,8	Genişlik (cm)	3,8	Ağırlık (gr)	70
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,1
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Küresel tipte gözeneksiz yapıdaki taşın üzerinde sürterek düzelti işlemi bulunmaktadır. Taşın bir kısmında ufak kopuntular vardır				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	9 / c	Envanter No	Ker'05 S.02
Kod	19.1	Kot	471.94	Parça No	075
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	37.D
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Kireç Taşı	Renk	Beyaz		
Uzunluk (cm)	3,9	Genişlik (cm)	3,9	Ağırlık (gr)	34
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,4
Dönem	Halaf	Tabaka	V		

Tanım Üzerinden küçük parçalar koparılarak kabaca küresel-oval bir biçim verilen taşın üzerinde kabaca sürterek düzelti işlemi de uygulanmıştır. Bu taş Kerküşti Höyük'ün bazalt dışında bir malzemeden yapılmış tek sapan taşıdır.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	1-10 / a-g	Envanter No	Ker'05 G.31
Kod	Yüzey.6	Kot	471.69 / 471.21	Parça No	076
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	37.E
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	5,5	Genişlik (cm)	4,6	Ağırlık (gr)	150
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,8
Dönem	Halaf	Tabaka	V		

Tanım Küçük bir yumurta şeklinde olan taşın bir kısmı daha basıktır. Tamamı sürtme işlemiyle pürüzsüz hale getirilen gözeneksiz yapıdaki taşın sivri kısmında küçük bir kırık mevcuttur.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	4-7 / f-h	Envanter No	Ker'06 G.86
Kod	177.1	Kot	469.57 / 469.53	Parça No	077
Mekan	G	İlişkin Öğe		Lev.no	37.F
Adı	Sapan Taşı	Tip No	B2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	5,7	Genişlik (cm)	5,7	Ağırlık (gr)	160
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	5,7
Dönem	Halaf	Tabaka	VA		
Tanım	Üzerinden küçük parçalar kopartılarak kabaca yuvarlatılan gözeneksiz yapıdaki taş daha sonra sürtülerek düzeltilmiştir. Taş vurgu taşına da benzemektedir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	6 / e	Envanter No	Ker'06 G.87
Kod	38.3	Kot	470.11	Parça No	079
Mekan		İlişkin Öğe	L'nin Güneyi	Lev.no	38.A
Adı	Topuz Başı	Tip No	B3	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	8,5	Genişlik (cm)	8,5	Ağırlık (gr)	740
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	8,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Tüm yüzeyi düzeltilerek yuvarlatılmış taşın üzerinde iki adet küçük oyuntu vardır; ancak bu oyuntular birbirleriyle karşılıklı konumlandırılmamışlardır. Diğerine göre biraz daha büyük olan oyuğun simetriğinde 4 cm genişliğinde ve 3 mm kalınlığında bir kopuntu mevcuttur. Gözeneksizdir..				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	1 / b	Envanter No	Ker'06 G.08
Kod	34.1	Kot	470.36	Parça No	080
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	38.B
Adı	Topuz Başı	Tip No	B3	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Kristalize Kireç Taşı	Renk	Beyaz-Gri		
Uzunluk (cm)	5,6	Genişlik (cm)	5,6	Ağırlık (gr)	197
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	5,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım: Küreseldir. Karşılıklı iki tarafı oyulmuştur. İki oyuk da aynı derinlikte açılmıştır. Bu oyuklardan birinin yanından taşın orta kısmına kadar ince bir kırık mevcuttur.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	8 / k	Envanter No	Ker'06 G.88
Kod	33.2	Kot	470.12	Parça No	081
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	38.C
Adı	Topuz Başı	Tip No	B3	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	2,7	Genişlik (cm)	6,1	Ağırlık (gr)	107
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	4.8
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		

Tanım: Bazalttan oldukça düzeltilerek yapılan topuz başının tüm yüzeyleri pürüzsüz bir hal almıştır. Yarım haldeki tekerlek biçimli topuz başının orta kısmı deliktir ve bu delik merkezden kenarlara doğru genişlemektedir. Bu delik karşılıklı iki taraftan oyularak oluşturulmuştur. Gözeneksizdir.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	4-7 / a-d	Envanter No	Ker'06 G.89
Kod	45.6	Kot	470.23 / 470.03	Parça No	083
Mekan	L	İlişkin Öğe		Lev.no	39
Adı	Açkı Taşı	Tip No	C1	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Mermer	Renk	Beyaz		
Uzunluk (cm)	10,2	Genişlik (cm)	9,2	Ağırlık (gr)	320
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	5,1
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	İki geniş yüzeyi kullanımdan dolayı kaygan bir hal almıştır. Yanlar ise pürüzlü bir durumdadır. Taş üzerinde kahverengi damarlar bulunmaktadır.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	4 / f	Envanter No	Ker'06 G.92
Kod	60.1	Kot	469.86	Parça No	089
Mekan		İlişkin Öğe	P'nin Güneyi	Lev.no	40.A
Adı	Düzeltici	Tip No	C2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	8,8	Genişlik (cm)	8,3	Ağırlık (gr)	476
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)	6,1	Kalınlık (cm)	6,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb1		
Tanım	İlk olarak havaneli olarak kullanılmış olabilecek gözeneksiz yapıda taşın çukurlaştırılmış yüzeyinin kenarında iki adet kırık bulunmaktadır. Tüm yüzeyleri yuvarlak bir şekilde düzeltilmiş taşın kullanım yüzeyinin arkasında kalan yüzey dış bükeydir. Taşın yuvarlatma işi için kullanılmış bir düzeltici taş olması muhtemeldir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56 Y	Karelaj	3-7 / f-k	Envanter No	Ker'06 G.93
Kod	199.1	Kot	469.46/469.35	Parça No	090
Mekan	G	İlişkin Öğe		Lev.no	40.B
Adı	Düzeltici	Tip No	C2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	7,7	Genişlik (cm)	7,5	Ağırlık (gr)	258
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)	5,6	Kalınlık (cm)	4,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		

Tanım Olasılıkla havaneli olarak kullanılmış gözenekli yapıda bir taşın kullanım yüzeyine yakın kısmından kırılmasından sonra kırık yerin düzeltilmesiyle düzeltici haline getirilmiştir. Havanelinin kullanım yüzeyinden tutularak kullanılan taş bu şekilde olasılıkla yuvarlatma işlemlerinde kullanılmıştır. Kullanım yüzeyi içbükeydir. Kullanım yüzeyinin kenarlarında kırıklar vardır.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	1-10 / a-g	Envanter No	Ker'05 G.32
Kod	Yüzey.9	Kot	471.69 / 471.21	Parça No	091
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	40.C
Adı	Düzeltici	Tip No	C2	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	11,9	Genişlik (cm)	11,9	Ağırlık (gr)	520
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)	9,4	Kalınlık (cm)	7,6
Dönem	Halaf	Tabaka	V		

Tanım Bir havan elinin kırılmasından sonra kullanım yüzeyi korunarak ele oturan kısma doğru olan kırık yerin yeniden işlenmesiyle oluşturulmuştur. Kullanım yüzeyi iç bükeydir. Taş gözeneksiz yapıdadır.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	8-10 / g-k	Envanter No	Ker'05 S.01
Kod	45.1	Kot	470.42 / 470.32	Parça No	084
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	41.A
Adı	Ağırlık Taşı	Tip No	C3	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Gri		
Uzunluk (cm)	4,6	Genişlik (cm)	3,8	Ağırlık (gr)	43
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	3,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		
Tanım	Küçük ve oldukça fazla gözeneğe sahip taş yarım haldedir. Karşılıklı iki taraftan delik açılarak oluşturulmuş taşın yan yüzeyleri dik inmektedir.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	57Y	Karelaj	7 / k	Envanter No	Ker'06 G.90
Kod	54.8	Kot	470.48	Parça No	085
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	41.B
Adı	Ağırlık Taşı	Tip No	C3	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Bazalt	Renk	Mavimsi Gri		
Uzunluk (cm)	11,6	Genişlik (cm)	15,7	Ağırlık (gr)	1439
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	6,4
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	İri ve sık gözenekli tüm yüzey işlenmiş. Çok fazla düzeltilmemiş. Yarım halde.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	6 / e	Envanter No	Ker'06 G.91
Kod	157.1	Kot	469.68	Parça No	086
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	42.A
Adı	Taş Kap	Tip No	C4	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Mermer	Renk	Pembe		
Uzunluk (cm)		Genişlik (cm)		Ağırlık (gr)	209
Dış Çap (cm)	12	İç Çap (cm)	8.4	Kalınlık (cm)	1,8
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		
Tanım	Dibi hafif dış bükey, sığ kap.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	57Y	Karelaj	1-3 / a-g	Envanter No	Ker'05 S.11
Kod	1.1	Kot	471.11 / 470.91	Parça No	087
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	42.B
Adı	Taş Kap	Tip No	C4	Durum	Kırık
Taşın Cinsi	Serpantin?	Renk	Siyah		
Uzunluk (cm)		Genişlik (cm)		Ağırlık (gr)	35
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	0,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	İç ve dış yüzleri açkılanmış kabın tüm yüzeylerinde çizikler vardır. Bu çizikler taşın rengini gri ve beyazımsı bir hale getirmiştir. Dibi bulunan taşın profli dipten yukarı yaklaşık 45 derecelik bir açıyla genişlemektedir. Ağız kısmı yoktur ve dip çapı 4 cm'dir.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	7 / e	Envanter No	Ker.'05 T.01
Kod	20.1	Kot	470.88	Parça No	088
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	43.A
Adı	Boncuk	Tip No	C5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi		Renk	Açık Gri		
Uzunluk (cm)	1,5	Genişlik (cm)	0,7	Ağırlık (gr)	1
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	0,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb3		
Tanım	Yassı silindirik bir boncuk gri taştan yüzeyi çok parlak açkılanarak yapılmıştır. İki ucu hafif iç bükey kesilmiş, olasılıkla delik açılırken biraz kenardan açılması üzerine bir yüzeyinden açılan delik genişletilmiş.				

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	7 / i	Envanter No	Ker.'06 T.05
Kod	202.1	Kot	469.37	Parça No	095
Mekan		İlişkin Öğe	İskelet	Lev.no	43.B
Adı	Boncuk	Tip No	C5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Kireç Taşı	Renk	Beyaz		
Uzunluk (cm)	1	Genişlik (cm)	0,5	Ağırlık (gr)	0,5
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	0,4
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		
Tanım	Yüzeyleri aşınmış söbemsi fıçı biçimli boncuğun çok ince bir deliği vardır, 202 no'lu iskeletin boynunun altında bulunmuştur.				

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2005
Açma Adı	56Y	Karelaj	8 / h	Envanter No	Ker.'05 T.03
Kod	50.4	Kot	470.26	Parça No	094
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	43.C
Adı	Boncuk	Tip No	C5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi		Renk	Pembemsi deve tüyü		
Uzunluk (cm)	0,7	Genişlik (cm)	0,7	Ağırlık (gr)	0,3
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	0,2
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		

Tanım: Yassı delikli, silindirik bir boncuktan kesilerek üretilmiştir. Kenar yüzeyleri tam düzeltilmemiştir. Kesilme yüzlerinde de hala kesim izleri taşımaktadır. Kenar yüzeyleri tam düzeltilmemiştir. Kesilme yüzlerinde de hala kesim izleri taşımaktadır.

A

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN					
				Yıl	2006
Açma Adı	58Y	Karelaj	2 / g	Envanter No	Ker.'06 T.01
Kod	25.1	Kot	470.17	Parça No	082
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	43.D
Adı	Boncuk	Tip No	C5	Durum	Tüm
Taşın Cinsi	Çakıl Taşı	Renk	Siyah		
Uzunluk (cm)	2,9	Genişlik (cm)	2,6	Ağırlık (gr)	6
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	0,6
Dönem	Halaf	Tabaka	Vb2		

Tanım: Yan yüzeyleri sürtülerek hafif dikleştirilmiş, tam ortasına çarpık geniş bir delik açılmıştır.

B

KERKÜŞTİ HÖYÜK - MARDİN

				Yıl	2006
Açma Adı	56Y	Karelaj	4 / g	Envanter No	Ker.'06 G.94
Kod	187.1	Kot	469.43	Parça No	078
Mekan		İlişkin Öğe		Lev.no	43.E
Adı	Boncuk	Tip No	C5	Durum	Kırık
Taşın Cinsi		Renk	Siyah		
Uzunluk (cm)	2,7	Genişlik (cm)	0,6	Ağırlık (gr)	1
Dış Çap (cm)		İç Çap (cm)		Kalınlık (cm)	0,5
Dönem	Halaf	Tabaka	Va		

Tanım Orijinalde yassı söbe biçimli siyah taştan bir boncuktur. Uzun eksen boyunca açılmaya başlayan delikten kırılması üzerine kırılan kesim tekrar sürtülerek kısmen düzleştirilmiştir ve olasılıkla tekrar başka bir boncuk yapılmak üzere parça hazırlanmaktadır. Boncuğun yüzeylerinde işlenme façataları ve izleri belirgindir. Bir ucu kırıktır.

A

B

C

A

B

C

D

A

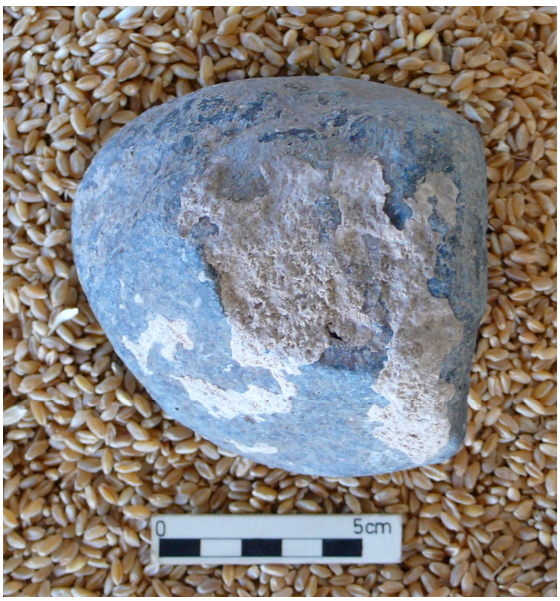

B

C

D

A

B

C

Kerküşti Höyük

Resim:12

A

B

Kerküşti Höyük

Resim:13

A

B

C

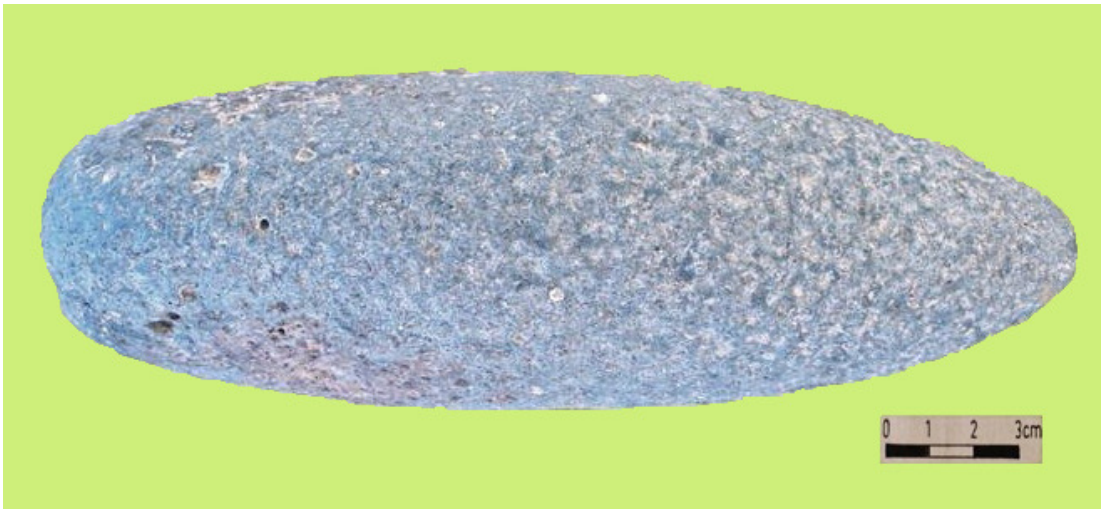

A

B

Kerküşti Höyük

Resim:15

A

B

C

A

B

A

B

C

A

B

C

D

Kerküşti Höyük

Resim:19

A

B

C

Kerküşti Höyük

Resim:20

A

B

C

A

B

C

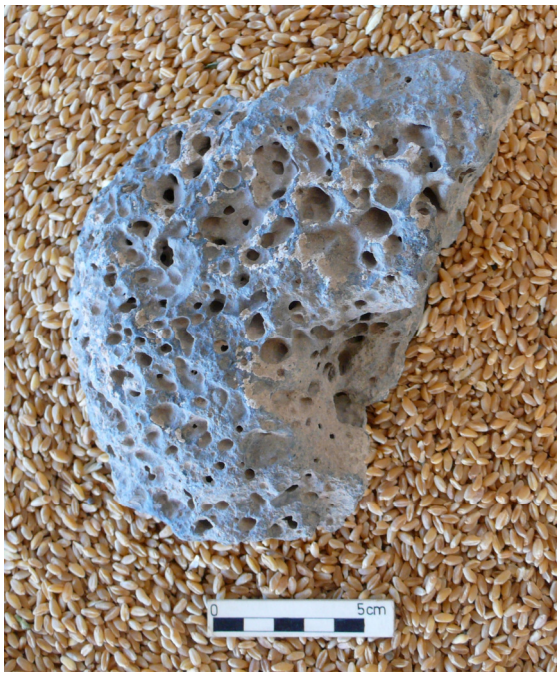

D

A

B

C

D

E

A

B

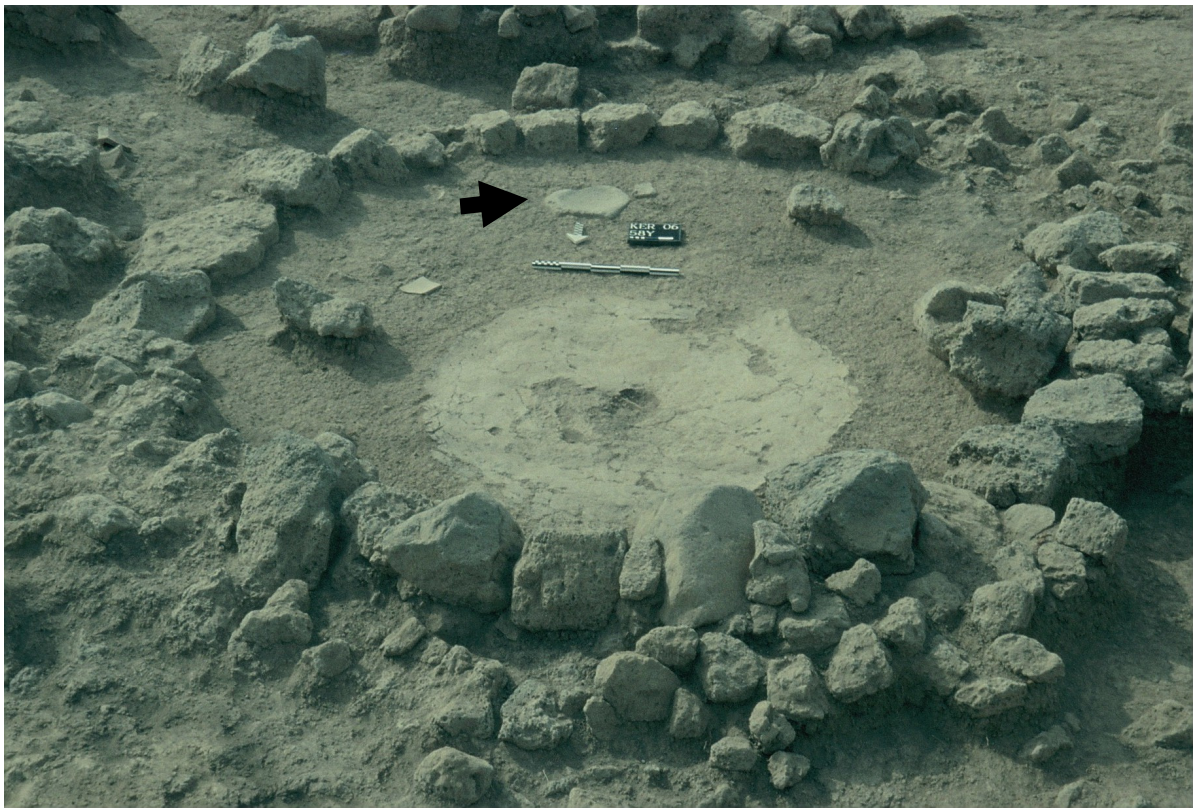

A

B

A

B

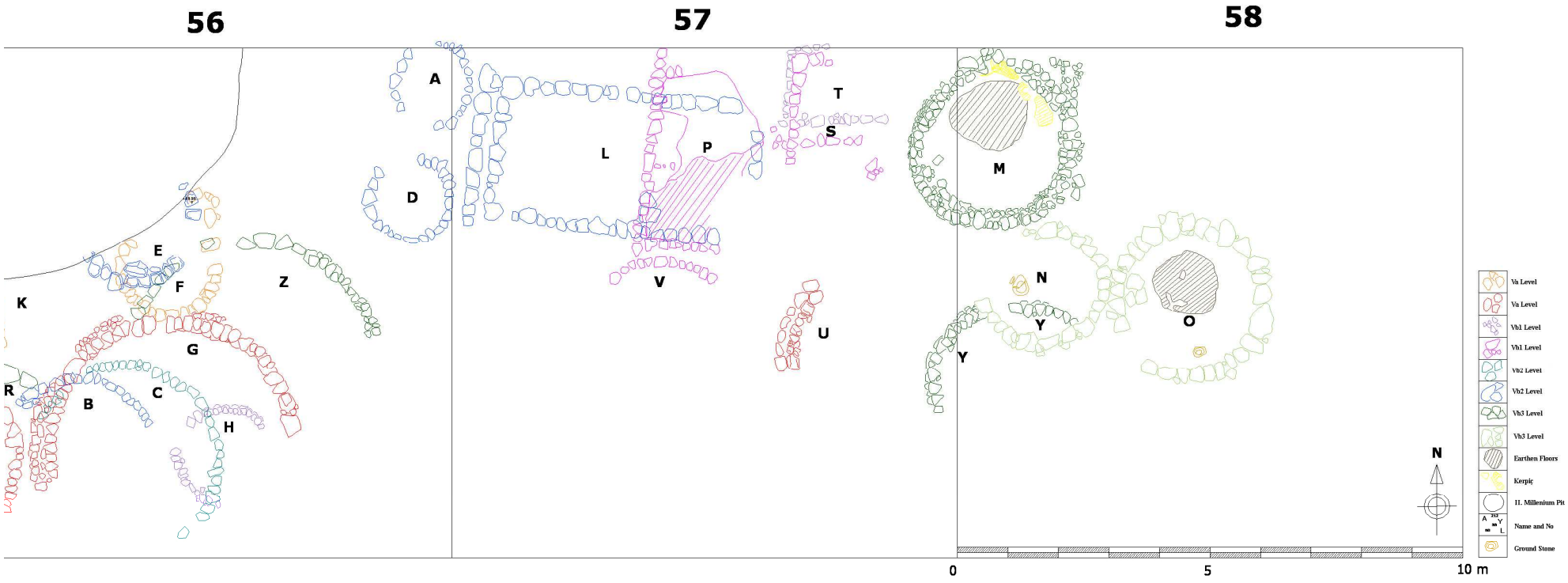
56
57
58
A
D
L
P
T
S
V
U
M
N
Y
Y
O
E
F
Z
K
G
R
B
C
H
N
0
5
10 m
Va Level
Va Level
Vb1 Level
Vb1 Level
Vb2 Level
Vb2 Level
Vb3 Level
Vb3 Level
Earthen Floors
Kerpiç
II. Millenium Pit
Name and No
Ground Stone

Harita :3

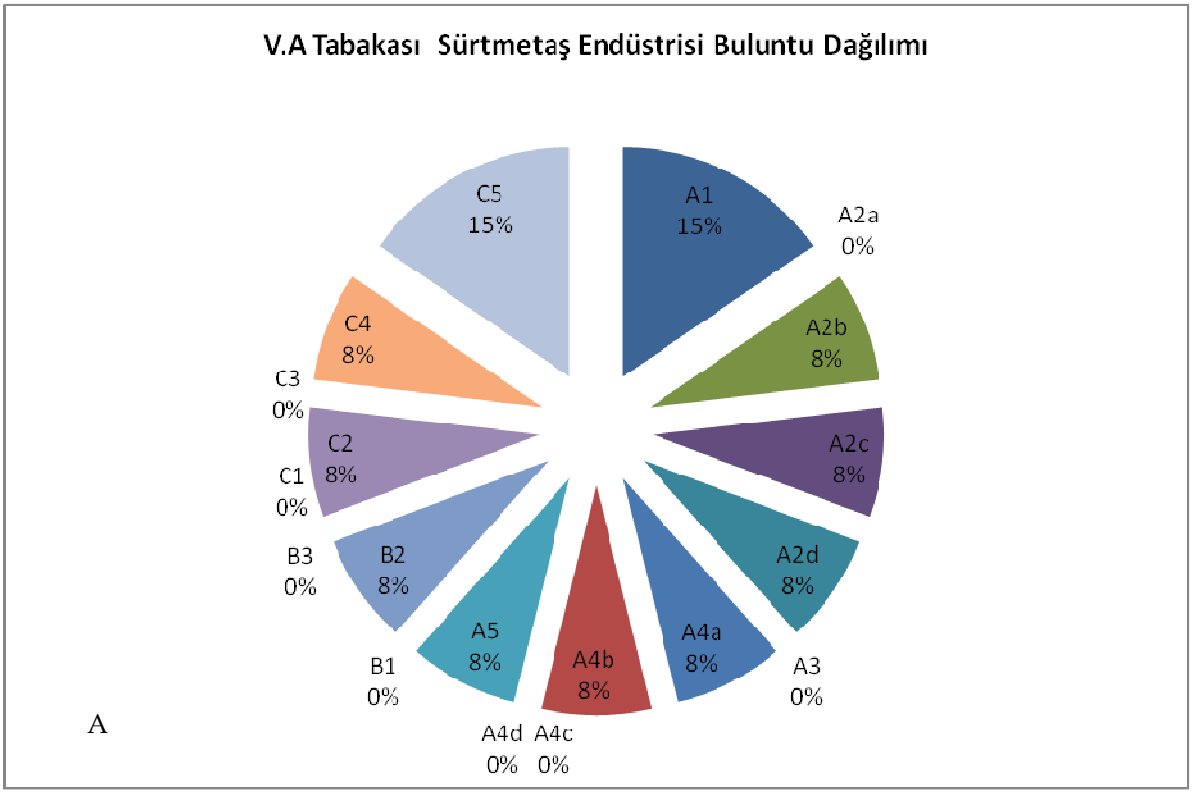
V.A Tabakası Sürtmetaş Endüstrisi Buluntu Dağılımı
C5 15%
A1 15%
A2a 0%
C4 8%
A2b 8%
C3 0%
C2 8%
A2c 8%
C1 0%
B3 0%
B2 8%
A2d 8%
A5 8%
A4a 8%
B1 0%
A4b 8%
A3 0%
A4d 0%
A4c 0%

A

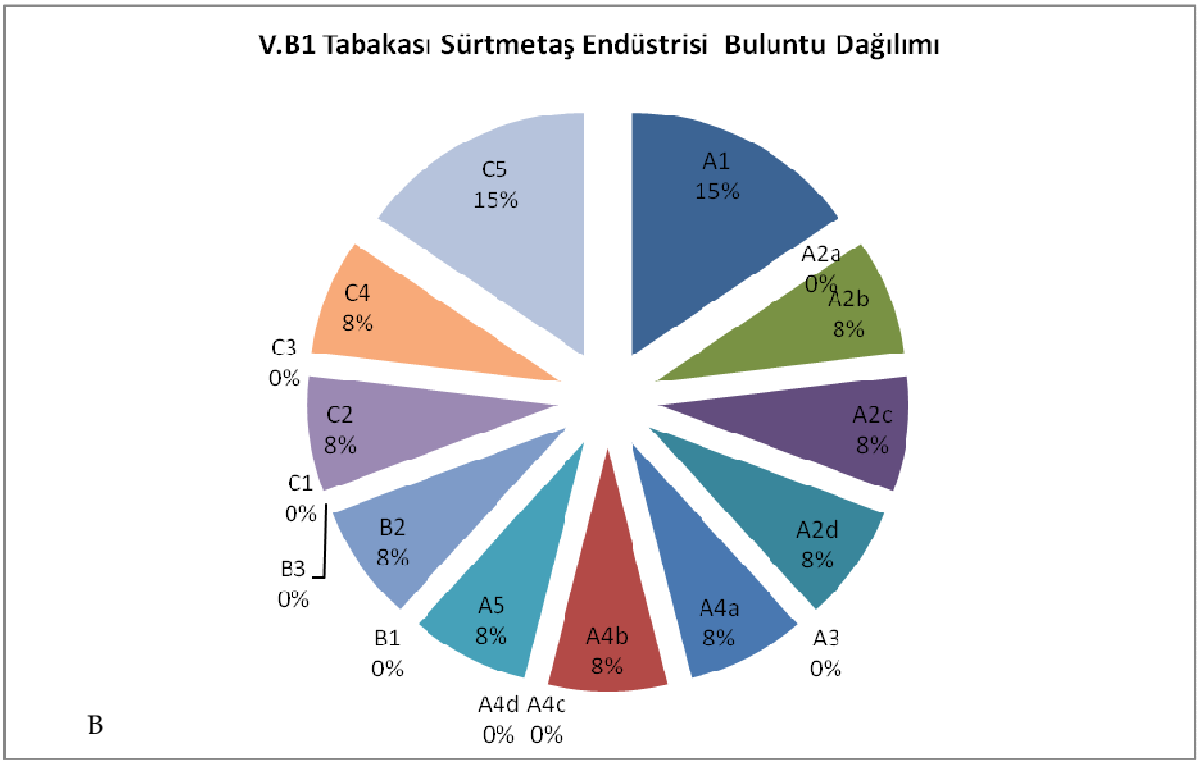
V.B1 Tabakası Sürtmetaş Endüstrisi Buluntu Dağılımı
C5 15%
A1 15%
A2a 0%
C4 8%
A2b 8%
C3 0%
C2 8%
A2c 8%
C1 0%
B3 0%
B2 8%
A2d 8%
A5 8%
A4a 8%
B1 0%
A4b 8%
A3 0%
A4d 0%
A4c 0%

B

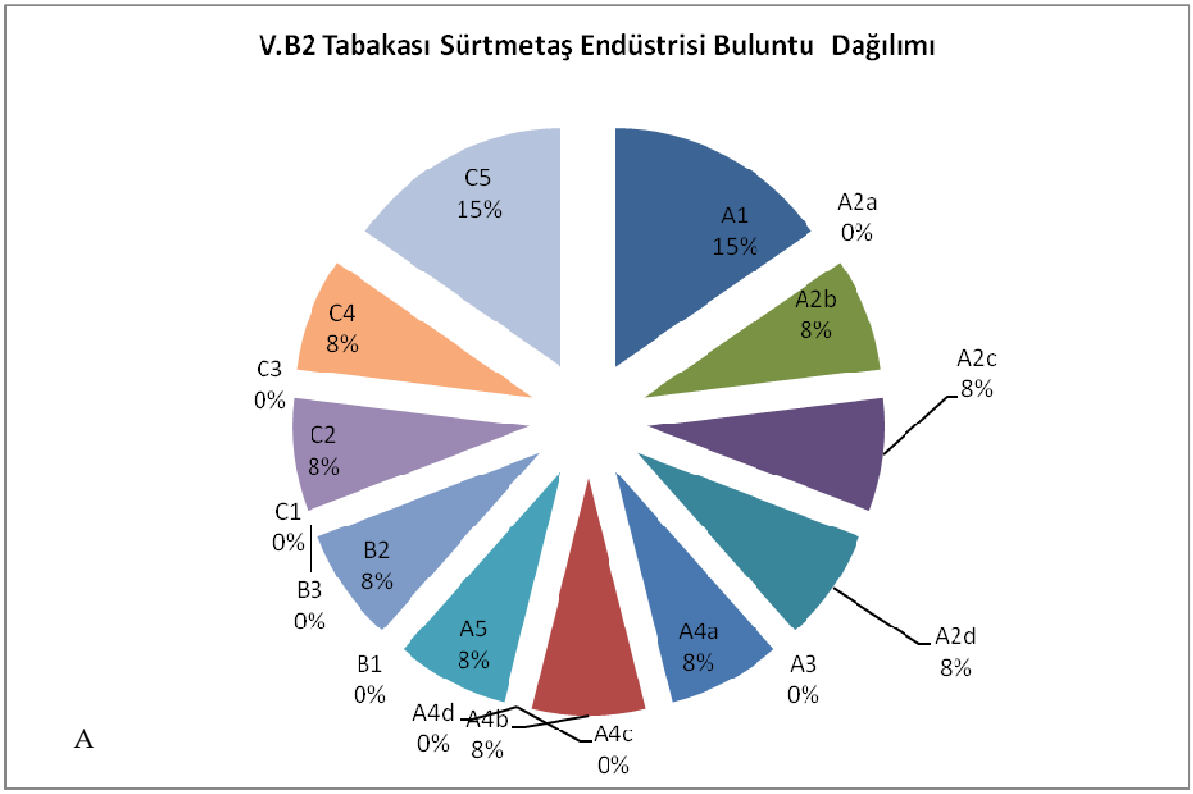
V.B2 Tabakası Sürtmetaş Endüstrisi Buluntu Dağılımı
C5 15%
A1 15%
A2a 0%
C4 8%
A2b 8%
C3 0%
A2c 8%
C2 8%
C1 0%
B2 8%
B3 0%
A5 8%
A4a 8%
A2d 8%
B1 0%
A3 0%
A4d 0%
A4b 8%
A4c 0%

A

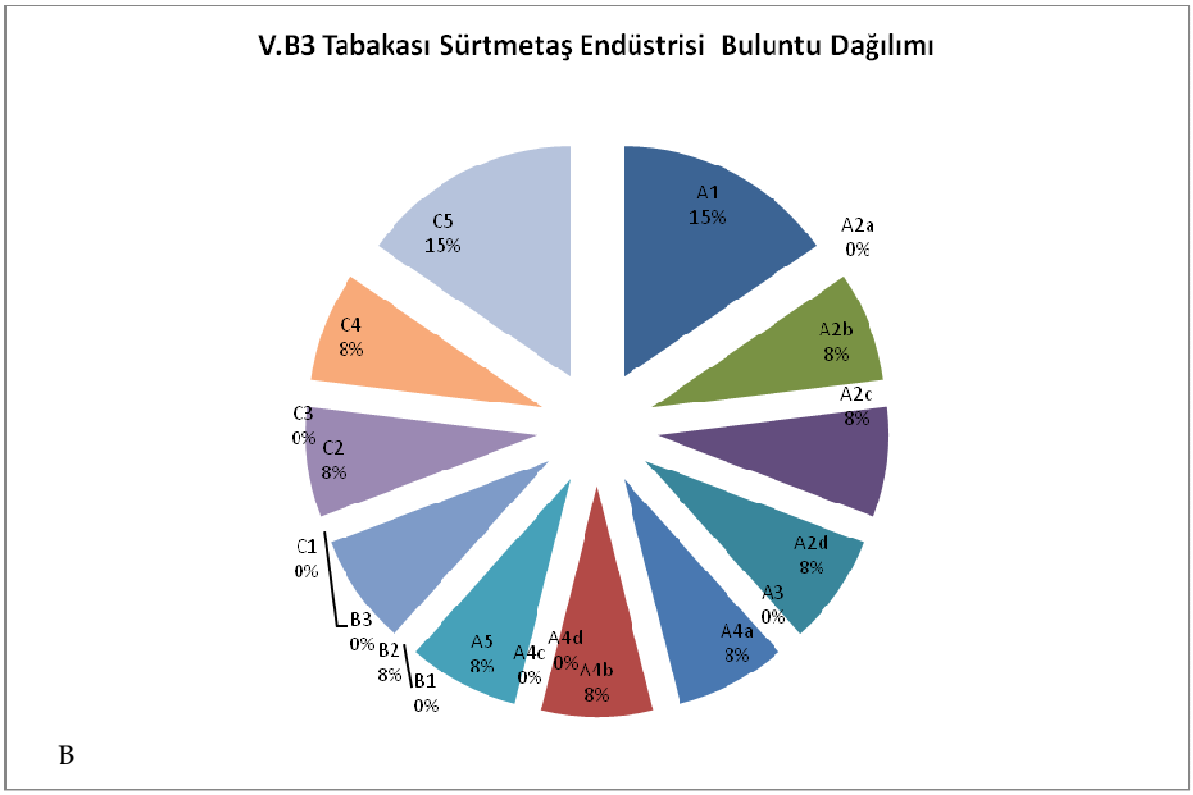
V.B3 Tabakası Sürtmetaş Endüstrisi Buluntu Dağılımı
A1 15%
C5 15%
A2a 0%
C4 8%
A2b 8%
C3 0%
A2c 8%
C2 8%
A2d 8%
C1 0%
A3 0%
B3 0%
A4a 8%
A5 8%
A4c 0%
A4d 0%
B2 8%
A4b 8%
B1 0%

B

Grafik: 6

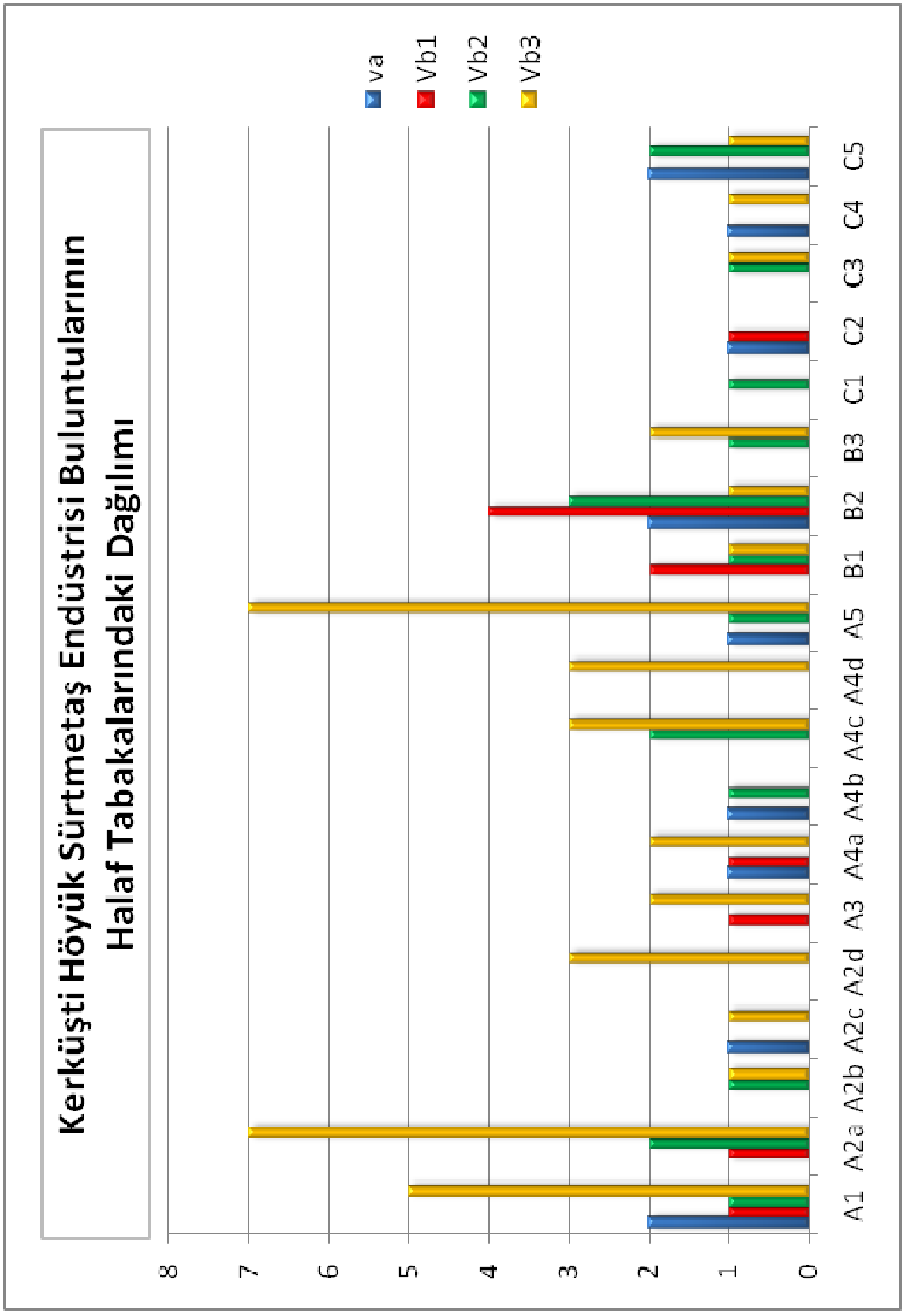
Kerküşti Höyük Sürtmetaş Endüstrisi Buluntularının
Halaf Tabakalarındaki Dağılımı
va
Vb1
Vb2
Vb3
0
1
2
3
4
5
6
7
8
A1
A2a
A2b
A2c
A2d
A3
A4a
A4b
A4c
A4d
A5
B1
B2
B3
C1
C2
C3
C4
C5

Grafik: 7

Kerküşti Höyük Halaf Dönemi Sürtmetaş Endüstrisi Tiplere Göre Buluntu Oranları

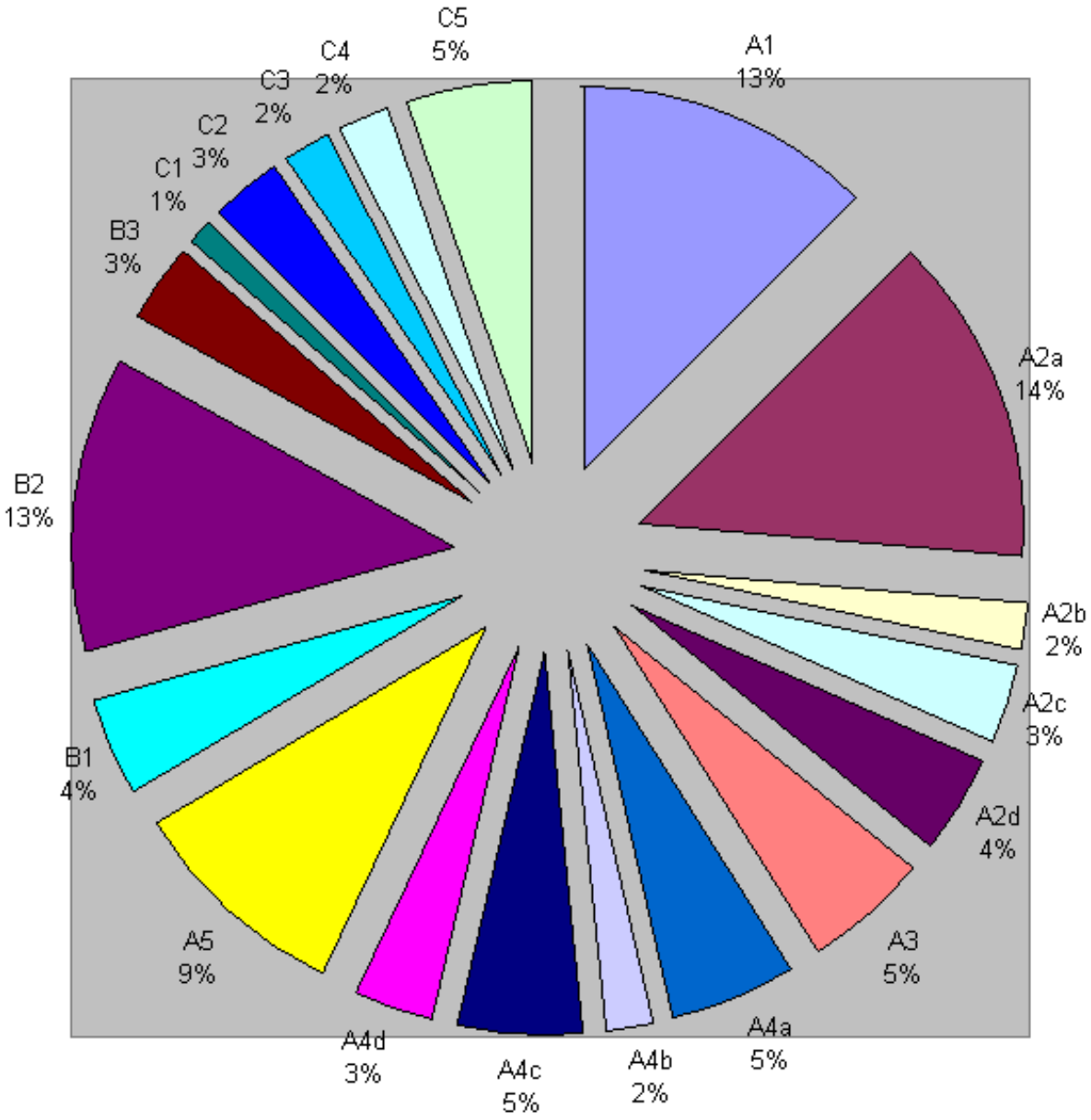

Kerküşti Höyük

Grafik: 8

Öğütücü ve Ezici Aletler'in yüzdesel dağılımı

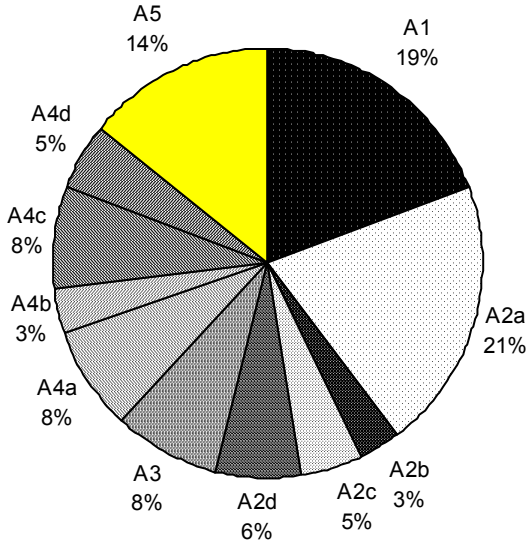

A

Kesiciler ve Silahlar'ın yüzdesel dağılımı

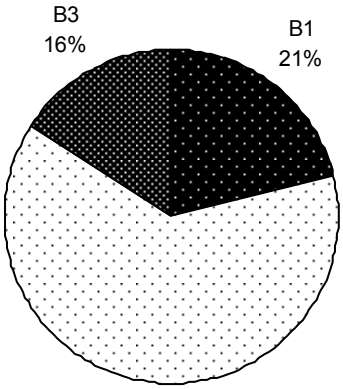

B

Diğer'in yüzdesel dağılımı

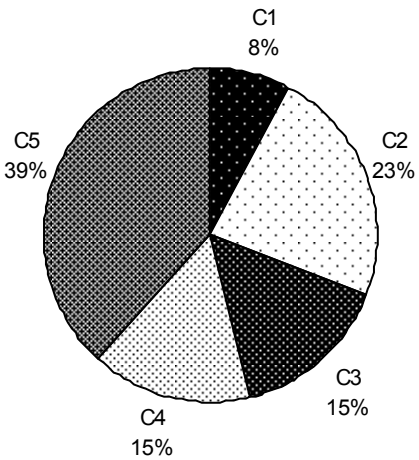

Kerküşti Höyük **Grafik: 9**

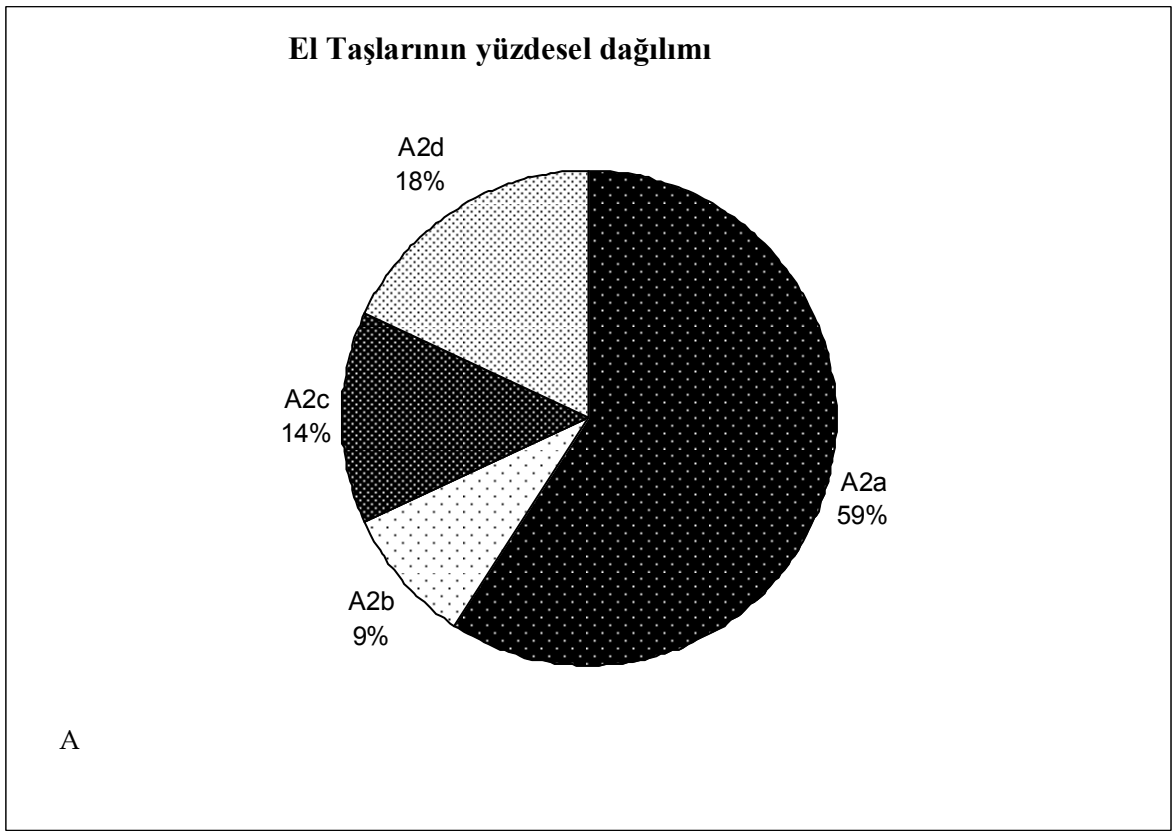

A

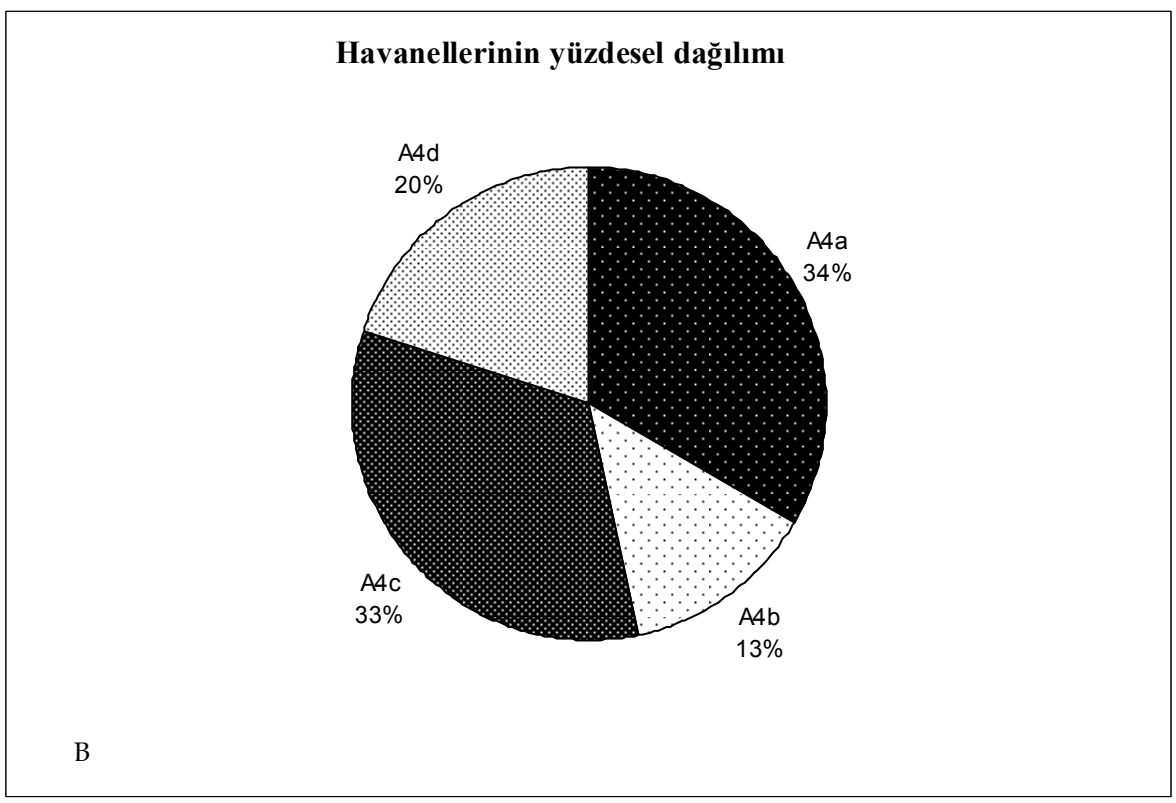

B